

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

- A-2** Asuinrakennusten korttelialue. Alueelle saa sijoittaa myös yksityisiä tai julkisia palveluja sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia työtiloja.
- AP** Asuinpientalojen korttelialue.
- AR** Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue.
- AO** Erillispientalojen korttelialue.
- TY** Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.
- VL** Lähivirkistysalue.
- VL-1** Lähivirkistysalue. Alue on liito-oravan lisääntymis- ja levähdysaluetta, jolla metsiä saa käsitellä vain harvennushakkuuna siten, että liito-oravan pesäpuut ja niitä suojaavat puut, mahdolliset ravintopuut sekä liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään.
- ET** Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.
- MY** Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristörajoja.
- /s** Alue, jolla ympäristö säilytetään.
- 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
- - - -** Kaupungin- tai kunnanosan raja.
- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
- - - -** Osa-alueen raja.
- Ohjeellinen osa-alueen raja.
- Sitovan tonttijonon mukainen tontin raja ja numero.
- Tontin raja.
- ✕** Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.
- 32** Kaupungin- tai kunnanosan numero.
- 53** Korttelin numero.
- 9** Tontin numero.
- KALLIO** Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
- 120** Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
- as200** Merkintä osoittaa, kuinka monta kerrosalaneliometriä rakennusosalalle sallitusta kerrosalasta saadaan käyttää asuintiloja varten.
- l** Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvan.
- 1/2kl** Murtoluku roomalaisen numeron edessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kellarikerroksessa käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
- lu1/2** Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa ullakon tasolla käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.
- e=0.25** Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/rakennuspaikan pinta-alaan.
- Rakennusala.
- Istutettava alueen osa.
- Istutettava alueen osa, joka on säilytettävä puustoisena.
- Katu.
- Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.
- ajp** Ajo yhteys.
- Jätteiden keräilyä varten varattu alueen osa, joka on aidalla tai istutuksin erotettava muusta pihan- tai puistoalueesta.
- et** Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten rakennusala.
- p** Pysäköimispaikka.
- Venevaimoksi varattu alueen osa.
- Ohjeellinen vesialue.
- hule-1** Sijainnillaan ohjeellinen hulevesien viivytämiseen ja käsittelyyn varattu alueen osa.
- Johtoa varten varattu alueen osa.
- Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.
- sr-7** Suojeltava rakennus. Kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvan kannalta arvokas rakennus, jonka ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää. Erityisesti julkisivukorjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Rakennuslupaa vaativissa toimenpiteissä on kuultava museoviranomasta.
- sl-5** Suojeltava alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojeltun viitasammakon elinympäristöä.

- ky** Rakennusala, jolle saa sijoittaa ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman varaston, pienteollisuus- tai liiketilan.
- luo-3** Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä.
- pv-1** Vedenhankinnalle tärkeän pohjavesialueen raja. Rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen. Alueella tulee välttää pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä.
- Alueen osa, jolta asemakaava kumotaan.

YLEISMAÄRÄYKSET:

Ympäristö ja rakennustapa

Rakennettaessa alle 4 metrin päähän tontin rajasta ei rakennuksen tälle sivulle saa sijoittaa ikkunoita alle 180 cm:n korkeudelle huoneen lattiatasosta.

Autopaikan edessä tulee olla vähintään 5 metriä vapaata tilaa omalla tontilla.

Rakentamatta jäävät tontin osat, joita ei käytetä ajoteineillä eikä pysäköintinä, on istutettava ja hoidettava tai pidettävä hoidetussa luonnontilassa.

Tontilla tulee säilyttää tai istuttaa puita ja pensaita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m² kohti.

Leikki- ja oleskelualueet sekä tontilla olevat autopaikat on erotettava muusta pihan-alueesta istutuksin.

Rannan läheisyyteen toteutettavien rakennusten tulee väritykseltään olla ympäristöön sopivia ja harjakorkeus saa olla enintään 4 m. Kirkkaita värejä ei sallita.

Erilliset saunat on liitettävä kunnalliseen viemäriin, mikäli käytetään paineellista vesijohtoa. Mikäli kiinteistön jätevesiä ei voida johtaa kunnan viemäriverkoston viettoviemäriin, vastaa kiinteistö jätevesien pumppauksesta omalla kustannuksellaan.

Asuinrakennusten alimman lattiatason tulee olla vähintään 1 metriä viivesirjaa korkeammalla (+100.90, N60 Keitelejärvi).

Hulevedet

Hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella. Tontin pihan- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Autopaikat

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

- paritalot ja omakotitalot 2 ap/ asunto
- rivitalot 1,3 ap/ asunto
- liike- ja toimistotilat 1 ap/ 50 k-m²
- palvelusunnat 1 ap/ 150 k-m²

ÄÄNEKOSKI

Diarinumero
111/10.02.03/2020
1224/10.02.03/2021

TALLILAN ASEMAKAAVA

Mittakaava 1:2000

Kaupunginosa:
32. Honkala
33. Suolahden keskusta
35. Mutapohja

Asemakaavan kumoaminen koskee:
32. kaupunginosan kortteilla 1-4, 7-10, 11A, 34, 40-44, 47 sekä puisto-, lähivirkistys-, erityis-, vesi-, katu- ja liikennealueita.
33. kaupunginosan kortteilla 64, puisto- ja vesialueita.
35. kaupunginosan kortteilla 5, 6, 12 (osa), 15-17, 45 sekä puisto-, katu- ja liikennealueita.

Asemakaavalla muodostuu:
32. kaupunginosan kortteilla 34, 42-44, 53, 66-73 sekä lähivirkistys-, erityis-, katu-, maa- ja metsätalousalueita.
33. kaupunginosan kortteilla 64 ja lähivirkistysalueita.
35. kaupunginosan kortteilla 5, 6, 12 (osa), 16-17, 45 sekä lähivirkistys- ja katualueita.

Asemakaava-alueella on erillinen sitova tonttijako.
Asemakaavan yhteydessä hyväksytään:
Sitova tonttijako ja tonttijalon muutos 35. kaupunginosan korttelin 12 tontille 8 ja 9 (TJNRO 9921126) sekä tontille 10 ja 11 (TJNRO 9921134).
Sitova tonttijalon muutos 32. kaupunginosan korttelin 42 tontille 2 (TJNRO 9921124).
Sitova tonttijalon muutos 32. kaupunginosan korttelin 73 tontille 1 ja 2 (TJNRO 9921125).

Kaavoituksen pohjakartta täyttää asemakaavan pohjakartalle asetut vaatimukset.

5.10.2023

Maanmittausinsinööri Jarmo Penttinen

KÄSITTELYT

Vireilletulo kh 3.3.2014
MRA 30 § nähtävilläolo 3.11. - 3.12.2021
MRA 27 § nähtävilläolo 30.8. - 29.9.2023
Hyväksyminen
Voimaantulo

Päiväys 6.11.2023
Maankäyttöpalvelut - Kaavoitus

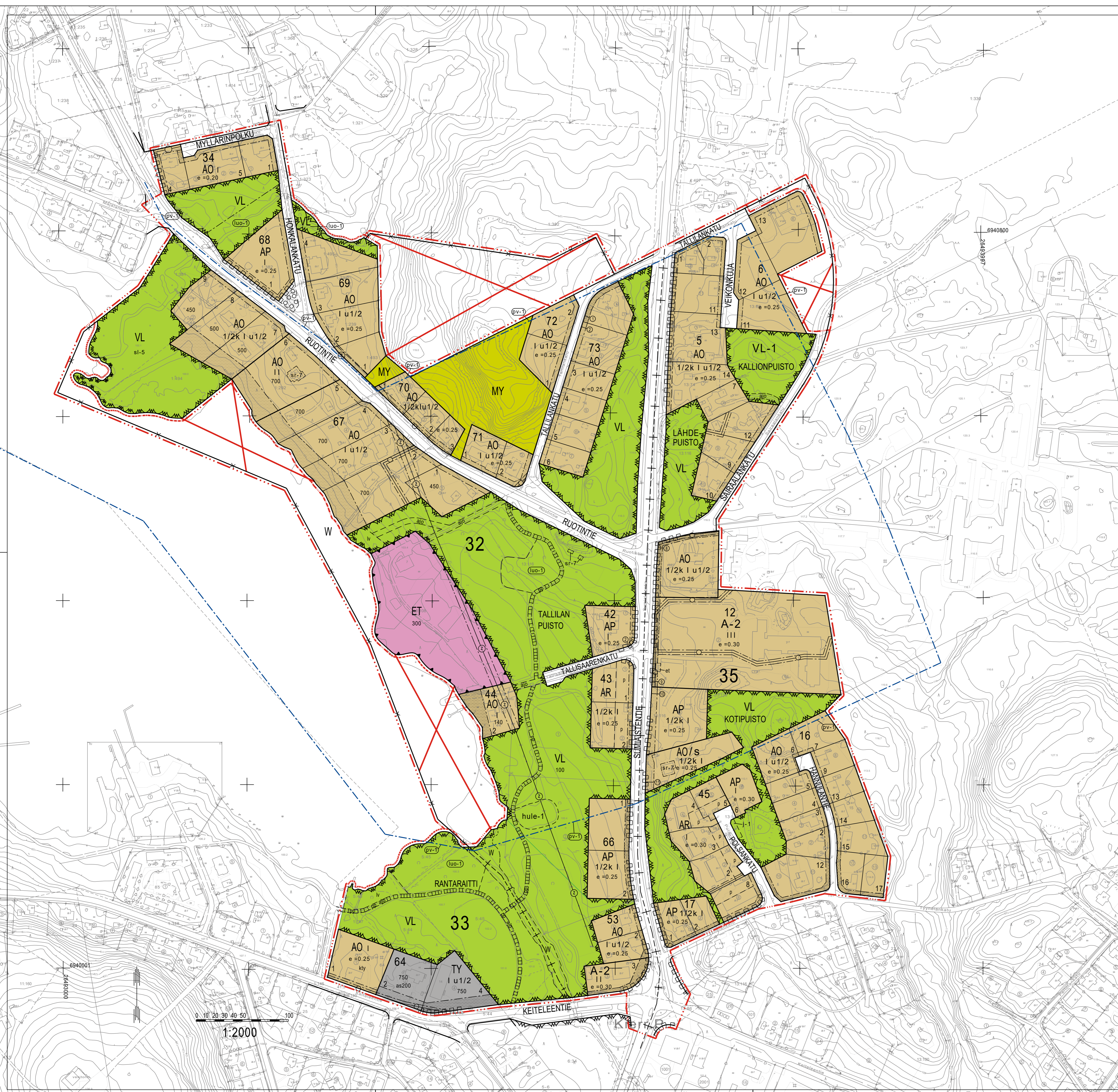
Kaavoitusavustaja Paula Junikka

Kaavoituspäälikkö Nina Marjonieni

Tämä kaavakartta on Äänekosken kaupungin _____2023 § _____
hyväksymän päätöksen mukainen.

Äänekoskella _____2023 Hallintosihteeri Tuula Rуска

Asemakaavattunus
32/2

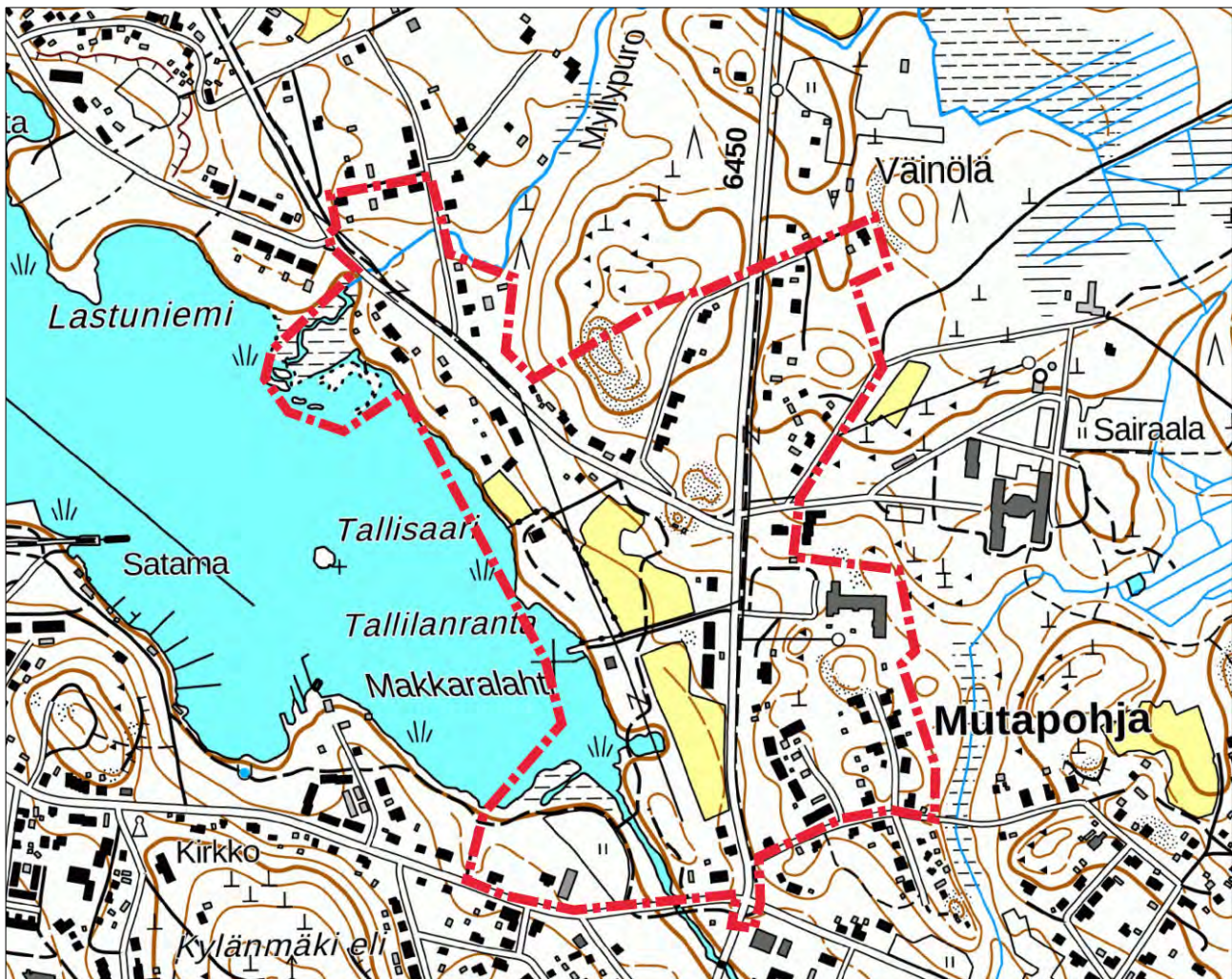
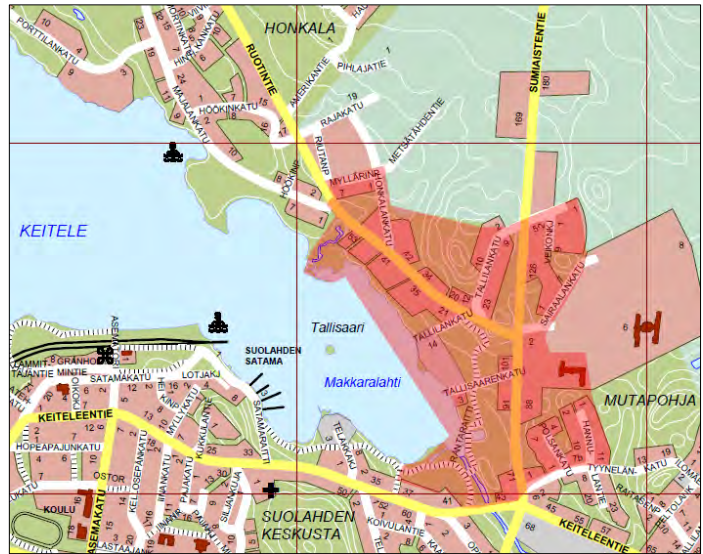

TALLILAN ASEMAKAAVA

KAAVASELOSTUS

6.11.2023

KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT: __. __. 23

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 6. PÄIVÄNÄ MARRASKUUTA 2023
PÄIVÄTTYÄ KARTTAA.

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1. Tunnistetiedot

Asemakaavan kumoaminen koskee:

32. kaupunginosan kortteleita 1-4, 7-10, 11A, 34, 40-44, 47 sekä puisto-, lähivirkistys-, erityis-, vesi-, katu- ja liikennealueita.

33. kaupunginosan korttelia 64, puisto- ja vesialueita

35. kaupunginosan kortteleita 5, 6, 12 (osa), 15-17, 45 sekä puisto-, katu- ja liikennealueita.

Asemakaavalla muodostuu:

32. kaupunginosan korttelit 34, 42-44, 53, 66-73 sekä lähivirkistys-, erityis-, katu-, maa- ja metsätalousalueita.

33. kaupunginosan kortteli 64 ja lähivirkistysalueita.

35. kaupunginosan korttelit 5, 6, 12 (osa), 16-17, 45 sekä lähivirkistys- ja katualueita.

Alueella on erillinen sitova tonttijako.

Asemakaavan yhteydessä hyväksytään:

Sitova tonttijako ja tonttijaon muutos 35. kaupunginosan korttelin 12 tonteille 8 ja 9 (TJNRO 9921126) sekä tonteille 10 ja 11 (TJNRO 9921134).

Sitova tonttijaon muutos 32. kaupunginosan korttelin 42 tontille 2 (TJNRO 9921124).

Sitova tonttijaon muutos 32. kaupunginosan korttelin 73 tonteille 1 ja 2 (TJNRO 9921125).

Kaavan nimi	Tallilan asemakaava
Kaavan päiväys	6.11.2023
Kaavan laatija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi Kaavoitusavustaja Paula Junikka Äänekosken kaupunki Kaavoituspalvelut, Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski
Vireilletulo	Päätös kaupunginhallituksessa 3.3.2014 Ilmoitus vireilletulosta 7.3.2014 (Sisä-Suomen lehti) ja 19.3.2014 (Äänekosken kaupunkisanomat Äks)
Nähtävillä	Kaavaluonnos 3.11. – 3.12.2021 (MRA 30 §) Kaavaehdotus 30.8. – 29.9.2023 (MRA 27 §)
Hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto __.__.2023

1.2. Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee noin 1 km päässä Suolahden keskustasta koilliseen ja siihen kuuluu Sumiais-tientien itäpuolella Mutapohjan pientaloaluetta ja länsipuolella Tallilan asuinalueita Ruotintien varrella. Suunnittelualue rajautuu eteläosasta Tyynelänkatuun ja Keiteleentiehen, pohjoisosassa Myllypuroon ja Mylläripolkuun sekä länsiosasta Keitele-järveen. Suunnittelualan pinta-ala on n. 41,5 ha.

Suunnittelualan sijainti ja rajaus on esitetty kansilehdellä.

1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus

Asemakaavan nimi on *Tallilan asemakaava*. Asemakaavan tarkoituksena on ajantasaistaa voimassa olevaa asemakaavaa vastaamaan toteutunutta maankäyttöä, nykytilannetta ja tulevia maanomistajien tavoitteita.

SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
1.1. Tunnistetiedot	1
1.2. Kaava-alueen sijainti	1
1.3. Asemakaavan nimi ja tarkoitus	2
1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	3
1.5. Luettelo kaava-alueita koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista	3
2. TIIVISTELMÄ	4
2.1. Kaavaprosessin vaiheet	4
2.2. Asemakaava	4
2.3. Asemakaavan toteuttaminen	4
3. LÄHTÖKOHDAT	5
3.1. Alueen yleiskuvaus	5
3.2. Luonnonympäristö	5
3.3. Rakennettu ympäristö	19
3.6. Maanomistus	24
4. SUUNNITTELUTILANNE	25
4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	25
4.2. Maakuntakaava	25
4.3. Yleiskaava	26
4.4. Asemakaava	26
4.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat	27
5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	28
5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve	28
5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	28
5.3. Osallistuminen ja yhteistyö	28
5.3.1. Osalliset	28
5.3.2. Vireilletulo	28
5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt	28
5.3.4. Viranomaisyhteistyö	31
5.4. Asemakaavan tavoitteet	31
5.4.1. Lähtökohta-aineiston asettamat tavoitteet	31
5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen	31
5.5. Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	31
5.5.1. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu	32

6. ASEMAKAAVAN KUVAUS	32
6.1. Kaavan rakenne.....	32
6.1.1. Mitoitus.....	33
6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen.....	35
6.3. Aluevaraukset.....	35
6.4. Kaavamerkinnot ja -määräykset.....	37
6.5. Nimistö.....	38
7. KAAVAN VAIKUTUKSET	38
7.1. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen.....	38
7.2. Vaikutukset luontoon ja maisemaan.....	38
7.3. Vaikutukset liikenteeseen.....	39
7.4. Sosiaaliset ja yhdyskuntataloudelliset vaikutukset.....	39
7.5. Vaikutukset tekniseen huoltoon.....	39
8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	39

1.4. Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
2. Asemakaavan seurantalomake (*ehdotusvaiheessa*)
3. Kumottava asemakaava-alue
4. Luontoselvitys asemakaavan muutoksen lisäalue (FCG, 2020)
5. Luontoselvitys (Agriborealis osk, 2019)
6. Luontoselvitys (Tmi Pohjanmaan luontotieto, 2014)
7. Luontoselvitys (FCG, 2022)
8. Tonttijakokartat
9. Vuorovaikutusraportti

1.5. Luettelo kaava-aluetta koskevista asiakirjoista ja lähdemateriaalista

- Suolahti 2020 osayleiskaavan aineisto
- Suolahden arvokkaat luontokohteet (Suolahden kaupunki 1991, ympäristölautakunta, J. Knuutinen)

2. TIIVISTELMÄ

2.1. Kaavaprosessin vaiheet

Kaavahanke on käynnistetty ja saatettu vireille kaupunginhallituksen päätöksellä 3.3.2014 § 68. Vireilletulosta kuulutettiin kaupungin kotisivuilla ja kuulutuslehdessä 7.3.2014 (*Sisä-Suomen lehti*) ja 19.3.2014 (*Äänekosken kaupunkisanomat Äks*). Hanketta kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville 7.3.2014 alkaen kaupungin kotisivuille.

Kaupunginhallitus päätti 1.11.2021 § 332 asemakaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta. Kaavaluonnosaineisto asetettiin nähtäville 3.11. – 3.12.2021 väliseksi ajaksi. Valmisteluaineisto oli nähtävillä kaupungin kotisivuilla sekä kaupungintalon aulassa ja Suolahden kirjastossa.

Kaupunginhallitus päätti 21.8.2023 § 195 asemakaavan ehdotusaineiston nähtäville asettamisesta. Kaavaehdotusaineisto pidettiin julkisesti nähtävillä 30.8. – 29.9.2023 välisen ajan Äänekosken kaupungin kotisivuilla sekä kaupungintalon aulassa ja Suolahden kirjastossa.

Kaupunginhallitus päätti esittää asemakaavan hyväksymistä kaupunginvaltuustolle kokouksessaan __.__.2023 §__. Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __.__.2023 §__.

2.2. Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa vanhentuneita asemakaavoja, jotka ovat osittain jääneet toteutumatta. Asemakaavaprosessissa kumotaan vanha asemakaava suunnittelualueelta. Voimassa olevat asemakaavat ovat eri aikoina laadittuja ja osa asemakaavoista on hyvin vanhoja, joten vanhojen kaavojen rajauksia ei ole tulkittavissa niin tarkasti, että voitaisiin osoittaa kumottavat alueet tarkasti. Asemakaava-alue on kooltaan n. 41,5 ha. Asemakaavaa kumoutuu n. 6 ha. Kaava-alue kumotaan mm. puisto- ja vesialueilta sekä omakotitonttialuetta kaava-alueen koillisosasta.

Asemakaavan päivittäminen Suolahden alueella on ajankohtaista kaavamääräysten yhtenäistämiseksi ja samalla tarkistetaan aluevarausten tarkoituksenmukaisuus voimassa olevan osayleiskaavan mukaiseksi. Tarkistus vaikuttaa mm. Keiteleen rannassa oleville puistoalueille, jonka läheisyydessä ovat erillispientalotontit ulotetaan rantaan saakka. Lisäksi joitakin rakentamattomia tontteja liitetään olemassa oleviin tontteihin. Kaavamuutoksen yhteydessä tarkistetaan kaavassa osoitettujen aluevarausten esim. katualueiden tarpeellisuus sekä saatetaan asemakaava digitaaliseen muotoon.

Kaavaselostuksen liitteessä 3 on osoitettu kumottava kaava-alue.

2.3. Asemakaavan toteuttaminen

Asemakaavan toteuttamisesta vastaa katujen ja virkistysreittien osalta Äänekosken kaupunki. Alueelle ei ole laadittu erillisiä rakentamistapaohjeita.

3. LÄHTÖKOHDAT

3.1. Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualuetta halkoo Sumiaistentie ja Ruotintie. Pienempää katuverkkoa johtaa erilaisille asunto-alueille. Pienemmät kadut ovat osittain sorapintaiset. Rakentamattomia alueita ja viherympäristöä on runsaasti tonttien ympärillä tai läheisyydessä. Maasto on osin karua, rakentamiseen kelpaamatonta loh-kareista aluetta, ja osin peltoa ja runsaskasvillista rantamaastoa. Maasto suunnittelualueella on hyvin vaihtelevaa ja asuinrakentaminen eri vuosikymmenille jakautuvaa.

Rannan viheralueella kulkee sorapintainen kevyen liikenteen reitti, joka on vilkkaassa käytössä. Suunnittelualueen eteläosaan sijoittuvalle virkistysalueelle on toteutettu venevalkama ja pyykinpesupaikka. Muutoin virkistysalueet ovat luonnontilaisia.

3.2. Luonnonympäristö

Suunnittelualueelle sijoittuu paljon rakentamatonta, luonnontilaista maa-alueita. Ranta-alueelle sijoittuu kosteikkoja, nurmikkoalueita ja laajoja peltoalueita. Ranta-alueelle on toteutettu valaistu kevyen liikenteen reitti, joka on runsaassa käytössä. Keitele -järveen laskee Suojoki, jonka alkupää sijoittuu Suojärven pohjoisosaan. Suojoen alueelle on Keiteleentien eteläpuolen osaltaan osoitettu Suolahden osayleiskaavassa suojelualuetta (SL). Suunnittelualueen pohjoisosaan sijoittuu lisäksi Myllypuro, joka on Suolahden osayleiskaavassa osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeänä alueena (Myllypuron lehto).

Vuonna 1991 Suolahden kaupunki (Ympäristölautakunta/ Jorma Knuutinen) on tehnyt selvityksen Suolahden arvokkaat luontokohteet. Selvityksen kohteet Lv 2, Lv 3 ja Lh 6 sijoittuvat osittain tai kokonaan suunnittelualueelle.

Suojoki (Lv 2; Suolahden arvokkaat luontokohteet, 1991)

Suojärvestä Ala-Keiteleeseen virtaava n.700 m pitkä joki. Se on kapea, erityisesti keskijuoksullaan mutkitteluva ja poukamia muodostava sekä paikoitellen lähes täysin umpeenkasvanut. Joen keskijuoksun länsirannalla sijaitsee lukuisia umpeutuvia lampareita, kenties entisiä mudanottokuoppia. Etenkin lähellä Keitelettä joen länsiranta on soistunut.

Suojoen rantametsät ovat kauttaaltaan lehtipuuvaltaiset (etenkin koivu, myös mm. harmaaleppä, haapa ja pihlaja) ja melko nuoria. Joen keskijuoksun länsirannalla kasvaa laajahkolla alalla lähes puhdasta koivikkoa, jossa esiintyy myös mm. muutamia komeita halavan runkopuita. Harvahkoa, ohutrunkoista ja osittain kuolevaa koivikkoa alueella tavataan myös suupuolen suolla. Pajupensastot (mm. kiilto-, tuhka- ja virpapaju) reunustavat joen vartta ja suoalueen länsireunaa parhaimmillaan lähes läpätunkemattoman ryteikkönä. Suoalueella pajukkoa kasvaa laajalla alalla harvana pensastona; lajistoon kuuluvat myös juolukka- ja mustuvapaju. Lisäksi joen varren pensaskerroksessa esiintyvät mm. paatsama sekä puna- ja mustaherukka ilmeisen alkuperäisenä.

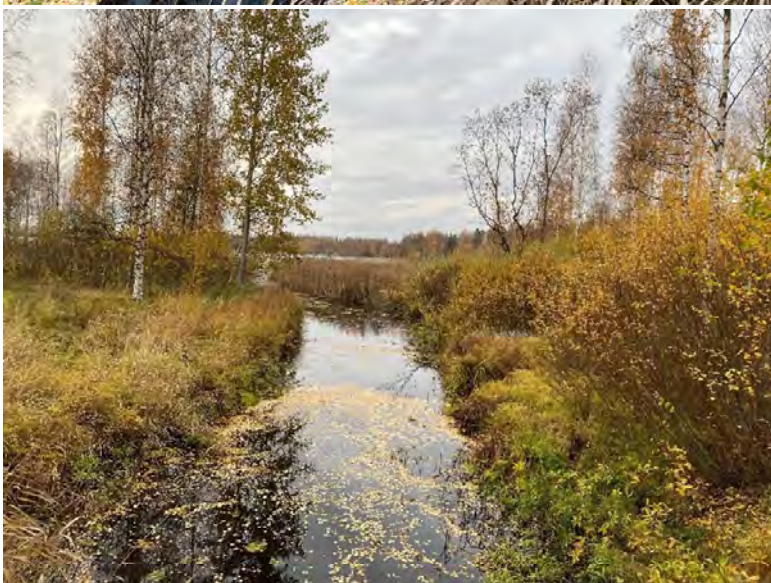
Joan alajuoksun suoaluetta verhoavat mm. sarat (mm. jouhi-, harmaa-, jokapaikan- ja pullosara), matala varvusto (vaivero, suokukka ja isokarpalo ym.) ja ruohoista runsaimpina mm. kurjenjalka ja raate. Suojoen matalassa suistossa viihtyvät mm. palpakot, pohjanlumme, uistinviita, luhtavuohennokka, ratamosarpio, rantanenätti ja pystykeiholehti. Makkaralahden on kelpuuttanut kasvupaikakseen myös suomenlumme. joen suistoon rakennetun tien varteen ja lähiympäristöön ovat levittäytyneet leskenlehti, niitty-nätkelmä, valko- ja alsikeapila, ojakärsämö, jauhosavikka, peltosaunio ja monet muut kulttuurisia suosivat kasvilajit. Suojoen alueelta on ilmoitettu löydetyksi lisäksi pikkumataria.

Kesäaikaan Suojoki on vesilintupoikueiden (mm. sinisorsa ja tavi) suosima. Alueella pesiviä varpuslintuja ovat mm. ruokokerttunen ja pajusirkku, aiemmin myös satakieli. Suojoki on nykyään ainoa tai yksi harvoista koskikaran talvisin asuttamista puroista Suolahdessa.

Kuva 1. Suojoki (Lv 2) kuvattuna rantaraitin kevyen liikenteen sillalta etelän suuntaan.

Kuva 2. Suojoki (Lv 2) kuvattuna rantaraitin kevyen liikenteen sillalta Keitele -vesistön suuntaan.

Myllypuron suisto (Lv 3; Suolahden arvokkaat luontokohteet, 1991)

Ala-Keiteleen rannan laajahko, paikoin soistunut, saraikkoinen ja heinäinen luhta-alue. Luhtan ulkoreuna on poukamainen ja saarekkeinen. Alueen läpi laskee joeksi laajentunut Myllypuro Ala-Keiteeseen. Suisiston rantametsät ovat lehtipuuvaltaiset (mm. koivu, haapa, raita ja tuomi). Hieman ulompänä luhtanreunoilla vuorottelevat tiheät pajupensastot (mm. kiilto- ja tuhkapaju sekä niukempina mm. hahla) sekä avoimemmat saraikko- ja heinikkolaikut. Itse luhta on avointa, vain muutamien pajupensaiden valloittamaa; lajistossa esiintyy niukkana myös pohjanpaju.

Suisiston kasvillisuutta hallitsevat mm. korpikastikka, jouhi- ja luhtasara, kurjenjalka sekä rantamatar. Lisäksi lajistoon kuuluvat mm. pullo- ja viiltosara, järvikorte, siniheinä, raate, terttu- ja ranta-alpi, suohorsma, luhtavuohennokka, luhtatähtimö, rantakukka, luhtakuusimo, rentukka, vehka, rantanenätti, myrkkyykeiso, suoputki, luhta- ja rantalemmikki, keltakurjenmiekkä ja jokileinikki. Joessa kasvaa mm. pestykeiholehti. Suisiston suu on matala ja alueella menestyvät mm. ulpukka, uistinviita, pohjanlumme, kilpukka ja palpakot.

Myllypuron lehto (Lh 6; Suolahden arvokkaat luontokohteet, 1991)

Syvärisestä Ala-Keiteleen Suolahteen laskevan noin 2 km pitkän puron varrella sijaitseva lehto. Alueajukseen sisältyy myös karumpia metsätyyppisiä ja korpea. Etenkin puron keskijuoksun varrella maasto

on louhikkoista. Puro on vuolas, paikoitellen jopa koskinen, välillä matala, välillä syviä suvantoja muodostava. Ala-Keiteleen rannassa se muodostaa laajan suiston (Lv 3).

Niin puulajisuhteiltaan kuin iältäänkin alueen metsät ovat vaihtelevia. Laajalti lehdossa esiintyy melko vanhaa kuusivaltaista sekametsää (koivu, harmaaleppä, pihlaja ym.). Puron alajuoksulla ylispuustona esiintyy lähinnä koivua, harmaaleppää ja haapaa. Myös lähellä Syväristä puroa reunustaa kapeahko koivikko. Paikoin tuomi ja harmaaleppä muodostavat alueella tiheikköä. Puron keskijuoksun vaiheita on hakattu, ja alueella kasvaa lehtipuuvesaikkoa (mm. tuomi, harmaa- ja tervaleppä ja pihlaja). Hakkuissa on säästetty puronvarrella osin vanhoja, jo kelottuvia tervaleppiä kenties noin sata kappaletta. Metsälehmus kasvaa harvakseltaan pitkin puronvartta sekä runkopuina että pensasmaisena.

Lehdon pensaskerros on paikoitellen tiheää ja hyvin kehittyntä. Siinä esiintyvät mm. vadelma, punaja mustaherukka (ilmeisen luonnonvarainen esiintymä), näsiä, koiranheisi, lehtokuusama ja paatsama. Etenkin puronvarrella lähellä Syväristä kiilto-, virpa- ja tuhkapaju muodostavat tiheikköä.

Tyypiltään Myllypuron lehto on laajalti hiirenporrasvaltaista saniaislehtoa, jossa kasvavat näkyisimpinä lisäksi mm. isoalvejuuri, kotkansiipi, korpi- ja metsäimmarre, metsä- ja lehtokorte, käenkaali, oravanmarja, korpiorvokki ja paikoin sudenmarja. Etenkin puron alajuoksulla, mutta laikuittain muuallakin esiintyy me-siangervoaltaista suuruoholehtoa, jonka lajistoon kuuluvat mm. suo-orvokki, nokkonen, maitohorsma, metsäkurjenpolvi ja ojakellukka sekä niukkana harajuuri. Erityisesti puronotkoon viettävillä rinteillä tava-taan paikoin myös käenkaali-oravanmarjatyypin lehtoa. Alueen runsaaseen sara- ja heinälajistoon kuu-luvat huomionarvoisimpina heinät korpisorsimo ja koiranvehnä.

Maantiet ylittävät Myllypuron kolmessa kohdassa. Keski- ja alajuoksulla puronvarrella on paikoin asu-tusta. Puron rantoja on myös siistitty.

Alue on Suolahden edustavin ja ainoa maakunnallisesti merkittävä lehto. Lehdossa on yksi harvoista tai kenties ainoa metsälehmuksen alkuperäinen esiintymä Suolahdessa. Myös pienvesikohteena Myllypu-rolla on huomattavaa paikallista merkitystä.

Puron ja puronvarren säilyttäminen luonnontilaisena on toivottavaa. Ei välitöntä hoitotarvetta. Koko Myl-lypuron varren erikoisluonne tulisi huomioida niin metsänhoito- kuin muissakin alueelle kohdistuvissa toimenpiteissä. Puronvarrelle rakentamista ei tulisi suosia, sillä se näyttää useimmiten johtavan lehto-kasvillisuuden muuttumiseen ja jopa tuhoutumiseen (rannan raivaus, nykyaikainen puutarhanhoito, kult-tuurin seuralaislajien leviäminen alueelle, tallaantuminen jne.) sekä mm. alueen roskaantumiseen. Ai-nakin alueen edustavimman osan eli välin Sumiaistentie – Honkalankatu rauhoittamismahdollisuus luonnonsuojelulla olisi selvitettävä.

Kuva 3. Myllyjoki kuvattuna Ruotintieltä Myllypuron suiston (Lv 3) suuntaan.

Kuva 4. Suolahden arvokkaat luontokohteet sijaintikartalla; kohteet Suojoki (Lv 2), Myllypuron suisto (Lv 3) ja Myllypuron lehto (Lh 6).

Luontoselvitykset 2014 ja 2019

Asemakaavan muutosta varten suunnittelualueelle on tehty luontoselvitykset vuosien 2014 ja 2019 aikana. Lisäksi on tehty luontoselvityksen täydennys keväällä 2020 kaavan pohjoisosaan sijoittuvan laajennusalueen osalta Keiteleen ranta-alueella.

Vuosien 2014 ja 2019 luontoselvityksessä alueelta tarkistettiin luontotyytit, kasvillisuus sekä alueen sopivuus mahdollisille uhanalaisille lajeille. Luontotyypeistä etsittiin erityisesti uhanalaisia luontotyyppejä, joista osa kuuluu metsälain 10 §:n erityisen arvokkaisiin elinympäristöihin ja osa luonnonsuojelulain suojeltuihin luontotyypeihin. Pienvesistä etsittiin luonnontilaisen kaltaisia puroja, noroja tai lähteitä. Lajeista kartoitettiin putkilokasvit, linnut sekä liito-oravat. Linnusto kartoitettiin eri maastokäynnillä.

Kasvilajisto (2014)

Kartoitetun alueen metsäkasvillisuus on Äänekosken seudulle tyypillisen rehevää. Yleisiä lehtokasveja ovat mm. näsiä, koiranheisi ja mustakonnanmarja. Keski-Suomessa harvinaista sinivuokkoa esiintyy alueella 3. Makkarahden vesialueella ja ojansuulla on runsas ja monimuotoinen ranta- ja vesikasvillisuus. Runsaimmat vesikasvit ovat järviruoko, järvikorte, ulpukka ja uistinviita. Ojansuulla kasvaa myös harvinaista jokileinikkiä alueella 3. Harvinaisen sinivuokon ja jokileinikin esiintymispaikat kannattaa jättää toimenpiteiden ulkopuolelle (alueet 3).

Kuva 5. Sijaintikartta luontoselvityksen 2014 kohteista. Alue 1; vanha rinnemetsä, alue 2; liito-oravan elinympäristö, alue 3; jokileinikin ja sinivuokon esiintymä, alue 4; jättiputken hävitettävät kasvustot.

Muut huomioitavat luontokohteet (2014)

Ruotintien omakotitalojen takana on lohkareinen ja portaittain nouseva jyrkkä rinne (alue 1). Ylätasanteella on vanhaa männyn, kuusen ja koivun sekametsää. Koivut ovat erityisen kookkaita ja lahovikaisia. Kasvillisuus on tasanteella rehevää sisältäen mm. kevätlinnunhernettä, mustakannonmarjaa ja kuusamaa. Tasanteen yläpuolella on matala kallioseinämä. Rinnemetsä sopii huonosti rakentamiseen, sen puustoa pitäisi käsitellä vain vanhan puuston ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.

Kaavamuutosalueella on kaksi jättiputken esiintymää, jotka pitäisi hävittää (alueet 4). Jättiputket ovat erityisen haitallisia ja hallitsemattomasti leviäviä vieraslajeja.

Liito-orava (2014)

Kalliopuistossa on liito-oravan elinpiiri, joka vastannee luonnonsuojelulain määritelmää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikasta, alue 2. Kalliopuisto on uudistusian ylittänyt männyn ja kuusen sekametsää. Puusto on luontaisen tiheää sisältäen alikasvoksena myös harmaaleppää, pihlajaa ja vaahteraa. Metsikön pohjoispuolella on lehtometsäksi palautunut entinen pelto, jolla kasvaa järeämpää harmaaleppää. Metsässä on ainakin 8 liito-oravan merkkeä järeää kuusta. Liito-oravan jälkiä löytyi melko vähän eikä pesäpuuta tai kolopuuta löytynyt. Metsä on kuitenkin sopiva liito-oravien pysyvään oleskeluun. Viereinen harmaalepikkö ja Suolahdentien toisella puolella kasvavat vanhat haavat tarjoavat liito-oraville runsaan ruokavaraston.

Liito-orava (2019)

Sairaalakadun viereisessä metsässä oli aiemmin ainakin 8 liito-oravan merkkeä järeää kuusta, kun edellinen luontoselvitys tehtiin vuonna 2014. Liito-oravan jälkiä löytyi silloin melko vähän, eikä pesäpuuta tai kolopuuta löytynyt. Vuonna 2019 tehdyssä selvityksessä liito-oravan papanoita ei enää löytynyt ollenkaan. Pesä- tai kolopuita ei myöskään löytynyt. Metsä on edelleen sopiva liito-oravien pysyvään oleskeluun. Viereinen harmaalepikkö ja Suolahdentien toisella puolella kasvavat vanhat haavat voivat tarjota liito-oraville runsaan ruokavaraston.

Luontotyytit (2019)

Rakentamattomat metsät ovat enimmäkseen lehtomaista kangasta tai tuoretta käenkaali-oravanmarjatyypin lehtoa. Metsät ovat kivikkoisia, lohkareisia ja kallioisia. Puusto on enimmäkseen uudistusien ylittänyttä mäntyvaltaista sekametsää. Alikasvoksessa on vanhoja pihlajia ja vaahteraa. Erityisen komeaa louhikkoista männikköä on mm. Kotipuiston ja Sumiaistentien välisessä metsäkaistaleessa.

Alueella on myös runsaasti kosteiksi saniaistyyppin lehdoksi palautuneita entisiä peltoja, joiden puusto muodostuu vanhoista koivuista, haavoista, terva- ja harmaalepistä ja raidoista. Luonnontilaista saniaislehtoa on Myllypuron varressa Ruotintien ja Honkalankadun välillä. Puusto koostuu koivusta, pihlajasta, haavasta, harmaalepistä, tervalepistä, pajusta ja tuomesta. Puron eteläpuolella puusto muuttuu vähitellen tuoreesta lehdosta koivumetsäksi etelään päin mentäessä.

Kallionpuisto on uudistusien ylittänyttä mänty-kuusisekametsää. Puusto on luontaisen tiheää sisältäen alikasvoksena myös harmaaleppää, pihlajaa ja vaahteraa. Metsikön pohjoispuolella on lehtometsäksi palautunut entinen pelto, jolla kasvaa järeämpää harmaaleppää.

Makkaralahden vesialueella ja ojansuulla on runsas ranta- ja vesikasvillisuus. Runsaimmat vesikasvit ovat rantakukka, leveösmanikämi ja ulpukka. Ojansuulla kaavoitusalueen eteläosassa kasvaa harvinaista jokileinikkiä (alue 3).

Huomionarvoiset luontotyytit ja lajit (2019)

Luonnontilainen saniaislehto Ruotintien vieressä Myllypuron varrella on metsälain 10 §:n perusteella rauhoitettu erityisen arvokas elinympäristö, joka tulee käsitellä niin, että alueen ominaispiirteet säilyvät (alue 2). Kosteassa lehdossa pienialaisetkin hakkuut voivat vaikuttaa pienilmastoon haitallisesti.

Harvinaisen jokileinikin esiintymispaikka kannattaa jättää toimenpiteiden ulkopuolelle (alue 3).

Lintudirektiivin I-liitteen erityisesti suojeltavia lajeja ei havaittu selvitysalueelle. Selvitysalueen arvokkain lintualue on luonnontilaisen kaltainen pensaikkovyöhyke järven rannassa, missä vaarantuneen pajusirkun lisäksi havaittiin silmälläpidettävä ruokokerttunen.

Kuva 6. Sijaintikartta luontoselvityksen 2019 kohteista. Alue 1; lohkareinen jyrkkä rinne, alue 2; Myllypuron lehto, alue 3; jokileinikin esiintymä. Vasemmalla Myllypuron luonnontilainen suursaniaisvaltainen lehto.

Luontoselvitys 2020

Luontoselvitys tehtiin vireilletulon jälkeen kaava-alueeseen lisätylle alueelle. Selvityksen teki FCG. Alueella vallitsevat savi-, hiekka- ja hiekkamoreenimaa. Keiteleen rantaan rajautuu Majalankadun varressa oleva pientalovaltainen asuinalue. Asuinalueen välissä olevan Myllypuron ympäristö on avo- ja pensasluhtaa.

Kasvillisuus (2020)

Myllypuron suistossa on avo- ja pensasluhtaa. Pensasluhdan valtalaji on kiiltopaju ja avoluhdalla viiltosara.

Kuva 7. Vuoden 2020 luontoselvityksessä rajaukset pensas- ja avoluhta alueelle.

Liito-orava ja viitasammakko (2020)

Tallilan asemakaavan alueella todettiin luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeista viitasammakko. Kudulla oli keväällä 2020 useita koiraita, arviolta yli 10 koirasta, Myllypuron avo- ja pensasluhdan osalla. Lajin lisääntymisalue on rajattu lajin kutupaikkojen sijaintien ja luhtakasvillisuuden perusteella. Liito-oravakaritoituksessa ei havaittu merkkejä liito-oravasta.

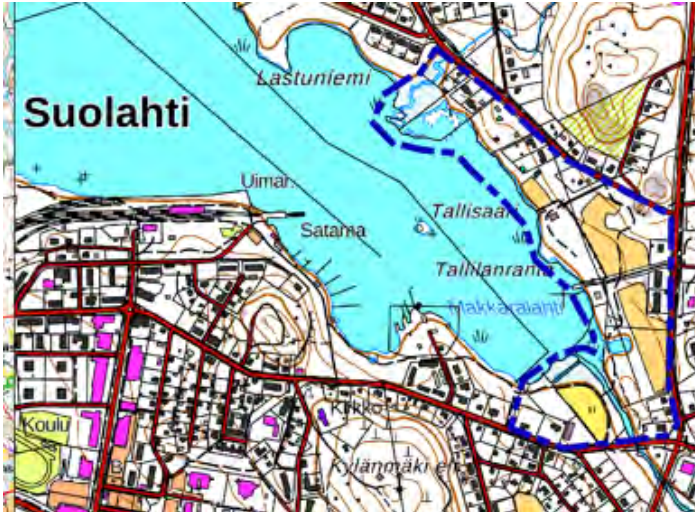
Kuva 8. Vuoden 2020 luontoselvityksessä rajaus viitasammakon lisääntymisalueelle.

Luontoselvitys 2022

Luontoselvitys tehtiin luonnosvaiheen jälkeen kaava-alueen Keiteleen ranta-alueelle.

Selvityksen teki FCG. Selvitys perustuu liito-orava-, viitasammakko-, sudenkorento- ja luontotyyppikaritoituksiin. Selvitysalue inventoitiin 25.7.2022. Viitasammakkoa ja liito-oravaa koskeva maastotyö tehtiin 10.5.2022.

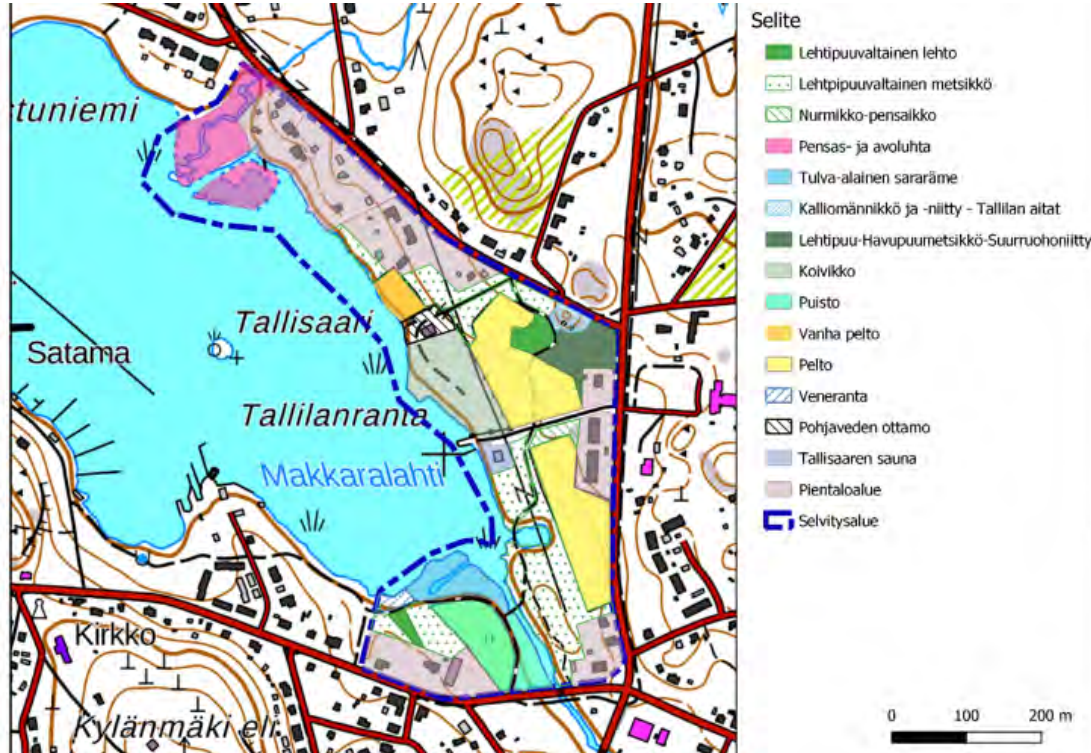

Kuva 9. Vuoden 2022 luontoselvitysalueen raja.

Kasvillisuus ja luontotyytit

Suojoen rannalla alajuoksulla kasvaa yleisesti järviruoko. Suojoen matalassa suistossa viihtyvät mm. palpakot, pohjanlumme, uistinviita, luhtavuohennokka, ratamosarpio, rantanenätti ja pystykeiholehti. Makkaralahdella kasvaa suomenlumme.

Keuyen liikenteen väylän varrella ja lähiympäristöön ovat levittäytyneet leskenlehti, niittynätkelmä, valko- ja alsikeapila, ojakärsämö, jauhosavikka, peltosaunio ja monet muut kulttuuria suosivat kasvilajit. Tallilan puiston länsipuolella on joutomaalle kasvanut koivu-harmaaleppämetsikkö. Tallilan aittojen ympäristö on kallioista kalliioniittyä ja vanhaa niittyä, joka on nyt kasvamassa umpeen.

Kuva 10. Vuoden 2022 luontoselvityksen selvitysalueen luontotyytit.

Vieraslajit

Vieraslajeina alueella on komealupiini ja jättibalsami. Komealupiinia esiintyy runsaana alueen eteläosilla keuyen liikenteen väylän varressa. Jättibalsamia kasvaa Tallisaaren saunalle menevän tien ojassa.

Liito-orava

Liito-oravakartoituksessa ei havaittu merkkejä liito-oravasta. Alueella ei ole juurikaan lajille sopivaa elinympäristöä.

Viitasammakko

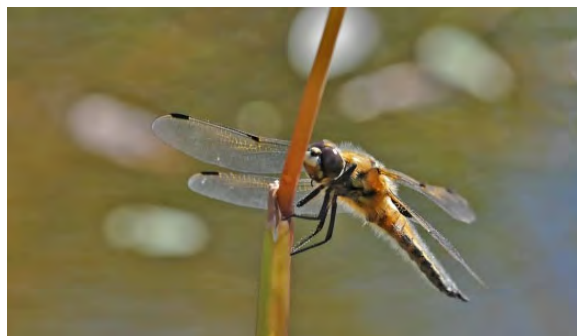
Lajista tehtiin äänihavainto Myllypuron suistosta. Yksi kuteva koiras oli äänessä. Muualta lajista ei tehty havaintoja.

Sudenkorennot

Lajisto oli hyvin niukkaa, ja vain viisi lajia havaittiin. Direktiivilajeista ei havaittu yhtään. Sudenkorentohavainnot keskittyivät Myllypuron suistoon ja Makkaralahden pohjukkaan.

Isotytönkorento

Suomessa laji on yleinen seisovan veden äärellä viihtyvä korento. Isotytönkorento suosii kelluslehtiä, joilla koiraat pitävät reviirejään. Ylivoimaisesti runsain laji alueella. Yksilöitä näkyi lähes kaikkialla, missä oli sopivaa kelluslehtistä kasvillisuutta. Selvästi eniten etelä- ja pohjoisosien parhailla alueilla. Kaikkiaan yksilöitä näkyi arviolta 100–200.

Kuva 11. Isotytönkorento ja Ruskohukankorento (kuvat Ari Parviainen)

Vaskikorento

Toiseksi eniten havaittiin vaskikorentoja, lajilleen määritettynä 10 yksilöä, joista suurin osa pohjoisosassa. Elinympäristönä suosii lampia, erityisesti suojärviä, järviä ja jokien suvantoja.

Vaski-/välkekorento

Lajilleen määrittämättömiä kiiltokorentoja havaittiin 5 yksilöä, jotka olivat todennäköisimmin vaskikorentoja.

Ruskohukankorento

Tätä ”joka paikan lajia” havaittiin yllättäen vain kaksi yksilöä, molemmat pohjoisosassa. Yksi yksilö havaittiin 27.7.2022 eteläosalla pieneltä lahdelta. Ruskohukankorento viihtyy lähes kaikissa Suomen vesistöissä, merenlahdista järvien rannoille. Lajia tavataan myös virtavesien ääreltä, mutta tyypillisesti laji esiintyy runsaimmillaan runsaskasvuisten lampien ja lahtien äärellä.

Neidonkorento

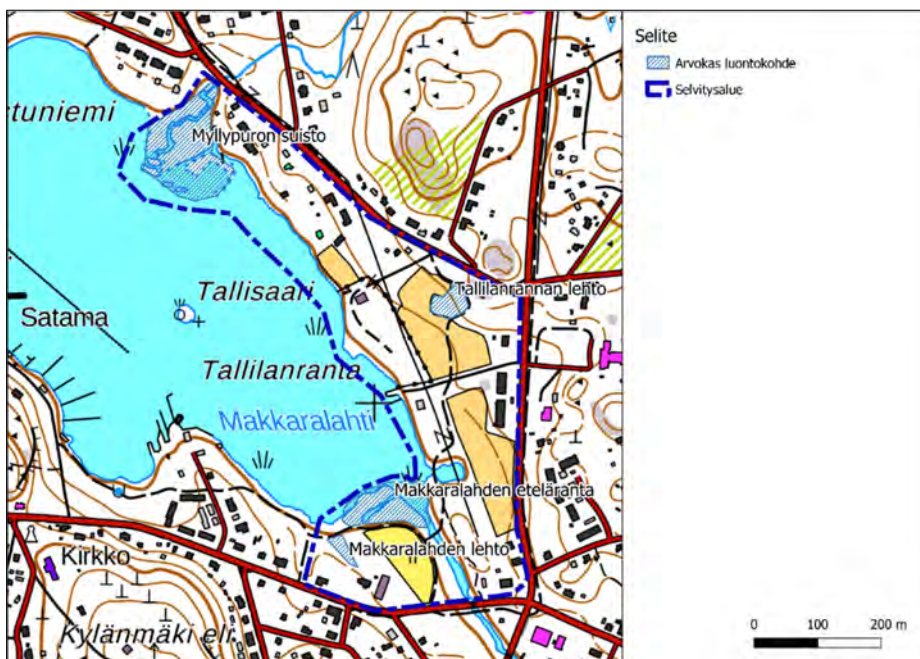
Eteläreunan venerannalla lenteli kaksi koirasta. Laji viihtyy erityisesti kirkkaiden jokien ja virtojen suvantoalueilla, joissa runsaasti vesikasvillisuutta ja varjoisia alueita. Todennäköisesti laji elää Myllypurolla.

Kuva 12. Neidonkorento (kuva Ari Parviainen)

Arvokkaat luontokohteet

Kuva 13. Vuoden 2022 luontoselvityksen arvokkaat luontokohteet

Myllypuron suisto

Myllypuron suistossa on avo- ja pensasluhtaa sekä saraikkoa. Pensasluhdan valtalaji on kiiltopaju. Lisäksi kasvaa tuhkapajua ja niukkana myös pohjanpajua. Tulva-alaiset rantametsät ovat lehtipuuvaltaiset (mm. koivu, haapa, raita ja tuomi). Suiston kasvillisuutta leimaavat mm. korpikastikka, pullo-, viilto-, jouhi- ja luhtasara, järvikorte, siniheinä, raate, terttu- ja ranta-alpi, suohorsma, kurjenjalka, luhtavuohenokka, luhtatähkimö, rantakukka, luhtakuusimo, rentukka, vehka, rantanenätti, jokileinikki sekä rantamatar. Matalassa vedessä kasvaa ulpukkaa, uistinvitaa, pohjanlummetta, kilpukkaa ja palpakoita.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyytit: -

Suojeltava lajisto: Viitasammakko, luontodirektiivin liitteen IV(a) laji

Kohteella on lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka.

Arvoluokka: Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Tallilanrannan lehto

Haapavaltainen tuore lehto. Haapojen joukossa on koivua ja harmaaleppää. Pensaskerros on hyvin tiheä ja se koostuu tuomesta, pihlajasta, punaherukasta, koiranheisistä. Kenttäkerroksen lajisto on niukka.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyytit: Keskiravinteinen tuore lehto (VU) vaarantunut

Suojeltava lajisto: -

Arvoluokka: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Makkaralahden eteläranta

Makkaralahden etelärannan suolla kasvaa runsaana sarat (mm. jouhi-, harmaa-, jokapaikan- ja pullosara) ja sitä leimaa matala varvusto (vaivero, suokukka ja isokarpalo ym.). Ruohoista yleisempinä ovat kurjenjalka ja raate sekä paikoin kurjenmiekkää sekä leveäosmankäämiä. Valtapuuna ovat mänty ja hieskoivu. Paikoin on pajukkoa. Alueelta on otettu turvetta pelloille.

Ranta- ja vesikasvillisuutta leimaa järviruoko, palpakot, pohjanlumme, suomenlumme, uistinvita, luhtavuohenokka, ratamosarpio, rantanenätti ja pystykeiholehti.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyytit: Sararäme (VU) vaarantunut

Suojeltava lajisto: -

Arvoluokka: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Makkaralahden lehto

Harmaaleppävaltainen kostea lehto. Harmaalepän lisäksi kasvaa tuomea. Tiheään pensaskerrokseen kuuluvat kiiltopaju, vaahtera, mustaherukka ja tuomi. Aluskasvillisuutta leimaa mm. ojakellukka, metsäalvejuuri, hiirenporras, mesiangervo, maahumala, lehto- ja järvikorte. Sudenmarjaa on niukasti. Kulttuurivaikutteinen.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyytit: Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT) silmälläpidettävä

Suojeltava lajisto: -

Arvoluokka: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Maisemarakenne ja maisemakuva

Suunnittelualueelle on Suolahti 2020 osayleiskaavan luonnon- ja kulttuuriympäristön arvoja huomioivassa karttakoosteessa esitetty kohteita, joita myös uudemmissa luontoselvityksissä on nostettu esiin. Arvokkaita maisema-alueita ei suunnittelualueelle ole esitetty.

Suunnittelualueen läpi kulkevan Sumiaistentien molemmilla puolilla on pientalovaltaista asutusta luonnontilaisen metsän ympäröimänä. Rakentamattomat metsät ovat enimmäkseen lehtomaista kangasta tai tuoretta lehtoa. Kaavamuutosalueella on runsaasti myös kosteiksi saniaistyyppin lehtoiksi palautuneita entisiä peltoja. Metsät ovat kivikkoisia, lohkareisia ja kallioisia ja puusto enimmäkseen mäntyvaltaista sekametsää. Louhikkoista männikköä on mm. Kotipuiston ja Sumiaistentien välisessä metsäkaisaleessa. Alueen luoteiskulmassa olevan Myllypuron varren lehtometsän puusto koostuu lehtipuista, joka etelään päin muuttuu vähitellen koivumetsäksi.

Kuva 14. Suunnittelualueen rakentamattomaa ympäristöä.

Kuva 15. Tallilan ranta on enimmäkseen aidattua yksityis- aluetta. Pohjaveden ottamon aidattu alue on laaja.

Makkaralahden rannassa on joutomaalle kasvanutta varttu- vaa koivikkoa ja harmaalepik- koa.

Rannan tuntumaan on toteu- tettu valaistu kevyen liikenteen reitti hoidetun peltomaiseman läpi. Rannassa kävelytien var- rella on suurelta osin luonnonti- laisen kaltainen pensaikko- vyöhyke. Rannan ja asutuksen väliin jää vanha peltoalue.

Reitin ja rannan välissä kulkee nykyisellään ilmajohto halkoen maisemaa.

Tallilan rantapuiston reitti jatkuu Suolahden keskustan suuntaan Suojoen yli toteutetun kevyen liikenteen puisen sillan kautta.

Kuva 16. Suunnittelualueelle sijoittuu rakennettua rantapuistoa ja venevalkama-alue. Rakennetun puiston alueella toimii matonpesupaikka. Venevalkamalle kulku tapahtuu kevyelle liikenteelle varatun väylän kautta.

Tallilankadun ja Sairaalankadun länsipuolella on avohakkuualueita, jossa puusto koostuu pihlajan ja koivun taimista. Ruotintielle kävelytien varteen on sijoitettu vanhoja rakennuksia viehättävälle museo-alueelle. Rakennusten ympäristö on osittain hoitamaton ja käyttämätöntä rehevöitynyttä kallioista luonnonlaidunta.

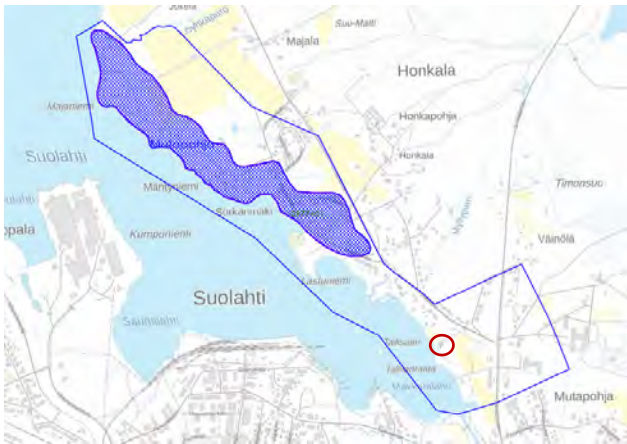
Vesistöt

Suunnittelualue rajautuu *Keitele* -vesistön Makkaralahteen.

Pohjavesialueet

Suunnittelualue kuuluu Mutapohja –nimiseen pohjavesialueeseen (tunnus 0977401), joka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi. Mutapohjan pohjavesialue on maakunnallisesti tärkeä, luokka 1. Pohjavesialueen tila on määritelty hyväksi. Mutapohjalla sijaitsee toiminnassa oleva vedenottamo. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 1,21 m², muodostumisalueen pinta-ala on 0,27 m³ ja arvioitu kokonaisantoisuus 4800 m³/d.

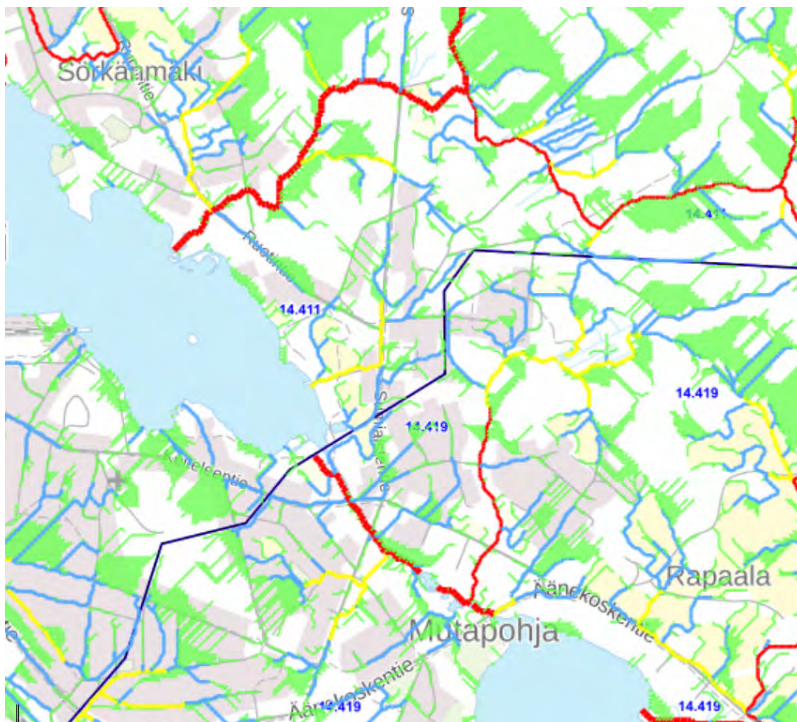

Kuva 17. Kartalla Mutapohjan pohjavesialue suunnittelualueen vieressä. Pohjaveden ottamorakennus merkitty kartalle punaisella ympyrällä. Oikealla kuva aidatulla alueella sijaitsevasta rakennuskannasta. Alueelle sijoittuu myös sähkön jakokaappi.

Hulevedet

Asemakaavan suunnittelualueelle ei ole tehty erillistä hulevesiselvitystä. Suunnittelualueen hulevedet imeytetään tonteilla. Äänekosken kaupungin alueella hulevesien hallinta toteutetaan seuraavien tavoitteiden ja järjestyksen mukaisesti:

- Ehkäistään hulevesien syntyä minimoimalla läpäisemättömien pintojen määrää
- Hyödynnetään hulevedet syntypaikallaan käyttämällä sadevettä kasteluun ja imeyttämällä
- Puhdistetaan hulevedet syntypaikallan esim. biosuodatusta tai kosteikkoja hyödyntäen
- Viivytetään hulevedet syntypaikallaan esim. altaiden, lampien tai maanalaisten säiliöiden avulla
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan viivyttämällä järjestelmällä
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan avo-ojissa tai hulevesiviemäreissä viivytysalueelle ennen vesistöön johtamista
- Johdetaan hulevedet pois syntypaikaltaan avo-ojissa tai hulevesiviemäreissä suoraan vesistöön.

Kuva 18. Hulevesiä kulkeutuu Keiteleen Makkaralahteen Suojoen ja Myllyjoen välityksellä, jotka näkyvät punaisella korostettuna Paikkatietoikkunan pintavesien virtausmallissa. Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi eri valuma-aluetta, Suojjärven valuma-alue ja Ala-Keiteleen valuma-alue.

Ympäristön häiriötekijät

Suunnittelualueella ei sijaitse ympäristönsuojelun kohteita eikä ympäristöhäiriötä aiheuttavia tekijöitä tai pilaantuneita maa-alueita.

3.3. Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue on suureksi osaksi rakennettua ympäristöä. Pääosin eri aikakausina toteutuneista omakotitaloista on rakennettu 1890 –luvulta 2010 –luville. Alueella on lisäksi useita rivitaloja. Katuverkko on rakentunut eri vuosikymmeninä toteutuneen pientaloalueen tarpeisiin osin sorapintaisena ja osin asfalttipintaisena verkostona. Asuinalueiden väliin jää metsäisiä ja osin myös peltoalueita. Asuinrakennusten ja katuverkon väliin sijoittuu myös lohkareista, vaikeakulkuista maastoa.

Asuinrakennuskanta

Pientalovaltaisilla alueilla on hyvin erityyppistä rakennuskantaa. Hannulantien varrelle sijoittuva rakennuskanta on rakentunut ulkoasultaan samalle aikakaudelle tyypillisenä. Muilla alueilla asuinrakennukset eivät noudata yhtenäistä linjaa.

Kuva 19. Rakennuskantaa Tyynelänkadun ja Hannulantien varrella.

Kuva 20. Kahdessa ylimmäisessä kuvassa rakennuskantaa Tallilankadun varrelta.

Keskimmäisissä kuvissa vanhaa rakennuskantaa Ruotintien varrelta.

Suunnittelualueelle rakennettua rivitalokantaa Pölsankadun ja Sumiaistentien varrelta.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualue rajoittuu itäpuolella Sairaalankatuun, luonnontilaiseen metsään ja entiseen Sisä-Suomen sairaalaan. Sairaala valmistui vuonna 1953 ja oli valmistuessaan Suomen ensimmäinen B-mielisairaala. Sairaala lakkautettiin vuonna 2008 ja on edelleen sairaanhoitopiirin omistuksessa ja nykyään vuokratyössä.

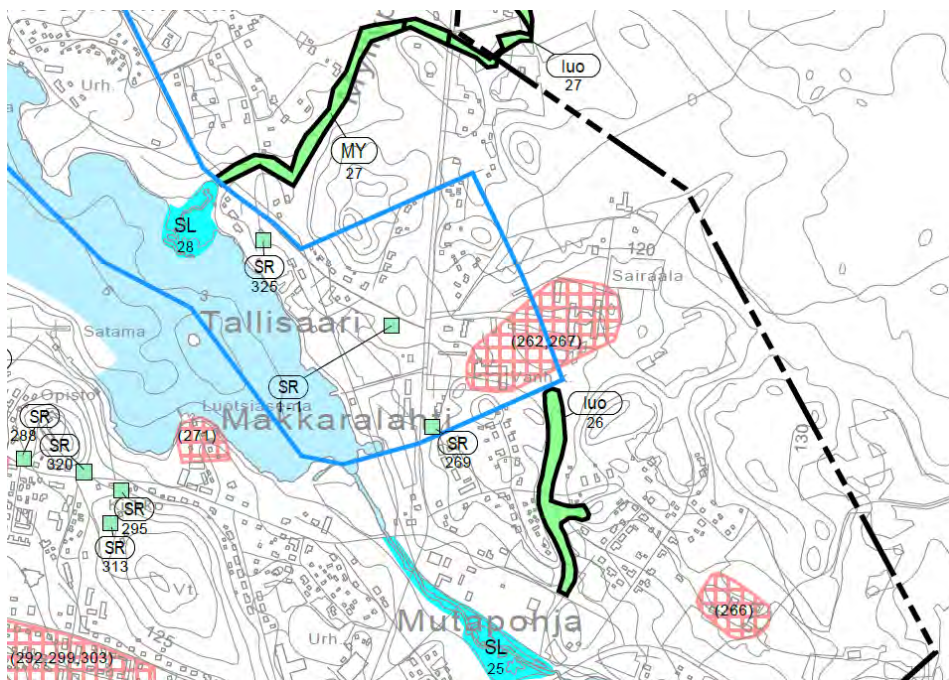
Sumiaistentien itäpuolisen Mutapohjan alueen omakotitalot Tyynelänkadun, Polsankadun ja Hannulantien varrella on pääosin rakennettu 1970- ja 1980- luvulla, Sairaalankadun ja Veikonkujan varren talot on rakennettu vuosina 1920 - 1995.

Äänekoskella on Keski-Suomen museon toimesta laadittu seuraavat rakennettua ympäristöä koskevat inventoinnit:

- Äänekosken kaupungin rakennusinventointi (Juuso Väisänen, Keski-Suomen museo 2006)
- Äänekosken seutukunta, Äänekosken keskusta-alue, Suolahti, Sumiainen ja Konginkangas. Keski-Suomen modernin rakennusperinnön inventointihanke 2012 – 2014 (Aada Mustonen ja Sini Saari-lahti, Keski-Suomen museo 2014)
- Keski-Suomen maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2016 (Kohdeluettelo, Keski-Suomen museo 2016).

Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä kohteita. Vuoden 2014 ja 2016 inventoinneissa ei ole todettu alueella sijaitsevia kohteita.

Suunnittelualueelle on tehty Suolahden yleiskaavoituksen yhteydessä rakennusinventointi vuonna 2006. Rakennusinventoinnin myötä Suolahti 2020 osayleiskaavaan on merkitty kolme eri kohdetta suunnittelualueelta: *Suolahden entinen kunnalliskoti (262)*, *Hintikan talo (325)* ja *Rauhalan talo (269)*.

Kuva 21. Luonnon- ja kulttuuriympäristö (2009) karttaesityksessä arvetut kohteet. Esitetyt luontokohteet on uudemmissakin selvityksissä edelleen nostettu huomioitaviksi kohteiksi, kuin myös yksittäiset arvokkaat rakennukset.

Suolahden entinen kunnalliskoti (262) Sumiaistentiellä Mutapohjassa on paikallisesti kunnallisen vanhustenhoidon ja sosiaalitoimen kannalta arvokas rakennuskokonaisuus, joka maisemallisesti julkisena rakennuksena kuvastaa oman aikansa rakennusperintöä sairaalamiljöönä osana. Vanhainkoti on

rakennettu kahdessa vaiheessa, vanhempi osa on valmistunut 1956 ja uusi osa 1986. Uuden osan rakentamisen yhteydessä myös vanha osa on saneerattu. Vanha osa on 30-paikkainen vanhainkotiosa ja uusi osa on 16-paikkainen palveluasunto-osa. Rakennuksen kerrosala on 3070 m². Kaupunki on myymässä tiloja.

Kuva 22. Suolahden entinen kunnalliskoti ja sen puistomaista ympäristöä Sumiaistentien varrella.

Kunnalliskodin läheisyydessä sijaitsee B-mielisairaalaksi rakennettu **Sisä-Suomen sairaala** (267) ja sen myöhemmät laajennusvaiheet vuosilta 1956-1960 muodostavat oman erityisen laitospäristönsä, jonka jälleenrakennuskauden ominaispiirteet ovat säilyneet vielä sairaalatoiminnan muututtua. Sisä-Suomen sairaalan alue on arvotettu paikallisesti ja maakunnallisesti arvokkaana. Sisä-Suomen sairaala sijoittuu kaava-alueen ulkopuolelle. Sairaalan käytössä ollut saunarakennus sijoittuu kaava-alueelle Keitele-järven rantaan. Sauna on nykyisin yksityisessä omistuksessa.

Tallilan aitat (1-1) sijaitsevat Ruotintien varrella olevalla lähivirkistysalueella.

Kuva 23. Tallilan aitat. Aitat sijoittuvat kallioiselle alueelle kiviperustuksin.

Hintikan talo (325) Ruotintiellä on paikallisesti rakennushistoriallisesti merkittävä 1920-luvun klassis-mia edustava viehättävä taitekattoinen 1,5 kerroksinen valkoiseksi maalattu rakennus, joka on ulkoasul-taan alkuperäisessä asussa hyvin säilynyt asuintalo rantamaisemassa. Rannassa on saunarakennus ja pihassa 1982 valmistunut autotalli.

Rauhalan talo (269) Sumiaistentiellä on paikallisesti maisemallisesti viehättävä ja rakennushistoriali-sesti merkittävä 1890-luvun tuparakennus ja siihen liittyvät talousrakennukset. Kookkailla ruutuikku-noilla varustettu päärakennus on pitkänurkkainen ja huopakattoinen. Sauna verhoiltu samaan tyyliin ja muut piharakennukset ovat myös punaisia. Tontilla on sijainnut aiemmin sepän paja.

Kuva 24. Vasemmalla Hintikan talo Ruotintiellä ja oikealla Rauhalan talo Sumiaistentiellä.

Muinaisjännökset

Suunnittelualueelta ei ole tiedossa muinaisjännöksiä.

Palvelut, työpaikat ja väestö

Lähimmät palvelut sijaitsevat muutamien satojen metrien päässä, näitä ovat Suolahden yhtenäiskoulu ja uusi jäähalli. Kaupallisia palveluita sijaitsee Suolahden keskusta-alueella noin 1 kilometrin päässä. Valtaosa Äänekosken kaupungin palveluista sijaitsee Äänekosken ydinkeskustassa noin 8 kilometrin päässä. Suunnittelualueelle sijoittuu kaksi rakentunutta tonttia, joilla on yritystoimintaa. Tontit sijoittuvat Keiteleentien varrelle. Rantapuistoon on Suojoen rantaan toteutettu matonpesupaikka.

Kuva 25. Yritystoiminnan tiloja Keiteleentien varrella.

Liikenne

Suunnittelualue rajautuu eteläosastaan Keiteleentiehen. Suunnittelualueetta halkoo Sumiaistentie, jonka oikealle puolelle on toteutettu kevyen liikenteen väylä. Ruotintie haarautuu vasemmalle ja myös sen varrelle on toteutettu kevyen liikenteen väylä tien oikealle puolelle. Muutoin alueella on toteutunutta katuverkkoa.

Kuva 26. Suunnittelualueen rakentunutta katuverkko. Osa pienemmistä kaduista ovat sorapintaisia kaapeita katuja ja osa asfaltoituja. Pääteiden varteen on toteutettu kevyen liikenteen väylä ja Myllypuron yli johtaa erillinen kevyen liikenteen puinen silta (kuva vasemmalla alhaalla).

Kunnallistekniikka

Kaava-alueelle sijoittuu kunnallisteknistä verkostoa, kuten vesijohtolinjoja ja kaukolämpöverkostoa. Suunnittelualueen ympäristössä toimii Äänekosken Energia Oy. Kaava-alue on kokonaisuudessaan Äänekosken Energia Oy:n toiminta-alueita, sillä Äänekosken Energia Oy huolehtii Äänekosken kaupungin alueen asemakaava-alueilla vesihuollon järjestämisestä. Lisäksi alueella on jätevesiverkostoa. Äänekosken Energia Oy:n kapasiteetti riittää erinomaisesti tämän hetken vedenkäyttöön sekä jätevesimäärien johtamiseen alueelta.

Sähköjakelusta alueella vastaa Äänekosken Energia Oy. Tulevaisuudessa on edessä johtojen maakaapelointi toimitusvarmuuden takaamiseksi.

Hulevesille ei ole erillistä verkostoa, sillä alue on vanhaa rakentunutta ympäristöä. Hulevedet on imeytettävä omalla tontilla. Alue on maaseutumaista ympäristöä, eikä rakenteellista hulevesijärjestelmää ole tarkoituksenmukaista rakentaa, sillä tontit ovat kookkaita ja luonnontilaista ympäristöä alueella on paljon, joten imeyttäminen on toteutettavissa tontikohtaisesti.

3.6. Maanomistus

Alueen rakennetut omakotitontit ovat pääosin yksityisten omistuksessa tai kaupungin vuokratontteja. Suunnittelualueella on yksityisten ja metsäyhtiön omistuksessa olevia luonnontilaisia puistoalueita, mutta kaupunki omistaa pääosan puisto- ja katualueista. Lisäksi suunnittelualueen itäosassa on Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän omistama alue ja länsireunalla on Äänekosken Energia Oy:n vedenottamo. Alueen läpi kulkeva Sumiaistentie on ELY-keskuksen hallinnoima maantie joka kaavamutoksella muuttuu katualueeksi.

4. SUUNNITTELUTILANNE

4.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017 ja ne tulivat voimaan 1.4.2018.

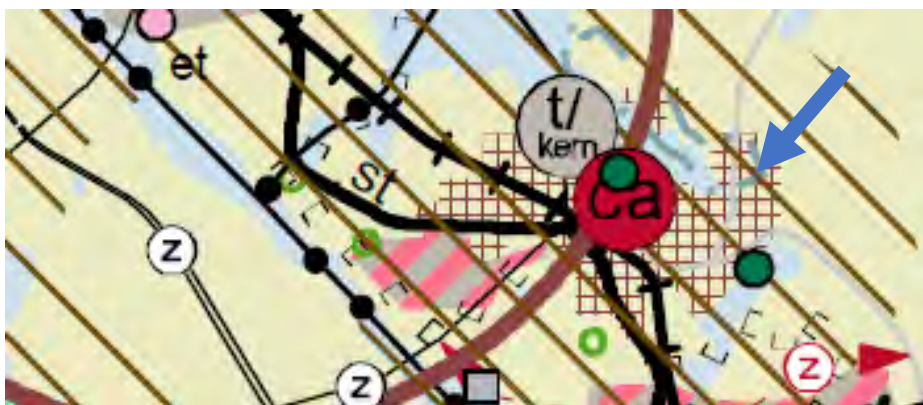
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

4.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018.

Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Suunnittelualue on kulttuuriympäristön vetovoima-alue (ruskea vinoviivitus), seudullisesti merkittävää tiivistettävää taajamaa (ruskea ruuturasteri) ja maakunnallisesti tärkeää pohjavesialuetta (siniharmaa pistekatkoviiva)

Kuva 27. Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu sinisellä nuolella.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

Keski-Suomen liitto on käynnistänyt rullaavan maakuntakaavoituksen. Tarkoituksena on ylläpitää yhtä, jatkuvasti päivittyvää maakuntakaavaa. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa muutetaan voimassa olevaa kokonaismaakuntakaavaa vain kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040.

Vireille saatettu ensimmäinen vaihe käsittelee tuulivoiman, liikenteen ja hyvinvoinnin aluerakenteen muutostarpeita ja tavoitteita.

Maakuntakaavaehdotus oli nähtävillä 8.9. – 9.10.2023 välisen ajan. Kaavaehdotus käsittelee seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi tarkastellaan hyvinvoinnin aluerakenteen elementtejä. Maakuntakaava 2040 on tavoitteena saada hyväksytyksi vuoden 2023 aikana. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoimaan saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan.

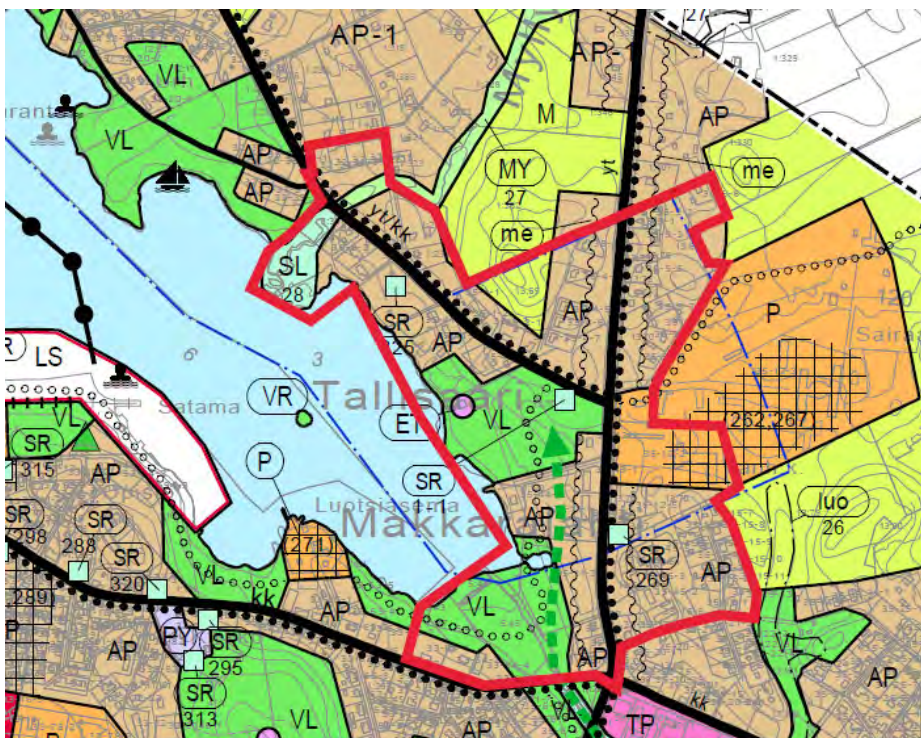
Suunnittelualueen osalta nähtävillä olleessa ehdotuksessa ei esitetty muutoksia voimassa olevaan maakuntakaavaan.

4.3. Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa *Suolahti 2020 osayleiskaava*, joka on hyväksytty Äänekosken kaupunginvaltuustossa 14.12.2009.

Suurin osa suunnittelualueesta on osoitettu pientalovaltaiseksi asuinalueeksi (AP). Lisäksi alueelle on osoitettu palvelujen ja hallinnon aluetta (P), yhdyskuntateknisen huollon alue (ET) ja lähivirkistysaluetta (VL). Suunnittelualueen pohjoisosassa on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) sekä maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) sekä luonnonsuojelualuetta (SL).

Suunnittelualueen sisällä kulkee kaksi yhdistyettä/ kokoojakatua, Ruotintie ja Sumiaistentie (yt/kk ja yt). Sumiaistentien varsi on osoitettu alueeksi, jolla on meluntorjuntatarve (aaltoviiva). Suunnittelualueella sijaitsee kolme suojeltavaa rakennusta tai rakennettua ympäristöä (SR, vaaleansininen neliö). Osa palvelujen ja hallinnon alueesta on merkitty ruuturasterilla kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi alueeksi, jolla on varmistettava kaupunkikuvallisten arvojen ja suojeltavien rakennusten säilyminen. Alueella olevan lähivirkistysalueen halki kulkee ohjeellinen ulkoilureitti (ympyräviiva) ja viheryhteistarve (vihreä nuoli).

Kuva 28. Ote Suolahti 2020 osayleiskaavasta, kaava-alue rajattu punaisella.

4.4. Asemakaava

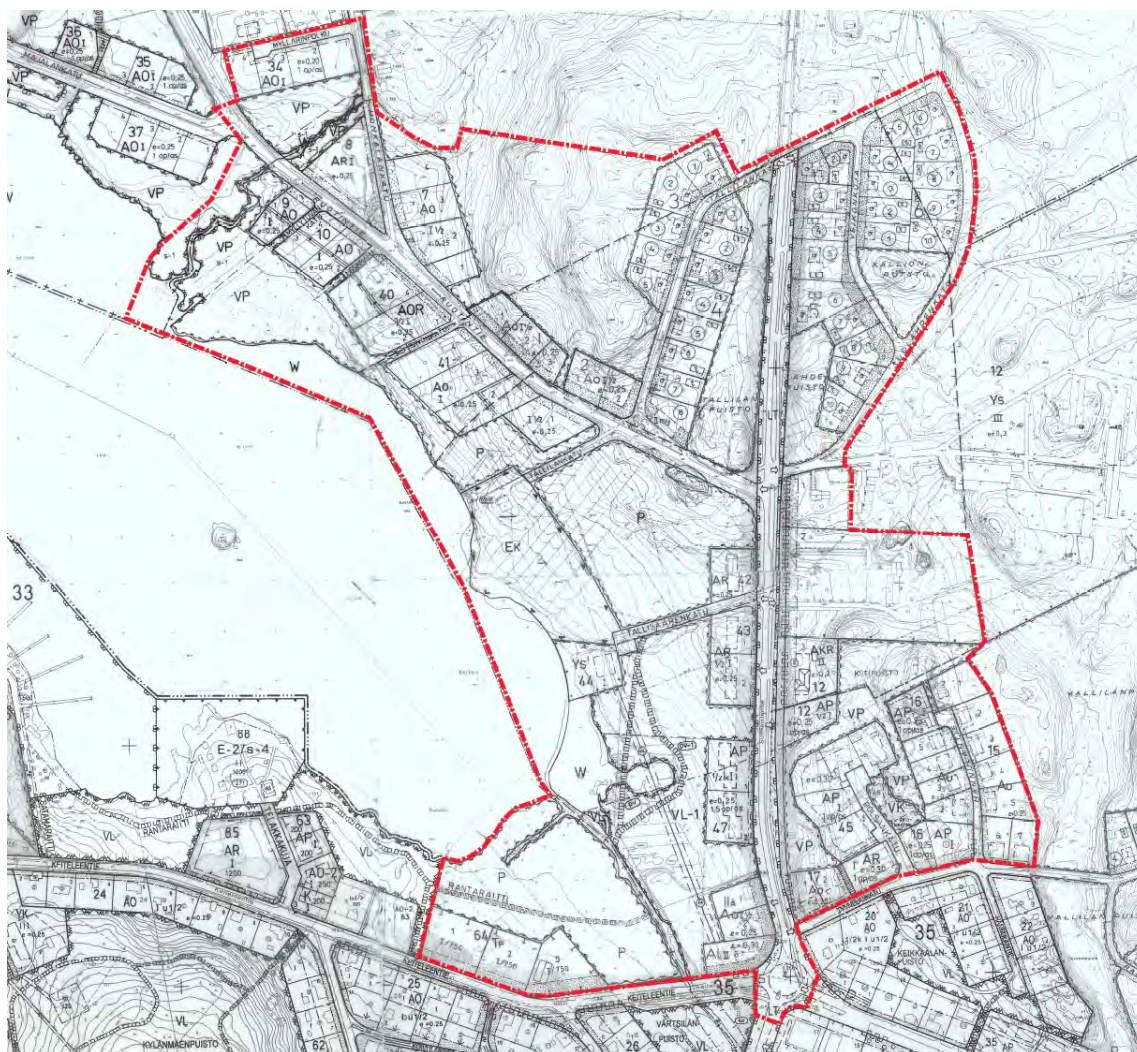
Suunnittelualue on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa asuinpienalojen, rivitalojen ja omakotitalojen (AP, AR, AOR, AO) alueeksi. Alueen itäreunalla on yleisten rakennusten (YS) korttelialue (en-

تين Sisä-Suomen sairaala). Alueen länsireunalla on käyttöveden ottopaikka (EK), sairaaloiden ja muiden sosiaalista toimintaa palvelevien rakennusten korttelialue, alueelle saa rakentaa enintään 80 k-m² saunan sekä peseytymis- ja pukeutumistilat käsittävän rakennuksen (YS), vesialue (W). Suunnittelualueen keskiosassa on yleisen tien alue (LT).

Asutuksen ympärillä on erilaisia puisto- ja virkistysalueita (P, VP, VL-1, VK).

Suunnittelualueella on voimassa 5.10.1955, 3.5.1958, 1.8.1964, 28.6.1967, 18.6.1975, 7.7.1977, 21.6.1978, 2.11.1982, 4.7.1988, 16.11.1995, 9.5.2005, 5.9.2011 vahvistetut ja hyväksytyt asemakaavat.

Kuva 29. Ote Suolahden ajantasakaavasta.

4.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat

Suunnittelualueelta on käytävissä mm. seuraavat selvitykset:

- Uuden Äänekosken rakennusinventointi (Juuso Väisänen 2006)
- Suolahti 2020 osayleiskaavan aineisto
- Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt- inventointi (RKY 2009) / Museovirasto
- Luontoselvityksen lisäalue (FCG, 2020)
- Luontoselvitykset (Tmi Pohjanmaan luontotieto/ Ala-Risku, 2014 sekä Agriborealis osk/ Nikolajev-Wikström ja Helle, 2019)
- Suolahden arvokkaat luontokohteet (Suolahden kaupunki/Ympäristölautakunta/Knuutinen, 1991).

Rakennusjärjestys

Äänekosken kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2006.

Rakennuskiellot

Suunnittelualue ei ole rakennuskiellossa.

Pohjakartta

Äänekosken kaupunki ylläpitää asemakaavoitetun alueen pohjakarttaa. Pohjakarttaa on tarkistettu kaavatyön edetessä 21.6.2023.

5. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1. Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaavan muutos on käynnistynyt kaupungin omasta aloitteesta osana vanhentuneen Suolahden asemakaavan ajan tasalle saattamista. Alueella ei ole merkittäviä rakentamispaineita, mutta on tarkoituksenmukaista saattaa kaava numeeriseen muotoon ja tarkistaa samalla aluevarauksia sekä kaavamerkinnot ja -määräykset. Maankäyttö- ja rakennuslain 60 §:n mukaan kunnan tulee seurata asemakaavojen ajanmukaisuutta ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi.

5.2. Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Äänekosken kaupunginhallitus on kokouksessaan 3.3.2014 päättänyt kaavoituskatsauksen 2014 hyväksymisen yhteydessä käynnistää asemakaavan muutoksen Tallilan alueella. Vireilletulosta on kuultu Sisä-Suomen lehdessä 7.3.2014 ja ÄKS- Äänekosken kaupunkisanomissa 19.3.2014.

5.3. Osallistuminen ja yhteistyö

5.3.1. Osalliset

Osallisia ovat kaikki, jotka tuntevat itsensä osallisiksi. MRL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, esimerkiksi arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä, tai jättää muistutuksia kaavaehdotuksesta.

Viranomaisia ovat Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen museo, Keski-Suomen pelastuslaitos, Museovirasto, Väylävirasto sekä Äänekosken kaupungin kaupunkirakennelautakunta ja ympäristölautakunta. Muita toimijoita alueella on Äänekosken energia Oy.

5.3.2. Vireilletulo

Kaavan laatimisesta Tallilan alueelle on päätetty vuoden 2014 kaavoituskatsauksen yhteydessä 3.3.2014 ja saatettu vireille lehtikuulutuksella 7.3.2014 (Sisä-Suomen lehti) ja 19.3.2014 (ÄKS Äänekosken kaupunkisanomat). Kaavan sisältöä ja laadintaa kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä 7.3.2014 alkaen. Kaavan vireilletulosta on kuulutettu kaupungin kotisivuilla ja ilmoituslehdessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavaselostuksen liitteenä (Liite 1). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään ja täydennetään tarvittaessa kaavaa valmisteltaessa.

5.3.3. Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Kaavaluonnosaineiston nähtävillä olosta osallisia ja kuntalaisia tiedotetaan kaupungin kotisivuilla ja Pikukukaupunkilainen -lehdessä. Lisäksi suunnittelualueen maanomistajille lähetetään kirje valmisteluaineiston nähtävillä asettamisesta. Kaavaluonnos asetettiin julkisesti nähtäville MRL 62 § ja MRA 30 §

mukaisesti 3.11. – 3.12.2021 väliseksi ajaksi. Osallisilla oli mahdollisuus jättää mielipiteensä kaava-aineistosta.

Kuva 30. Otteet nähtäville asetetuista kaavaluonnoksista. Vaihtoehtojen suurin ero muodostuu vedenottamoalueen eteläpuoleiselle ranta-alueelle tarkasteltua maankäyttöä.

Luonnosvaiheen palaute:

Määräaikaan mennessä saatiin 6 lausuntoa ja viisi kirjallista mielipidettä. Lausunnoissa nousi esille selvitystarpeita mm. luontoselvityksen osalta ja uusien rakennuspaikkojen ja venepaikan osoittaminen ranta-alueille.

Mielipiteissä eniten kantaa otettiin Keiteleeseen rantaan osoitettuihin uusiin rakennuspaikkoihin.

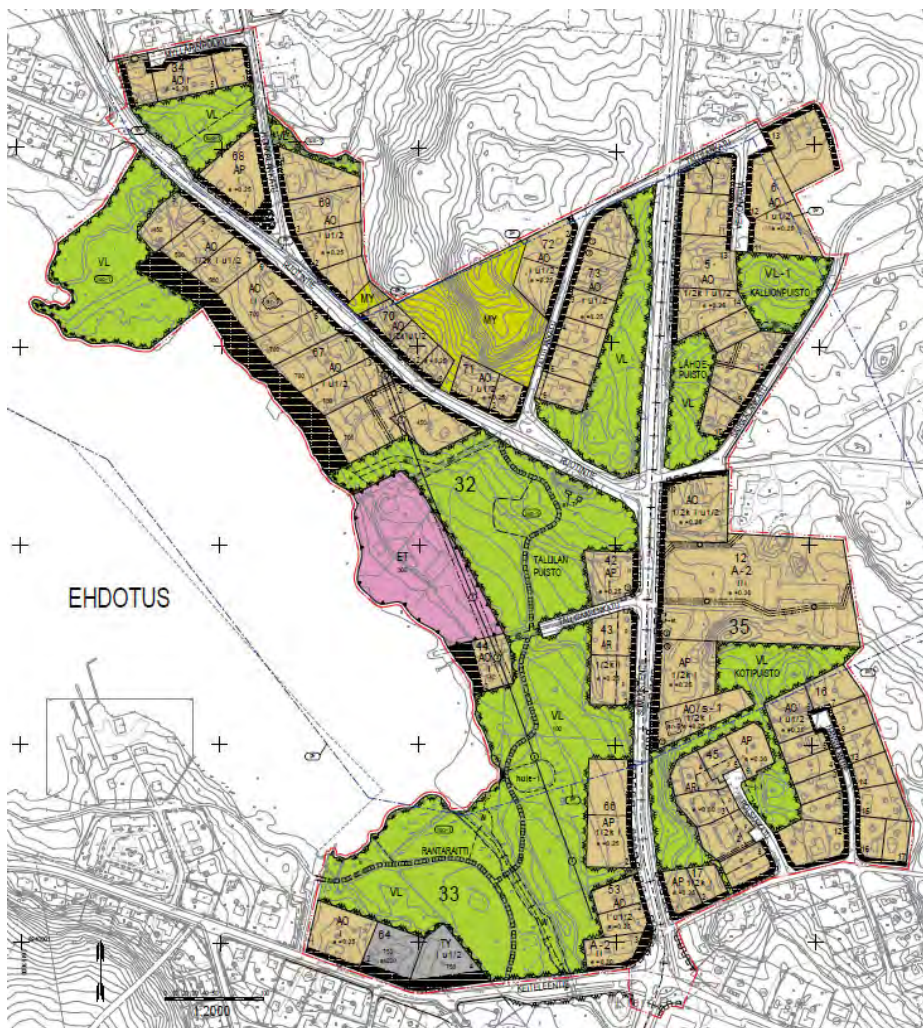
Tulleet lausunnot on sisällytetty kokonaisuudessaan vuorovaikutusraporttiin ja mielipiteistä tiivistelmät. Vuorovaikutusraportti on kaavaselostuksen liitteenä (liite 9) ja siinä esitetään vastineet tullessiin palautteisiin.

Kaavaehdotus valmistui nähtäville asetettavaksi 21.8.2023.

Luonnosvaiheessa tulleen palautteen perusteella suunnittelualueelle tehtiin luontoselvityksen täydennys ranta-alueille mm. sudenkorentoselvitys.

Kaavaehdotus valmisteltiin luonnosvaiheessa saatu palaute huomioiden.

Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi MRL 65 § ja MRA 27 § mukaisesti kaupunginhallituksen päätöksellä. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan kaupungin kuu-
lutuslehdessä sekä kotisivuilla osallisten kuulemista varten. Lisäksi suunnittelualueen maanomistajille lähetetään kirje kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta. Muistutukset ja lausunnot pyydetään toimit-
tamaan kirjaamoon 29.9.2023 mennessä. Kaavan valmisteluun osallistuu virkamiehiä mm. maankäytön,
rakennusvalvonnan ja kunnallistekniikan toimialoilta.

Kuva 31. Ote kaavaehdotuksesta

Ehdotusvaiheen palaute: Määräaikaan mennessä saatiin seitsemän (7) lausuntoa ja kaksi (2) muistutusta. Tulleet lausunnot on sisällytetty kokonaisuudessaan vuorovaikutusraporttiin ja muistutuksista tiivistelmät. Vuorovaikutusraportti on kaavaselostuksen liitteenä (liite 9) ja siinä esitetään vastineet tullesiin palautteisiin. Muistutuksissa eniten kantaa otettiin pohjavedenottamon alueen laajuuteen.

Kaavan hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto. Kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksestä kuulutetaan kaupungin ilmoitustaululla, *Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken kaupunkisanomat* -lehdissä sekä kaupungin kotisivuilla.

5.3.4. Viranomaisyhteistyö

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) pidettiin 5.5.2014. Viranomaisilta pyydetään lausunnot kaavan eri vaiheissa. MRL 26 §:n mukaista viranomaisneuvottelua ehdotusvaiheen jälkeen ei ollut tarpeen järjestää.

5.4. Asemakaavan tavoitteet

5.4.1. Lähtökohta-aineiston asettamat tavoitteet

Kaavasuunnittelun tavoitteena on saattaa asemakaava numeeriseen muotoon ja tarkistaa samalla kaavamerkinnät ja –määräykset nykyisten ohjeiden mukaisiksi sekä tarkistaa aluevarausten tarkoituksenmukaisuus voimassa olevan osayleiskaavan mukaiseksi.

Asemakaavaa kumotaan tarpeettomilta osilta mm. omakotitontti-, puisto, vesi- ja katualueita.

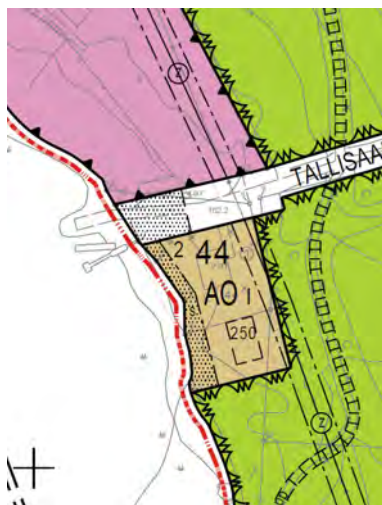
5.4.2. Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Asumisen alueille ei kaavan edetessä tullut merkittäviä uusia tavoitteita. Valmisteluvaiheen jälkeen viimeisteltiin asumisen tontteja maanomistajien tarpeet huomioiden. Sumiaistentien osalta tuli kaavassa esitettäväksi maantie katualue -merkinnällä.

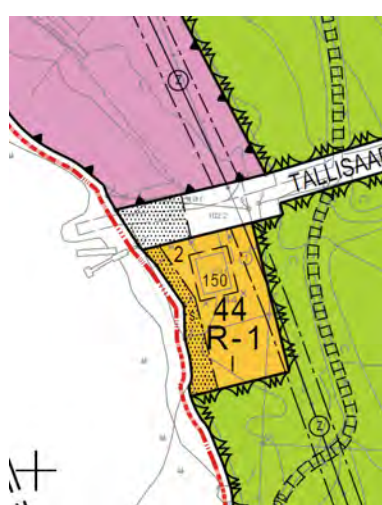
5.5. Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot

Kaava perustuu pitkälti olevaan rakennettuun ympäristöön, pääosin yksityisessä maanomistuksessa olevien toteutuneiden rakennuspaikkojen todentamiseen. Kaavan valmisteluvaiheessa on vaihtoehtotarkastelua tehty ainoastaan vedenottamon eteläpuoleiselle alueelle, jossa sijaitsee vanha Sisä-Suomen sairaalan saunarakennus ja lähivirkistysaluetta. Sisä-Suomen sairaalan toiminnan loputtua, kaavamerkintä oli tarpeen tarkastella uudelleen.

VE 1

VE 2

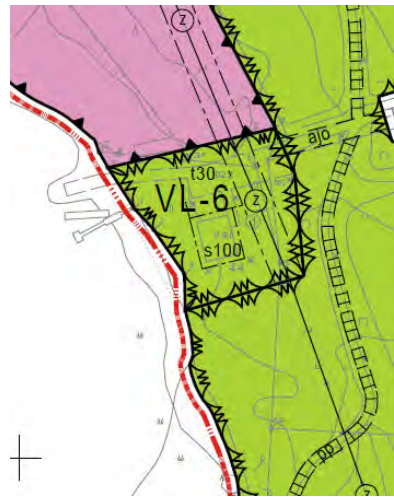

Vaihtoehdot 1 ja 2 mahdollistavat rantaan toteutettujen laiturirakenteiden yleisen käytön. Vaihtoehdoissa katuverkkoa joudutaan laajentamaan ja kunnossapito on kaupungin hoidossa. Molemmissa versioissa nykyisen rakennuskannan rakentamiselle tarkoitettua aluetta on laajennettu etelän suuntaan. Korttelialueille sallitaan yksikerroksinen rakentaminen.

VE 3

VE 4

Vaihtoehdossa 3 mahdollistetaan kahden rantaan rajoittuvan erillispientalotontin muodostuminen. Rakennusoikeus on osoitettu kohtuullisen pienenä (200 k-m²) ja kerrosluvuksi mahdollistetaan yksi. Ajo tonteille tapahtuu nykyistä katuverkkoa ja kevyen liikenteen reittiä hyödyntäen. Kevyen liikenteen väylän kunnossapidosta vastaa kaupunki.

Vaihtoehdossa 4 mahdollistetaan nykyisen rakennuksen toiminnot ja lisäksi sallitaan talousrakennuksen toteuttaminen alueelle. VL-6 merkintä sallii alueelle niin yksityisen, kuin julkisen rakentamisen maanomistuksesta riippuen. Kulkuyhteys rakennuspaikoille on järjestettävissä olemassa olevan katuverkon ja kevyen liikenteen reittiä hyödyntäen. Kevyen liikenteen väylän kunnossapidosta vastaa kaupunki.

5.5.1. Vaihtoehtojen arviointi ja vertailu

Vaihtoehdot 1 ja 2 ovat rauhattomampia vaihtoehtoihin 3 ja 4 verrattuna. Rantaan rajoittuva kiinteistö on nykyisellään yksityisessä käytössä, joten vaihtoehdot 1 ja 2 muuttaisivat yksityiskäytössä olevan laiturialueen yleiseen käyttöön mahdolliseksi. Vaihtoehdoissa 3 ja 4 yksityisessä maanomistuksessa oleva ranta-alue jää yksityiseen käyttöön. Vaihtoehto 4 mahdollistaa lisäksi julkisen käytön, mikäli maanomistussuhteissa tapahtuu muutoksia. Vaihtoehdon 3 mukainen ratkaisu mahdollistaa Äänekosken kaupungille yhden uuden rantatontin.

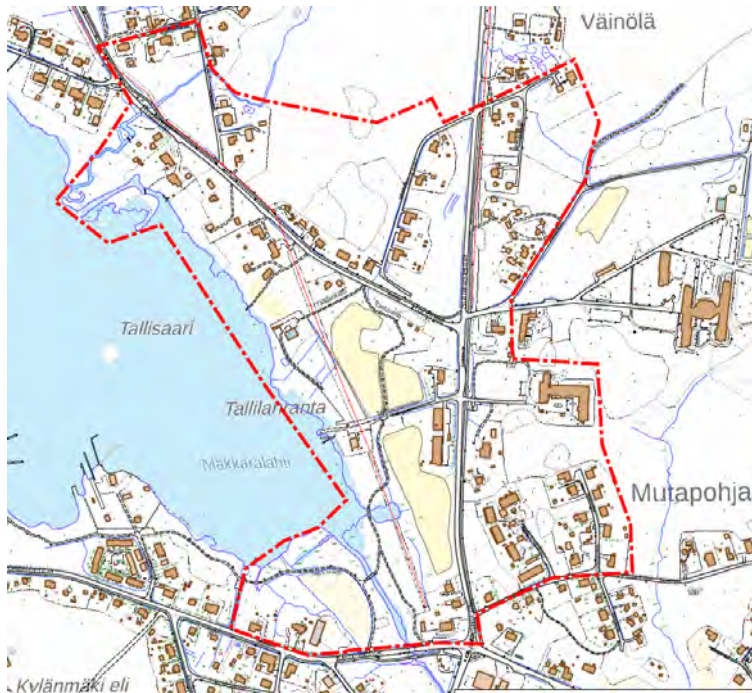
Kaavaluonnoksia päädyttiin laatimaan kaksi, joista toisessa osoitetaan rantaan kaksi erillispientalotonttia ja toisessa ainoastaan nykytilanteen mukainen rakentaminen lisättyä pienellä talousrakennuksella.

6. ASEMAKAAVAN KUVAUS

6.1. Kaavan rakenne

Kaava-alueen maankäyttöratkaisut perustuvat suurelta osin rakennetun tilanteen todentamiseen. Suunnittelualue on suhteellisen harvaan rakennettua, viherympäristöä ja ranta-aluetta on paljon. Kaavalla poistuu osa rakentamattomista tonteista. Tie- ja katuratkaisut pohjautuvat toteutettuun verkkoon, eikä uutta tarvetta katurakentamiselle muodostu. Voimassa olevan kaavan mukaisia katuja poistuu tarpeettomina. Ruotintien varrella oleville viidelle rakennuspaikalle tonttialue ulotetaan rantaan saakka voimassa olevan Suolahti 2020 osayleiskaavan mukaisesti. Virkistysaluetta ja -reitistöä sijoittuu laajasti

Ala-Keiteleen ranta-alueelle. Luontoarvoja omaavia keskeisimpiä kokonaisuuksia ovat Myllyjoen ja Suojoen ympäristöt. Pohjavesialue kattaa valtaosan suunnittelualueesta.

Kuva 32. Rakennuskannan sijoittuminen suunnittelualueelle. Rakentaminen tukeutuu olevaan tie- ja katuverkkoon keskitettyinä kokonaisuuksina. Kaikkia voimassa olevan asemakaavan mukaisia katuja ei ole ollut tarpeen rakentaa.

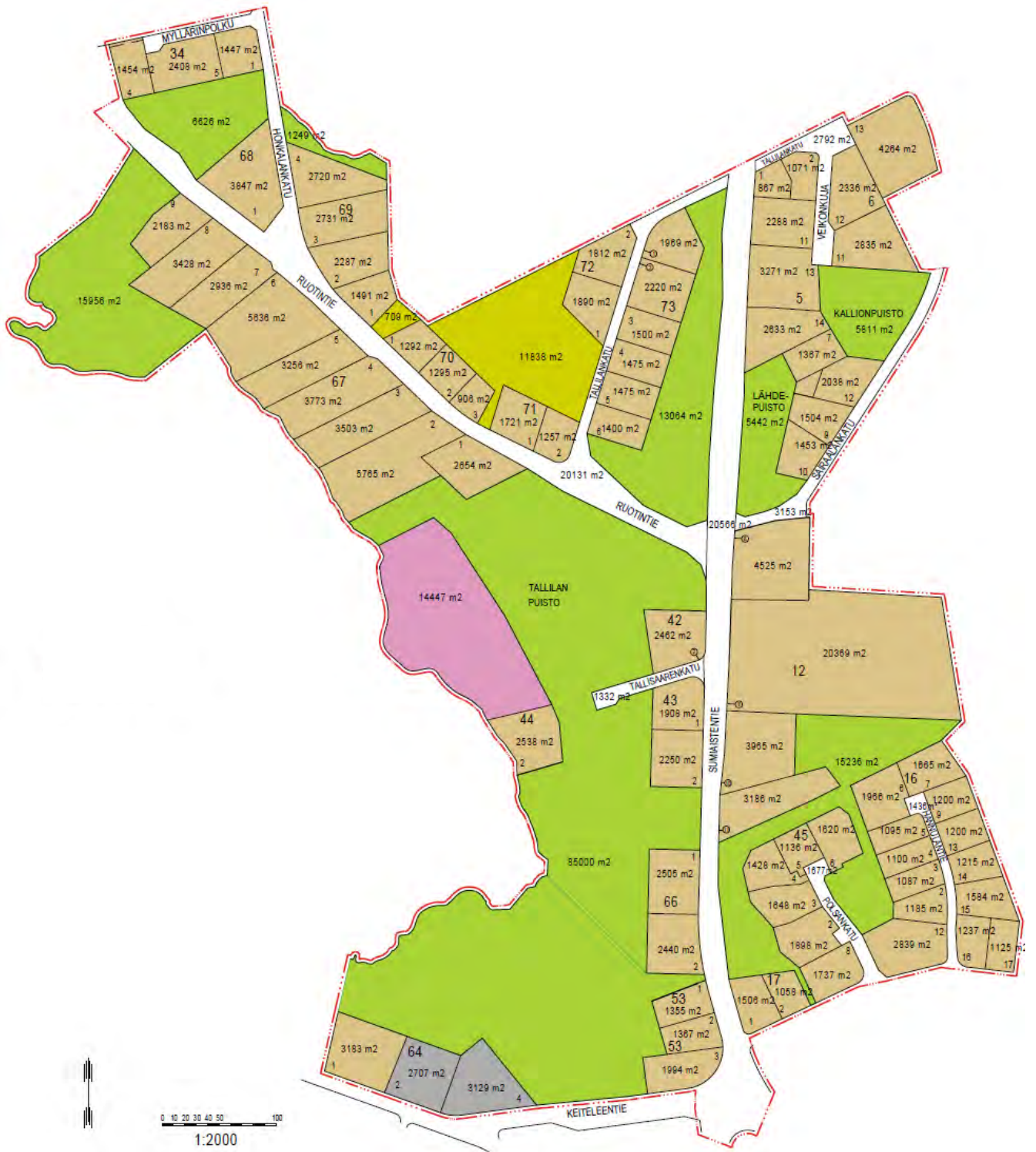
6.1.1. Mitoitus

Asemakaavahankkeessa kumotaan voimassa olevaa asemakaavaa n. 6 ha ja muutetaan asemakaavaa n. 41,5 ha suuruisella alueella. Suunnittelualueen pinta-ala on kokonaisuudessaan noin 47,6 ha. Kaupungin asemakaavoitettu alue pienenee n. 6,2 ha verran. Asumiseen varattuja korttelialueita on osoitettu yhteensä noin 18,2 ha (A-2, AO, AP, AR) ja rakennusoikeutta 43512 k-m² verran. Rakennusoikeudet on osoitettu tonttitehokkuudella tai kerrosalaneliömetreinä. Teollisuusaluetta (TY) on osoitettu noin 0,6 ha ja rakennusoikeutta 1500 k-m². Yhdyskuntateknisen huollon aluetta (ET) on osoitettu noin 1,5 ha ja rakennusoikeutta 300 k-m². Katualuetta muodostuu noin 5,1 ha. Lähivirkistysaluetta on osoitettu (VL, VL-1) 14,8 ha ja Tallilan puiston alueelle rakennusoikeutta 100 k-m². Maa- ja metsätalousaluetta (MY) muodostuu n. 1,25 ha. Koko kaavalla muodostuu rakennusoikeutta 45 412 k-m², 4997 k-m² voimassa olevaan kaavaan nähden enemmän.

Alla olevassa taulukossa on esitetty alueiden pinta-alat ja muodostuvat rakennusoikeudet.

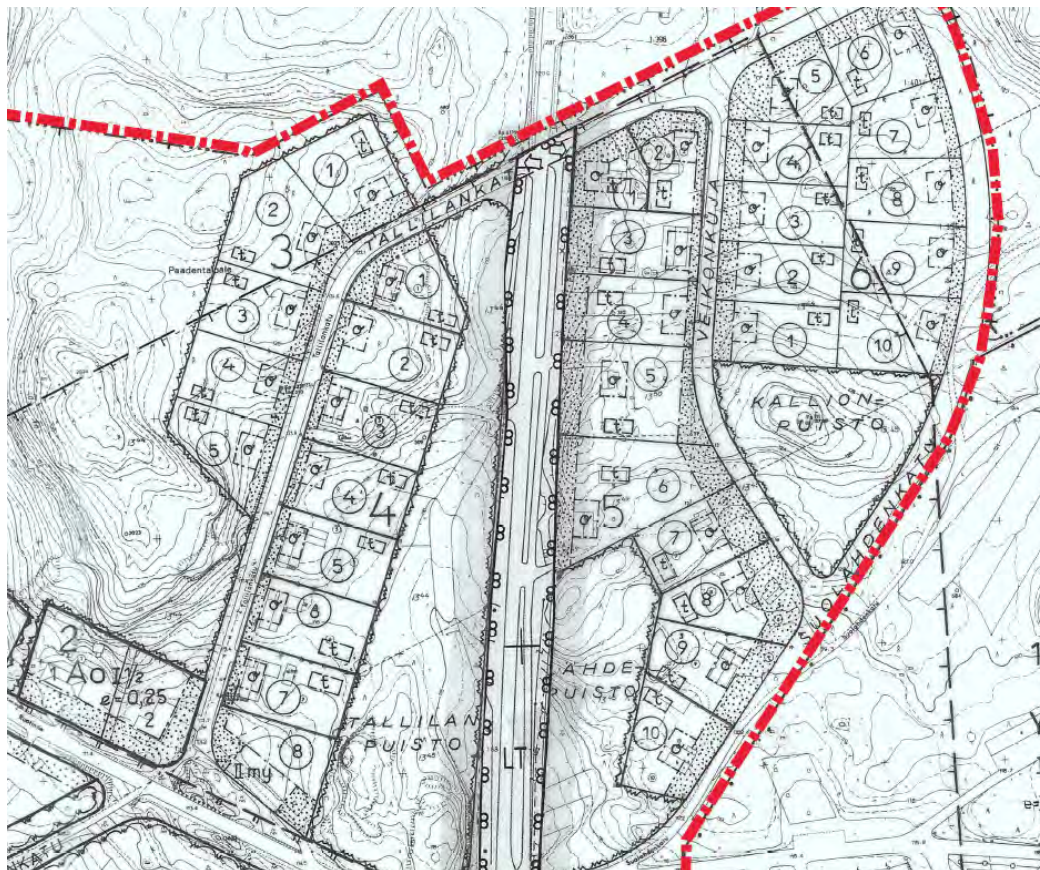
Alue	p-a (ha)	(k-m ²)
A-2	2,24	6709
AO	12,85	28477
AP	1,94	4933
AR	1,20	3393
TY	0,58	1500
VL / VL-1	14,84	100
MY	1,25	-
ET	1,44	300
Kadut	5,11	-
Yhteensä	41,45	45412

Kuva 33. Asemakaavalla muodostuvien alueiden ja tonttien pinta-alat.

Rakennusoikeutta on osoitettu tonttitehokkuudella sekä kerrosalaneliömetreinä. Ranta-alueella korttelissa 67 rakennusoikeuden määrä on osoitettu kokonaisluvulla vastaamaan lähelle voimassa olevan kaavan mukaista rakennusoikeutta. Voimassa olevassa asemakaavassa useille korttelialueille oli tonttikohdaiset rakennusoikeudet osoitettu tiukalla osa-alueen raja merkinnällä. Kaavamuutoksessa rakennusoikeus osoitetaan tonttitehokkuudella, jolloin pientalotonttien rakennusoikeuden määrä vähäisessä määrin kasvaa.

Kuva 34. Voimassa olevassa asemakaavassa on rakennusoikeus esitetty tiukalla osa-alue raja -merkinnällä.

6.2. Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Asemakaavan keskeisimpänä tavoitteena on todentaa maankäytöllinen toteutunut tilanne uudistamalla vanhat voimassa olevat kaavamääräykset nykypäivän tasolle ja yhtenäisiksi muiden Äänekosken kaupungilla olevien kaavojen kanssa. Lähivirkistysalueiden toiminnallisuus varmistetaan osoittamalla yhtenäiset virkistysreitistöt kaavassa. Kallioiset ja luhikkoiset metsäalueet huomioidaan ja jätetään rakentamisesta vapaiksi. Pohjavesialue kattaa suuren osan suunnittelualueesta. Alueelle ei osoiteta toimintoja, jotka vaarantaisivat pohjaveden tilaa. Asumisen väljyys alueella säilyy ja hulevesien hallinta on mahdollista toteuttaa kiinteistöjen alueilla imeyttämällä.

6.3. Aluevaraukset

Asemakaavalla osoitetaan asumisen ja teollisuuden aluevarauksia sekä niihin liittyvät katu- ja viheralueet. Kaavalla kumotaan mm. vesialuetta ja toteutumattomia erillispientaloalueita.

Korttelialueet

Asuinrakennusten korttelialue (A-2) -merkinnällä on osoitettu alue, jonne saa sijoittaa niin yksityisiä kuin julkisia palveluja sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia työtiloja. Merkinnällä mahdollistetaan korttelin monipuolinen, mutta ympäristöhäiriötä aiheuttamaton käyttö. Merkinnällä on osoitettu entisen vanhainkodin korttelialue Sumiaistentien itäpuolella korttelissa 12 ja Keiteleentien risteyksessä korttelissa 53 oleva entinen liiketontti. Rakennusoikeutta tonteille on osoitettu tonttitehokkuudella $e=0.30$.

Erillispientalojen korttelialue (AO) -merkinnällä on osoitettu pääosa alueen omakotitalotonteista. Rakennusoikeudet on osoitettu tonttitehokkuusluvulla $e=0.25$ tai kerrosalaneliömetreinä. Ruotintien ja Keitele

-järven välissä sijaitsevat viisi omakotitonttia korttelissa 67 laajennetaan omarantaisiksi Suolahti 2020 osayleiskaavan mukaisesti. Tonttien rajoja on tarkistettu poistamalla turhia katualuevarauksia.

Hintikan talo Ruotintien varrella korttelissa 67 ja *Rauhalan talo* Sumiaistentien itäreunalla korttelissa 35 on osoitettu sr-7 -merkinnällä suojeltavana rakennuksena, määräys; ”*Suojeltava rakennus. Kulttuurihistoriallisesti ja kyläkuvan kannalta arvokas rakennus, jonka ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää. Erityisesti julkisivukorjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Rakennuslupaa vaativissa toimenpiteissä on kuultava museoviranomaista.*”

Asuinpientalojen korttelialue (AP) -merkinnällä on osoitettu Sumiaistentiehen rajoittuvia tontteja korttelissa 17, 12, 42 ja 66, Polsankadun korttelissa 45 sekä rakentamaton tontti Ruotintien ja Honkalankadun risteyksessä, korttelissa 68. Rakennusoikeutta tonteille on osoitettu tonttitehokuudella $e=0.25$ tai $e=0.30$.

Rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialue (AR) -merkinnällä on osoitettu rakentuneet rivitalotontit Polsankadun varrella korttelissa 45 ja Sumiaistentien varrella korttelissa 43. Rakennusoikeutta tonteille on osoitettu tonttitehokuudella $e=0.25$ ja $e=0.30$.

Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY) -merkinnällä on osoitettu Keiteleentien varressa olevaa kaksi tonttia korttelissa 64. Rakennusoikeutta on osoitettu molemmille tonteille 750 k-m^2 . Toiselle tonteista on osoitettu lisäksi as200 -merkintä, joka mahdollistaa osan sallitusta kerrosalasta käytettäväksi asumisen tiloja varten.

Erityisalueet

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitostan alue (ET) -merkinnällä on osoitettu *Ala-Keitele* -vesistön ranta-alueella oleva vedenottamon alue.

Pohjavesialue on kaavassa osoitettu sinisellä pistekatkoviivalla merkinnällä **pv-1**.

Viheralueet

Lähivirkistysalue (VL) -merkinnällä on osoitettu pääosa alueen viheralueista. Nimettyjä lähivirkistysalueita on *Tallilan puisto*, *Kotipuisto* ja *Lähdepuisto*. *Tallilan puiston* alueelle on osoitettu rakennusoikeutta 100 k-m^2 mahdollistamaan virkistyskäyttöön toteutettavaa rakentamista. Myllypuron varteen, Tallilan puiston alueelle ja rantaraitin varrelle on osoitettu **luo-1** -merkintä, jonka määräys; *Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä*. Koko Myllypuron suiston alueelle on osoitettu **sl-5** -merkintä, jonka määräys; *Suojeltava alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun viitasammakon elinympäristöä.*”

Tallilan aitat Ruotintien varrella sijoittuvat lähivirkistysalueelle ja ne on osoitettu **sr-7** -merkinnällä suojeltavina rakennuksina, määräys; ”*Suojeltava rakennus. Kulttuurihistoriallisesti ja kyläkuvan kannalta arvokas rakennus, jonka ominaispiirteet tulee korjaus- ja muutostöissä säilyttää. Erityisesti julkisivukorjauksissa tulee käyttää alkuperäisiä tai niitä vastaavia materiaaleja. Rakennuslupaa vaativissa toimenpiteissä on kuultava museoviranomaista.*”

Ranta-alueelle sijoittuvalle lähivirkistysalueelle on kosteikon kohdalle osoitettu erillinen **hule-1** -merkintä, jonka alueella hulevesien viivyttäminen ja käsittely on mahdollista. Alue on luontaisesti kosteikko.

Venevalkama (lv) -merkintä on osoitettu *Ala-Keiteleen* ranta-alueelle vedenottamon pohjoispuolelle ja kaava-alueen eteläosaan Rantaraitin varrelle. Rantaraitin kautta on osoitettu ajoyhteys tälle venevalkama-alueelle.

Lähivirkistysalue (VL-1) -merkinnällä on osoitettu Kallionpuiston alue, jolle sijoittuu liito-oravan elinympäristöä luontoselvityksen 2014 mukaan. Merkinnän määräys; *Alue on liito-oravan lisääntymis- ja levähdysaluetta, jolla metsiä saa käsitellä vain harvennushakkuuna siten, että liito-oravan pesäpuut ja niitä suojaavat puut, mahdolliset ravintopuut sekä liikkumisen kannalta riittävä puusto säilytetään.*

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) -merkinnällä on osoitettu Tallilankadun ja Ruotintien välissä oleva metsäinen alue. Voimassa olevassa kaavassa alue on puistoa.

Luontoselvityksessä 2014 alue todettiin soveltuvan huonosti rakentamiseen. Alue on lohkareinen ja portaittain nouseva jyrkkä rinne, jossa kasvillisuus on rehevää. Tasanteen yläpuolella on matala kallioseinämä. Puustoa pitäisi käsitellä vanhan puuston ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.

Kävely ja pyöräily

Kevyen liikenteen turvallinen yhteys toteutuu kaavaratkaisussa Ruotintien ja Sumiaistentien varsille toteutettujen kevyen liikenteen väylien kautta. Rantapuistoon on osoitettu **pp**-merkinnällä sorapintaisena ja valaistuna toteutettu kevyen liikenteen reitti. Rantareittiä pitkin on järjestetty ajoyhteys kaavan eteläosassa olevan venevalkaman alueelle.

Katu- ja liikennealueet

Toteutunut katuverkko on esitetty asemakaavassa katualueena. Sumiaistentie muuttuu kaavassa maantien alueesta katualueeksi.

6.4. Kaavamerkinnot ja –määräykset

Asemakaavassa on annettu erityisiä kaavamääräyksiä ohjaamaan rakentamista. Määräykset on katsottu soveltuvien osin huomioiden Äänekosken kaupungin alueella yhtenäistä käytäntöä.

Ympäristö ja rakennustapa

Rakennettaessa alle 4 metrin päähän tontin rajasta ei rakennuksen tälle sivulle saa sijoittaa ikkunoita alle 180 cm:n korkeudelle huoneen lattiatasosta.

Autopaikan edessä tulee olla vähintään 5 metriä vapaata tilaa omalla tontilla.

Rakentamatta jäävät tontin osat, joita ei käytetä ajoteinä eikä pysäköintiin, on istutettava ja hoidettava tai pidettävä hoidetussa luonnontilassa.

Tontilla tulee säilyttää tai istuttaa puita ja pensaita niin, että puiden määrä on vähintään 1 ja pensaiden määrä vähintään 1,5 tontin pinta-alan 100 m² kohti.

Leikki- ja oleskelualueet sekä tontilla olevat autopaikat on erotettava muusta piha-alueesta istutuksin.

Rannan läheisyyteen toteutettavien rakennusten tulee väriykseltään olla ympäristöön sopivia ja harja- korkeus saa olla enintään 4 m. Kirkkaita värejä ei sallita.

Erilliset saunat on liitettävä kunnalliseen viemäriin, mikäli käytetään paineellista vesijohtoa. Mikäli kiinteistön jätevesiä ei voida johtaa kunnan viemäriverkkoon viettoviemärillä, vastaa kiinteistö jätevesien pumppauksesta omalla kustannuksellaan.

Asuinrakennusten alimman lattiatason tulee olla vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla (+100.90, N60 Keitele-järvi).

Hulevedet

Hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisilla järjestelyillä tontin omalla alueella.

Tontin piha- ja hulevesisuunnitelma on esitettävä rakennusluvan hakemisen yhteydessä.

Autopaikat

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

-	<i>paritalot ja omakotitalot</i>	<i>2 ap/ asunto</i>
-	<i>rivitalot</i>	<i>1,3 ap/ asunto</i>
-	<i>liike- ja toimistotilat</i>	<i>1 ap/ 50 k-m²</i>
-	<i>palveluasunnot</i>	<i>1 ap/ 150 k-m²</i>

6.5. Nimistö

Alueelle toteutettu katurakenne on osittain voimassa olevan asemakaavan mukainen. Katunimistöä poistuu kaavamuutoksessa *Myllytuvankatu*, *Jussinkatu* ja *Toivonkatu*, joita ei ole koskaan toteutettu. Voimassa olevan asemakaavan mukainen *Suolahdenkatu* muuttuu kaavamuutoksella *Sairaalankaduksi*, kuten se nykyisellään on nimetty. Muutoin uutta katunimistöä ei muodostu. Puisto- ja lähivirkistysalueet ovat pääosin voimassa olevan asemakaavan mukaisia. *Tallilan puisto* on siirretty Ruotintien pohjoispuolelta tien eteläpuolelle, jossa sijaitsee myös suojeltavat Tallilan aittarakennukset.

7. KAAVAN VAIKUTUKSET

7.1. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen

Alueella kulkevat johdot ja linjat on osoitettu pääosin voimassa olevan kaavan mukaisesti. Kaavan toteuttaminen ei edellytä uusien teknisen huollon verkostojen rakentamista. Alue on liitettävissä olemassa oleviin verkostoihin.

Asemakaavassa esitetään suojeltavaksi **sr-7** -merkinnällä *Tallilan aitat*, *Rauhalan talo* ja *Hintikan talo*. Lisäksi Rauhalan talon pihapiiri on esitetty **ls** -merkinnällä tavoitteena suojata pihapiirikokonaisuuden säilyminen.

Suolahden vanhaa kunnalliskotia ei asemakaavassa esitetä suojeltavaksi. Kunnalliskodin rakennuskanta sijoittuu erilleen Sisä-Suomen sairaalan kokonaisuudesta, jolla ennemminkin on suojelullista arvoa maakunnallisesti arvokkaana. Sisä-Suomen sairaalan 1950-luvun rakennuksista B-mielisairaalan rakennus on yksi kolmesta Keski-Suomeen tuolloin rakennetuista erityissairaaloista. Sairaalakokonaisuus on maisemallisesti näyttävä ja kaupunkikuvallisesti merkittävä. Sisä-Suomen sairaala ja sen laajennusvaiheet muodostavat oman erityisen laitospäristönsä, jolla on suojeluarvoa.

Osayleiskaavassa Sisä-Suomen sairaalan (paikallisesti ja maakunnallisesti arvokas) ja vanhan kunnalliskodin (paikallisesti arvokas) alueet on osoitettu osaksi kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta. Erillisiä suojeltavia kohteita on osayleiskaavassa osoitettu omalla SR-merkinnällä, myös rasteroiduilla alueilla. Ruuturasterin alla olevia yksittäisiä rakennuksia ei ole esitetty suojelukohteiksi merkinnän kuvatussa lähinnä arvokkaita aluekokonaisuuksia. Kunnalliskotia ei ole osayleiskaavassa osoitettu suojeltavana rakennuksena SR-merkinnällä, vaan suojelun tarve selvitetään asemakaavoituksen yhteydessä. Kunnalliskodin rakennusmassaan liittyvällä rivitalotyypisellä laajennuksella ei nähdä suojeluarvoa, vaikka huomioduksi tulee kerroksellisuuskin. Asemakaavaratkaisu ei ole ristiriidassa yleiskaavan kanssa. Alueella on lisäksi voimassa vanha asemakaava vuodelta 1978, jossa ei ole esitetty suojelukohteita. Tallilan asemakaavassa kumotaan osa voimassa olevaa, vuoden 1978 asemakaavaa ja osa sisältyy Tallilan asemakaava-alueeseen. Sisä-Suomen sairaalan alueelle jää voimaan vuoden 1978 asemakaava.

7.2. Vaikutukset luontoon ja maisemaan

Kaavamuutos ei ole aiheuttamassa kielteisiä vaikutuksia nykytilanteeseen verrattuna luonnon ja luonnonympäristön kannalta. Asemakaava luo edellytyksiä suunnittelualueen merkittävimmän viheralueen Myllypuron itäpuolisen alueen ympäristön säilymiselle **MY** -merkinnällä (*Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja*). Lisäksi Myllypuron varsi on Ruotintien itäpuolella osoitettu **luo-1** -merkinnällä (*Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä*). Myllypuron suiston alue on kokonaisuudessaan osoitettu **sl-5** merkinnällä. Myllypuron suiston alueella mm. viitasammakon elinpiiri voi säilyä.

Vaarantuneita kohteita Rantapuistossa (sararäme) ja Tallilan puistossa (keskiravinteinen tuore lehto) on osoitettu **luo-1** -merkinnällä.

Kaavamuutoksella on myönteisiä vaikutuksia luonnon ja luonnonympäristön kannalta mm. kaava-alueen koilliskulmassa ja pohjoisrajalla, joissa osa asemakaavaa kumotaan ja voimassa olevassa kaavassa osoitettu erillispientaloalue poistuu ja alue jää luonnontilaan.

Kaavassa on lisäksi huomioitu omalla merkinnällään (**VL-1**) liito-oravan lisääntymis- ja levähdysalue, jolla metsien käsittelyä on rajoitettu. Voimassa olevassa kaavassa po. alue on osoitettu puistoksi, jonka halki kulkee yleisen tien aluevaraus. Voidaan katsoa, että kaavamuutoksen vaikutus luontoarvoihin paranee voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna.

7.3. Vaikutukset liikenteeseen

Kaavamuutosalueen liikenneverkko on osoitettu toteutuneen tilanteen mukaisena, jolloin kaavan toteuttaminen ei aiheuta juurikaan muutoksia liikenteellisissä järjestelyissä ja kaavamuutoksen aiheuttamat vaikutukset liikenteeseen ovat vähäisiä. Kaavamuutos ei lisää merkittävästi liikennemääriä alueella rakentamiseen osoitettujen alueiden ja käyttötarkoitusten pysyessä entisenlaisina. Kaavamuutos ei edellytä uusien liikennejärjestelyjen rakentamista.

Kaavamuutoksen yhteydessä asemakaavalla poistetaan Sairaalankadun tarpeeton pohjoispää ja Veikonkujan eteläosa. Kulku korttelin 44 tontille tapahtuu ajoyhteydellä puiston läpi. Myös Ruotintien varrella olevat lyhyet kadut poistuvat ja tonteille kulku tapahtuu suoraan Ruotintieltä ja vedenottamolle ajoyhteydellä puiston läpi.

7.4. Sosiaaliset ja yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavalla ei ole merkittäviä sosiaalisia vaikutuksia, sillä suunnittelualue on pääosin jo rakennettu ja kaava on pitkälti toteutuneen tilanteen mukainen. Uuden rakentamisen toteutuminen ei edellytä uusien palvelujen järjestämistä tai infran rakentamista. Kaavan toteutumisella ei ole merkittäviä vaikutuksia virkistykseen alueen lähivirkistysalueiden säilyessä voimassa olevan kaavan mukaisina.

7.5. Vaikutukset tekniseen huoltoon

Kaavalla ei ole suuria taloudellisia vaikutuksia teknisen huollon kannalta. Katuverkosto on rakennettu ja kunnallistekniikka ulottuu suunnittelualueelle - kaupungille ei aiheudu uusien verkostojen rakentamista asemakaavan muutoksen johdosta. Kaavamuutoksella Sumiaistentie muutetaan maantien alueesta kaduksi, minkä seurauksena kunnossapito tulee jatkossa olemaan kaupungin vastuulla.

8. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

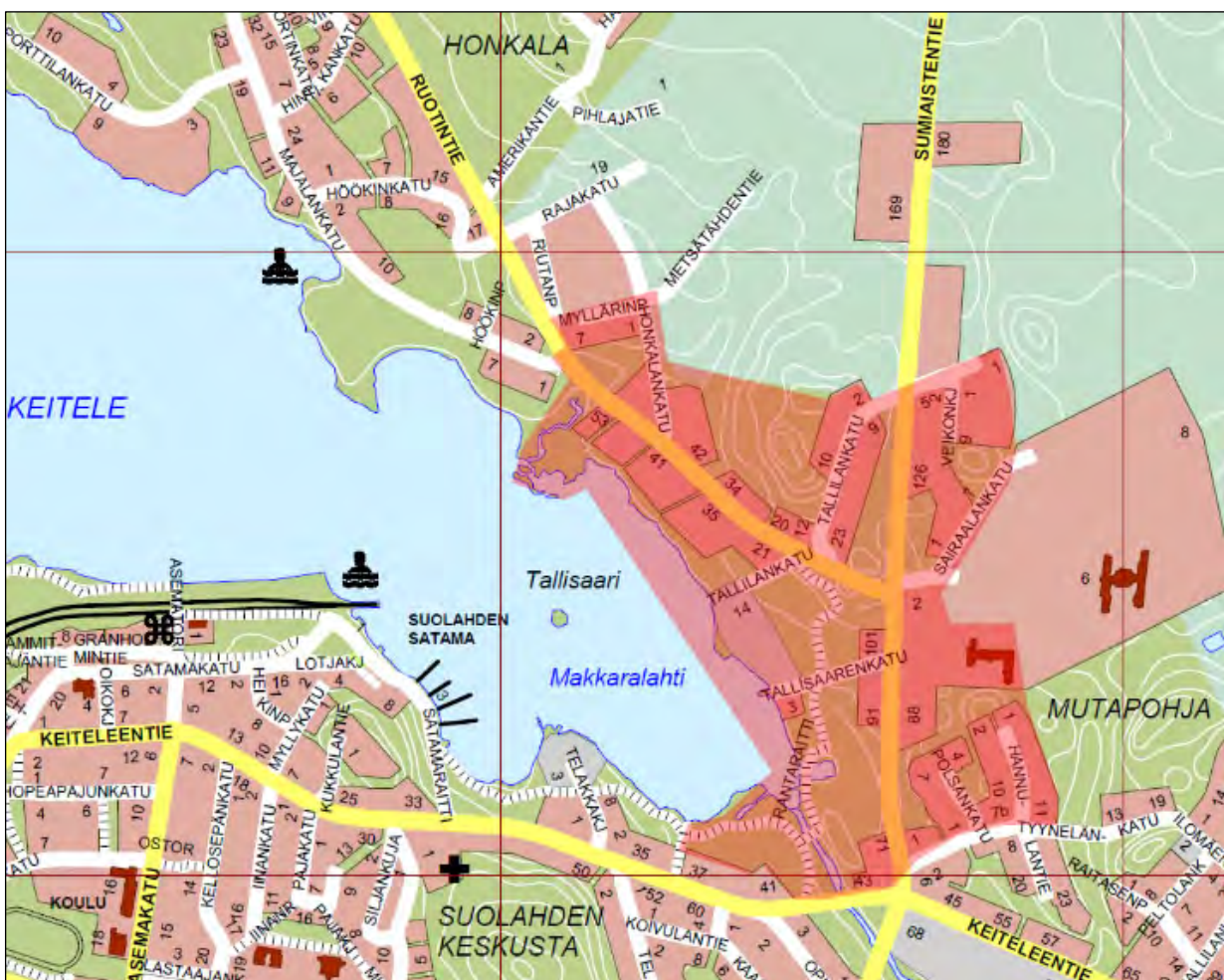
Kaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman. Alueen rakentamisen seurannasta ja valvonnasta vastaa ensisijaisesti rakennusvalvontaviranomainen.

TALLILAN ASEMAKAAVA, SUOLAHTI

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (MRL 63 §)

27.2.2014 / 1.11.2021 / 21.8.2023

1. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijaitsee noin 1 km päässä Suolahden keskustasta koilliseen ja siihen kuuluu Sumiaistentien itä- ja länsipuolisia alueita. Alue rajautuu Keitele-järveen ja sen koko on n. 41,5 ha.

Eteläosassa on Mutapohjan pientalovaltainen asuinalue ja suunnittelualue on rajattu Tyynelänkatuun. Sen läpi kulkee Kotipuiston virkistysalue, jonka pohjoispuolella eli suunnittelualueen puolivälissä on yleisten rakennusten alue, jossa toimii palvelukoti.

Suunnittelualueen koilliskulmassa on osittain toteutumaton asemakaava, jonka tilannetta on syytä arvioida uudelleen. Sumiaistentien länsipuolella on Tallilan asuinalue, jonka luoteiskulmassa suunnittelualue rajautuu Honkalan asuinalueen Myllärinpolkuun ja Myllypuron ympäristöön. Länsipuolen eteläosa rajautuu Keiteleentiehen.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Alueella on voimassa vanhentuneita asemakaavoja, jotka ovat osittain jääneet toteutumatta, joten alueen asemakaavan päivittäminen on ajankohtaista.

5.9.2011 hyväksyttiin Sumiaistentien asemakaavamuutos, jossa Sumiaistentien aluerajausta muutettiin. Yksi vireille tulevan kaavamuutoksen tavoitteista on päivittää Sumiaistentiehen rajautuvien alueiden tonttirajaukset nykytilannetta vastaaviksi. Lisäksi vanhentuneita kaavamerkintöjä ja – määräyksiä päivitetään nykyisten ohjeiden mukaisiksi sekä tarkistetaan aluevarausten tarkoituksenmukaisuus. Asemakaavaprosessissa kumotaan vanha asemakaava suunnittelualueelta ja saatetaan asemakaava digitaaliseen muotoon.

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät ja 1.4.2018 voimaan tulleet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2. Maakuntakaava

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018.

Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Suunnittelualue on seudullisesti merkittävää tiivistettävää taajama-aluetta (ruskea ruuturasteri), maakunnallisesti tärkeää pohjavesialuetta (harmaa pistekatkoviiva) ja kulttuuriympäristön vetovoima-aluetta (ruskea vino-viivoitus).

Kuva 1. Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Kaavoitettavan alueen sijainti on osoitettu sinisellä nuolella.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040

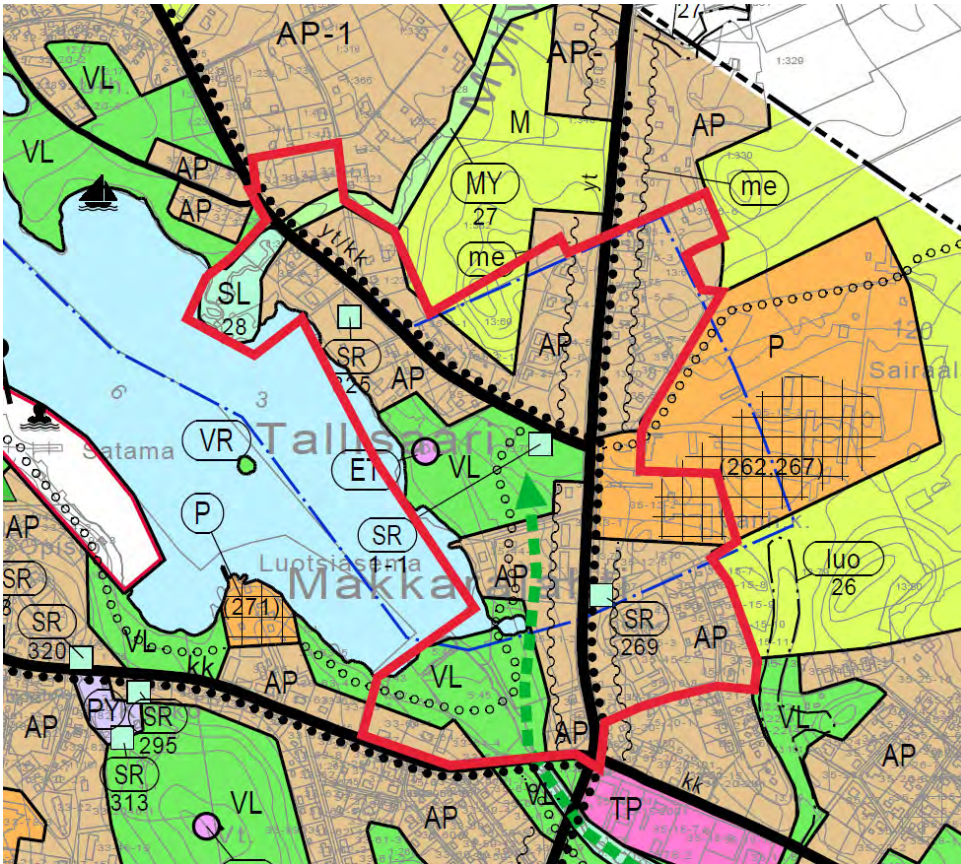
Keski-Suomen liitto on käynnistänyt rullaavan maakuntakaavoituksen. Tarkoituksena on ylläpitää yhtä, jatkuvasti päivittyvää maakuntakaavaa. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa muutetaan voimassa olevaa kokonaismaakuntakaavaa vain kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040.

Vireille saatettu ensimmäinen vaihe käsittelee tuulivoiman, liikenteen ja hyvinvoinnin aluerakenteen muutostarpeita ja tavoitteita.

3.3. Yleiskaava

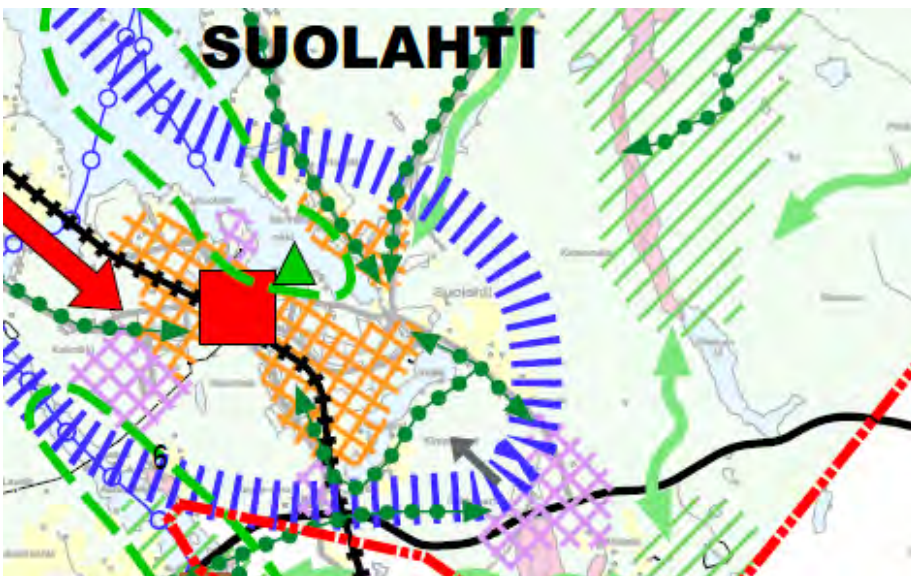
Suunnittelualueella on voimassa **Suolahti 2020 osayleiskaava**, joka on hyväksytty Äänekosken kaupunginvaltuustossa 14.12.2009. Suurin osa suunnittelualueesta on osoitettu pientalovaltaiseksi asuinalueeksi (AP). Lisäksi alueelle on osoitettu lähivirkistysaluetta (VL) sekä palvelujen ja hallinnon aluetta (P), jonka itäreunalla on kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta (ruuturasteri). Suunnittelualueen pohjoisosassa on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) sekä maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Alueen pohjoisrannalla on luonnonsuojelualuetta (SL).

Suunnittelualueen sisällä kulkee kaksi yhdystietä/ kokoojaketua, Ruotintie ja Sumiaistentie (yt/kk ja yt). Sumiaistentien varsi on osoitettu alueeksi, jolla on meluntorjuntatarve (aaltoviiva). Suunnittelualueella sijaitsee kaksi suojeltavaa rakennusta tai rakennettua ympäristöä (vaaleansininen neliö) sekä yhdyskuntateknisen huollon alue (ET). Lisäksi alueen halki kulkee ohjeellinen ulkoilureitti (ympyräviiva) ja viherysteystarve (vihreä nuoli).

Kuva 2. Ote Suolahti 2020 osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus on osoitettu punaisella viivalla

Äänekosken maankäytön rakennemalli 2022 (Rakenneyleiskaavan päivitys vuodelta 2019), on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.11.2019. Rakennemalli on oikeusvaikutukseton. Suunnittelualue on kokonaisuudessaan osoitettu kehitettävä kaupunkimainen alue -merkinnällä (sininen katkoviiva). Osa suunnittelualueesta on osoitettu kehittyvänä kaupunkikeskuksen läheisenä alueena (oranssi ruuturasteri). Virkistys- tai kevyen liikenteen yhteystarve -merkintä (vihreä palloviiva, nuoli kärjessä) on osoitettu kahdesta suunnasta kohti suunnittelualueita.

Kuva 3. Ote Äänekosken maankäytön rakennemallista 2022.

3.4. Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa 5.10.1955, 3.5.1958, 1.8.1964, 28.6.1967, 18.6.1975, 7.7.1977, 21.6.1978, 2.11.1982, 4.7.1988, 16.11.1995, 9.5.2005, 5.9.2011 vahvistetut ja hyväksytyt asemakaavat.

Suunnittelualue on osoitettu voimassa olevassa asemakaavassa pääosin asuinpienalojen ja omakotitalojen alueeksi (AP, AR, AOR ja AO), puistoksi ja lähivirkistysalueeksi (P, VP, VL). Lisäksi alueen puolivälissä on yleisten rakennusten (Ys) korttelialue (entinen Sisä-Suomen sairaala ja Keiteleen rannassa sauna). Lisäksi rannassa on käyttöveden ottopaikka (EK) ja vesialuetta (W).

Suunnittelun alueen läpi kulkeva Sumiaisiin johtava tie on osoitettu liikennealueeksi (LT).

Ote voimassa olevasta asemakaavasta. Suunnittelualue on rajattu punaisella.

3.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat

Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat

- Suolahden osayleiskaava 2020 yhteydessä on laadittu Äänekosken ja Suolahden taajamien laajennusalueiden luontoselvitys.
- Suolahden arvokkaimmat luontokohteet (1991)
- Uuden Äänekosken rakennusinventointi (Juuso Väisänen 2006)

Kaavatyön aikana laadittavat selvitykset ja suunnitelmat

- luontoselvitys 2014 (Tmi Pohjanmaan luontotieto/Terhi Ala-Risku)
- luontoselvitys 2019 (Agriborealis osk/ Nikolajev-Wiksröm ja Helle)
- luontoselvitys 2020 asemakaavan muutoksen lisäalue (FCG)
- luontoselvitys 2022 (FCG)

4. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tätä kaavahanketta koskevat tavoitteet.

Kaavan vaikutukset kohdistuvat naapurikiinteistöihin, sosiaalisiin ja yhdyskuntataloudellisiin vaikutuksiin sekä ympäristöllisiin ja liikenteellisiin vaikutuksiin. Vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asiantuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Lähtökohtana ovat aiemmat suunnitelmat ja inventoinnit sekä kartat. Vaikutusten arvioinnissa verrataan kaavan mukaista tilannetta ja sen asetettuja tavoitteita nykytilanteeseen. Vaikutusten arviointia tehdään läpi kaavaprosessin.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

- 1) Ympäristölliset vaikutukset (pintavedet, luonto ja eläimistö)
- 2) Sosiaaliset ja yhdyskuntataloudelliset vaikutukset (asukkaiden arkielämän laatu, turvallisuus, viihtyisyys, yhdyskuntatekniset kustannukset)
- 3) Liikenteelliset vaikutukset (yhdyskuntarakenne, liikkumismuodot, raskas liikenne, kevyt liikenne ym.)
- 4) Vaikutukset rakennettuun ympäristöön (rakennuskulttuuri, maisema- ja taajamakuva)
- 5) Ilmastonmuutos (yhdyskuntarakenne, liikenne, energia)

Vaikutusten arviointi suoritetaan kaavaselostuksessa kaavoittajan toimesta.

5. OSALLISET

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajat, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset
- Äänekosken kaupungin kaupunkirakennelautakunta ja ympäristölautakunta
- Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Keski-Suomen liitto
- Keski-Suomen museo
- Äänekosken Energia Oy
- Keski-Suomen pelastuslaitos

6. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Tiedottaminen

Kaavasta tiedottaminen tehdään kaupungin kotisivuilla, kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja kaupungin ilmoituslehdessä (Pikkukaupunkilainen) ja erillistiedoksiannolla mahdollisille ulkopaikkakuntalaisille osallisille.

Kaavaluonnos

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavan luonnosaineisto asetetaan nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti Äänekosken kaupungintalon aulaan ja kaupungin kotisivuille (www.aanekoski.fi) sekä Suolahden kirjastoon.

Luonnosvaiheen aikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus pidetään virallisesti nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30 päivää Äänekosken kaupungintalon aulassa ja kaupungin kotisivuilla sekä Suolahden kirjastossa.

Osallisilla on mahdollisuus antaa mielipide (muistutus) kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteena, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavasta pyydetään lausunnot tarvittaessa seuraavilta:

- Keski-Suomen ELY-keskus
- Keski-Suomen liitto
- Keski-Suomen museo
- Kaupunkirakennelautakunta
- Ympäristölautakunta
- Äänekosken Energia Oy
- Elisa Oyj

Hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen. Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

7. AIKATAULU

Kaava on saatettu vireille kaavoituskatsauksen 2014 yhteydessä. Suunnittelutyö on aloitettu kevään 2020 aikana ja luonnos on tarkoitus saada nähtäville vuoden 2021 aikana. Kaavaehdotuksen valmistelu ajoittuu vuodelle 2023. Kaavahanke on tavoitteena saada valtuuston hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2023 aikana.

8. YHTEYSTIEDOT

Äänekosken kaupunki
Kaavoituspalvelut
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, p. 040 717 7479
Kaavasuunnittelija Carita Kosonen, p. 0400 115241
Kaavoitusavustaja Paula Junikka, p. 0400 115240

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa: etunimi.sukunimi@aanekoski.fi

KAAVOITUSPROSESSI

Kaavoitusta säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) sekä maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Äänekosken kaupungin hallintosäännön mukaan kaavoituksen käynnistämisestä päättää kaupunginhallitus. Asemakaavan ja yleiskaavan hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto. Vähäiset asemakaavan muutokset hyväksyy kaupunginhallitus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavoitustyön edetessä.

OSALLISTU KAAVOITUKSEEN

MRL 63§

VIREILLETULOVAIHE

- Kaavoitusaloite.
- Kaupunginhallitus saattaa kaava-hankkeen vireille.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS).
- Kuulutus vireilletulosta ja OAS:n nähtäville asettamisesta.

ANNA PALAUTETTA

- Voit antaa kirjallista palautetta OAS:sta.
- Palautteenanto-ohjeet kerrotaan kerrotaan OSA:an nähtäviltä tuloa käsittelevässä kuulutuksessa.

MRL 62§, MRA 30§

VALMISTELUVAIHE

- Kaavan tavoitteet ja lähtökohdat tarkentuvat.
- Kaavaluonnoksen hyväksyminen kaupunginhallituksessa.
- Kuulutus kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta.
- Luonnos nähtävillä.

KERRO MIELIPITEESI

- Valmisteluvaiheessa voidaan järjestää kaavahankkeeseen liittyviä yleisötilaisuuksia.
- Voit antaa kirjallisen mielipiteen kaavaluonnoksesta.
- Mielipiteenanto-ohjeet kerrotaan kuulutuksessa.

MRL 65§, MRA 27§ ja 19§

EHDOTUSVAIHE

- Kaavaehdotus valmistellaan kaavaluonnoksen sekä siitä saatujen palautteiden ja mahdollisten lisäselvitysten perusteella.
- Kaavaehdotuksen hyväksyminen kaupunginhallituksessa.
- Kuulutus kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta.
- Ehdotus nähtävillä 14 - 30 vrk.

ONKO MUISTUTETTAVAA?

- Voit antaa kirjallisen muistutuksen nähtävillä olevasta kaavaehdotuksesta.
- Muistutuksenanto-ohjeet kerrotaan kuulutuksessa.

MRL 52§, 37§, 67§

HYVÄKSYMINEN

- Kaupunginhallitus tai -valtuusto päättää kaavan hyväksymisestä.

VOIT HAKEA MUUTOSTA

- Kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätökseen voi hakea muutosta valituksella Hämeenlinnan hallinto-oikeudesta tai korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

MRA 93§

KAAVAN VOIMAANTULO

Jos kaavan hyväksymispäätöksestä ei ole tehty valituksia, kaava kuulutetaan voimaan

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	992 Äänekoski	Täyttämispvm	27.10.2023
Kaavan nimi	Tallilan asemakaava, Suolahti		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	21.08.2023
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	07.03.2014
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	32/2
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	41,4540	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	-6,1846
Maanalaiden tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	47,6386

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	41,4540	100,0	45412	0,11	-6,1846	4997
A yhteensä	18,2238	44,0	43512	0,24	3,6289	12543
P yhteensä						
Y yhteensä					-2,6535	-7196
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,5837	1,4	1500	0,26	-0,3183	-750
V yhteensä	14,8384	35,8	100	0,00	-3,7010	100
R yhteensä						
L yhteensä	5,1087	12,3			-0,8258	
E yhteensä	1,4447	3,5	300	0,02	-0,0258	300
S yhteensä						
M yhteensä	1,2547	3,0			1,2547	
W yhteensä					-3,5438	

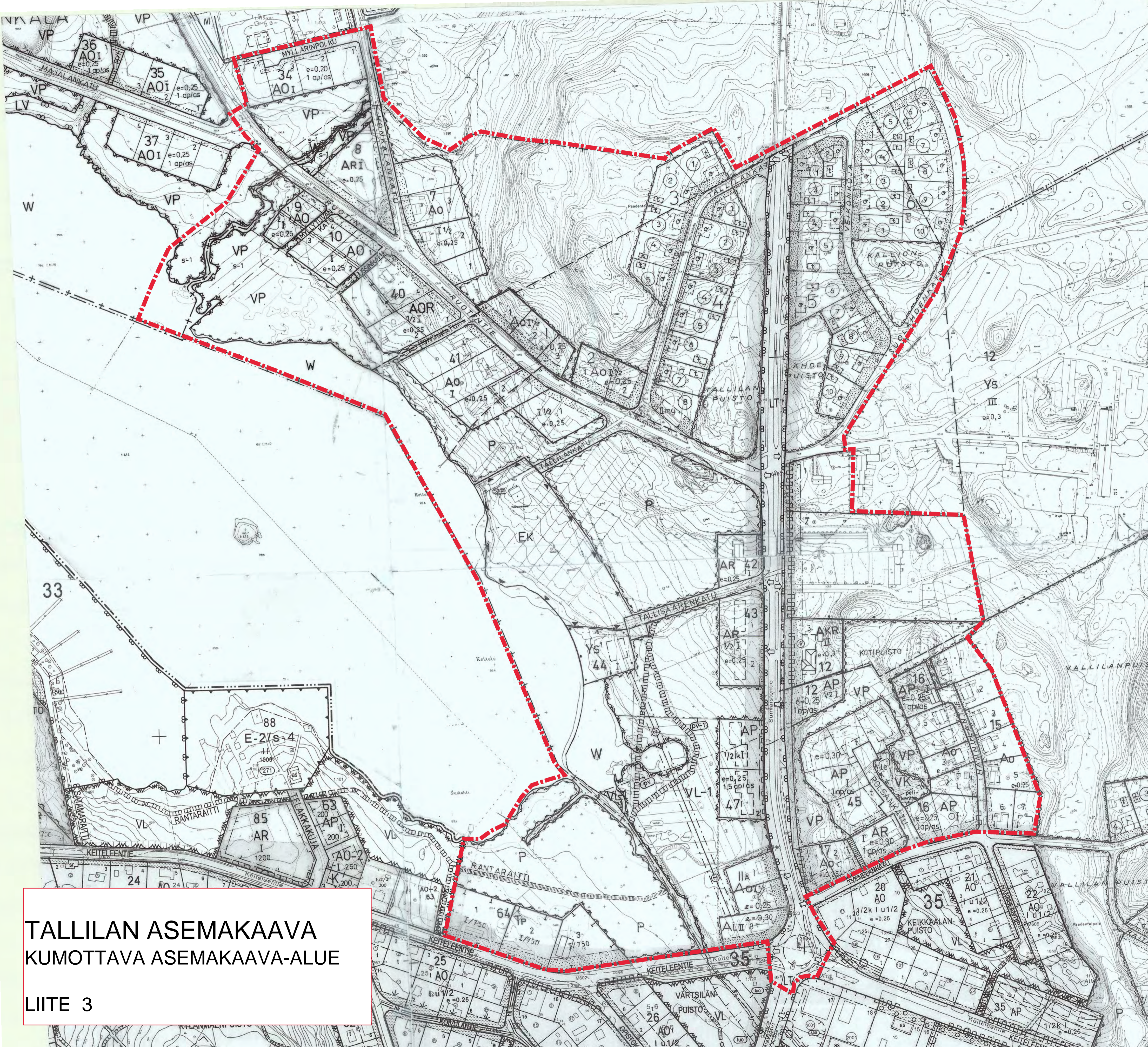
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinntät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	41,4540	100,0	45412	0,11	-6,1846	4997
A yhteensä	18,2238	44,0	43512	0,24	3,6289	12543
AKR					-0,3219	-966
A-2	2,2363	12,3	6709	0,30	2,2363	6709
AOR					-0,6844	-1711
AP	1,9403	10,6	4933	0,25	0,0793	-106
AR	1,2005	6,6	3393	0,28	-0,0510	177
AO	12,8467	70,5	28477	0,22	2,5700	9038
AL					-0,1994	-598
P yhteensä						
Y yhteensä					-2,6535	-7196
YS					-2,6535	-7196
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä	0,5837	1,4	1500	0,26	-0,3183	-750
TP					-0,9020	-2250
TY	0,5837	100,0	1500	0,26	0,5837	1500
V yhteensä	14,8384	35,8	100	0,00	-3,7010	100
VL-1	0,5811	3,9			0,5811	
VP					-15,3922	
VL	14,2573	96,1	100	0,00	11,2531	100
VK					-0,1430	
R yhteensä						
L yhteensä	5,1087	12,3			-0,8258	
Kadut	5,1087	100,0			1,3242	
Kev.liik.kadut					-0,0170	
LT					-2,1330	
E yhteensä	1,4447	3,5	300	0,02	-0,0258	300
ET	1,4447	100,0	300	0,02	1,4447	300
EK					-1,4705	
S yhteensä						
M yhteensä	1,2547	3,0			1,2547	
MY	1,2547	100,0			1,2547	
W yhteensä					-3,5438	
W					-3,5438	

**TALLILAN ASEMAKAAVA
KUMOTTAVA ASEMAKAAVA-ALUE**

LIITE 3

ÄÄNEKOSKEN KAPUNKI

Äänekosken luontoselvitykset

Raportti

12.1.2021

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Selvitysalueet	1
3	Ympäristön yleiskuvaus	2
3.1	Kallio- ja maaperä sekä topografia	2
3.2	Maisema	4
3.2.1	Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalue	4
3.2.2	Hirvaskankaan lisäalue	6
3.2.3	Laajalahden alue	8
3.3	Pinta- ja pohjavedet	10
3.4	Natura-alueet, luonnonsuojelualueet, suojeluohjelmien alueet sekä metsälain 10§ erityisen tärkeät elinympäristöt	12
4	Aineisto ja menetelmät	14
4.1	Yleistä	14
4.2	Luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoitus	14
4.3	Liito-orava- ja viitasammakkoinventointi	14
4.4	Arvokkaat luontokohteet ja niiden arvottaminen	15
4.5	Uhanalaisuusluokitus	15
5	Luontoselvitys	15
5.1	Kasvillisuus ja luontotyypit	15
5.1.1	Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalue	15
5.1.2	Hirvaskankaan lisäalue	19
5.1.3	Laajalahden alue	21
5.1.4	Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit	23
5.2	Vieraslajit	23
5.3	Eläimistö	24
5.3.1	Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalue	24
5.3.2	Hirvaskankaan lisäalue	24
5.3.3	Laajalahden alue	24
5.4	Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit, sekä uhanalaiset ja harvinaiset lajit	24
5.4.1	Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalue	24
5.4.2	Hirvaskankaan lisäalue	25
5.4.3	Laajalahden alue	25
5.5	Arvokkaat luontokohteet	26

12.1.2021

5.5.1	Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalue	26
5.5.2	Hirvaskankaan lisäalue	26
5.5.3	Laajalahden alue	27
6	Lähteet	31

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

12.1.2021

Äänekosken luontoselvitykset

1 Johdanto

Äänekoski on laatimassa asemakaavaa Laajalahden ranta-alueelle ja muuttamassa Suolahden Tallilan asemakaavaa. Lisäksi suunnittelun kohteena Hirvaskankaan lisäalue. Työn tavoitteena on laatia alueille asemakaavoitusta palveleva luontoselvitys. Työ on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) asemakaavalle asettamien sisältövaatimusten mukaisella tarkkuudella (MRL 54 §). Tavoitteena on, että maankäytön suunnittelussa voidaan huomioida luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden kohteiden säilyminen sekä kasvillisuudeltaan ja eläimistöltään arvokkaat alueet.

Luontoselvityksessä keskitytään paikantamaan arvokkaita luontokohteita sekä kuvailemaan alueen luonnonympäristön yleispiirteet ja olosuhteet. Erityisesti paikannetaan mahdolliset arvokkaat luontokohteet (Metsäl. 10 §, Vesil. 2 luku 11 §, LsL. 29 §) sekä uhanalaisten luontotyyppien esiintymät, arvokkaan kasvi- ja eläinlajiston esiintymät ja elinympäristöt. Luontoselvitys sisältää kasvillisuus-, luontotyyppi-, viitasammakko- ja liito-oravakartoitukset.

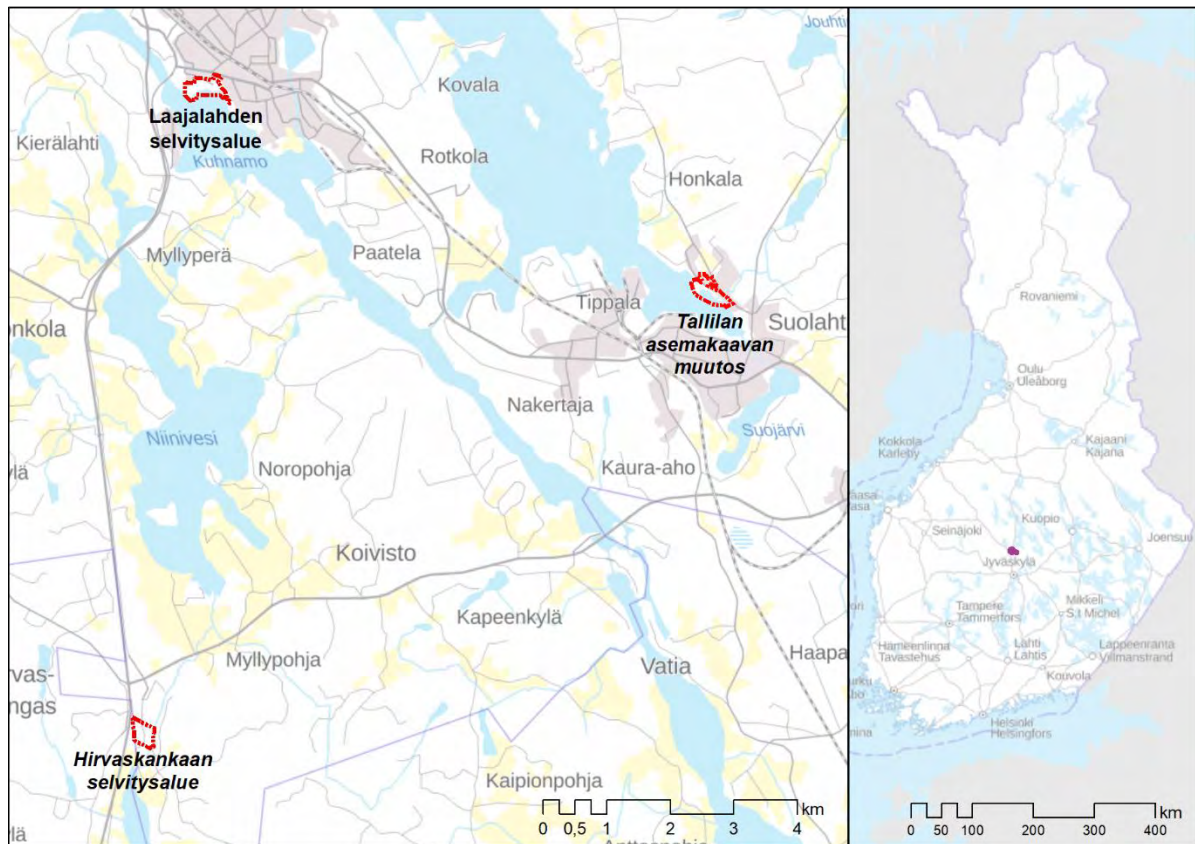
Selvitysraportissa on esitetty alueiden ympäristöolosuhteiden, luontoarvojen nykytila sekä suunnitelmassa huomioitavat, perustellut luontokohteet. Selvitysalueelle sijoittuvat merkittävät arvokkaat luontokohteet ja arvokkaan lajiston esiintymät on esitetty kartoilla, kuvailtu pääpiirteissään sekä arvioitu. Selvityksen on laatinut FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n FM biologi Jari Kärkkäinen Kuopion aluetoimistosta.

2 Selvitysalueet

1. **Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalue** sijaitsee noin 1 km päässä Suolahden keskustasta koilliseen ja se rajautuu Keitele-järveen (Kuva 1).
2. **Hirvaskankaan lisäalue** sijoittuu Äänekosken Hirvaskankaalle (Kuva 1).
3. **Laajalahden alue** on Äänekosken ydinkeskustan lounaispuolella noin kilometrin päässä keskustasta Kuhnamon Laajalahdella (Kuva 1). Alue rajautuu pohjoispuolelta Valtatie 4:ltä Äänekosken keskustaan johtavaan Kotakennäntiehen sekä sen varressa sijaitsevaan liikerakennusten kortteliin. Eteläpuolelta aluetta rajaa Kuhnamo -järvi sekä satama-alue, länsipuolella Laajaniemi sekä itäpuolella Pukkimäen asuinkerrostalot. Selvitysalue on osittain entistä Kuhnamon järven pohjaa, jota on täytetty maa-aineksilla

12.1.2021

Kuva 1. Selvitysalueiden sijainti (pohjakartta © MML 2020).

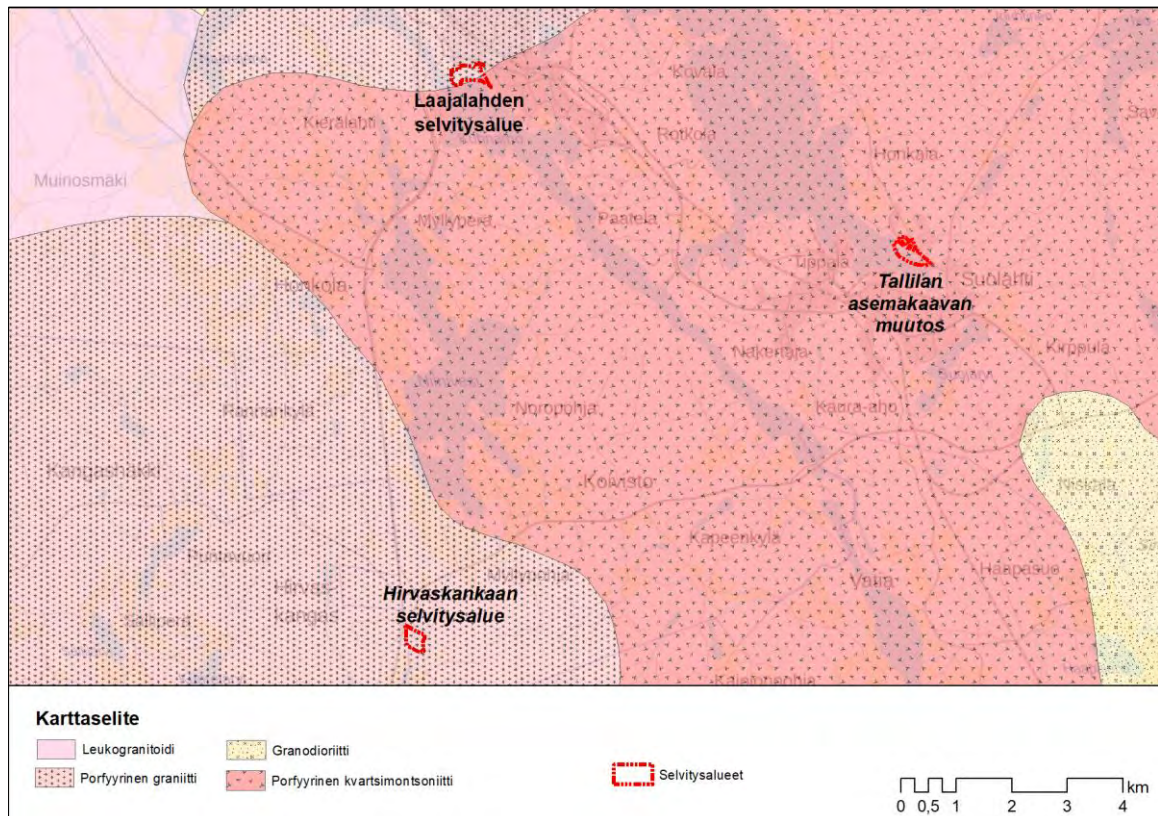
3 Ympäristön yleiskuvaus

3.1 Kallio- ja maaperä sekä topografia

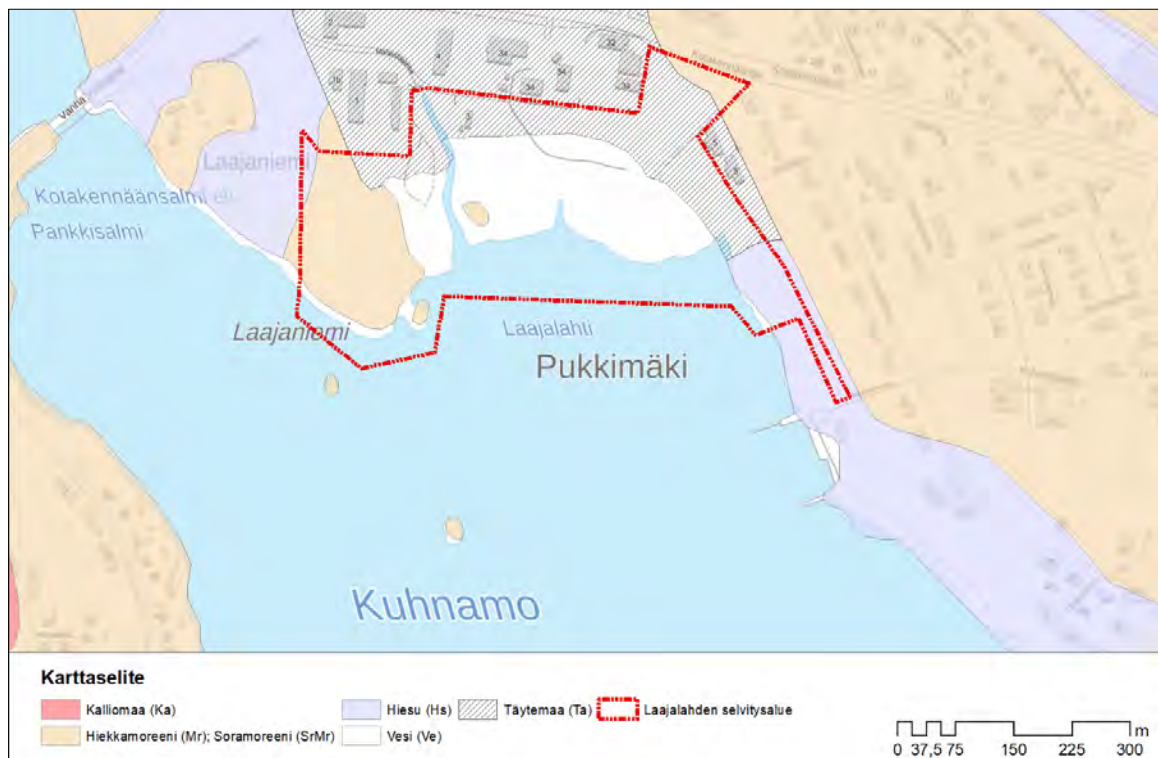
Selvitysalueiden kallioperässä vallitsevat graniitti ja kvartsimontsoniitti (Kuva 2). Laajalahden selvitysalueen maaperä on suurelta osin täytemaata. Lisäksi Laajaniemen alueella on hiekkamoreenia ja alueen kaakkoisosalla on hiesumaita (Kuva 3). Tallilan asemakaavan muutosalueella vallitsevat savi-, hiekka- ja hiekkamoreenimaa (Kuva 4).

Hirvaskankaan lisäalue sijoittuu Laukaan-Saarijärven-Kokkolan harjujaksolle, missä maaperä on pääasiassa hiekkaa, mutta harjun ytimen alueella on myös soraa. Harju on tasainen ja leveä.

12.1.2021

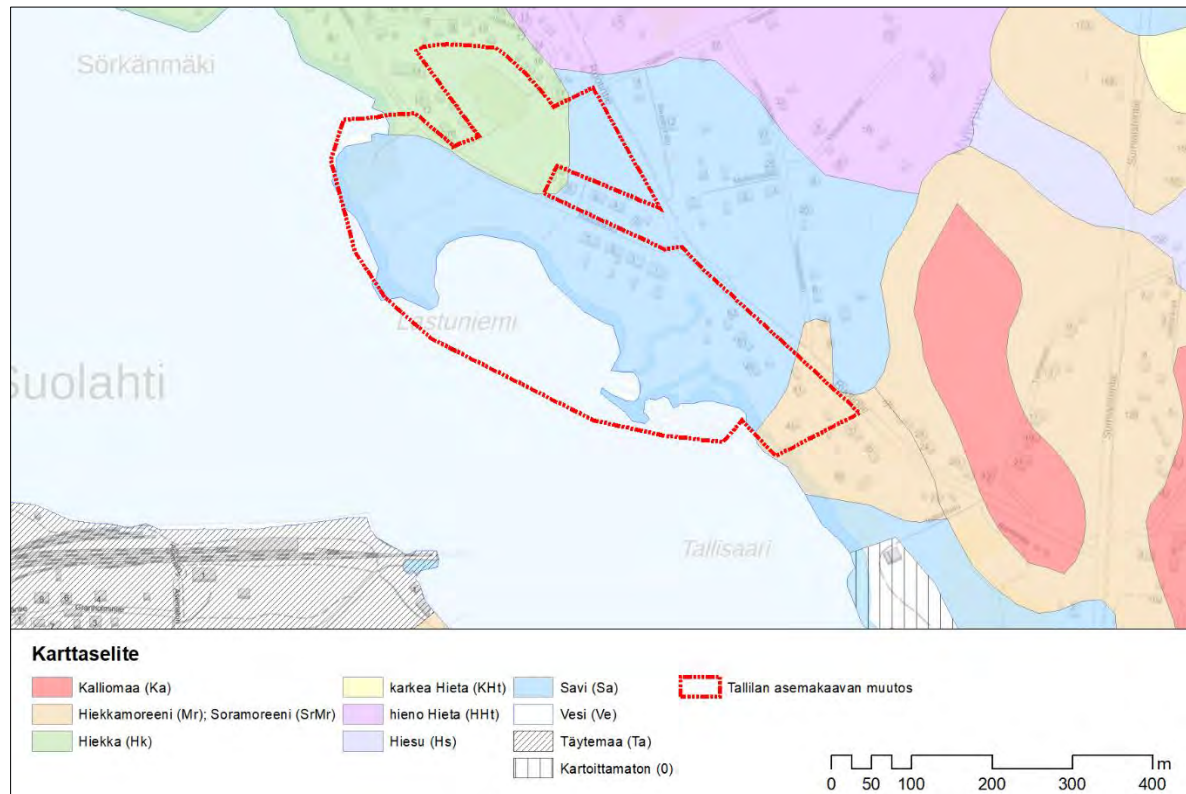
Kuva 2. Kallioperäolosuhteet (© GTK 2020, pohjakartta © MML 2020).

Kuva 3. Laajalahden selvitysalueen maaperäolosuhteet (© GTK 2020, pohjakartta © MML 2020).

12.1.2021

Kuva 4. Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalueen maaperäolosuhteet (© GTK 2020, pohjakartta © MML 2020).

3.2 Maisema

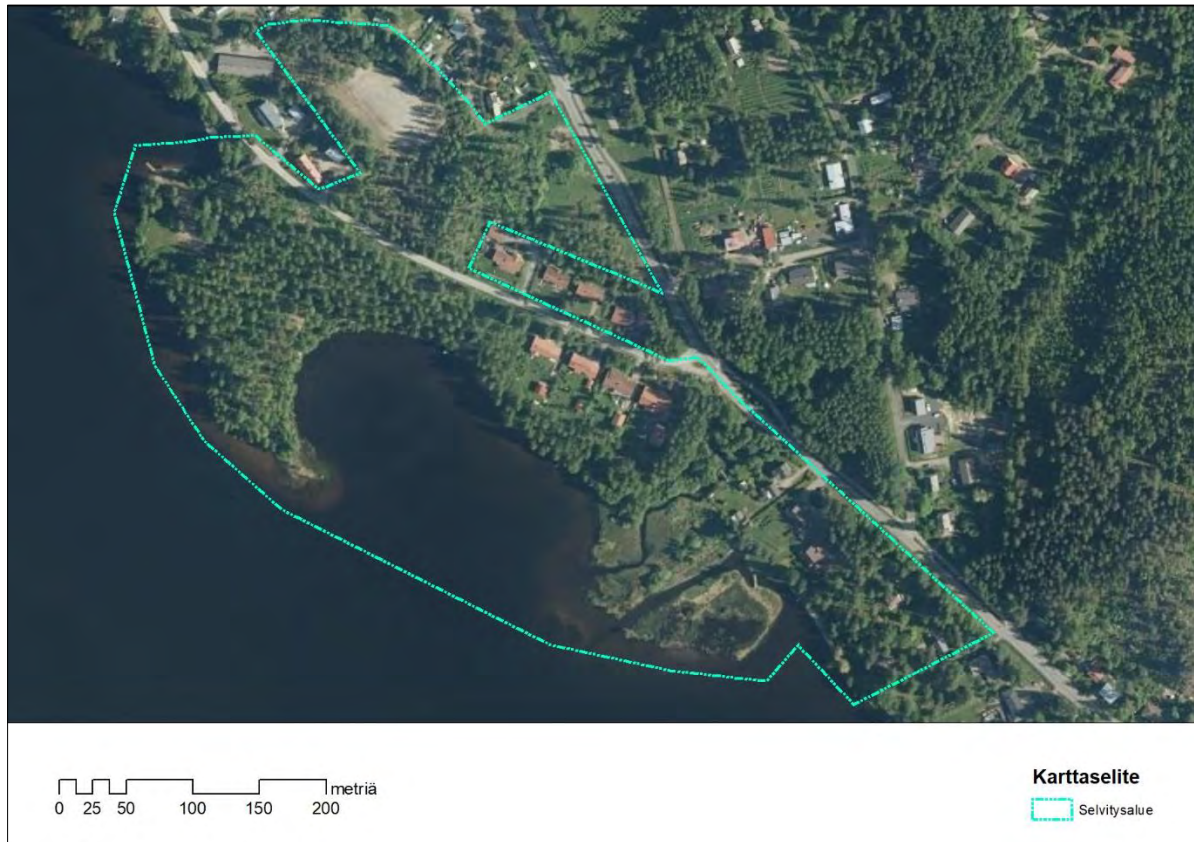
Äänekosken alue kuuluu Itäisen Järvi-Suomen alueeseen ja Keski-Suomen järvisuutuun maisemamaakuntajaoltaan.

3.2.1 Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalue

Selvitysalueen länsiosalla oleva Lastuniemi on rakentamaton ja sen maisemaa leimaa pensastoinen lehtipuumetsä, jota on väljennetty. Lastuniemen luoderannalla on yleinen uimaranta ja lentopallokenttä.

Keiteleen rantaan rajautuu Majalankadun varressa oleva pientalovaltainen asuinalue. Asuinalueen välissä on Myllypuro, joka laskee Keiteleeseen ja sen ympäristö on avo- ja pensasluhtaa. Majalankadun pohjoispuolella on vanha soranottoalue, urheilukenttä ja lehtipuuvaltaista metsää. Alueen pohjoispuolella on vanha pelto, joka rajautuu Ruotintiehen ja Höökinkatuun.

12.1.2021

Kuva 5. Ilmakuva Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalueesta (Ilmakuva © MML 2020).

Kuva 6. Lastuniemellä kasvaa väljennetty ruohoinen ja pensainen lehtipuumetsä ().

12.1.2021

Kuva 7. Sörkänmäen urheilukenttä.

Kuva 8. Ruotintiehen ja Höökinkatuun rajautuva vanha pelto.

3.2.2 Hirvaskankaan lisäalue

Hirvaskankaan lisäalueen jakaa Hitonlahdentie, johon rajautuu kesällä 2020 hakattu siemenpuuhakkuuala. Tien länsipuolella on entinen nuorta puustoa kasvava maa-aineksen ottoalue. Alueen itäosalla on Hitonhauta-Kylmähauta-Hirvasjoki Natura-alueeseen kuuluva vanha kuusikko. Selvitysalue rajautuu Hirvasjokeen.

12.1.2021

Kuva 9. Ilmakuva Hirvaskankaan lisäalueesta. Kuva on otettu ennen hakkuita (Ilmakuva © MML 2020).

Kuva 10. Hitonlahden tien ja Natura-alueen välinen alue on hakattu kesällä 2020 (20.7.2020).

12.1.2021

Kuva 11. Selvitysalueen länsipuolella on vanha maa-aineksen ottoalue, missä kasvaa nuorta puustoa (20.7.2020).

3.2.3 Laajalahden alue

Laajalahden ranta-alue on keskiosalta entistä järven pohjaa. Tällä alueella sijaitsee koirapuisto sekä frisbeegolfrata, joita reunustaa harva koivupuusto. Selvitysalueen länsiosalla Laajaniemessä on kuusivaltaista talousmetsää. Laajaniemen alueella on paikoin korpikasvillisuutta. Laajalahden itäosalla on varttunut männikkö, joka rajautuu Pukkimäen asuinkerrostaloalueeseen. Kotakennäntien varressa on varttuva kuusikkokuvio.

Kuva 12. Ilmakuva Laajalahden ranta-alueesta (Ilmakuva © MML 2020).

12.1.2021

Kuva 13. Täytemaalle on rakennettu puistoalue, missä sijaitsee koirapuisto sekä frisbeegolfrata (13.5.2020).

Kuva 14. Laajalahden länsirannalla on varttunutta männikköä. Taustalla on Pukkimäen asuinkerrostaloja (13.5.2020).

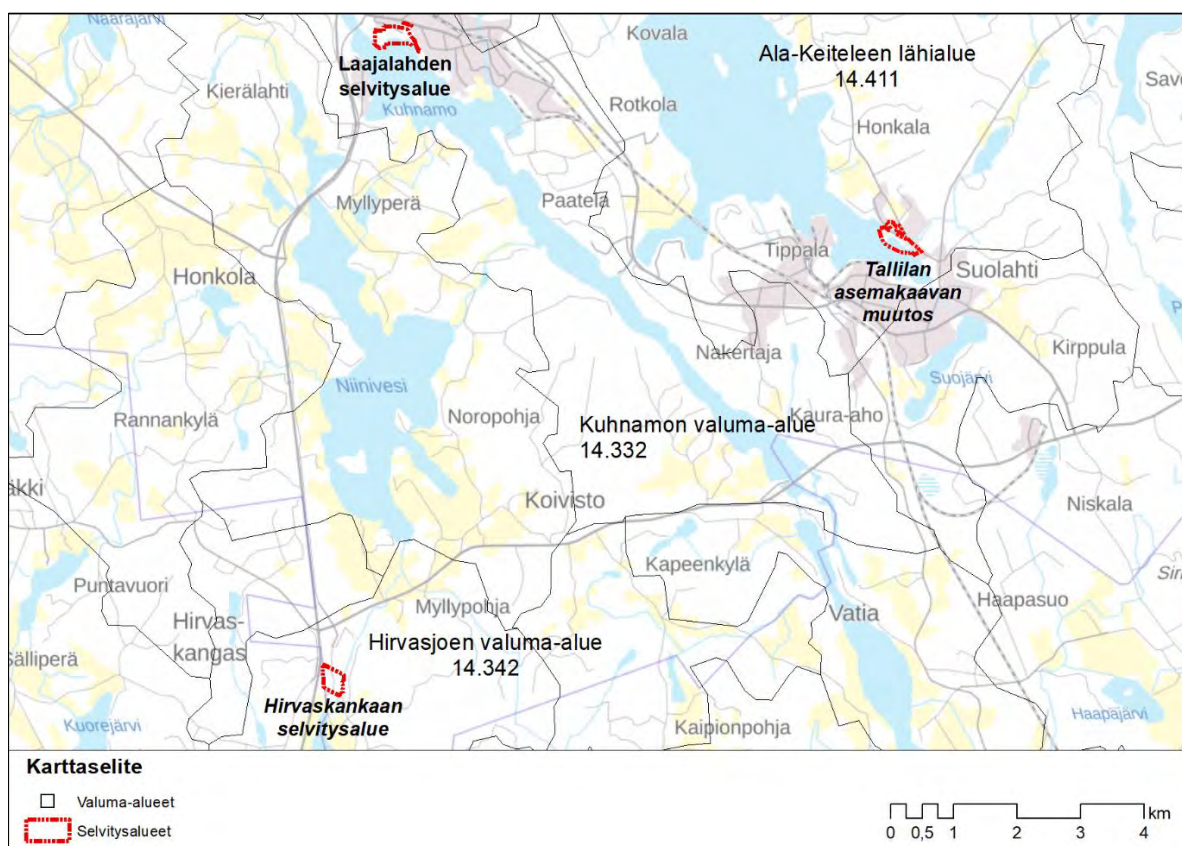
12.1.2021

3.3 Pinta- ja pohjavedet

Selvitysalueiden vedet kuuluvat Kymijoen (14) -päävesistöön.

Laajalahden selvitysalue rajautuu Kuhnamo -järveen, joka on yhteydessä ns. Saarijärven reittiin, ja selvitysalue sijoittuu järven valuma-alueelle (14.332) (Kuva 15). Tallilan asemakaava on Ala-Keiteleen lähialueen (14.411) ja Hirvaskankaan selvitysalue on Hirvasjoen valuma-alueella (14.342).

Kuhnamo -järveen ekologinen tila on välttävä. Rehevyytasoltaan järvi on lievästi rehevä. Sitä kuormittavat Saarijärven reitin humuspitoiset vedet. Ala-Keiteleen ekologinen tila on hyvä (Kuva 16). Hirvaskankaan selvitysalue rajautuu ekologiselta tilaltaan erinomaiseen Hirvasjokeen.

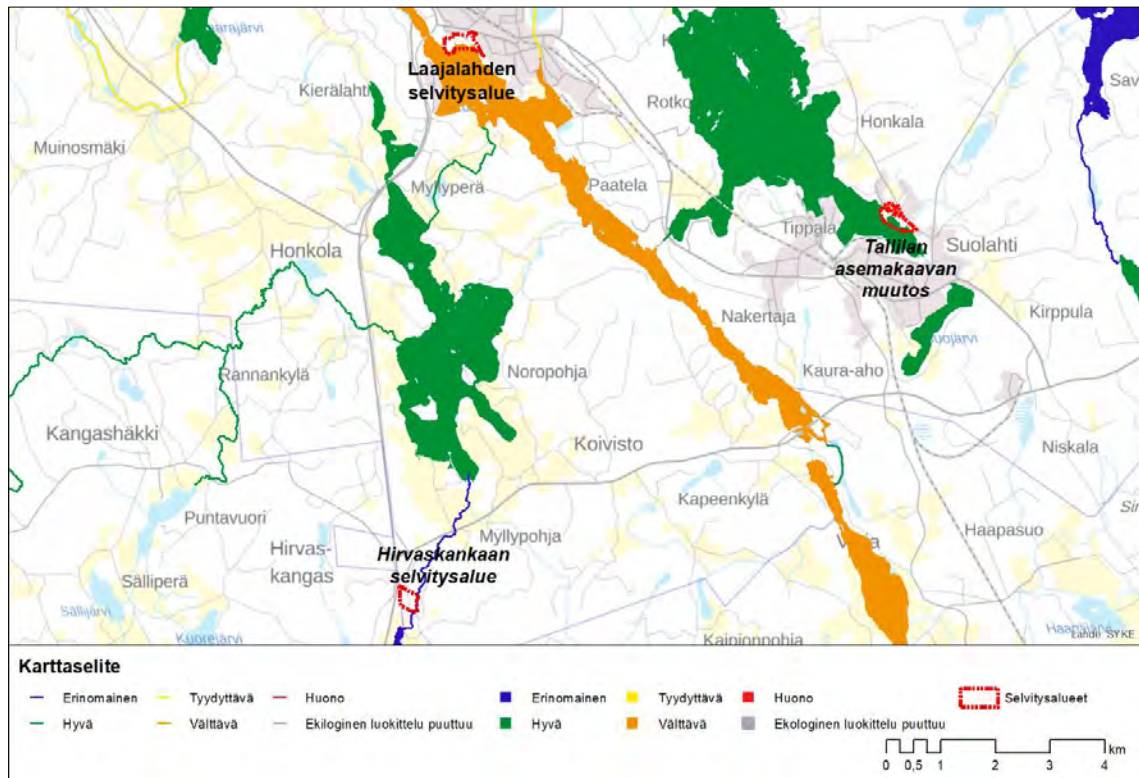

Kuva 15. Valuma-alueet (pohjakartta © MML 2020).

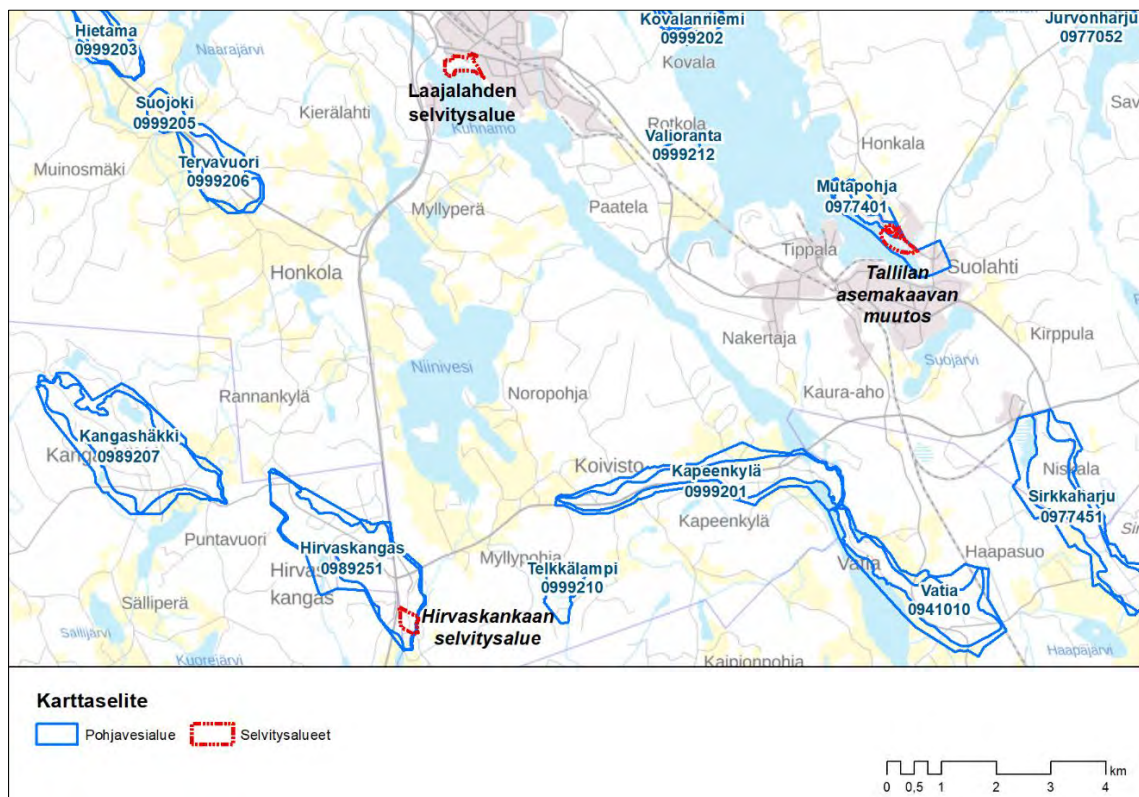
Tallilan asemakaavan muutosalue sijoittuu **Mutapohjan (0977401)** pohjavesialueelle ja Hirvaskankaan selvitysalue **Hirvaskankaan (0989251)** pohjavesialueelle (Kuva 17). Laajalahden selvitysalueella ei ole luokitettuja pohjavesialueita.

Mutapohjan pohjavesialue on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi ja sen tila on määritelty hyväksi. Mutapohjalla sijaitsee toiminnassa oleva vedenottamo. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 1,21 km², muodostumisalueen pinta-ala on 0,27 km² ja arvioitu kokonaisantoisuus 4 800 m³/d.

12.1.2021

Kuva 16. Pintavesien ekologinen tila (pohjakartta © MML 2020).

Kuva 17. Pohjavesialueet (pohjakartta © MML 2020).

12.1.2021

Hirvaskankaan pohjavesialue sijaitsee sekä Uuraisten kunnan, että Äänekosken kaupungin alueella. Pohjavesialue sijoittuu luode-kaakkosuuntaiselle Laukaan-Saarijärven-Kokkolan harjujaksolle. Muodostumatyyppi on vettä ympäristöstä keräävä harju. Pohjavesi virtaa harjussa pääasiassa luoteesta kaakkoon. Pääosa harjun pohjavedestä purkautuu Hirvaslähteestä (Lä992003). Pohjavesialue on luokiteltu muuhun vedenhankintakäyttöön soveltuvaksi pohjavesialueeksi, jonka pohjavedestä pinta-vesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (2E). Hirvaskankaan pohjavesialue on määritelty riskialueeksi. Alueen määrällinen tila on hyvä ja kemiallinen tila huono. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 3,96 km². Muodostumisalueen pinta-ala on 3,00 km² ja arvioitu kokonaisantoisuus 1800m³/d.

3.4 Natura-alueet, luonnonsuojelualueet, suojeluohjelmien alueet sekä metsälain 10§ erityisen tärkeät elinympäristöt

Hirvaskankaan selvitysalueelle sijoittuu osa Hitonhauta-Kylmähauta-Hirvasjoki Natura-alueesta (FI0900011) (Kuva 18). Natura-alue on luontoarvoltaan hyvin monipuolinen ja merkittävä alue, joka koostuu kolmesta erillisestä osa-alueesta: Hitonhaudasta, Kylmäpuron lähteiköstä ja Hirvasjoesta.

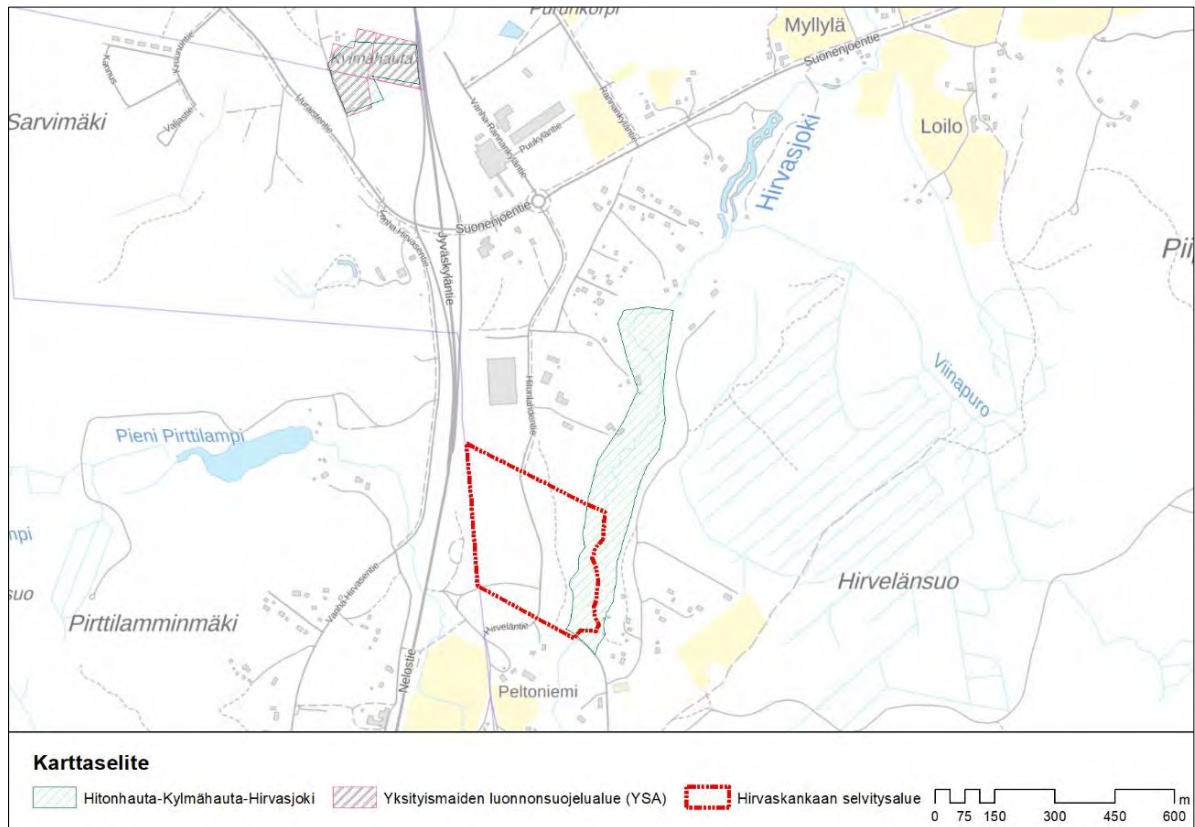
Hitonhaudan alue sijaitsee Laukaan luoteisosassa. Hitonhaudan länsi- ja pohjoisosassa on arvokas harjualue syvän harjuhaudan jakamine rinnakkaiselänteineen. Harjualue liittyy kasvistollisesti merkittävään ja geologisesti erittäin merkittävään rotkovajoamaan.

Äänekosken ja Uuraisten rajalla sijaitseva Kylmäpuron lähteikkö kuuluu Keski-Suomessa hyvin harvinaisiin rinne- ja lähteikkösoihin. Suon ja sen reunasta jyrkkänä kohoavan harjukankaan rajan tuntumassa on sekä avolähteitä että tihkupintoja.

Hirvasjoki on hiekkapohjainen, leveä, matala ja kohtalaisen nopeasti virtaava joki. Vesi on silmämääräisesti arvioituna hyvää ja kirkasta. Yläjuoksulla joki virtaa syvällä kanjonissa, alajuoksulla jokilaakso leveämpi. Joen varressa tavataan pienialaisesti rehevää lehto- ja korpikasvillisuutta.

Muilla selvitysalueilla ei ole suojeluohjelmien tai luonnonsuojelualueita. Alueilta ei myös ole tiedossa metsälain 10§ erityisen tärkeitä elinympäristöjä (metsaan.fi).

12.1.2021

Kuva 18. Hirvaskankaan selvitysalueelle sijoittuu osittain Hironhauta-Kylmähauta-Hirvasjoki Natura-alueen Hirvasjoen osalle (pohjakartta © MML 2020).

Kuva 19. Selvitysalue rajautuu Hironhauta-Kylmähauta-Hirvasjoki Natura-alueeseen kuuluvaan Hirvasjokeen (13.5.2020).

12.1.2021

---

4 Aineisto ja menetelmät

4.1 Yleistä

Inventointien taustatietoina on käytetty maastokarttoja ja ilmakuvia sekä ympäristöhallinnon aineistoja. Maastotöiden tueksi selvitettiin tarkistettavien kohteiden ja sen lähistön tiedossa oleva uhanalaisten lajien paikkatietoaineisto ympäristöhallinnon uhanalaisrekisteristä (SYKE, Hertta Eliölajit -tietokanta 6/2020). Lisäksi luontoselvityksessä on hyödynnetty mm. seuraavia aineistoja ja tietolähteitä maastoseelvitysten pohjatiedoiksi sekä selvitysten täydentämiseksi:

- GTK:n Hakku-palvelu (<https://hakku.gtk.fi/>).
- Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoskohteiden luonto- ja maisemaselvitys (Rahinanti 2013).
- Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt ja metsävarakuviot (<https://www.metsaan.fi>).
- Suomen Lajitietokeskus (<https://laji.fi>)
- SYKEN Avoin tieto -tietopalvelu (<https://www.syke.fi/avointieto>).
- Suomen Lajitietokeskus (<https://laji.fi/>)

4.2 Luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoitus

Alueiden kasvillisuus ja luontotyypit kartoitettiin 20.7.2020. Maastossa keskityttiin kartoittamaan luonnonsuojelulain (LsL 1996/1096) ja vesilain (VesiL 2011/587) suojeltavia luontotyyppisiä, metsälain (Metsäl 1996/1093) erityisen tärkeitä elinympäristöjä sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta paikallisesti arvokkaita kohteita ja uhanalaisia luontotyyppisiä (Kontula & Raunio 2018).

4.3 Liito-orava- ja viitasammakkoinventointi

Liito-orava ja viitasammakko kartoitettiin 13.5.2020. Näiden eläinten EU:n luontodirektiiviin liitteen IV (a) lajien esiintyminen ja rajattiin lisääntymis- ja levähdyspaikat ohjeiden mukaan (Nieminen & Ahola 2017). Kartoituspäivänä sää oli aurinkoinen ja ilman lämpötila vaihteli + 5-10 °C välillä.

Viitasammakkokartoitus kohdistettiin Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalueelle ja Laajalahden alueelle. Selvitysmenetelmänä oli havainnoida soidintavia viitasammakkokoiraita niiden pääsoidinainkana. Lajille sopivilla kutupaikoilla kuunneltiin kutuääntelyä.

Liito-oravakartoitus tehtiin kaikilta selvitysalueilta. Liito-oravaselvityksessä kohdealueen metsiköt kuljettiin läpi jalkaisin ja etsittiin liito-oravan jätöksiä puiden, erityisesti kuusten ja haapojen tyviltä. Papanapuut ovat puita, joita jätöslöytöjen perusteella laji on käyttänyt oleskelu- tai ruokailupaikkanaan. Maastossa havainnoitiin myös potentiaalisia pesäkoloja (lehtipuissa ja erityisesti haavoissa), pönttöjä ja risupesä (kuusissa).

Papanahavaintojen ja metsän rakenteen perusteella voidaan rajata lajin ydinalue, joka on liito-oravan elinpiirin keskeinen osa. Elinpiiriä ei voida rajata papanapuiden perusteella. Siihen voi kuulua useita liito-oravan suosimia ydinalueita, ruokailupaikkoja ja liikkumiseen sopivia metsiä. Usein ydinalueelta löytyy myös liito-oravan pesäpuu. Lisääntymis- ja levähdyspaikka käsittää pesäpuut ja niiden lähellä kasvavat suoja- ja ravintoa tarjoavat puut. Pesäpuu on liito-oravalle soveltuva pesäpaikka (kolo, risupesä tai pönttö), jonka alta on löydetty papanoita. Lisääntymis- ja levähdyspaikka on suojeltu.

12.1.2021

4.4 Arvokkaat luontokohteet ja niiden arvottaminen

Arvokkaiksi luontokohteiksi luetaan kohteet, joiden olemassaolo merkittävästi lisää tarkasteltavan alueen luontoarvoja. Merkittävimmät tällaiset ympäristötyypit on lueteltu luonnonsuojelulaissa (LSL 29 §), ja niiden olemassaolo on lailla turvattu sen jälkeen, kun alueellinen ELY-keskus on tehnyt niistä rajauspäätöksen ja saattanut sen maanomistajan tiedoksi. Metsälaki (Metsäl 10 §) määrittelee metsätaloustoimissa huomioitavia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, jotka ilmentävät luonnon monimuotoisuutta ja ne on hyvä huomioida myös muussa maankäytön suunnittelussa. Vesilaissa on luonnon-tilaisten pienvesien muuttamiskielto (2 luku 11 §).

Lisäksi selvityksessä on huomioitu myös em. lakien mainitsemattomat uhanalaiset luontotyypit (Kontula & Raunio 2018) tai muut metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt (Meriluoto & Soininen 1998), joita ovat esimerkiksi vanhat havu- ja sekapuumetsiköt, vanhat lehtimetsiköt, paisterinteet, supat, ruohoiset suot, metsäniityt ja hakamaat.

Luontokohteita suojellaan tai huomioidaan muutoin maankäytössä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja lajien elinympäristöjen säilyttämiseksi. Arvokkaalla luontotyyppillä esiintyy usein myös arvokasta eliölajistoa. Arvokkaiden luontotyyppien lisäksi maankäytön suunnittelussa huomioitavia kohteita ovat uhanalaisten, ja varsinkin erityisesti suojeltavien eliölajien (Lsl 46 § ja 47 §) esiintymät sekä EU:n luontodirektiivin liitteeseen IV (a) sisällytettyjen eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikat (LSL 49 §).

Arvokkaat luontokohteet arvotetaan luontoarvojen perusteella. Luontokohteiden arvoluokitus pohjautuu seuraavaan jaotukseen (Söderman 1996): a) kansainvälisesti arvokkaat kohteet, b) kansallisesti arvokkaat kohteet, c) maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kohteet, d) alueellisesti ja paikallisesti arvokkaat kohteet sekä e) muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet.

4.5 Uhanalaisuusluokitus

Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja. Luokitus perustuu vuoden 2019 luokituksiin (Hyvärinen ym. 2019). Luontotyypit ovat luokiteltu samalla periaatteella kuin lajit. Uhanalaisuusluokka on esitetty koko Suomen ja Etelä-Suomen osalta (Kontula & Raunio 2018).

5 Luontoselvitys

5.1 Kasvillisuus ja luontotyypit

Äännekoski sijaitsee eteläborealisella kasvillisuusvyöhykkeellä, Järvi-Suomen kasvi-maantieteellisellä alueella (2b).

5.1.1 Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalue

Selvitysalueen metsäkasvillisuus on kulttuurivaikutteista. Lastuniemellä on koivupuuvältaista rehevää metsää, jossa kenttä- ja pensaskerros on rehevää (Kuva 20). Aluekasvillisuuden vallitsevia lajeja ovat mesiangervo, vadelma, metsäkastikka, karhuputki, maitohorsma ja ruokohelpi. Puustoa on voimakkaasti väljennetty. Valtapuun koivujen joukossa on hieman raitaa, harmaaleppää ja haapaa sekä lehtikuusta.

Lastuniemen luodeosalla on yleinen uimaranta ja lentopallokenttä (Kuva 21). Lastuniemen rantaa luonnehtii laajasti viiltosara-viitakastikkavaltainen kasvillisuus, jonka lajistoon kuuluu nimilajien

12.1.2021

lisäksi mm. terttualpi, järvikorte ja suoputki. Paikoin on leväosmankäämi- ja järviruokokasvustoja. Länsirannalla kasvaa myös isosorsimoa, joka on 1–2,5 metriä korkea, monivuotinen heinäkasvi. Isosorsimo on haitallinen sisävesistöjen vieraslaji. Lahden osalla kasvaa kelluslehtisiä kuten ulpukkaa ja uistinvitaa.

Majalankadun pohjoispuolella on vanha maa-aineksenottoalue ja urheilukenttä, jota reunustaa nuori mänty-koivupuusto. Vanhan maa-aineksen ottoalueella kasvaa komealupiinia, joka on luokiteltu kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi. Ruotintien ja Höökinkatuun rajautuu vanha pensoittuva pelto, jonka länsipuolella on rehevää lehtimetsää. Pellon pajupensaikosta on tiedossa jättiputki (*Heracleum persicum* -ryhmä) (Suomen Lajitietokeskus 2020), joka on luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella. Pellon kasvillisuutta leimaa kiiltopaju, heinät ja suurruohot kuten maitohorsma, peltoohdake ja karhunputki (Kuva 22). Lisäksi Ruotintien pientareella kasvaa komealupiinia.

Urheilukentän itäpuolen ja pellon välissä oleva metsä on lehtipuuvaltainen ja sitä luonnehtii tiheä pensaskerros. Valtalajina ovat töyhtöangervo, mesiangervo ja harmaaleppä. Kasvillisuus on kulttuurivaikutteista, osin se on kangasmetsää ja osin lehtoa. Puusto on varsin nuorta ja koivuvaltaista, niiden joukossa on hieman mäntyä (Kuva 23).

Myllypuron suistossa on avo- ja pensasluhtaa (Kuva 24). Pensasluhdan valtalaji on kiiltopaju ja avoluhdalla viiltosara.

Kuva 20. Lastuniemellä on koivupuuvaltainen rehevää koivuvaltaista metsää, missä aluskasvillisuutta leimaa mesiangervo ja maitohorsma (20.7.2020).

12.1.2021

Kuva 21. Lastuniemen luodeosan yleinen uimaranta ja lentopallokenttä (20.7.2020).

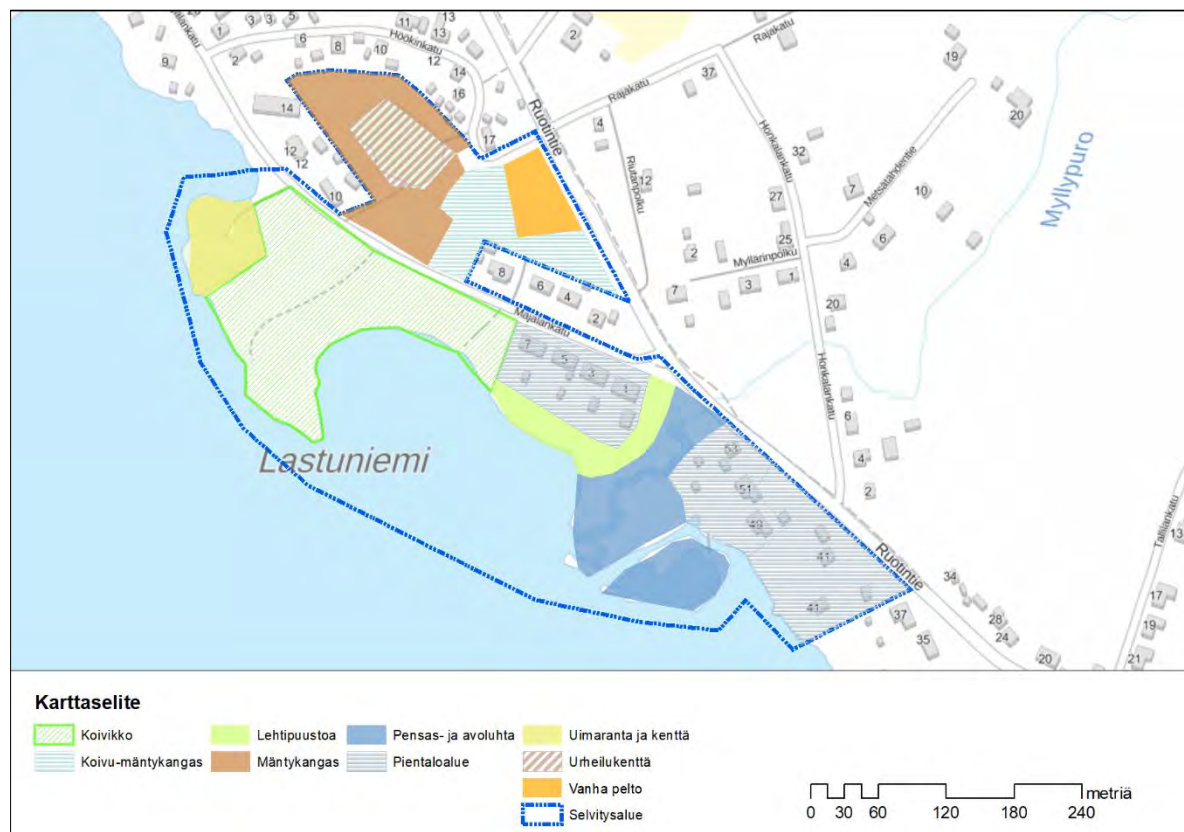
*Kuva 22. Höökinkadun varrella oleva pelto, joka pajupensaikossa kasvaa persianjättiputkea (*Hera-
cleum persicum*) (20.7.2020).*

12.1.2021

Kuva 23. Selvitysalueen pohjoisosalla on kulttuurivaikutteista metsää (20.7.2020).

Kuva 24. Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalueen luontotyytit (pohjakartta © MML 2020).

12.1.2021

5.1.2 Hirvaskankaan lisäalue

Hirvaskankaan lisäalueen läpi menee Hitonlahdentie, jonka länsipuolella on vanha maa-aineksenottoalue ja itäpuolella kuivahkon kankaan mäntykangas. Puusto on hakattu 2020. Selvitysalueen pohjoisrajalla on pienialainen lehtipuuvaltainen lehtomaisen kankaan laikku.

Selvitysalue rajautuu Hirvasjokeen, jonka varressa on luonnontilainen kuusikko (Kuva 28), missä kasvillisuus on lehtomaista kangasta, kangaskorpea ja saniaiskorpea. Jokivarressa rinteiden alaosalla on myös lähteisiä tihkupintaisia osia.

Maa-aineksenottoalueella kasvaa nuorta mäntyä, joukossa on paikoin harmaaleppää ja koivua. Alue on suurelta osin avointa tai puoliavointa kenttää. Pohjakerroksessa, avoimilla ja puoliavoimilla paikoilla, on vallitsevana harmaa- ja valoporonjäkälä sekä hietikkotierasammal. Kenttäkerros ei ole yhtenäinen ja valtalajina on kanerva.

Alueen kasvistoon kuuluvat mm. syysmaitikka, jänönsara, pujo, siankärsämö, leskenlehti, hietakastikka ja metsälauha. Paikoittain avoimilla kohdilla kasvaa myös silmälläpidettävää ahokissankäpälää. Alueelle on tuotu puutarhajätteitä, jonka takia alueella on mm. terijoensalava-, tuoksuvatukka- ja kurtturehtiruusuksavustoja. Lisäksi alueella on komealupiinikasvustoja. Kurtturehtiruusu ja komealupiini ovat kansallisesti haitallisia vieraslajeja.

Kuva 25. Valoisilla rinteillä kasvaa nuorta mäntyä, männyn taimia. Pohjakerroksessa on harmaa- ja valoporonjäkälää sekä hietikkotierasammalta (20.7.2020).

12.1.2021

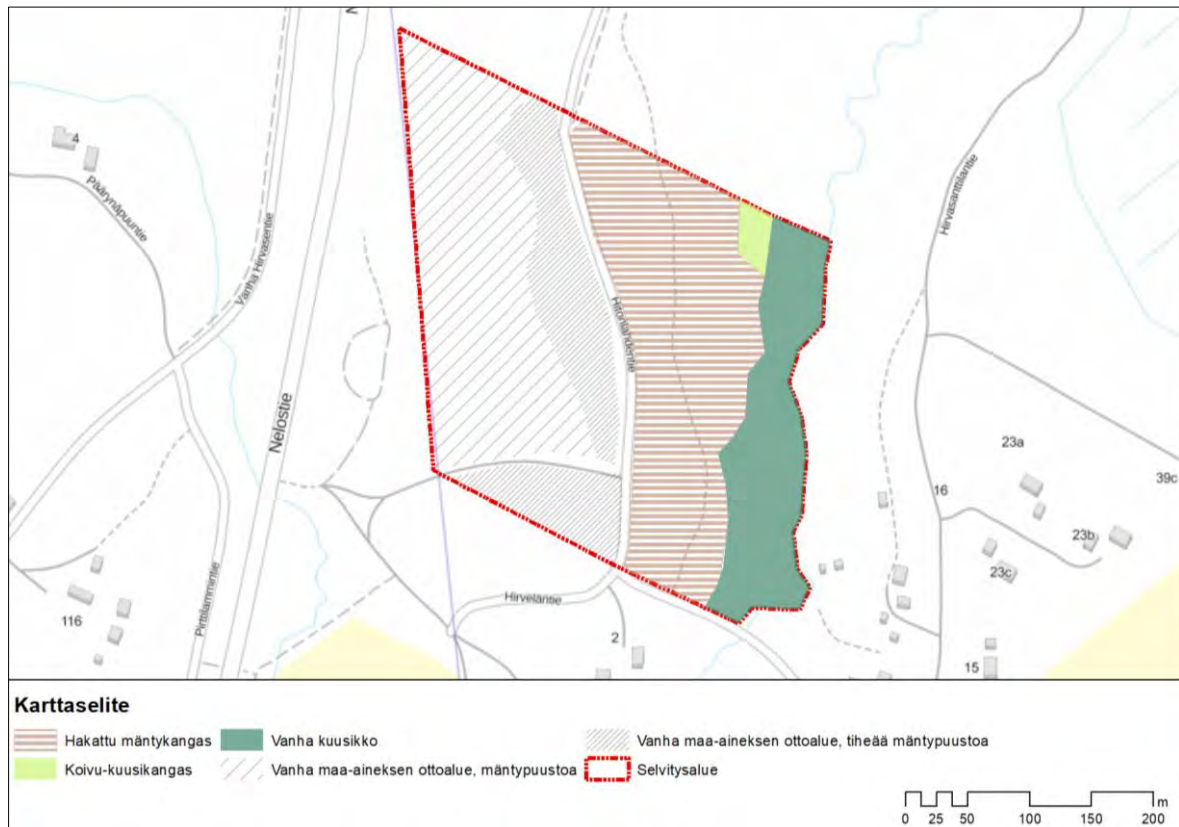
Kuva 26. Silmälläpidettävää ahokissankäpälää kasvaa avoimilla paikoilla (20.7.2020).

Kuva 27. Vanhalle maa-aineksen ottoalueelle on tuotu multaa ja puutarhajätteitä, jonka takia alueella kasvaa tuoksuvatukkaa ja kurtturehtiruusuja, joka on luokiteltu kansallisesti haitalliseksi vieraslajeiksi (20.7.2020).

12.1.2021

Kuva 28. Hirvaskankaan lisäalueen luontotyypit pohjakartta (pohjakartta © MML 2020).

5.1.3 Laajalahden alue

Laajalahden selvitysalueen keskiosalla on koirapuisto sekä frisbeegolfrata (Kuva 29). Alueella on hiekka- ja nurmikenttä, joita reunustavat istutetut koivut. Reunapuuston osalla kasvillisuus on heinävaltaista.

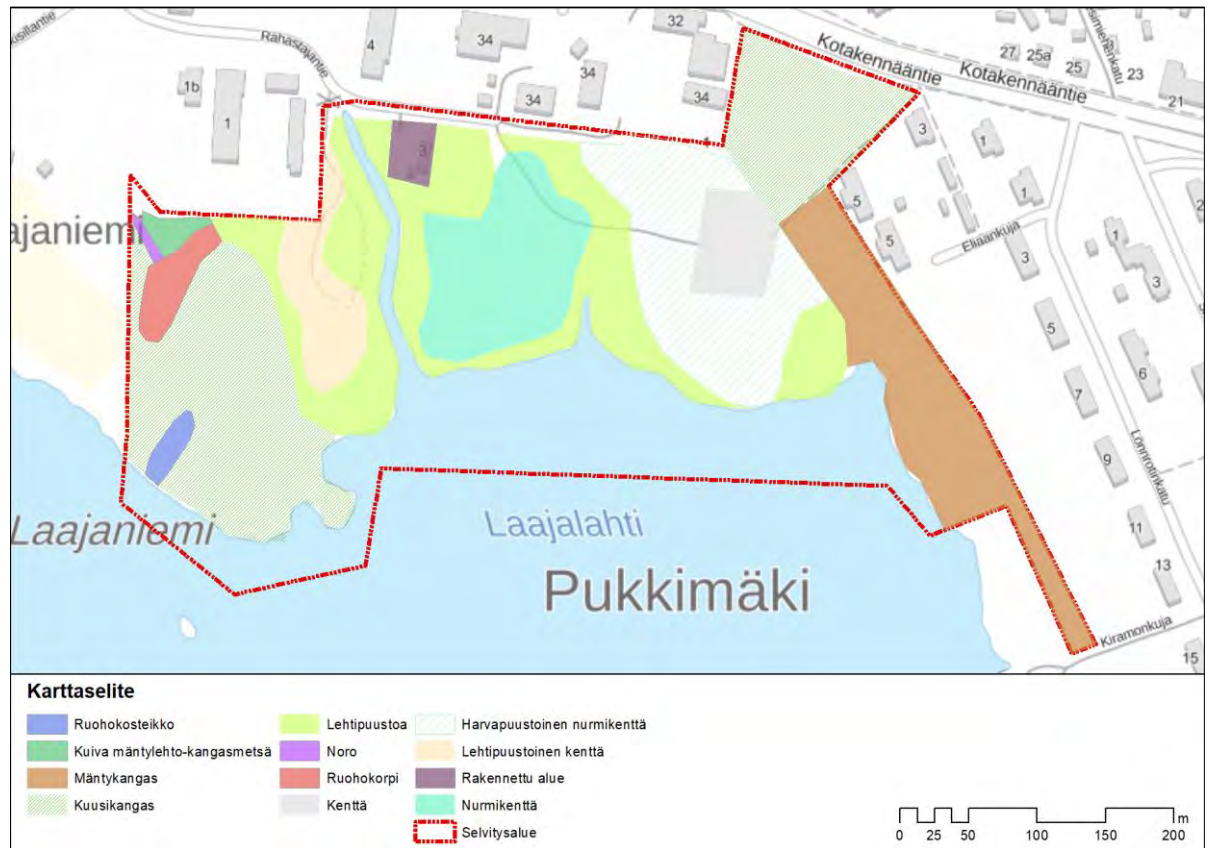
Laajaniemen länsiosalla on lehtomaista ja tuoretta kuusikangasta, missä on ruohokorpikuvio ja pienialainen kosteikkokuvio. Kuusivaltaista varttuvaa puustoa on äskettäin väljennetty. Ruohokorpi on korpi-mesiangervokastikkavaltainen ja sen eteläpuolella on pieni kosteikko, jota leimaa kurjanjalka, ranta-alpi, kiiltopaju, myrkkypeiso, ojasorsimo, jättibalsami ja punakoiso. Ruohokorpeen tulee niukavetinen noro. Noron itäpuolella ja ruohokorven pohjoispuolella on mäntykangasta ja kuivan lehdon piirteitä omaava laikku. Laajaniemen itäosalla on heinäinen varstokenttä, jota reunustaa harva koivupuusto. Varstokentän ja Laajaniemen metsän välissä on valtaoja.

Laajalahden itärannalla on tuoreen ja kuivahkon kankaan varttunut männikkö. Kotakennäntiehen rajautuu varttuva tuoreen kankaan kuusikko, missä aluskasvillisuutta leimaa heinäisyys.

Laajaniemellä on jättibalsami- ja komealupiinikasvustoja. Lajit ovat haitallisia vieraslajeja. Lisäksi Laajaniemen länsiosalla kenttäalueelta on todettu jättiputkea (*Heracleum persicum* -ryhmä) (Suomen Lajitietokeskus 2020), joka on luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella.

12.1.2021

Kuva 29. Laajalahden alueen luontotyypit (pohjakartta © MML 2020).

Kuva 30. Ruuhokorpi (20.7.2020).

12.1.2021

Kuva 31. Laajalahden selvitysalueella kasvaa jättipalsamia (*Impatiens glandulifera*), joka on luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella (20.7.2020). Lajia kasvaa eteläisellä kosteikkokuviolla ja Laajaniemen itäosalla ojan varressa.

5.1.4 Uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit

Laajalahden alueella oleva ruohokorpi on valtakunnallisesti erittäin uhanlainen ja Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi.

Hirvaskankaan lisäalueella Natura-alueen Hirvasjoki edustaa havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet -luontotyyppiä, joka on koko maassa vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Natura-alueen osalla on myös uhanalaista kangaskorpea (EN/CR) ja saniaiskorpea (VU/EN). Hirvasjokivarren kuusimetsät edustavat myös erittäin uhanalaisia luontotyyppejä (vanhat havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat ja tuoreet kankaat (EN/EN)).

5.2 Vieraslajit

Selvitysalueilla kasvaa vieraslajeja, jotka ovat levinneet luontaiselta levinneisyysalueeltaan uudelle alueelle ihmisen avustamana joko tahattomasti tai tarkoituksella (<https://vieraslajit.fi/fi>).

Hirvaskankaan lisäalueen vanhalla maa-aineksenottoalueella ja Laajalahden alueen sekä Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalueen joutomaaluonteisilla alueilla on lupiinikasvustoja. Lähimetsiin ja tienpientareille helposti leviävä komealupiini on haitallinen vieraslaji (Valtioneuvoston asetus kansallisesti merkityksellisistä haitallisista vieraslajeista 704/2019 (1.6.2019)). Kurttulehtiruusu, joka myös kansallisesti haitallinen vieraslaji, kasvaa Hirvaskankaan lisäalueen vanhalla maa-aineksenottoalueella.

Laajalahden ja Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalueella on jättiputkiryhmän edustajan kasvustoja ja jättipalsamia. Jättiputkiryhmän (*Heracleum persicum* -ryhmä) kaikki kolme jättiputkilajia

12.1.2021

(armenianjättiputki, kaukasianjättiputki ja persianjättiputki) on luokiteltu haitallisiksi vieraslajeiksi koko EU:n alueella. Myös jättipalsami on luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella.

5.3 Eläimistö

5.3.1 Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalue

Lastuniemen ranta-alueelta todettiin silkkiuikku ja härkälintu. Metsissä tyypillisiä lajeja ovat mm. peippo, pajulintu, talitiainen, laulu- ja räkättirastas. Alueen eläimistöön kuuluu viitasammakko.

5.3.2 Hirvaskankaan lisäalue

Metsäisten osien lajeja ovat mm. peippo, pajulintu ja talitiainen.

Hirvasjoen koskipaikoilla elää kirjojokikorento, josta on tehty havaintoja 2000-luvun alussa (Suomen Lajitietokeskus 2020). 1980- ja 1990 -luvulla on koskikarasta tietoja. Maa-aineksen ottoalueelta on tehty havaintoja pikkutyllistä 2000-luvun alussa (Suomen Lajitietokeskus 2020).

5.3.3 Laajalahden alue

Alueen pesimälinnustoon kuuluu pääosin yleisiä havu- ja lehtisekametsien lintulajeja. Tyypillisiä lajeja ovat mm. peippo, pajulintu, talitiainen, laulu- ja räkättirastas. Ranta-alueella pesivät kalalokki ja rantasipi, jolla on reviiiri Laajaniemen kärjessä. Huomionarvoisista lajeista eläimistöön kuuluu liito-orava.

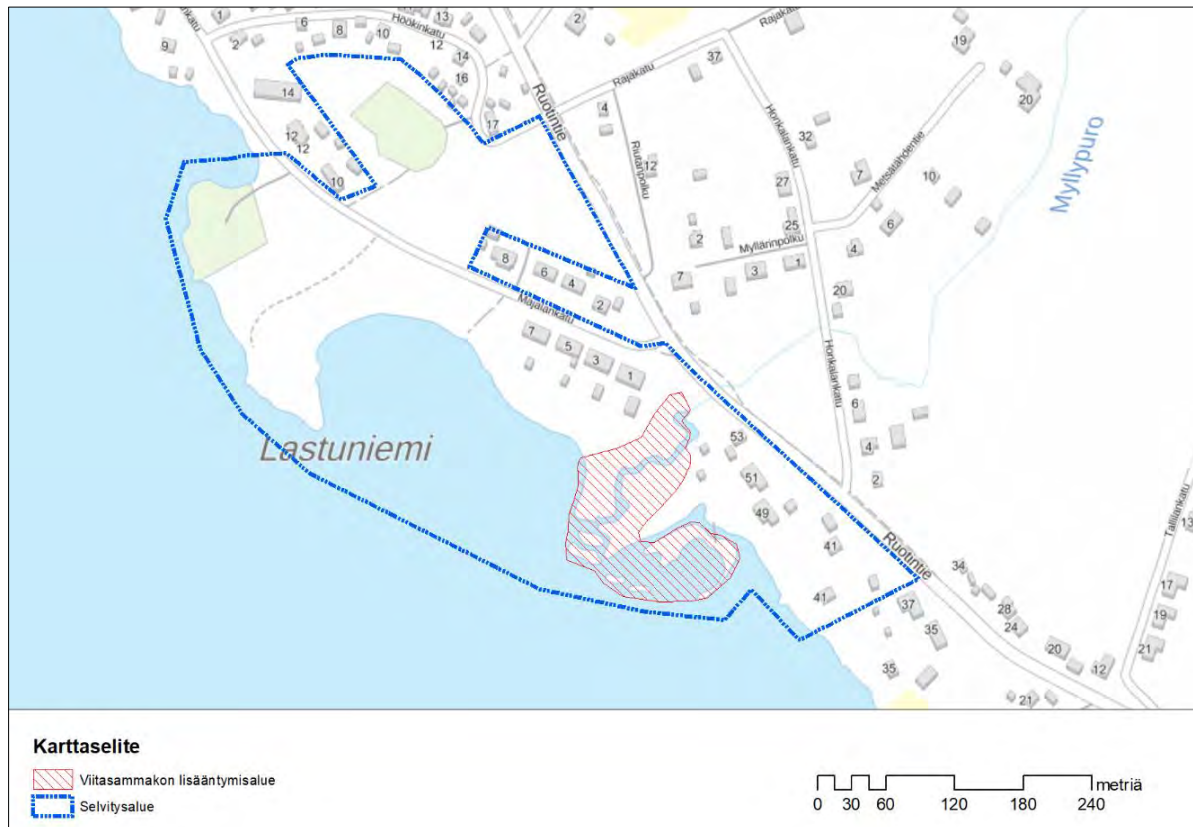
5.4 Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit, sekä uhanalaiset ja harvinaiset lajit

5.4.1 Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalue

Alueelta todettiin viitasammakko (Kuva 32). Kudulla oli keväällä 2020 useita koiraita, arviolta yli 10 koirasta, Myllypuron avo- ja pensasluhdan osalla. Lajin lisääntymisalue on rajattu lajin kutupaikkojen sijaintien ja luhtakasvillisuuden perusteella.

Liito-oravakartoituksessa ei havaittu merkkejä liito-oravasta. Selvitysalueelta ei ole Suomen Lajitietokeskuksen tietokannassa havaintoja uhanalaisista tai silmälläpidettävistä lajeista.

12.1.2021

Kuva 32. Viitasammakon lisääntymisalue (pohjakartta © MML 2020).

5.4.2 Hirvaskankaan lisäalue

Liito-oravakartoituksessa ei havaittu merkkejä liito-oravasta.

Hirvasjoen koskipaikoilla elää luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu kirjojokikorento. Havaintoja on tehty myös selvitysalueen osalla 2000-luvun alussa (Suomen Lajitietokeskus 2020). Laji on myös rauhoitettu.

Hirvasjoen varresta selvitysalueelta on 1980- ja 1990 -luvulla tehty useina vuotena havaintoja uhanlaisesta (vaarantunut) koskikarasta, joka talvehtii virtavesien varsilla (Suomen Lajitietokeskus 2020).

Maa-aineksen ottoalueelta on tehty havaintoja silmälläpidettävästä pikkutyllistä 2000-luvun alussa (Suomen Lajitietokeskus 2020). Lisäksi siellä kasvaa silmälläpidettävää ahokissankäpälää.

5.4.3 Laajalahden alue

Alueelta todettiin luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu liito-orava, muita uhanalaisia lajeja ei havaittu. Liito-orava on valtakunnallisesti vaarantunut (VU). Selvitysalueelta ei myös ole Suomen Lajitietokeskuksen tietokannassa havaintoja uhanalaisista tai silmälläpidettävistä lajeista.

Viiden järeän tai järeähkön puun alta havaittiin liito-oravan papanoita (Taulukko 1 ja Kuva 33). Neljä papanapuuta keskittyy ruokokorven ympäristöön ja yksi papanapuu on keskittymän eteläpuolella. Kahden haavan osalta havaittiin vanhan oksan kohdalta kolo, mutta siitä ei saatu varmuutta onko kolo riittävän syvä ollakseen lajille sopiva lepo- tai lisääntymiskolo. Tästä syystä kohde on mahdollinen

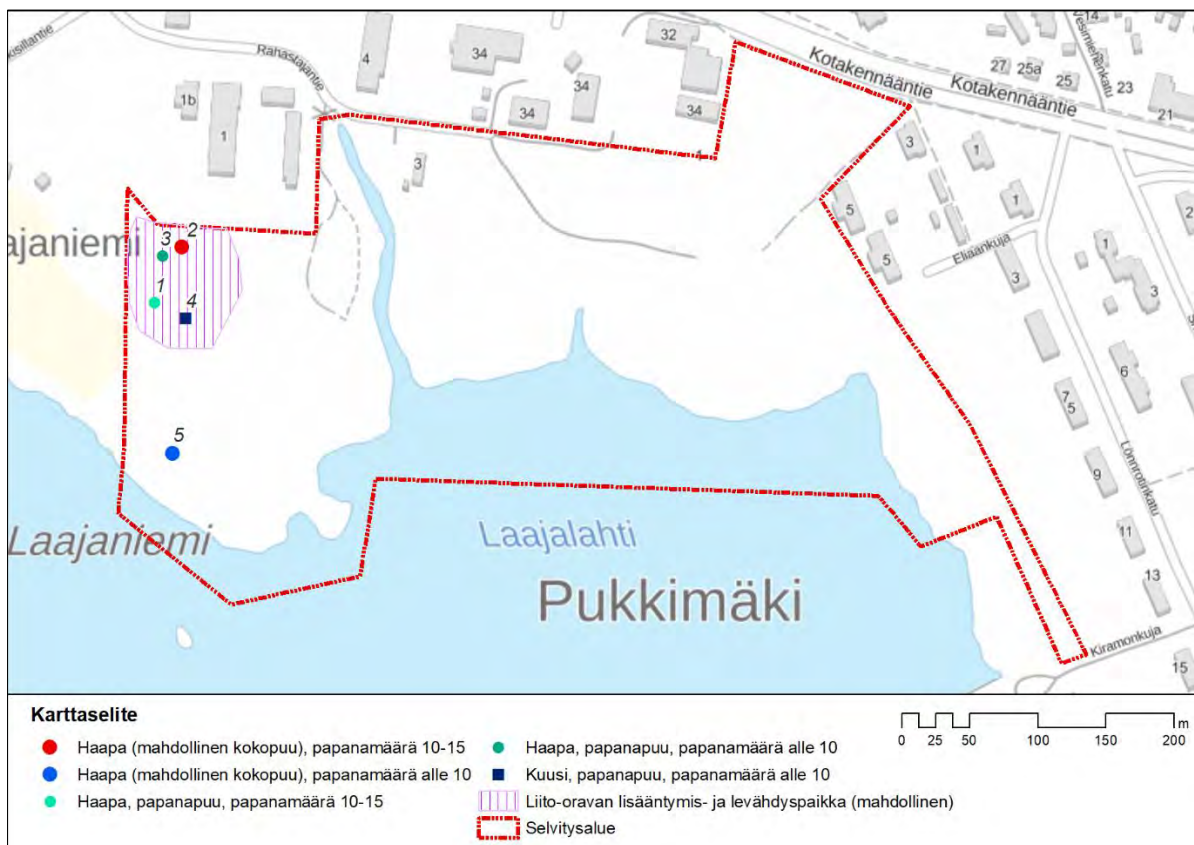

12.1.2021

lisääntymis- ja levähdyspaikka. Alue on kuitenkin lajin ydinalue, josta on puustollinen yhteys länteen ja itään. Yksi mahdollinen kolopuu sijoittuu ydinalueen ulkopuolelle.

Taulukko 1. Tiedot papanapuista.

Nro	Puu	Läpimitta (cm)	Papanamäärä	Luonne	X, ETRS89 TM35FIN	Y, ETRS89 TM35FIN
1	Haapa	45	10-15	Papanapuu	433338,6	6941762,0
2	Haapa	50	10-15	Mahdollinen kolopuu	433358,7	6941802,6
3	Haapa	50	alle 10	Papanapuu	433344,4	6941796,6
4	Kuusi	35	alle 10	Papanapuu	433361,3	6941750,7
5	Haapa	40	alle 10	Mahdollinen kolopuu	433351,7	6941650,9

Kuva 33. Liito-oravan papanapuiden sijainti Laajaniemen länsiosalla (pohjakartta © MML 2020).

5.5 Arvokkaat luontokohteet

5.5.1 Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalue

Selvitysalueella yksi luontokohde, joka on Myllyjoen luhta-alue. Luhdalla kutee viitasammakko.

5.5.2 Hirvaskankaan lisäalue

Alueella ei ole muita arvokkaita luontokohteita kuin Natura-alue.

12.1.2021

5.5.3 Laajalahden alue

Alueella on kaksi luontokohdetta. Laajalahden luontokohde A ja B.

1. Laajalahden luontokohde A

Arvoluokka: Paikallisesti arvokas (ruohokorpi ja noro)

Pinta-ala: 0,3 ha

Suojeluperusteet: Liito-orava
Uhanalainen luontotyyppi

VesiL 11§, luonnontilaisen muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron luonnontilan vaarantaminen on kielletty.

Kohteella on metsälain erityisen tärkeää elinympäristöä (MeL 10§);

- noron välitön lähiympäristö, joissa ominaispiirteitä ovat veden läheisyydestä ja puu- ja pensaskerroksesta johtuvat erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto.
- ruohokorvet, joiden ominaispiirteitä ovat rehevä ja vaatelias kasvillisuus, erikenteinen puusto ja pensaskasvillisuus.

Luontotyytit: Ruohokorvet (EN/VU)

Kuvaus: Kohteella on lyhyt noro, joka liittyy ruohokorpeen. Ruohokorven aluskasvillisuutta luonnehtivat korpikastikka, mesiangervo, järvikorte, hiirenporras, kurjenjalka, pitkäpääsara, metsäkorte, kiiltopaju, myrkkyykeiso, suo-orvokki ja mesimarja. Sammalista voidaan mainita hapra- ja okarahkasammal. Korven puustoa on väljennyt ja se ei ole edustava. Ruohokorpi rajautuu idässä lehtomaiseen kankaaseen, missä yksittäin kasvaa mustakonnanmarjaa.

Korven pohjoispuolella on mäntykangasta ja kuivan lehdon piirteitä omaava pienialainen mänty-haaparyhmä, josta havaittiin liito-orava. Haavikon kenttä- ja pensaskerroksen lajistoa leimaa taikinamarja, kielo, lillukka, mustikka, puolukka ja kataja.

12.1.2021

Kuva 34. Laajalahden luontokohde A (13.5.2020).

2. Laajalahden luontokohde B

Arvoluokka: Muu luonnonsuojelullisesti arvokas kohde

Pinta-ala: 0,1 ha

Suojeluperusteet: Lisää alueen monimuotoisuutta

Luontotyytit: -

Kuvaus: Pienialainen avoin ruohokosteikko, joka on tulvavaikutteinen. Rahkasammalta on laikuittain. Valtalajina on haprasahkasammal. Kasvillisuutta luonnehtivat kurjenjalka, kiiltopaju, jättibalsami, terttualpi, myrkkyykeiso, pikkumatara, ojasorsimo, pitkäpääsara, punakoiso, metsäalvejuuri, luhtalemmikki ja rönsyleinikki.

12.1.2021

Kuva 35. Tulva-alainen kosteikko (20.7.2020).

Kuva 36. Laajalahden arvokkaat luontokohteet (pohjakartta © MML 2020).

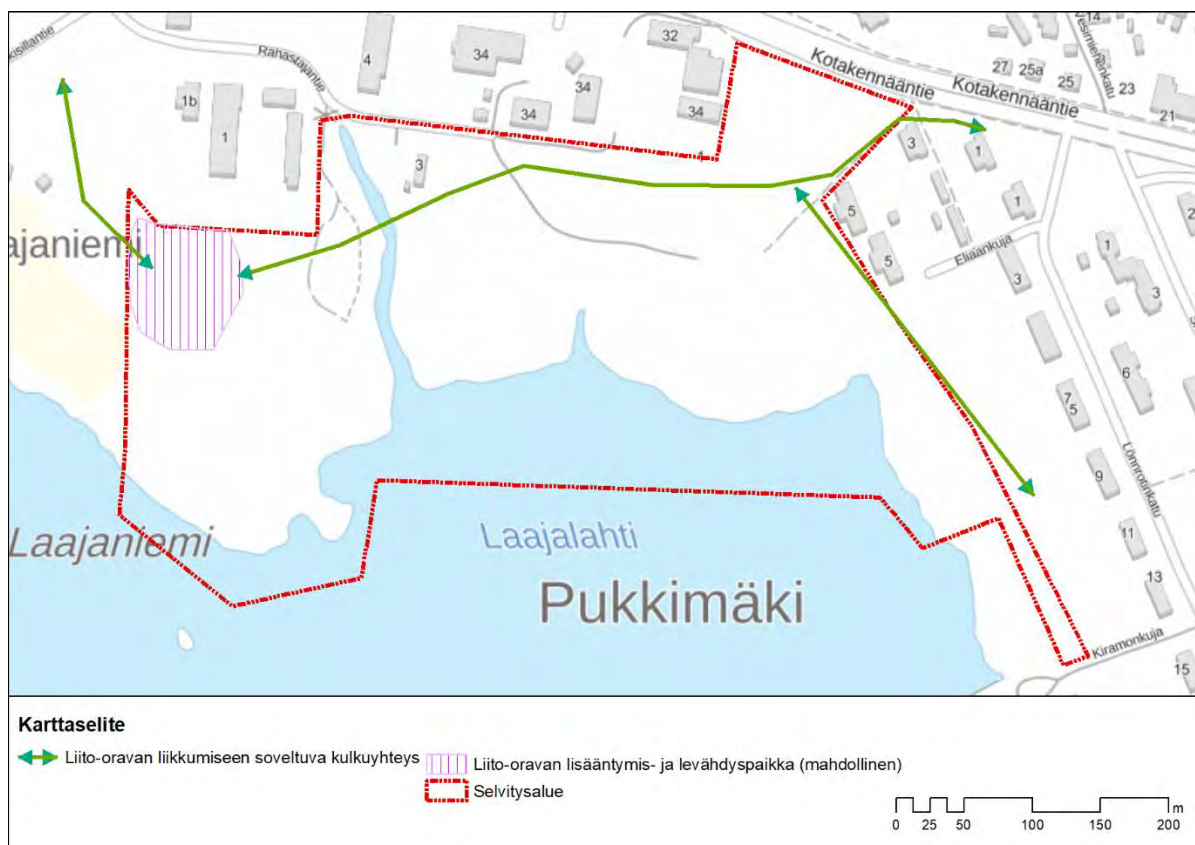
12.1.2021

6 Suositukset

Tallilan asemakaavan muutoksen lisäalueella pois lukien Myllyjoen suistoalue ei ole sellaisia luonnonarvoja, joilla olisi vaikutusta maankäyttösuunnitteluun. Myllyjoen suisto on viitasammakon kutsualue. Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulaissa kielletty (LsL 49§).

Hirvaskankaan lisäalueella luontoarvot sijoittuvat Natura-alueelle.

Laajalahden alueella luontoarvot sijoittuvat Laajaniemelle, missä ruohokorpeen ja liito-oravakohteelle ja niiden välittömään läheisyyteen ei tulisi osoittaa rakentamista eikä muuta nykytilannetta muuttavaa maankäyttöä. Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulaissa kielletty (LsL 49§). Ensisijaisesti rakentamisen ulkopuolelle tulee jättää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka, johon kuuluu pesäpuu ja sitä ympäröivä suojapuusto. Tärkeää on säästää myös liito-oravan liikkumiseen soveltuvia kulkuyhteyksiä, latvusyhteyksiä, jotta yhteys elinalueiden välillä säilyy. Selvitysalueen lähimmät liito-oravan havaintopaikat ovat selvitysalueen itäpuolella, Pukkimäen Snellmaninkadun läheltä ja Piilolanniemellä (Suomen lajitietokeskus 2020).

Kuva 37. Liito-oravalle soveltuvat kulkuyhteydet Laajalahden selvityskohteella (pohjakartta © MML 2020).

12.1.2021

---

7 Lähteet

GTK:n Hakku-palvelu (<https://hakku.gtk.fi/>).

Husa, J. & Kontula, T. 1997: Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Keski-Suomen läänissä. – Suomen ympäristökeskuksen moniste 71.

Husa, J., Kontula, T. & Teeriaho, J. 2009: Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Keski-Suomessa. Päivitetty aineisto 25.5.2009. Suomen ympäristökeskus, Luontoyksikkö. Julkaisematon moniste. 208 s.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kempainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. - Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Kuusipalo, J. 1996: Suomen metsätyypit. Kirjayhtymä Oy.

Liukko, U.-M., Henttonen, H., Hanski, I. K., Kauhala, K., Kojola, I., Kyheröinen, E.-M. & Pitkänen, J. 2016: Suomen nisäkkäiden uhanalaisuus 2015 –Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 34 s.

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) ja -asetus (160/1997).

Meriluoto, M & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti kustannus. Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio. 192 s.

Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt ja metsävarakuviot (<https://www.metsaan.fi>).

Metsälaki (1996/1093) ja Metsäasetus (1996/1200)

Mäkinen, K., Teeriaho, J., Röntty, H., Rauhaniemi, T. & Sahala, L. 2011: Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat. Suomen ympäristö 32/2011. Ympäristöministeriö.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Rahinanti, M. 2013. Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoskohteiden luonto- ja maisemaselvitys.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. – Suomen ympäristö 8/2008. Suomen ympäristökeskus.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. – Suomen ympäristö 742:1–113.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. ja Nironen, M. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. – Suomen ympäristö 742. Ympäristöministeriö.

Suomen Lajitietokeskus (<https://laji.fi/>)

Suomen ympäristökeskus 2019: Latauspalvelu LAPIO.

SYKE:n Avoin tieto -tietopalvelu (<https://www.syke.fi/avointieto>).

12.1.2021

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi: kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus. – Ympäristöopas 109.

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi - kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. - Ympäristöopas 109. Suomen Ympäristökeskus. Luonto ja luonnonvarat.

Vesilaki (2011/587)

Ympäristöministeriö 1993: Maisema-alue työryhmän mietintö Osa I, Maisemanhoito. Ympäristöministeriön mietintö 66/1992.

Asemakaavan luontoselvitys, Äänekosken kaupunki, Suolahden Tallila

31.8.2019

Agriborealis osk

Leena Nikolajev-Wikström ja Heikki Helle

Luontoselvityksen tavoite

Luontoselvitys on tehty Suolahden keskustassa Sumiaistentien varrella sijaitsevan Tallilan alueen asemakaavan muutosta varten. Muutosalueen pinta-ala on 37,5 hehtaaria (liite 1). Asemakaavaa laadittaessa luonnonympäristöä tulee vaalia eikä siihen liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää (MRL 54 §). Kaavan vaikutukset mm. kasvi- ja eläinlajeihin ja luonnon monimuotoisuuteen on arvioitava (MRA 1 §). Kaavan luontovaikutusten arviointi tehdään luontoselvityksen perusteella. Tämä luontoselvitys tehtiin samoilla alueilla kuin aiempi luontoselvitys vuodelta 2014 (Terhi Ala-Risku, Pohjanmaan Luontotieto Tmi).

Maastokartoituksen menetelmät

Luontoselvityksen maastokartoitus tehtiin 23.4.2019 ja 2.8.2019. Alueelta tarkastettiin luontotyyppit, kasvillisuus sekä alueen sopivuus mahdollisille uhanalaisille lajeille (Hyvärinen ym. 2019) tai luontodirektiivin liitteiden II ja IV(a) lajeille (www.ymparisto.fi -> Luonto -> Lajit -> Luonto- ja lintudirektiivien lajit). Luontotyypeistä etsittiin erityisesti uhanalaisia luontotyyppisiä (Kontula ym. 2018), joista osa kuuluu metsälain 10 § erityisen arvokkaisiin elinympäristöihin ja osa luonnonsuojelulain suojeltuihin luontotyyppisiin. Vesilain 2:11 § suojelemista pienvesistä etsittiin luonnontilaisen kaltaisia puroja, noroja tai lähteitä. Lajeista kartoitettiin putkilokasvit, linnut sekä liito-oravat. Linnusto kartoitettiin eri maastokäynnillä.

Luontodirektiivin liitteessä II lueteltujen lajien esiintymät tulee erityisesti huomioida erilaisissa hankkeissa. Liitteen IV(a) lajien yksilöt sekä niiden lisääntymis- ja levähdyspaikat edellyttävät tiukkaa suojelua (Luonnonsuojelulaki 49 §). Direktiivilajeista kaavamutosalueella on sopivaa elinympäristöä liito-oravalle Ruotintiellä sekä Suolahdenkadun Kallionpuistossa (liite 2, alue 1). Näissä metsissä tehtiin tarkka liito-oravakartoitus eli tutkittiin lähes kaikkien vanhojen kuusten ja haapojen tyvet. Yhteensä tarkastettiin arviolta noin kymmenen puuta. Liito-oravalle sopivia pesäkoloja ja risupesäitä etsittiin lisäksi kaikenlaisista puista.

Liito-orava käyttää ja merkkää papanoillaan erityisesti metsän järeimpiä kuusia ja haapoja. Jos metsikkö on naaraan asuttama, on tällaisten puiden tyvellä yleensä loppukesään asti havaittavissa kasoittain papanoita, joilla naaras merkkää reviirin. Alkukesällä papanat ovat yleensä ainoa löydettävissä oleva merkki liito-oravan oleskelusta.

Selvitysalueen linnusto kartoitettiin 20.6.2019 varhaisaamun tunteina kartoittamalla koko alue. Kartoituksessa kuljettiin koko alue läpi kävellen enintään sadan metrin välein tarkoituksena havaita kaikki alueella laulavat linnut. Kartoitusaamu ajoittui lintujen aktiivisen laulukauden loppupuolelle, mutta varhain aamulla reviiriään kuuluttavat linnut olivat edelleen aktiivisesti äänessä ja poikueet äänekkäästi kerjäten liikkeellä. Myös kartoitettavan alueen pienen pinta-alan johdosta alueen linnustosta saatiin kattava kuva.

Maastokartoituksen epävarmuustekijät

Tallilan alueen luonnosta oli käytettävissä Tmi Pohjanmaan Luontotiedon tekemä luontoselvitys (2014) sekä Suolahden Honkalan tuore luontoselvitys (Vartija & Nieminen 2018).

Putkilokasvit kartoitettiin 2.8.2019. Osa putkilokasveista voi olla jo kukkinut, jolloin niitä on vaikeampi tunnistaa ilman kukkia. Makkaralahden vesialue voi olla potentiaalinen elinympäristö joillekin luontodirektiivin IV liitteen lajeille (viitasammakko, lampikorennot, jättisukeltajat). Näitä lajeja ei kartoitettu.

Alueen luonnonpiirteet ja luontotyypit

Kaavamuutosalueen rakentamattomat metsät ovat enimmäkseen lehtomaista kangasta tai tuoretta käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtoa. Metsät ovat kivikkoisia, lohkareisia ja kallioisia. Puusto on enimmäkseen uudistusien ylittänyttä mäntyvaltaista sekametsää. Alikasvoksessa on vanhoja pihlajia ja vaahteraa. Erityisen komeaa louhikkoista männikköä on mm. Kotipuiston ja Sumiaistentien välisessä metsäkaistaleessa. Suurin osa selvitysalueesta koostuu omakotiasutuksesta.

Kaavamuutosalueella on runsaasti myös kosteiksi saniaistyyppin lehdoiksi palautuneita entisiä peltoja, joiden puusto muodostuu vanhoista koivuista, haavoista, terva- ja harmaalepistä ja raidoista. Luonnontilaista saniaislehtoa on Myllypuron varressa Ruotintien ja Honkalankadun välillä. Puusto siellä koostuu koivusta, pihlajasta, haavasta, harmaalepistä, tervalepistä, pajusta ja tuomesta. Puron eteläpuolella puusto muuttuu vähitellen tuoreesta lehdosta koivumetsäksi etelään päin mentäessä.

Tallilankadun länsipuolella on avohakkuualueita, jolla kasvaa pihlajan ja koivun taimia. Toinen avohakkuualue sijaitsee Sairaalankadun länsipuolella kaavoitusalueen koillisosassa. Myös siellä puusto koostuu pihlajan ja koivun taimista.

Tallilanranta on enimmäkseen aidattua yksityisaluetta. Makkaralahden rannassa on joutomaalle kasvanutta varttuvaa koivikkoa ja harmaalepikkoa.

Ruotintielle kävelytien varteen on sijoitettu vanhoja rakennuksia viehättävälle museoalueelle. Rakennusten ympäristö on osittain hoitamaton ja käyttämättömänä rehevöitynyttä kallioista luonnonlaidunta. Puustoa on hieman harvennettu kävelytien varrella. Rannassa kävelytien varrella on suurelta osin luonnontilaisen kaltainen pensaikkovyöhyke. Rannan ja asutuksen väliin jää vanha peltoalue.

Kallionpuisto on uudistusien ylittänyttä mänty-kuusisekametsää. Puusto on luontaisen tiheää sisältäen alikasvoksena myös harmaaleppää, pihlajaa ja vaahteraa.

Metsikön pohjoispuolella on lehtometsäksi palautunut entinen pelto, jolla kasvaa järeämpää harmaaleppää.

Kasvilajisto

Kartoitetun alueen metsäkasvillisuus on Äänekosken seudulle tyypillisen rehevää. Yleisiä lehtokasveja ovat mm. näsiä, koiranheisi ja mustakonnanmarja.

Saniaislehtojen vaateliaista kasvilajeista havaittiin lehtokuusamaa, jolla on esiintymä Myllypuron varressa. Myllypuron varressa kasvaa myös soreahiirenporrasta, metsäkortetta, mustaherukkaa ja kielloa.

Tallilankadun varrella avohakkuualueella kasvaa puolukkaa ja maitohorsmaa. Ulkomuseoalueella Rantaraitilla kasvaa vanhoja koristepensaita, mm. koiranheittä ja taikinamarjaa sekä villiintyneitä puutarhakasveja, mm. keltamaksaruohoa.

Makkaralahden vesialueella ja ojansuulla on runsas ranta- ja vesikasvillisuus. Runsaimmat vesikasvit ovat rantakukka, leveösmanikämi ja ulpukka. Ojansuulla kaavoitusalueen eteläosassa kasvaa myös harvinaista jokileinikkiä (liite 2, alue 3).

Kuva 1. Lehtokuusama

Liito-oravat

Sairaalankadun viereisessä metsässä oli aiemmin ainakin 8 liito-oravan merkkäamaa järeää kuusta, kun edellinen luontoselvitys tehtiin vuonna 2014. Liito-oravan jälkiä löytyi silloin melko vähän, eikä pesäpuuta tai kolopuuta löytynyt. Nyt vuonna 2019 tehdyssä luontoselvityksessä liito-oravan papanoita ei enää löytynyt ollenkaan. Pesä- tai kolopuita ei myöskään löytynyt. Metsä on edelleen sopiva liito-oravien pysyvään oleskeluun. Viereinen harmaalepikkö ja Suolahdentien toisella puolella kasvavat vanhat haavat voivat tarjota liito-oraville runsaan ruokavaraston.

Linnut

Selvitysalueen linnustoa hallitsevat tavalliset kulttuuriympäristön lajit: sini- ja talitiainen, punakylki- ja räkättirastas sekä pikkuvarpunen. Edellä mainittujen lisäksi kartoituksessa havaittiin seuraavat lintulajit:

fasaani, käpytikka, haarapääsky, rautiainen, ruokokerttunen, pajulintu, harmaasiippo, leppälintu, harakka, varis, peippo, vihervarpunen, pikkukäpylintu, punavarpunen, keltasirkku ja pajusirkku.

Huomionarvoiset luontotyypit ja lajit, jotka on huomioitava asemakaavassa

Ruotintien omakotitalojen takana on lohkareinen ja portaittain nouseva jyrkkä rinne (liite 2, alue 1). Ylätasanteella on vanhaa männyn, kuusen ja koivun sekametsää. Koivut ovat erityisen kookkaita ja lahovikaisia. Kasvillisuus on tasanteella rehevää sisältäen mm. kevätlinnunhernettä, mustakonnanmarjaa ja kuusamaa. Tasanteen yläpuolella on matala kallioseinä. Rinnemetsä sopii huonosti rakentamiseen. Sen puustoa pitäisi käsitellä vain vanhan puuston ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.

Luonnontilainen saniaislehto Ruotintien vieressä Myllypuron varrella on metsälain 10 §: n perusteella rauhoitettu erityisen arvokas elinympäristö, joka tulee käsitellä niin, että alueen ominaispiirteet säilyvät (liite 2, alue 2). Kosteassa lehdossa pienialaisetkin hakkuut voivat vaikuttaa pienilmastoon haitallisesti. Pienvesien lähimetsien sekä lehtoelinympäristöjen vapaaehtoiseen suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta. Myös Noora Vartijan tekemässä luontokartoituksessa vuodelta 2018 on Myllypuron lehto mainittu metsälain 10 §: n perusteella rauhoitetuksi erityisen arvokkaaksi elinympäristöksi. Vartijan kartoittaman Myllypuron lehdon alue sijaitsee kartoitusalueesta itään päin saman puron varrella.

Harvinaisen jokileinikin esiintymispaikka kannattaa jättää toimenpiteiden ulkopuolelle (liite 2, alue 3).

Selvitysalueella havaituista lintulajeista uhanalaisia ovat haarapääsky (vaarantunut) ja pajusirkku (vaarantunut): haarapääskypari lenteli rannassa pesäpaikkaa haeskellen ja rannan pajukkovyöhykkeellä lauloi pajusirkku. Lintudirektiivin I-liitteen erityisesti suojeltavia lajeja ei havaittu selvitysalueella. Selvitysalueen arvokkain lintualue on luonnontilaisen kaltainen pensaikkovyöhyke järven rannassa, missä vaarantuneen pajusirkun lisäksi havaittiin silmälläpidettävä ruokokerttunen.

Kuva 2. Myllypuron luonnontilainen suursaniaasvaltainen lehto.

Lähteet

Hyvärinen E., Juslén A., Kemppainen E., Uddström A. & Liukko U.-M. 2019. Suomen lajien uhanalaisuus-
Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Kontula T. & Raunio A. 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja.
Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. - Suomen ympäristö 5. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö.

Ala-Risku T. 2014. Asemakaavan luontoselvitys. Äänekosken kaupunki. Suolahden Tallilan asemakaavan
muutos. Tmi Pohjanmaan luontotieto.

Vartija N. & Nieminen T. 2018. Suolahden Honkalan luontoselvitys.

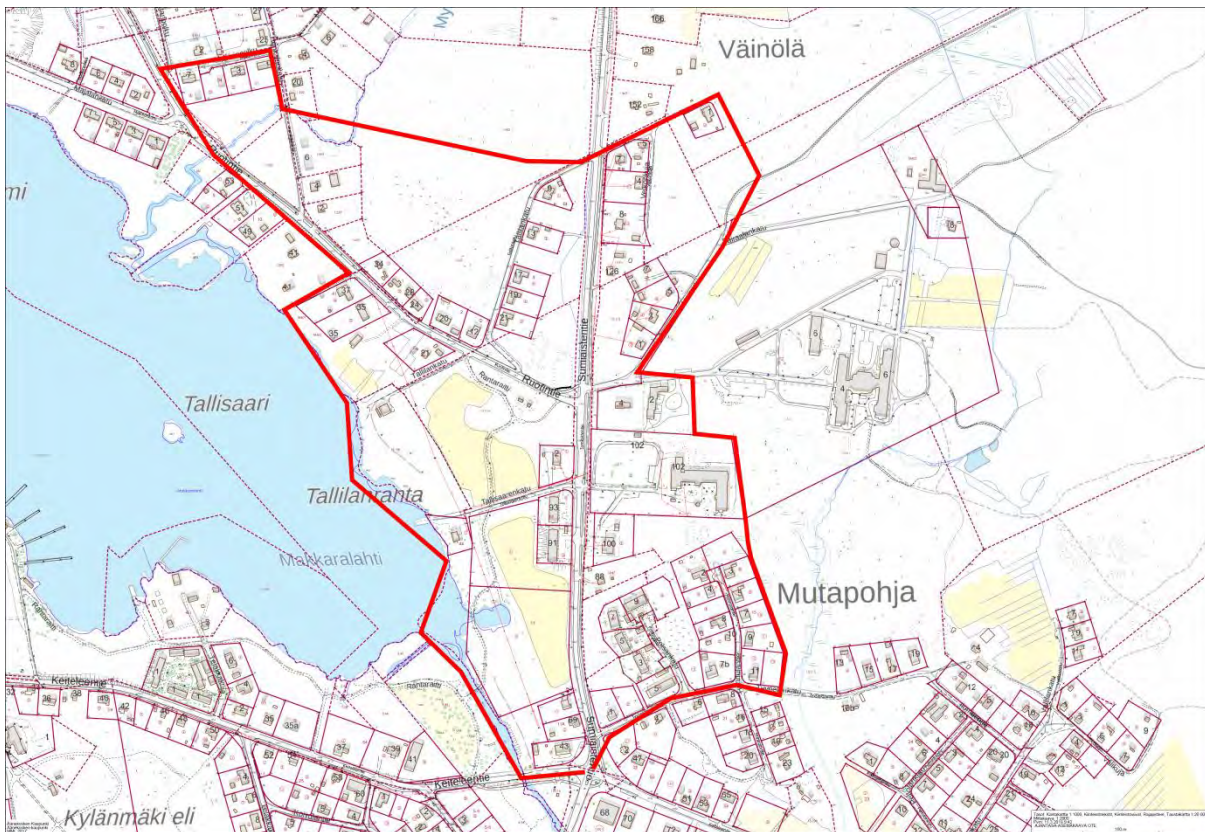
Liitteet

Liite 1. Koko kartoitusalue.

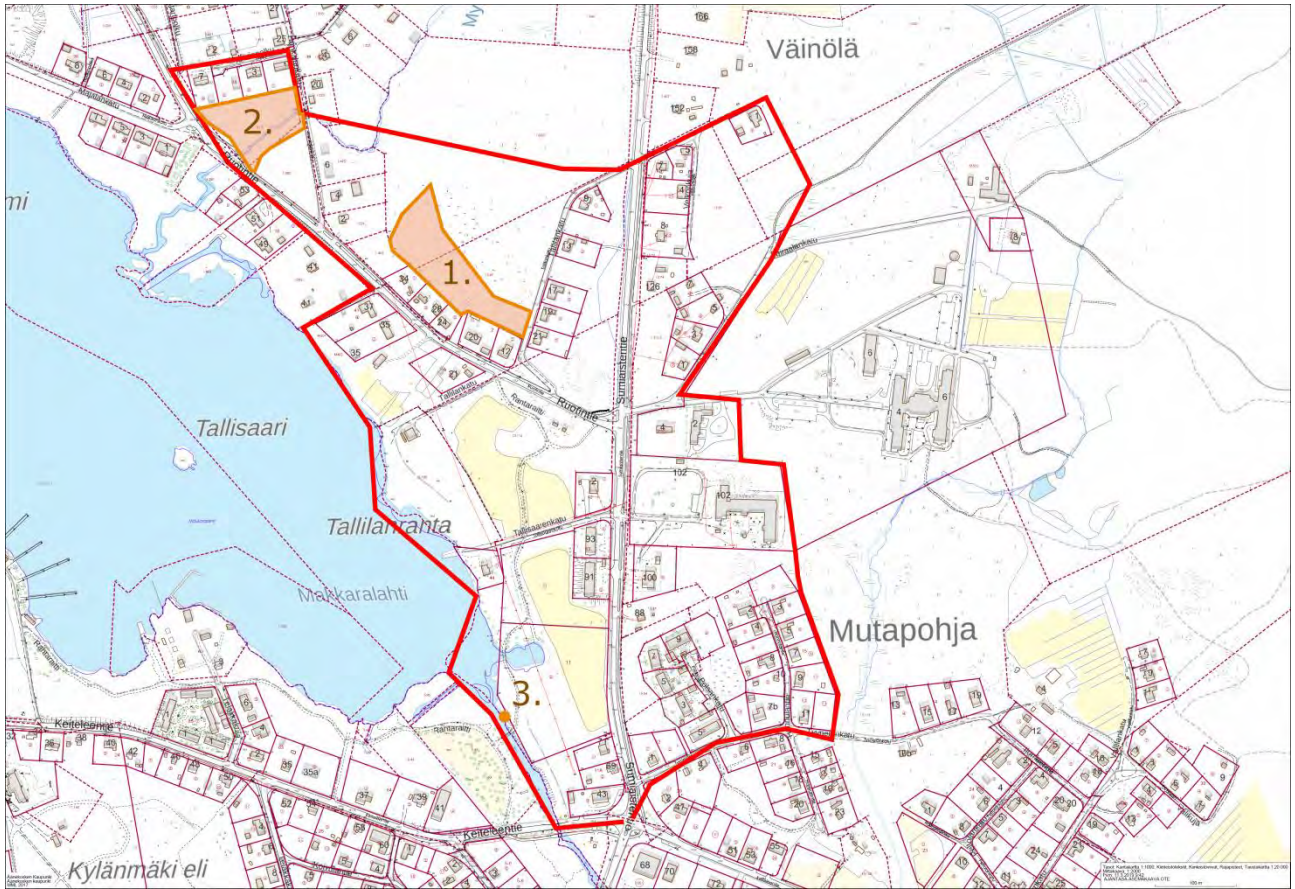
Liite 2. Alueet 1-3. 1: lohkareinen jyrkkä rinne, 2: Myllypuron lehto ja 3: jokileinikin esiintymä.

Liite 1. Koko kartoitusalue

Liite 2. Alueet 1-3. 1. lohkareinen jyrkkä rinne, 2. Myllypuron lehto ja 3. jokileinikin esiintymä.

Asemakaavan luontoselvitys

Äänekosken kaupunki Suolahden Tallilan asemakaavan muutos

19.12.2014

Terhi Ala-Risku

TMI POHJANMAAN
LUONTOTIETO

Luontoselvityksen tavoite

Luontoselvitys on tehty Suolahden keskustassa Sumiaistentien varrella sijaitsevan Tallilan alueen asemakaavan muutosta varten. Muutosalueen pinta-ala on 37,5 hehtaaria (kuva 1). Asemakaavaa laadittaessa luonnonympäristöä tulee vaalia eikä siihen liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää (MRL 54 §). Kaavan vaikutukset mm. kasvi- ja eläinlajeihin ja luonnon monimuotoisuuteen on arvioitava (MRA 1 §). Kaavan luontovaikutusten arviointi tehdään luontoselvityksen perusteella.

Maastokartoituksen menetelmät

Luontoselvityksen maastokartoitus tehtiin 4.9.2014. Alueelta tarkastettiin luontotyytit, kasvillisuus sekä alueen sopivuus mahdollisille uhanalaisille lajeille (Rassi ym. 2010) tai luontodirektiivin liitteiden II ja IV(a) lajeille (Sierla ym. 2004, www.ymparisto.fi > Luonnonsuojelu > Lajien suojelu > Suomessa esiintyvät luontodirektiivin II, IV ja V -liitteen lajit). Luontotyyteistä etsittiin erityisesti uhanalaisia luontotyyppisiä (Raunio ym. 2008), joista osa kuuluu metsälain 10§ arvokkaisiin elinympäristöihin. Vesilain 1:15 ja 1:17 § suojelemista pienvesistä etsittiin luonnontilaisen kaltaisia puroja, noroja tai lähteitä.

Luontodirektiivin liitteessä II lueteltujen lajien esiintymät tulee erityisesti huomioida erilaisissa hankkeissa. Liitteen IV(a) lajien yksilöt sekä niitten lisääntymis- ja levähdyspaikat edellyttävät tiukkaa suojelua (luonnonsuojelulaki 49§). Direktiivilajeista kaavamutosalueella on sopivaa elinympäristöä liito-oravalle Ruotintiellä sekä Suolahdenkadun Kallionpuistossa (kuva 2, alueet 1 ja 2). Näissä metsissä tehtiin tarkka liito-oravakartoitus eli tutkittiin lähes kaikkien vanhojen kuusten ja haapojen tyvet. Yhteensä tarkastettiin arviolta muutamia kymmeniä puita. Liito-oravalle sopivia pesäkoloja etsittiin lisäksi kaikenlaisista puista. Liito-orava käyttää ja merkkää papanoillaan erityisesti metsän järeimpiä kuusia ja haapoja. Jos metsikkö on naaraan asuttama, on tällaisten puitten tyvellä yleensä loppukesään asti havaittavissa kasoittain papanoita, joilla naaras merkkää reviirin. Loppukesällä papanat ovat yleensä ainoa löydettävissä oleva merkki liito-oravan oleskelusta.

Maastokartoituksen epävarmuustekijät

Tallilan alueen luonnosta ei ollut käytettävissä mitään aikaisempaa tietoa. Syyskuun alku ei ole eläinlajiston selvittämiseen erityisen sopiva vuodenaika. Alueen pesimälinnustoa ei ollut mahdollista kartoittaa. Makkaralahden vesialue voi olla potentiaalinen elinympäristö joillekin luontodirektiivin IV liitteen lajeille (viitasammakko, lampikorennot, jättiläiskeltajat).

Alueen luonnonpiirteet ja luontotyytit

Kaavamutosalueen rakentamattomat metsät ovat enimmäkseen lehtomaista kangasta tai tuoretta käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtoa. Metsät ovat kivikkoisia, lohkareisia ja kallioisia. Puusto on enimmäkseen uudistusien ylittynyttä mäntyvaltaista sekametsää. Alikasvoksessa on vanhoja pihlajia ja vaahteraa. Erityisen komeaa louhikkoista männikköä on mm. Kotipuiston ja Sumiaistentien välisessä metsäkaistaleessa. Kaavamutosalueella on runsaasti myös kosteiksi saniaistyyppin lehdoiksi palautuneita entisiä peltoja, joiden puusto muodostuu vanhoista koivuista, haavoista, terva- ja harmaalepistä ja raidoista. Luonnontilaista saniaislehtoa on Myllypuron varressa Ruotintien ja Honkalankadun välillä.

Tallilanranta on enimmäkseen aidattua yksityisaluetta. Makkaralahden rannassa on joutomaalle kasvanutta varttuvaa koivikkoa ja harmaalepikkoa.

Ruotintielle kuntopolun varteen on sijoitettu vanhoja rakennuksia viehättävälle museoalueelle. Rakennusten ympäristö on hoitamaton ja käyttämättömänä rehevöitynyttä kallioista luonnonlaidunta.

Kasvilajisto

Kartoitetun alueen metsäkasvillisuus on Äänekosken seudulle tyypillisen rehevää. Yleisiä lehtokasveja ovat mm. näsiä, koiranheisi ja mustakonnanmarja. Myös Keski-Suomessa harvinaista sinivuokkoa esiintyy (alueella 3). Saniaislehtojen vaateliaista kasvilajeista havaittiin mätässaraa, purolitukkaa ja kotkansiipeä, jolla on alkuperäiseltä vaikuttava esiintymä Myllypuron varressa.

Ulkomuseoalueella kasvaa vanhoja koristepensaita, mm. koiranheittä, syreeniä, idänkanukkaa ja metsäruusua sekä villiintyneitä puutarhakasveja, mm. puutarhamansikkaa, lehtoakileijaa ja maksaruohoja.

Makkaralahden vesialueella ja ojansuulla on runsas ja monimuotoinen ranta- ja vesikasvillisuus. Runsaimmat vesikasvit ovat järviruoko, järvikorte, ulpukka ja uistinviita. Ojansuulla kasvaa myös harvinaista jokileinikkiä (alueella 3).

Eläinlajisto

Kallionpuistossa on liito-oravan elinpiiri, joka vastanee luonnonsuojelulain määritelmää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikasta (alue 2). Kallionpuisto on uudistusiän ylittänyttä männyn ja kuusen sekametsää. Puusto on luontaisen tiheää sisältäen alikasvoksena myös harmaaleppää, pihlajaa ja vaahteraa. Metsikön pohjoispuolella on lehtometsäksi palautunut entinen pelto, jolla kasvaa järeämpää harmaaleppää. Metsässä on ainakin 8 liito-oravan merkkamaa järeää kuusta. Liito-oravan jälkiä löytyi melko vähän eikä pesäpuuta tai kolopuuta löytynyt. Metsä on kuitenkin sopiva liito-oravien pysyvään oleskeluun. Viereinen harmaaleppiko ja Suolahdentien toisella puolella kasvavat vanhat haavat tarjoavat liito-oraville runsaan ruokavaraston.

Kaavassa huomioitavat luontokohteet (kuva 2)

Ruotintien omakotitalojen takana on lohkareinen ja portaittain nouseva jyrkkä rinne (alue 1). Ylätasanteella on vanhaa männyn, kuusen ja koivun sekametsää. Koivut ovat erityisen kookkaita ja lahovikaisia. Kasvillisuus on tasanteella rehevää sisältäen mm. kevätlinnunhernettä, mustakonnanmarjaa ja kuusamaa. Tasanteen yläpuolella on matala kallioseinämä. Rinnemetsä sopii huonosti rakentamiseen. Sen puustoa pitäisi käsitellä vain vanhan puuston ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.

Rauhoitetaan Kallionpuisto edelleen liito-oravien elinalueena (alue 2).

Harvinaisen sinivuokon ja jokileinikin esiintymispaikat kannattaa jättää toimenpiteiden ulkopuolelle (alueet 3).

Kaavamuutosalueella on kaksi jättiputken esiintymää, jotka pitäisi hävittää (alueet 4). Jättiputket (*Heracleum persicum* -ryhmä) ovat erityisen haitallisia ja hallitsemattomasti leviäviä vieraslajeja (www.vieraslajit.fi).

Viitteet

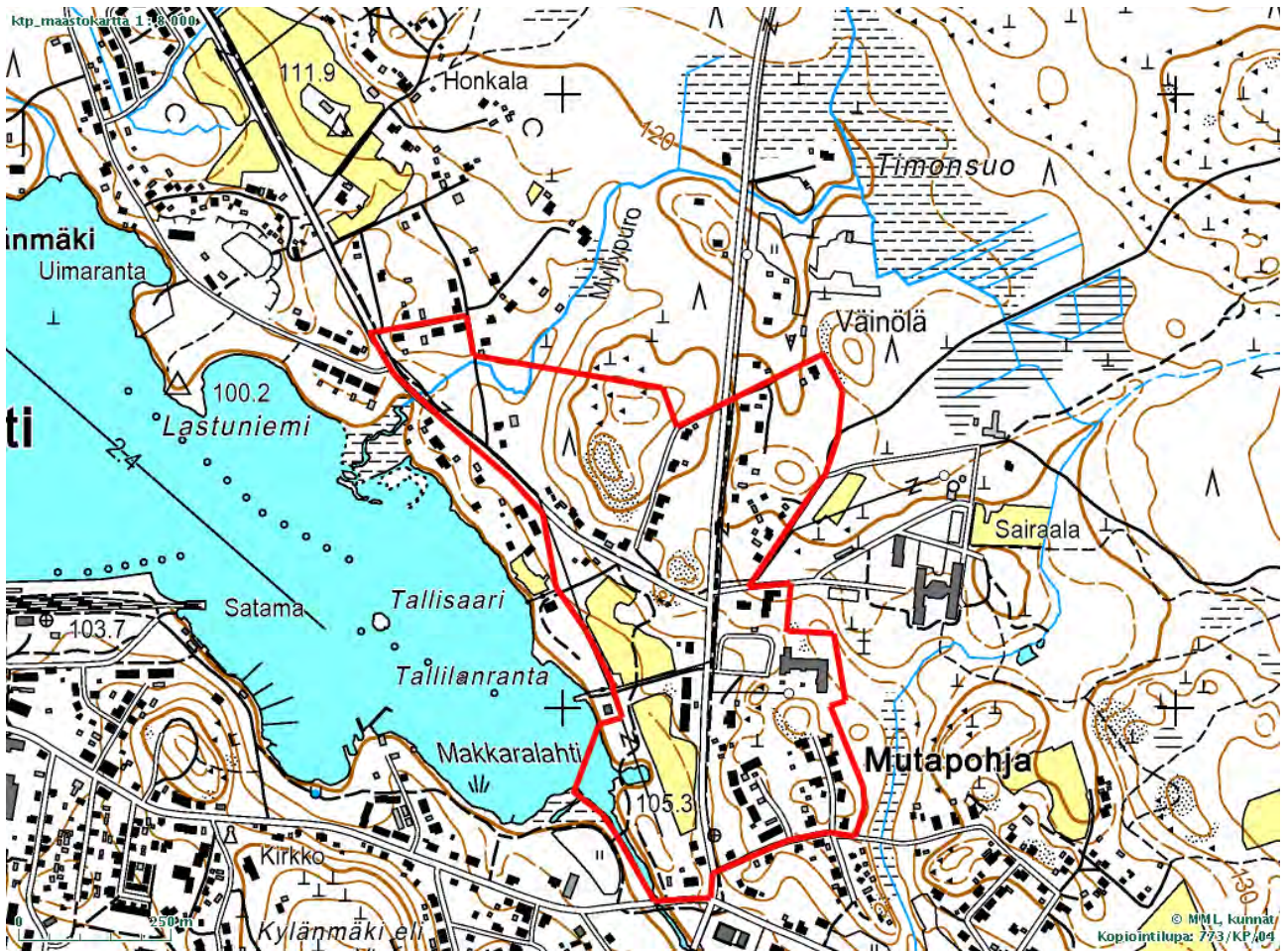
Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Raunio, A., Schulman, A. ja Kontula, T. 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. - Suomen ympäristö 8.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioonottaminen suunnittelussa. -Suomen ympäristö 742. Suomen ympäristökeskus.

Kuva 1. Luontoselvitysalue.

Kuva 2. Luontokohteet. Vanha rinnenmä (1), liito-oravan elinympäristö (2), harvinaisten kasvien esiintymät (3) ja jättiputken hävitettävät kasvustot (4).

Äänekosken kaupunki

Suolahden Tallilan asemakaavan muutos (992 32/2)

Luontoselvitys

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Selvitysalue	1
2.1	Selvitysalueen sijainti ja kuvaus	1
3	Menetelmät ja aineisto.....	2
3.1	Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys	3
3.2	Viitasammakko- ja liito-oravakartoitus.....	4
3.3	Sudenkorentoselvitys	4
3.4	Arvokkaiden luontokohteiden arvottaminen.....	4
3.5	Lajien ja luontotyyppinen uhanalaisuusluokitus	6
3.6	Epävarmuudet.....	6
4	Tulokset	6
4.1	Kasvillisuus ja luontotyypit	6
4.2	Vieraslajit.....	8
4.3	Viitasammakko	9
4.4	Liito-orava.....	9
4.5	Sudenkorennot.....	9
4.6	Arvokkaat luontokohteet.....	11
5	Lähteet	14

FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.**

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

Suolahden Tallilan asemakaavan muutos (992/32/2)

1 Johdanto

Luontoselvitys liittyy Tallilan asemakaavan muutoksen valmisteluun. Kaavasuunnittelun tavoitteena on saattaa Tallilan asemakaava numeeriseen muotoon ja tarkistaa samalla kaavamerkinnot ja -määräykset nykyisten ohjeiden mukaisiksi sekä tarkistaa aluevarausten tarkoituksenmukaisuusvoimassa olevan osayleiskaavan mukaiseksi.

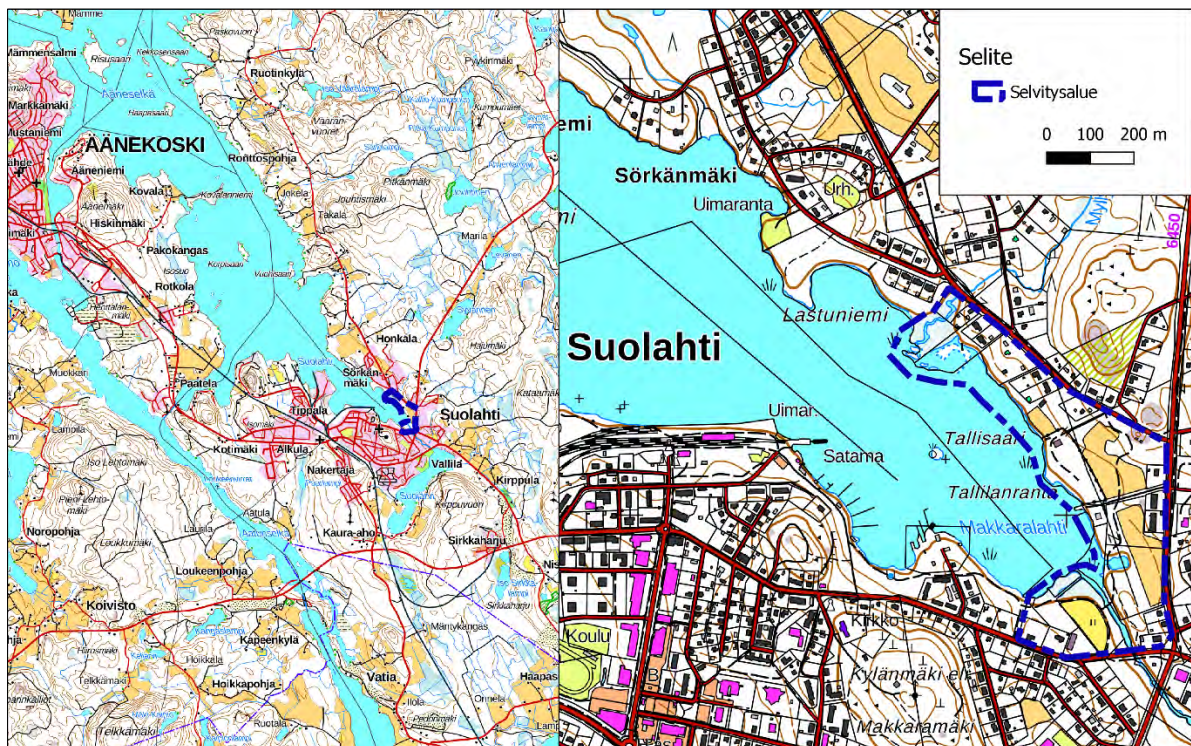
Selvitys perustuu liito-orava-, viitasammakko-, sudenkorento- ja luontotyyppikartoituksiin.

Luontoselvityksen on koonnut FM biologi Jari Kärkkäinen FCG Finnish Consulting Group Oy:n Kuopion aluetoimistosta. Sudenkorentokartoituksesta on vastannut metsäteknikko Ari Parviainen ja muiden kartoitusten maastotöistä on vastannut Jari Kärkkäinen.

2 Selvitysalue

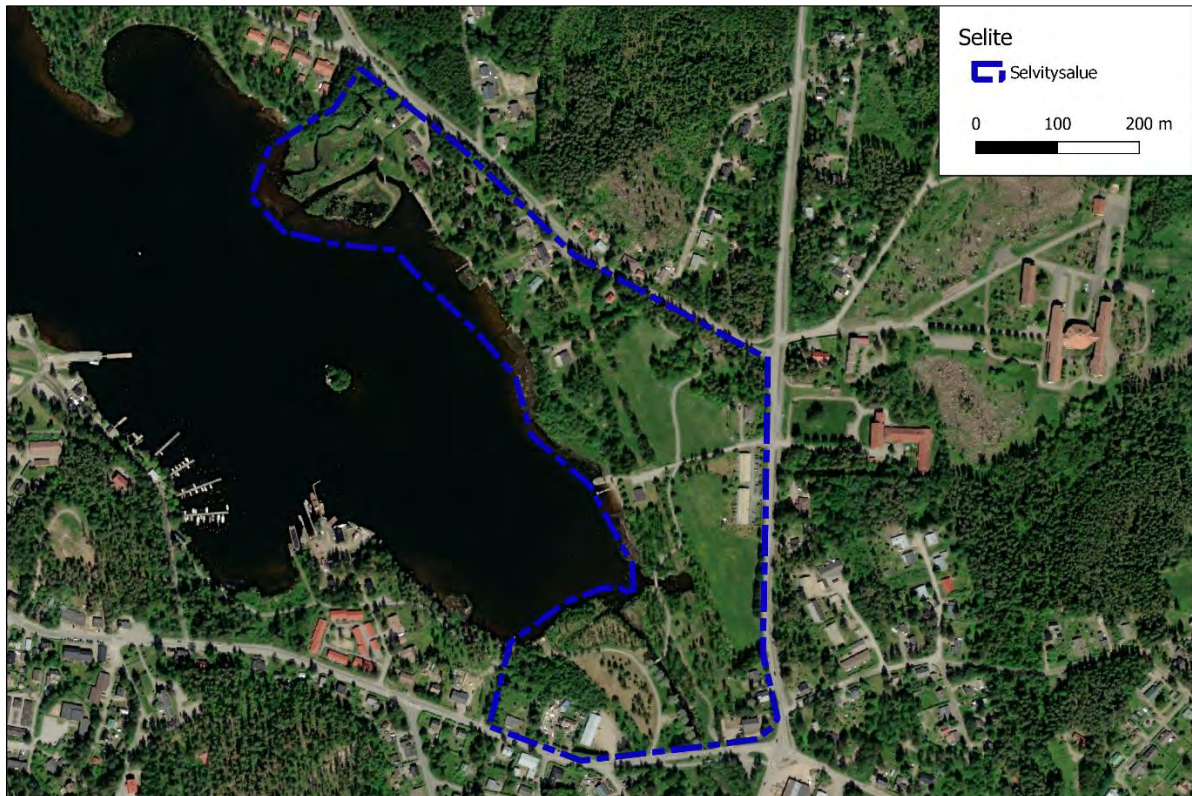
2.1 Selvitysalueen sijainti ja kuvaus

Suolahden keskustasta noin kilometrin etäisyydellä sijaitseva selvitysalue kuuluu Sumiaistentien itä- ja länsipuolisia alueita (Kuva 1). Suunnittelualue rajautuu Keitele -vesistön Makkaralahteen. Alueen maapinta-ala on noin 17,2 ha.

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti (maastokartta © MML 2022).

Selvitysalue on pääosin kulttuurivaikutteista ympäristöä ja pientaloaluetta (Kuva 2). Asutus sijoittuu rannalle Ruotintien länsipuolella sekä Keiteleentien ja Sumiaistentien varrelle. Asuinalueiden väliin jää metsäisiä ja osin myös peltoalueita. Ranta-alueella on Tallisaaren sauna ja Mutapohjan kohdalla on toiminnassa oleva vedenottamo. Makkarahden Rantaraitin varrella on pieni venevalkama ja Suojoen länsipuolella on Tallilan rantapuisto ja matonpesupaikka. Rannan läheisyydessä on myös valaistu kevyen liikenteen väylä. Selvitysalueen metsät ovat voimakkaasti kulttuurivaikuttaisia ja lehtipuuvaltaisia. Ruovikkoista rantaa on eteläosalla ja paikoin alueen keskiosalla.

Kuva 2. Ilmakuva alueesta (ortokuva © MML).

3 Menetelmät ja aineisto

Inventointien taustatietoina on käytetty maastokarttoja ja ilmakuvia sekä ympäristöhallinnon aineistoja (SYKEN Avoin tieto -tietopalvelu, <https://www.syke.fi/avointieto>). Maastotöiden tueksi selvitettiin tarkistettavien kohteiden ja sen lähistön tiedossa oleva uhanalaisten lajien Suomen Lajitietokeskuksen tietokannasta (Laji.fi, tarkistusajankohta 5/2022). Lisäksi luontoselvityksessä on hyödynnetty mm. seuraavia aineistoja ja tietolähteitä maastaselvitysten pohjatiedoiksi sekä selvitysten täydentämiseksi:

- Maanmittauslaitoksen kartta- ja ilmakuva-aineistot.
- Luonnonvarakeskus, avoimien aineistojen tiedostopalvelu (6/2022).
- Suomen ympäristökeskus, ympäristöhallinnon avoin tieto Latauspalvelu LAPIO (6/2022).
- Suomen Metsäkeskus, metsälain erityisen tärkeät elinympäristökuviot, metsätalouden ympäristötukikohteet ja avoin metsätieto (Metsäkeskus, <https://www.metsaan.fi/paikkatietoaineisto>) (6/2022).

- GTK, kallio- ja maaperäkartta (<https://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>).
- Kaavoituksen taustatiedot
- Alueelta aiemmin tehdyt luontoselvitykset (Knuutinen 1991, Ala-Risku 2014, Nikolajev-Wikström ja Helle 2019)
- Muu kirjallinen aineisto.

Työssä on noudatettu seuraavien oppaiden ohjeistuksia:

- Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742 (2004).
- Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittely. Suomen ympäristö 1 (2017).
- Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus. Ympäristöopas 109 (2003).
- Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47 (2021).

3.1 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

Selvitysalue inventoitiin 25.7.2022.

Maastossa rajattiin arvokkaat luontokohteet ja luontotyypit. Kasvillisuus luokitettiin Toivosen & Leivon (2001) ja suokasvillisuusoppaan (Eurola ym. 1994) mukaan.

Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksessä käsitellään alueen luonnon yleispiirteet, kuten metsien kasvupaikkatyyppit ja niiden käsittelyaste. Lisäksi mahdolliset arvokkaat luontokohteet (mm. kansallisten lakien mukaiset kohteet, paikallisesti tai muutoin arvokkaat luontotyypit) paikannettiin ja esitettiin kartoilla. Mahdolliset arvokkaat luontokohteet myös arvotettiin.

- Mahdolliset arvokkaat luontokohteet rajattiin kansallisten lakien (Metsäl 10 §, Vesil 2 luku 11 §, Lsl 29 §) mukaisesti sekä Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden mukaisesti.
- Kasvillisuusselvityksessä painopiste on uhanalaisissa ja alueellisesti uhanalaisissa tai harvakuksissa lajeissa sekä direktiivilajien (Luontodirektiivi IV b) ja lähteiden sekä soiden lajiston esiintymisessä.
- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitysten tausta-aineistoina hyödynnettiin ympäristöhallinnon eliölajit –rekisterin ajantasaista paikkatietoaineistoa ja Metsäkeskuksen metsävaratietoa.
- Näiden lisäksi tarkastettiin ennen maastokauden alkua Suomen Lajitietokeskuksen laji.fi –tietokannan tilanne, Metsäkeskuksen mahdolliset uudet ympäristötukikohteet sekä ELY-keskuksen Metso –ohjelman rahoituksella perustetut uudet yksityismaan suojelualueet ja määraikaiset suojelualueet.
- Kirjattiin muistiin vieraslajit.
- Arvokkaat elinympäristöt ja mahdolliset muut yhtenäiset luontokohteet rajattiin omana kuviona ja kirjattiin paikkatietoon kohteen ominaispiireet.

3.2 Viitasammakko- ja liito-oravakartoitus

Viitasammakkoa ja liito-oravaa koskeva maastotyö tapahtui 10.5.2022. Kartoitus tehtiin hyvällä säällä. Sää oli poutainen ja vähätuulinen. Lämpötila oli + 12–13 °C.

Maastossa viitasammakko tunnistettiin koiraan soidinäänen perusteella, sillä elintavoiltaan se on varsin piilotteleva ja arka. Samoin laji tunnistus voidaan tehdä mätimunista eli kudusta. Viitasammakolla ne kelluvat "välivedessä" ja ovat jokseenkin pieniä.

Kartoitus tehtiin kävelemällä lähellä rantaviivaa, ja kuuntelemalla viitasammakon lajityypillisiä soidinääniä, pysähtymällä välillä kuuntelemaan sekä etsimällä lajin kutua.

Liito-oravakartoitus kohdistettiin varttuneisiin havupuu- ja lehtipuumetsiköihin. Selvitys suoritettiin papanakartoitusmenetelmällä, jossa liito-oravan papanoita etsittiin sen käyttämien suurikokoisten kuusten tai lehtipuiden tyveltä. Lisäksi alueelta etsittiin mahdollisia kolopuita sekä risupesä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen toteamiseksi. Potentiaalisista elinympäristöistä pyrittiin paikantamaan kaikki papanapuut, jolloin sekä papanapuiden että metsän yleisen rakenteen perusteella on mahdollista rajata lajin asuttama metsikkö.

3.3 Sudenkorentoselvitys

Työn tarkoituksena oli selvittää, esiintyykö Tallilan selvitysalueella Euroopan Unionin luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja direktiivillä suojeltuja sudenkorentoja. Suomessa on tavattu seuraavat IV(a)-liitteen sudenkorentolajit: idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*), viherukonkorento (*Aeshna viridis*), idänjokikorento (*Gomphus flavipes*), kirjojokikorento (*Ophiogomphus cecilia*), lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*), sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons*) ja täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*). Tällä kohteella näistä tulevat käytännössä kyseeseen kolme viimeistä lajia eli lumme, siro- ja täplälampikorento.

Alue kierrettiin 11.7.2022 kahteen kertaan soutuveneellä niin lähellä rantaa kuin pystyi, ja pohjoisosassa myös kasvillisuuden väleissä olevilla aukoilla käytiin veneellä. Ensin soudettiin eteläpuolen veneerannasta pohjoiseen, ja takaisin tullessa uudestaan sama reitti vähän muunneltuna. Sää maastopäivänä oli vaihtelevan pilvinen mutta ajoittain myös aurinko paistoi. Luoteistuuli oli heikko, ja lämpötila vesille lähtiessä 18° C ja rantaan palatessa 21°C.

Koska tavoitteena oli selvittää direktiivi(lampi)korentojen mahdollista esiintymistä alueella, ei kaikkia muita korentoja pyritty laskemaan yksilölleen mutta havaittujen lajien osalta on kuitenkin ilmoitettu havaittu lukumäärä. Alueella elävistä yksilöistä iso osa jää havaitsematta, josta syystä arvio on lähinnä suuntaa antava.

3.4 Arvokkaiden luontokohteiden arvottaminen

Arvottamisessa kohteet ja alueet arvioidaan luonnonarvoihin perustuvien kriteerien perusteella. Arvoluokitus pohjautuu seuraavaan jaotukseen (sovellettu Mäkelä ja Salo 2021):

Luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet

Tähän luokkaan kuuluvat kohteet ovat lainsäädännön määrittämiä kohteet. Luokkaan kuuluvat seuraavat alueet ja kohteet:

- luonnonsuojelualueet
- Natura 2000 -alueet

- suojeluun varatut alueet, jolla tarkoitetaan valtakunnallisten suojeluohjelmien vielä suojelemattomia kohteita, joille on tavoitteena perustaa luonnonsuojelualue, sekä muita valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankittuja alueita, joille ei ole vielä luonnonsuojelualueen perustamisasetusta.
- LSL:lla suojeltujen luontotyyppien rajatut esiintymät
- vesilain suojeltujen luontotyyppien esiintymät
- luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat. Huomioiden luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien tärkeät kulkuyhteydet ja siirtymäreitit (liito-orava, lepakot).
- erityisesti suojeltavien lajien, luontodirektiivin liitteen II lajien ja lintudirektiivin liitteen I lajien rajatut esiintymät.
- Lisäsi luokkaan kuuluvat lisäksi seuraavat kohteet:
  - luonnonmuistomerkit
  - LSL 39 § 2 momentin mukaiset merkityt pesäpuut.

Luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet

Tämän luokan kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä. Luokan kriteerejä ovat alueen tärkeys ekologisen verkoston kannalta sekä luontotyyppien ja lajien uhanalaisuus ja esiintymien merkittävyys ja hallinnollinen asema (MeL, VeL). Luokkaan kuuluvat myös uhanalaisten luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet. Myös lintudirektiivin liitteen I lajeille ja niitä vastaaville muuttolinnuille tärkeitä kohteet kuuluvat tähän luokkaan.

Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Luokan kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä. Luokan kriteerejä ovat esimerkiksi alueen tärkeys ekologisen verkoston kannalta sekä luontotyyppien ja lajien uhanalaisuus, ja esiintymien merkittävyys. Luokkaan kuuluvat muun muassa uhanalaisten sekä luontodirektiivin luontotyyppien ja lajien muut kuin merkittävät esiintymät, luontotyyppi- ja lajiesiintymien muut kuin merkittävät kokonaisuudet sekä maakunnalle ominaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät. Luokkaan kuuluvat myös muut huomioitavat kohteet, kuten monimuotoisuuden kannalta merkittävien, mutta toistaiseksi puutteellisesti tunnettujen (DD) luontotyyppien esiintymät.

Rajanveto arvoluokkien 2 ja 3 välillä edellyttää aina tapauskohtaista luontotyyppi- ja lajiesiintymien merkittävyyden tarkastelua sekä harkintaa kohteen tärkeydestä ekologisen verkoston kannalta. Osa luokan 3 kohteista on aina huomioon otettavia. Näiden lisäksi luokkaan kuuluu maakuntatasolla sekä yksityiskohtaisemman suunnittelun tasolla huomioon otettavia kohteita.

Luokka 4: Muut huomionarvoiset kohteet

Tämä luokka poikkeaa lähtökohdiltaan muista arvoluokista. Luokkaan kuuluvat yksittäiset huomionarvoiset ja pienpiirteiset luonnonarvot.

Tavanomainen luonto

Tähän kuulu ne alueet, jossa talousmetsää tai metsäojitettua suota, jolla ei katsota olevan erityistä arvoa luonnon monimuotoisuudelle tai ekologisille yhteyksille.

3.5 Lajien ja luontotyyppinen uhanalaisuusluokitus

Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja. Luokitus perustuu vuoden 2019 luokituksiin (Hyvärinen ym. 2019). Uhanalaisia luontotyyppisiä ei ole lakisääteisesti turvattu, mutta ne ovat yleensä hyvä indikaattori arvokkaista luontokohteista. Luontotyypit ovat luokiteltu samalla periaatteella kuin lajit. Uhanalaisuusluokka on esitetty koko Suomen ja Etelä-Suomen osalta (Kontula & Rautio 2018).

3.6 Epävarmuudet

Selvitystyön epävarmuustekijät liittyvät luonnon vuotuiseen vaihteluun sekä maastoinventointien rajalliseen keston. Inventointitulokset ilmentävät aina hetkellistä luonnon tilaa, joka voi jossain määrin vaihdella vuosittain. Usein lajien esiintyminen vaihtelee sekä vuodenajan että vuosien välillä. Koska selvitysalueella käytiin useasti eriaikoina, luontoselvityksien tulokset antavat riittävän tarkan kuvan selvitysalueen luonnonarvoista.

4 Tulokset

4.1 Kasvillisuus ja luontotyypit

Selvitysalueen metsät ovat kulttuurivaikutteisia ja aluskasvillisuudeltaan luonnontilaista kangasmetsää on hyvin niukasti Tallilan aittojen läheisyydessä ja veden ottamon pohjoispuolella. Muualla metsäkasvillisuus on tyypillisesti heinävaltaista lehtipuukangasta, missä on vieraslajeja ja kulttuuriympäristöissä viihtyviä lajeja. Kuvassa 3 on esitetty selvitysalueen luontotyypit.

Tallinrannan kohdalla veden ottamon aidatulla alueella on voimakkaasti väljennetty heinäinen koivikko. Makkaralahden itärannalla on myös heinäinen varttuva koivikko, jonka aluskasvillisuutta leimaa mm. kiiltopaju, komealuupiini, pujo, maitohorsma, metsäkastikka ja koiranputki. Samoin Tallilan puiston länsipuolelle joutomaalle kasvanut koivu-harmaaleppämetsikön aluskasvillisuus on kulttuuri-vaikutteinen. Tallilan rantapuiston länsipuolella olevan lehtipuumetsikköön rajautuu Makkaralahden lehtoharmaaleppävaltainen kostea lehto, jonka aluskasvillisuutta luonnehtivat ojakellukka, metsäalvejuuri, hiirenporras, mesiangervo, maahumala, lehto- ja järvikorte. Toinen lehto on Tallilan aitojen länsipuolella, missä on haapavaltainen tuore lehto. Lehdon pensaskerros on hyvin tiheä. Lajeina ovat tuomi, pihlaja, punaherukka ja koiranheisi.

Tallilan rantapuistossa kasvillisuus on lähinnä tuore niittyä, jossa on harvaan istutettu puusto. Niityn lajistoon kuuluvat mm. nurmilauha, niittynurmikka, päivänkakkara, niittyleinikki, harakankello, pietaryrtti, komealuupiini, puna- ja valkoapila, jänönsara, koiranputki, mesiangervo ja siankärsämö. Tallilan aitojen ympäristössä on vanha viljelemätön peltolohko, jota leimaa suurruohot kuten maitohorsma ja vadelma. Samoin vedenottamon pohjoispuolella on metsittyvä peltolohko. Tallilan aitojen ympäristössä on vähäisesti kallioniittyä.

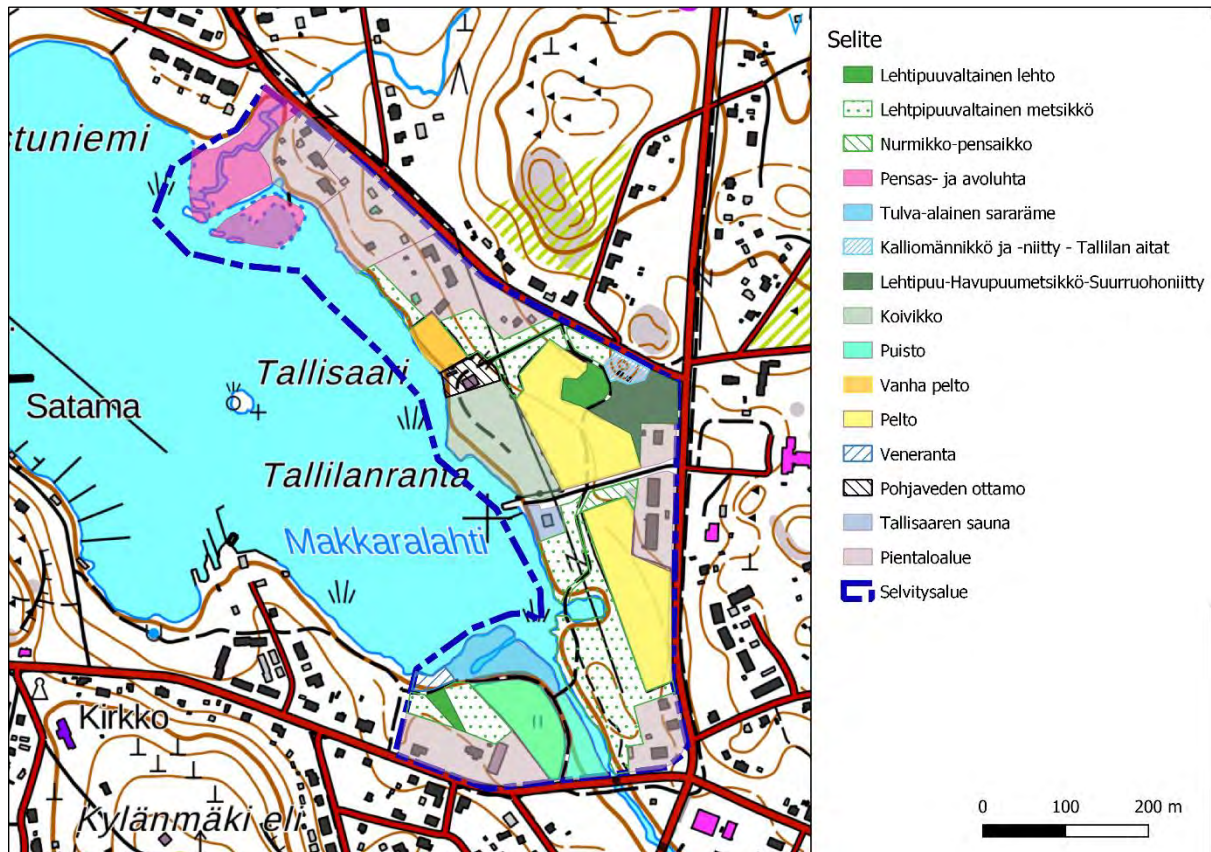
Alueen kevyen liikenteen väylävarsilla kasvillisuutta luonnehtivat mm. komealuupiini, leskenlehti, niitrynäkelmä, valko- ja alsikeapila, ojakärsämö, jauhosavikka ja peltosaunio.

Runsaiten vesi- ja rantakasvillisuutta on Makkaralahdella, Suojoen alajuoksulla sekä Myllypuron suistossa, missä on avo- ja pensasluhtaa sekä saraikkoa. Näillä alueilla matalassa vedessä kasvaa ulpukkaa, uistinvitaa, pohjanlummetta, kilpukkaa ja palpakoita. Makkaralahdella kasvaa paikoin myös suomenlumme. Myllypuron suiston rantakasvillisuutta leimaavat mm. järvikaisla, korpikastikka, pullo-

viilto-, jouhi- ja luhtasara, järvikorte, siniheinä, raate, terttu- ja ranta-alpi, suohorsma, kurjenjalka, luhtavuohenokka, luhtatähtimö, rantakukka, luhtakuusimo, rentukka, vehka, rantanenätti, jokileinikki sekä rantamatara. Suojoen alajuoksun rannalla kasvaa yleisesti järviruoko. Suojoen rannalla viihtyvät myös mm. palpakot, luhtavuohenokka, ratamosarpio, rantanenätti ja pystykeiholehti.

Luonnontilaista suokasvillisuutta on vain Makkaralahden etelärannan suolla, missä vallitsevana tyyppinä on sararäme.

Kuva 3. Selvitysalueen luontotyytit.

Kuva 4. Kevyen liikenteen väylä Makkaralahden eteläosalla.

Kuva 5. Tallilan rantapuistossa kasvillisuus on suurelta osin tuore niittyä.

4.2 Vieraslajit

4.2.1 Komealupiini

Komealupiini (*Lupinus polyphyllus*) on säädetty kansallisesti haitalliseksi vieraslajiksi. Komealupiinia kasvaa runsaana kevyen liikenteen väylän varsilla, Tallilan rantapuistossa, Makkaralahden itärannan koivikossa ja Suojoen itäpuolen joutomaan koivikossa.

4.2.2 Jättibalsami

Jättipalsami (*Impatiens glandulifera*) on tunnetuin vieraskasvilajimme (Kuva 6). Jättipalsami on säädetty haitalliseksi vieraslajiksi koko EU:n alueella. Lajia kasvaa Tallisaaren saunalle menevän tien ojassa.

Kuva 6. Jättibalsamikasvusto Tallisaaren saunalle menevän tien ojassa.

4.3 Viitasammakko

Lajista tehtiin äänihavainto Myllypuron suistosta. Yksi kuteva koiras oli äänessä. Muualta lajista ei tehty havaintoja.

4.4 Liito-orava

Liito-oravakartoituksessa ei havaittu merkkejä liito-oravasta. Alueella ei ole juurikaan lajille sopivaa elinympäristöä.

4.5 Sudenkorennot

Lajisto oli hyvin niukkaa, ja vain viisi lajia havaittiin. Direktiivilajeista ei havaittu yhtään. Sudenkorennotohavainnot keskittyivät Myllypuron suistoon ja Makkaralahden pohjukkaan.

Isotytönkorento

Suomessa laji on yleinen seisovan veden äärellä viihtyvä korento. Isotytönkorento suosii kelluslehtiä, joilla koiraat pitävät reviirejään. Ylivoimaisesti runsain laji alueella. Yksilöitä näkyi lähes kaikkialla, missä oli sopivaa kelluslehtistä kasvillisuutta. Selvästi eniten etelä- ja pohjoisosien parhailla alueilla. Kaikkiaan yksilöitä näkyi arviolta 100–200.

Kuva 7. *Isotytönkorento* (kuva Ari Parviainen).

Vaskikorento

Toiseksi eniten havaittiin vaskikorentoja, lajilleen määritettynä 10 yksilöä, joista suurin osa pohjoisosassa. Elinympäristönä suosii lampia, erityisesti suojärviä, järviä ja jokien suvantoja.

Vaski-/välkekorento

Lajilleen määrittämättömiä kiiltokorentoja havaittiin 5 yksilöä, jotka olivat todennäköisimmin vaskikorentoja.

Välkekorento

Pohjoisosassa reviiriään kierteli vaskikorentojen ohella 2 määritettyä välkekorentoa. Laji viihtyy erityisesti rehevissä vesistöissä. Elinympäristönä on myös suolammet, järvenpoukamat, joet ja merenlahdet.

Ruskohukankorento

Tätä ”joka paikan lajia” havaittiin yllättäen vain kaksi yksilöä, molemmat pohjoisosassa. Yksi yksilö havaittiin 27.7.2022 eteläosalla pieneltä lahdelta. Ruskohukankorento viihtyy lähes kaikissa Suomen vesistöissä, merenlahdista järvien rannoille. Lajia tavataan myös virtavesien ääreltä, mutta tyypillisesti laji esiintyy runsaimmillaan runsaskasvuisten lampien ja lahtien äärellä.

Kuva 8. Ruskohukankorento (kuva Ari Parviainen).

Neidonkorento

Eteläreunan venerannalla lenteli kaksi koirasta. Laji viihtyy erityisesti kirkkaiden jokien ja virtojen suvantoalueilla, joissa runsaasti vesikasvillisuutta ja varjoisia alueita. Todennäköisesti laji elää Myllypurolla.

Kuva 9. Neidonkorento (kuva Ari Parviainen).

4.6 Arvokkaat luontokohteet

1. Myllypuron suisto

Pinta-ala: 1,5 ha

Kuvaus: Myllypuron suistossa on avo- ja pensasluhtaa sekä saraikkoa. Pensasluhdan valtalaji on kiiltopaju. Lisäksi kasvaa tuhkapajua ja niukkana myös pohjanpajua. Tulva-alaiset rantametsät ovat lehtipuuvaltaiset (mm. koivu, haapa, raita ja tuomi). Suiston kasvilisuutta leimaavat mm. korpikastikka, pullo-, viilto-, jouhi- ja luhtasara, järvikorte, siniheinä, raate, terttu- ja ranta-alpi, suohorsma, kurjenjalka, luhtavuohennokka, luhtatähtimö, rantakukka, luhtakuusimo, rentukka, vehka, rantanenätti, jokileinikki sekä rantamatara. Matalassa vedessä kasvaa ulpukkaa, uistinvitaa, pohjanlummetta, kilpukkaa ja palpakoita.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyytit: -

Suojeltava lajisto: Viitasammakko, luontodirektiivin liitteen IV(a) laji

Kohteella on lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka.

Arvoluokka: Lainsäädännöllä turvatut kohteet (viitasammakon kutupaikat), Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Myllypuron suisto (Lv 3) (Knuutinen 1991)

2. Tallilanrannan lehto

Pinta-ala: 0,2 ha

Kuvaus: Haapavaltainen tuore lehto. Haapojen joukossa on koivua ja harmaaleppää. Pensaskerros on hyvin tiheä. Pensaskerrosta luonnehtivat tuomi, pihlaja, punaherukka ja koiranheisi. Kenttäkerroksen lajisto on niukka.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyypit: Keskiravinteinen tuore lehto (VU)

Suojeltava lajisto: -

Arvoluokka: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

3. Makkarahden eteläranta

Pinta-ala: 0,8 ha

Kuvaus: Makkarahden etelärannan suolla kasvaa runsaana sarat (mm. jouhi-, harmaa-, jokapaikan- ja pullosara) ja sitä leimaa matala varvusto (vaivero, suokukka ja isokarpalo ym.). Ruohoista yleisempinä ovat kurjenjalka ja raate sekä paikoin kurjenmiekkää sekä leveösomankäämiä. Valtapuuna ovat mänty ja hieskoivu. Paikoin on pajukkoa.

Alueelta on otettu turvetta pelloille.

Ranta- ja vesikasvillisuutta leimaa järviruoko, palpakot, pohjanlumme, suomenlumme. uistinviita, luhtavuohenokka, ratamosarpio, rantanenätti ja pystykeiholehti.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyypit: Sararäme (VU)

Suojeltava lajisto: -

Arvoluokka: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

4. Makkarahden lehto

Pinta-ala: 0,1 ha

Kuvaus: Harmaaleppävaltainen kostea lehto. Harmaaleppän lisäksi kasvaa tuomea. Tiheään pensaskerrokseen kuuluvat kiiltopaju, vaahtera, mustaherukka ja tuomi. Aluskasvillisuutta leimaa mm. ojakellukka, metsäalvejuuri, hiirenporras, mesiangervo, maahumala, lehto- ja järvikorte. Sudenmarjaa on niukasti. Kulttuurivaikutteinen.

Uhanalaiset ja huomionarvoiset luontotyypit: Kosteat keskiravinteiset lehdot (NT)

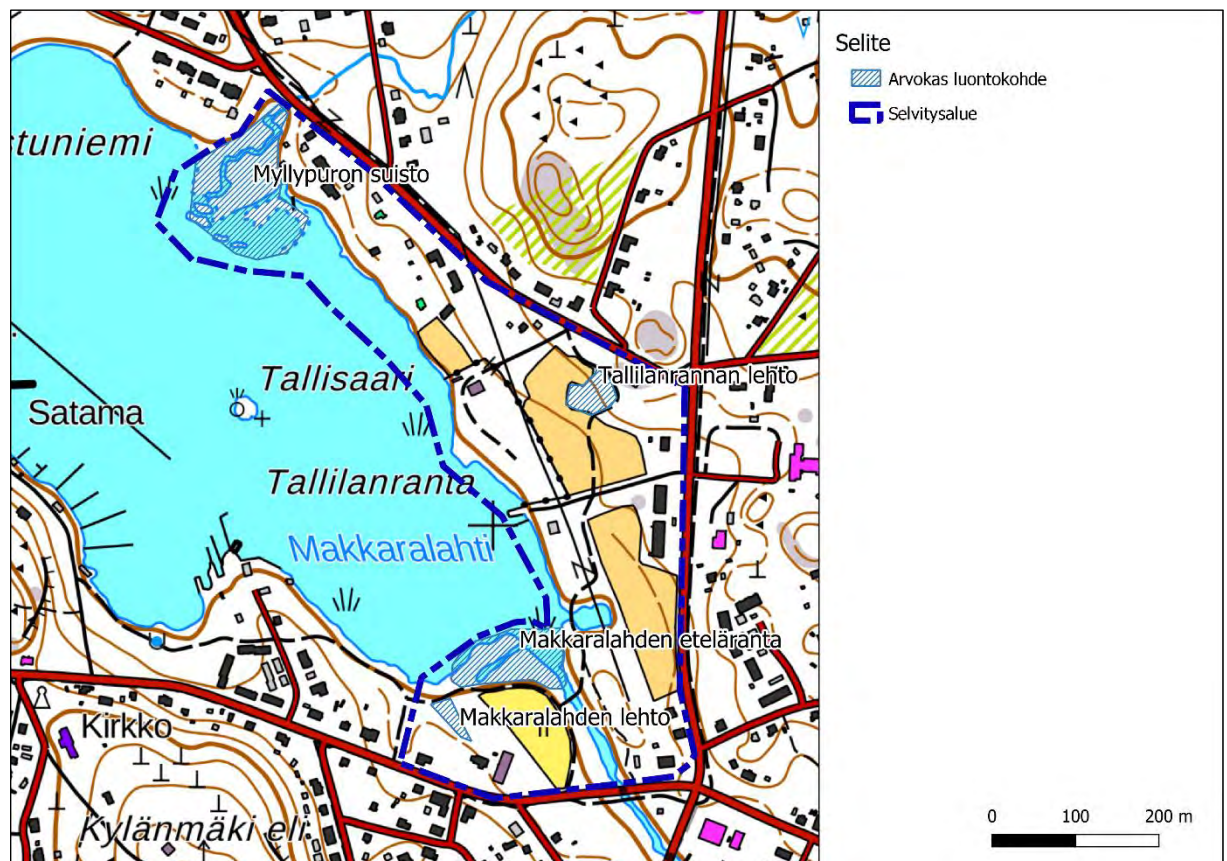
Suojeltava lajisto: -

Arvoluokka: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet

Kuva 10. Makkaralahden lehto.

Kuva 11. Arvokkaat luontokohteet.

5 Lähteet

Ala-Risku, T. 2014: Äänekosken kaupunki, Suolahden Tallilan asemakaavan muutos 19.12.2014.

Eurola, S., Huttunen, A., Kaakinen, E., Kukko-oja, K., Saari, V. & Salonen, V. 2015: Sata suotyyppiä. Opas Suomen suokasvillisuuden tuntemiseen. Thule-instituutti, Oulangan tutkimusasema, Oulun yliopisto.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Kalliola, R. 1973: Suomen kasvimaantiede. WSOY.

Katariina M., ja Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47.

Knuutinen, J. 1991: Suolahden arvokkaat luontokohteet Suolahden kaupunki, Ympäristölautakunta.

Kontula, & Raunio, A. (toim.) 2018: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018: Luontotyyppien punainen kirja. Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet ja Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.

Kuusipalo, J. 1996: Suomen metsätyypit. Kirjayhtymä Oy.

Luonnonsuojelulaki (1096/1996) ja -asetus (160/1997).

Meriluoto, M. ja Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Kustannusosakeyhtiö Metsälehti.

Metsälaki (1996/1093) ja Metsäasetus (1996/1200)

Mäkelä, K. ja Salo, P. 2021: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepäkot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Nikolajev-Wikström, L ja Helle, H. 2019: Asemakaavan luontoselvitys, Äänekosken kaupunki, Suolahden Tallila 31.8.2019, Agriborealis osk.

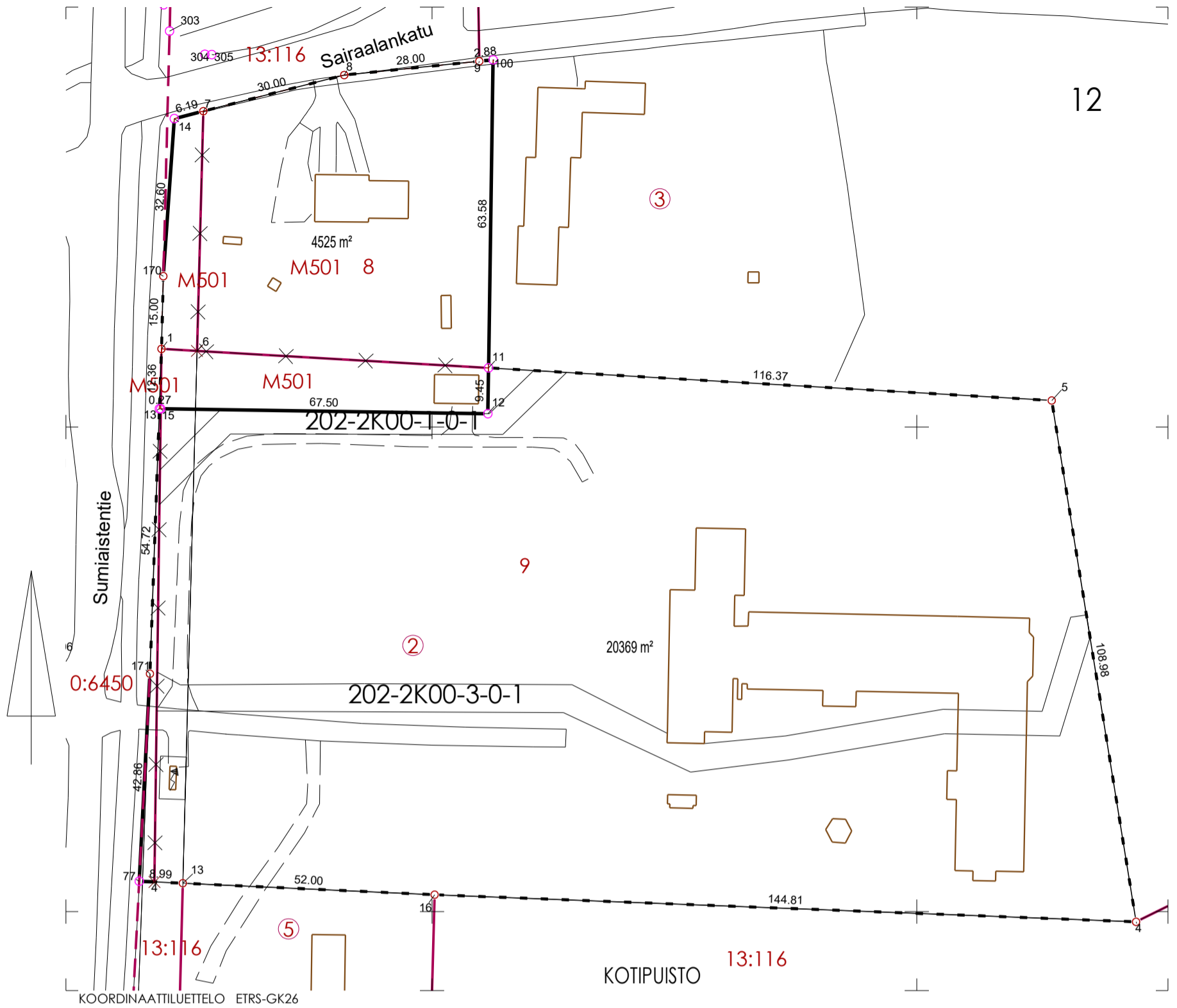
Suomen Lajitietokeskus/ <https://dw.laji.fi/citation/HBF.63681?locale=fi> (haettu 19.5.2022).

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi –kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus, Ympäristöopas-sarja 109, Helsinki.

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi: kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus. Ympäristöopas 109.

Toivonen, H. & Leivo, A. 2001: Kasvillisuuskartoituksessa käytettävä kasvillisuus ja kasvupaikka luokitus. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja Sarja A No 14.

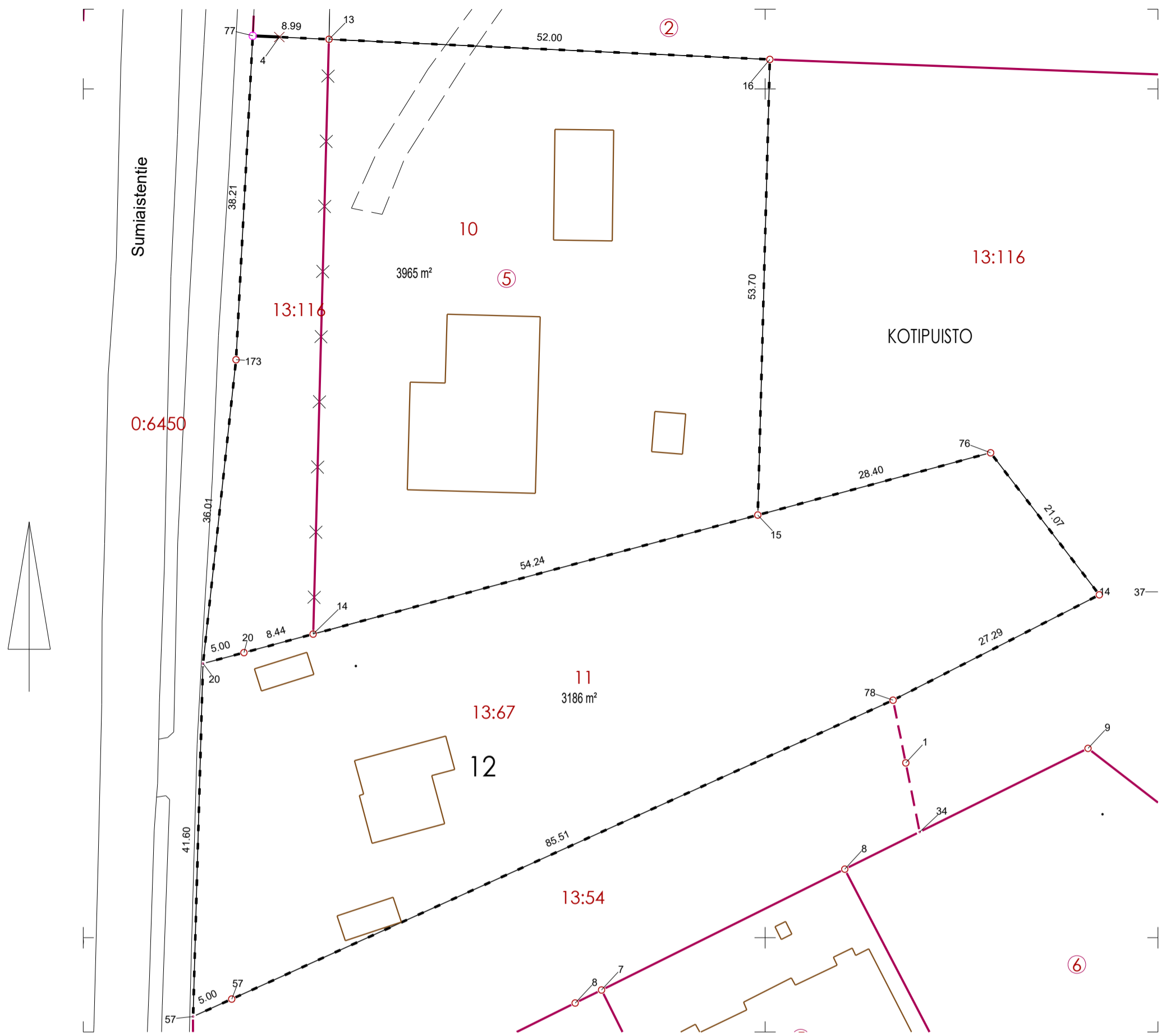

KOORDINAATILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu	MUODOSTUMINEN				
1	6940416.116	26493644.207		TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ	M-ALA
4	6940297.880	26493845.255	Putkipyykki	992-35-12-8	4525	736	992-35-12-2	0501
5	6940405.458	26493827.845	Putkikivessä			3455	992-35-12-3	0501
7	6940465.174	26493652.839	Putkipyykki	992-35-12-9	20369	334	992-403-13-116	0501
8	6940472.630	26493681.899	Putkipyykki			20221	992-35-12-2	
9	6940475.478	26493709.755	Putkipyykki			148	992-403-13-116	
11	6940412.200	26493711.675						
12	6940402.750	26493711.535						
13	6940403.759	26493643.769						
13	6940305.853	26493648.601	Putkipyykki					
14	6940463.635	26493646.839						
15	6940403.755	26493644.044						
16	6940303.482	26493700.549	Putki kivessä					
77	6940306.263	26493639.619						
100	6940475.771	26493712.617						
170	6940431.111	26493644.588						
171	6940349.069	26493641.827						

Tonttijako ja tonttijaon muutos		1:1000	Äänekoski
ASEMAKAAVA 32/2		VAHVISTETTU	
			KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIIJAKO	774 368	20.09.1982	TJNRO 9921126
EDELLINEN ASEMAKAAVA	774 303, 465		KAUP. OSA 35
			KORTTELI 12
LASKI JP	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIIJAKOON LAATI		TONTIT 8,9
PIIRSI KE	17.10.2022		MUUTTUNEET TONTIT
TARK JP	MAANMITTAUSINSINÖÖRI		2, 3
Jarmo Penttinen			
NÄHTÄVILLÄ OLO:			
HYVÄKSYTTY ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ			

KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

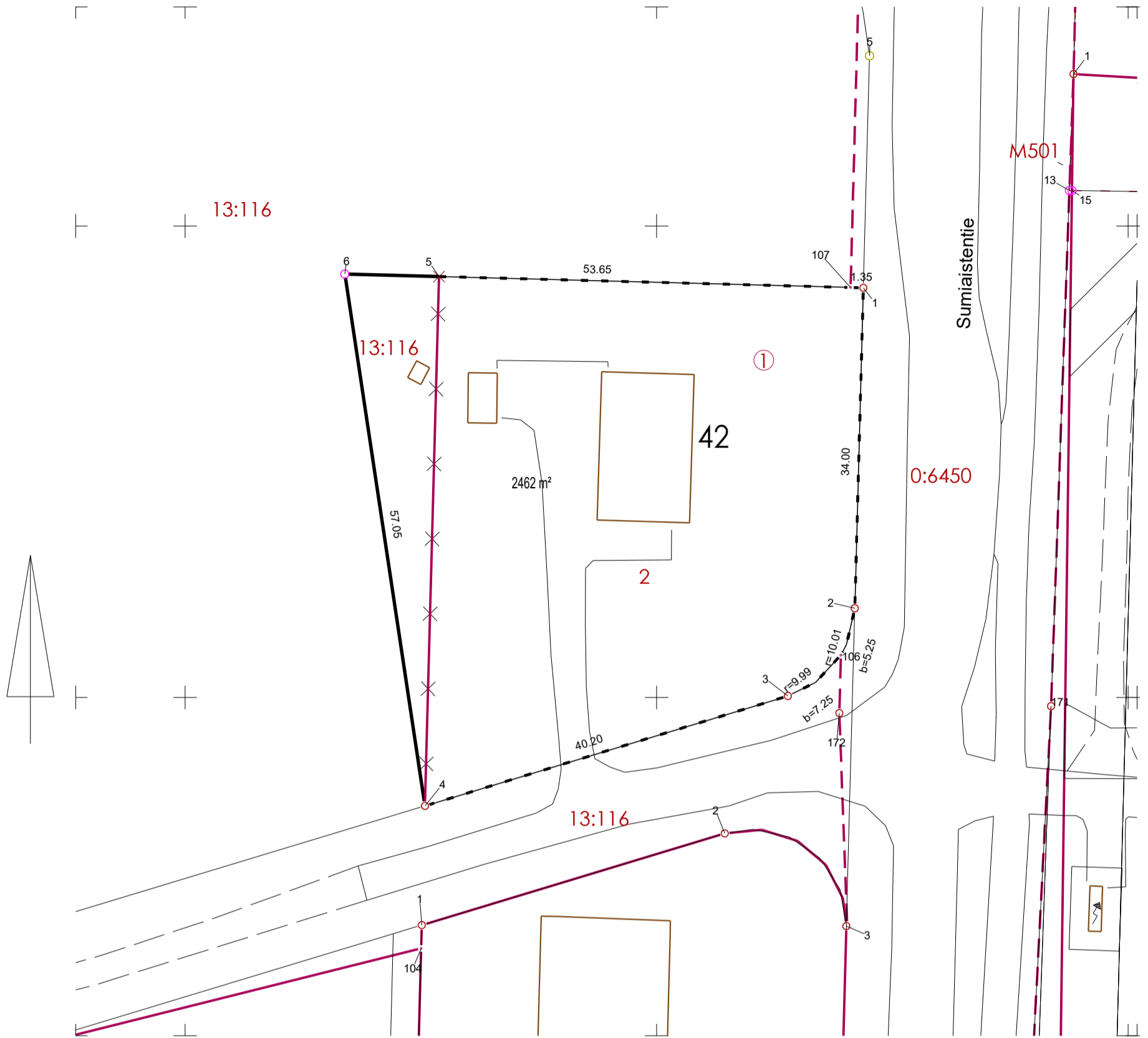
N:O	X	Y	Laatu
13	6940305.853	26493648.601	Putkipyykki
14	6940240.401	26493739.375	Yksikivinen
15	6940249.801	26493699.130	Putkipyykki
16	6940303.482	26493700.549	Putki kivessä
20	6940232.301	26493633.758	
20	6940233.593	26493638.588	Putkipyykki
57	6940190.717	26493632.588	
57	6940192.776	26493637.144	Putkipyykki
76	6940257.135	26493726.566	Putkipyykki
77	6940306.263	26493639.619	
78	6940227.989	26493715.067	Putkipyykki
173	6940268.100	26493637.651	

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
992-35-12-10	3965	3219	992-35-12-5
992-35-12-11	3186	746	992-403-13-116
		3186	992-403-13-67

Tonttijako ja tonttijaon muutos		1:500	Äänekoski
ASEMAKAAVA 32/2		VAHVISTETTU	
			KARTTALEHDET
EDELLINEN TONTTIJAKO	774 368	20.9.1982	TJNRO 9921134
EDELLINEN ASEMAKAAVA	774 303	21.6.1978	KAUP. OSA 35
			KORTTELI 12
LASKI JP	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI		TONNIT 10,11
PIIRSI MK	7.8.2023		MUUTTUNEET TONTIT
TARK JP	MAANMITTAUSINSINÖÖRI		5
		Jarmo Penttinen	
NÄHTÄVILLÄ OLO:			
HYVÄKSYTTY ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ			

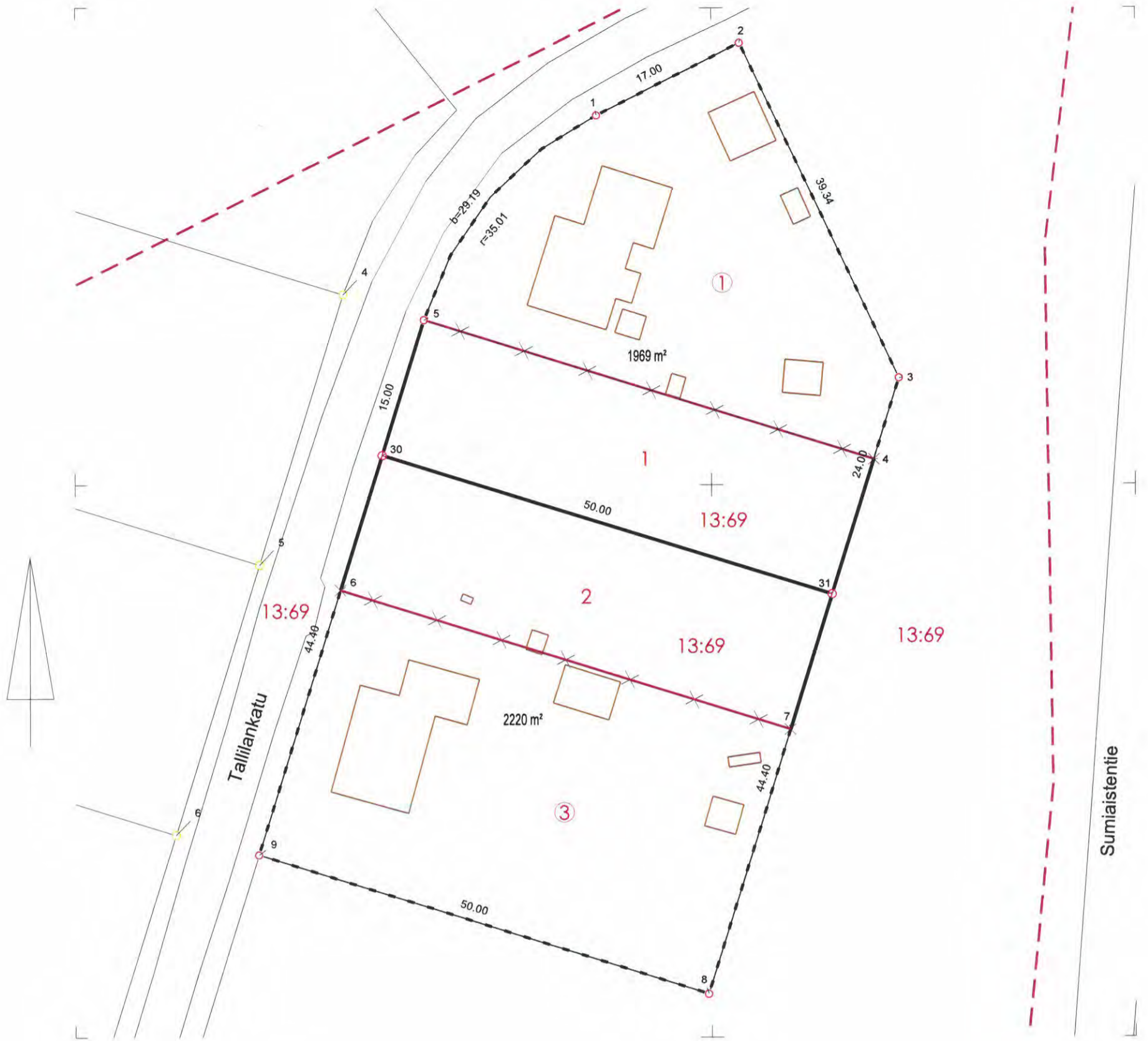
KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

N:O	X	Y	Laatu
2	6940359.448	26493621.016	Putkipyykki
3	6940350.145	26493613.917	Putkipyykki
4	6940338.489	26493575.440	Putkipyykki
6	6940394.900	26493566.938	
106	6940354.476	26493619.537	
107	6940393.473	26493620.569	

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
992-32-42-2	2462	2181	992-35-42-1
		281	992-403-13-116

Tonttijaon muutos		1:500	Äänekoski
ASEMAKAAVA 32/2		VAHVISTETTU	
		KARTTALEHDET	
EDELLINEN TONTTIJAKO	774 341 02.02.1981	TJNRO	9921124
EDELLINEN ASEMAKAAVA	774 303 21.06.1978	KAUP. OSA	32
		KORTTELI	42
LASKI JP	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 13.10.2022 MAANMITTAUSINSINÖÖRI Jarmo Penttinen	TONTIIT	2
PIIRSI KE		MUUTTUNEET TONTIT	
TARK JP			1
NÄHTÄVILLÄ OLO:			
HYVÄKSYTTY ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ			

KOORDINAATTILUETTELO ETRS-GK26

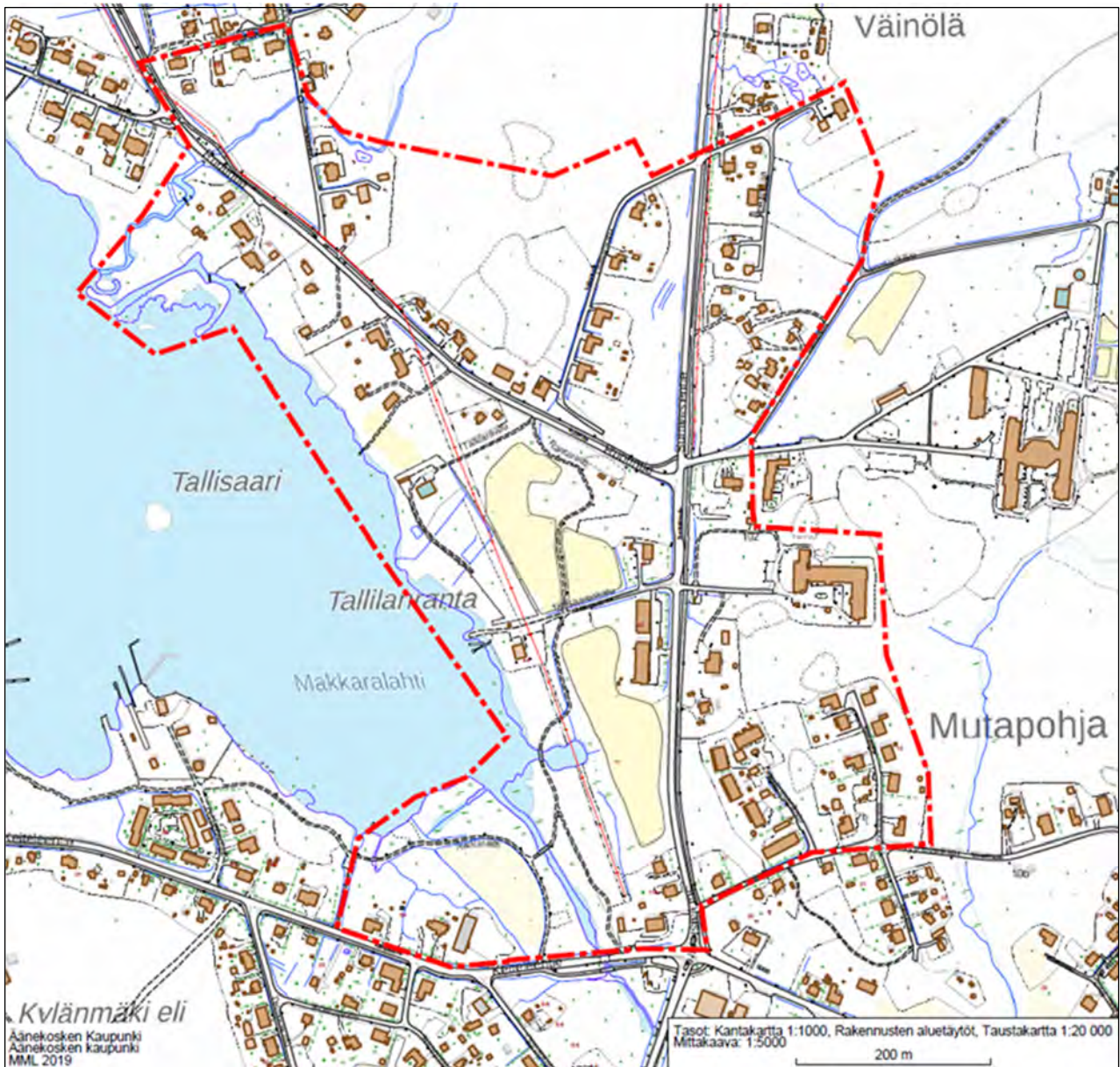
N:O	X	Y	Laatu
1	6940739.139	26493587.815	Betonipilari
2	6940746.793	26493602.994	Betonipilari
3	6940711.278	26493619.927	Betonipilari
5	6940717.495	26493569.502	Putkipyykki
8	6940645.946	26493599.661	Betonipilari
9	6940660.760	26493551.904	Putkipyykki
30	6940703.168	26493565.058	
31	6940688.354	26493612.815	

MUODOSTUMINEN

TONTTI	P-ALA	OSAP-ALA	KIINTEISTÖ
992-32-73-1	1969	1219	992-35-4-1
		750	992-403-13-69
992-32-73-2	2220	1470	992-35-4-3
		750	992-403-13-69

Tonttijaon muutos		1:500	Äänekoski
ASEMAKAAVA 32/2		VAHVISTETTU	
		KARTTALEHDET	
EDellinen TONTTIJAKO	774 60 26.02.1959	TJNRO	9921125
EDellinen ASEMAKAAVA	774 58 03.05.1958	KAUP. OSA	32
		KORTTELI	73
LASKI JP	POHJAKARTAN HYVÄKSYI JA TONTTIJAON LAATI 17.10.2022 MAANMITTAUSINSINÖÖRI Jarmo Penttinen	TONTIT	1,2
PIIRSI KE		MUUTTUNEET TONTIT	
TARK JP		1, 3	
NÄHTÄVILLÄ OLO:			
HYVÄKSYTTY ASEMAKAAVAN YHTEYDESSÄ			

TALLILAN ASEMAKAAVA

Vuorovaikutusraportti 6.11.2023

OAS nähtävillä:	KH 3.3.2014 § 68	7.3.2014 alkaen
Luonnos nähtävillä:	KH 1.11.2021 § 332	3.11. – 3.12.2021
Ehdotus nähtävillä:	KH 21.8.2023 § 195	30.8. – 29.9.2023
Hyväksyminen KH:		
Hyväksyminen KV:		
Lainvoimainen kaava:		

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä kaavaprosessin kulusta	3
2. Viranomaisneuvottelut ja palaverit	3
3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)	3
4. Luonnosvaiheen vuorovaikutus	4
4.1. Kaavaluonnoksesta saatu palaute.....	4
4.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet	5
4.3. Yksityishenkilöiden mielipiteet ja niihin laaditut vastineet.....	19
5. Ehdotusvaiheen vuorovaikutus	27
5.1. Kaavaehdotuksesta saatu palaute.....	27
5.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet	28
5.3. Yksityishenkilöiden muistutukset ja niihin laaditut vastineet	43

Yhteystiedot

Kaavan laatija:
Äänekosken kaupunki
Maankäyttöpalvelut
Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi
puh. 040 717 7479
nina.marjoniemi@aanekoski.fi

Kaavasunnittelija Carita Kosonen
puh. 0400 115 241
carita.kosonen@aanekoski.fi

Kaavoitusavustaja Paula Junikka
puh. 0400 115 240
paula.junikka@aanekoski.fi

1. Tiivistelmä kaavaprosessin kulusta

Asemakaavan muutos on käynnistetty Äänekosken kaupungin aloitteesta ja se sisältyy kaupungin kaavoitusohjelmaan. Kaavatyö kuulutettiin vireille 7.3.2014.

Kaikista kaavatyön vaiheista on tiedotettu Äänekosken kaupungin verkkosivuilla ja kaupungin virallisella ilmoitustaululla ja kulloinkin kaupungin sopimissa ilmoituslehdessä (*Sisä-Suomen lehti, Pikkukaupunkilainen, ÄKS Äänekosken kaupunkisanomat*). Lisäksi kaava-alueen maanomistajia on informoitu keskeisissä suunnitteluvaiheissa henkilökohtaisilla kirjeillä.

Kaavahankkeen lähtökohtia, tavoitteita ja etenemistä kuvaava osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on pidetty MRL 62 §:n ja MRL 63 §:n mukaisesti nähtävillä 7.3.2014 alkaen kaavan laadinnan ajan kaupungintalolla ja kaupungin verkkosivuilla. OAS:sta ei saatu palautetta.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §) pidettiin 5.5.2014.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 1.11.2021 § 332 asettaa kaavaluonnosaineiston nähtäville MRL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti. Kaavaluonnos pidettiin nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa, Suolahden kirjastossa ja kaupungin kotisivuilla 3.11.-3.12.2021 välisen ajan (MRL 62 §, MRA 30 §). Luonnoksesta saatiin yhteensä 5 mielipidettä ja 6 lausuntoa.

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 21.8.2023 § 195 asettaa kaavaehdotusaineiston MRA 27 §:n mukaisesti nähtäville 30 vuorokauden ajaksi. Kaavaehdotus oli virallisesti nähtävillä 30.8. – 29.9.2023 välisen ajan kaupungintalon ala-aulassa, Suolahden kirjastossa ja kaupungin kotisivuilla. Ehdotuksesta saatiin yhteensä 2 muistutusta ja 7 lausuntoa.

Äänekosken kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan __.__.2023 pitämässään kokouksessa (__ §).

2. Viranomaisneuvottelut ja palaverit

MRL 66 §:n ja MRA 26 §:n mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 5.5.2014.

Pvm	Sisältö
5.5.2014	Neuvottelussa todettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan tehtävät lisäykset; ote Keski-Suomen maakuntakaavasta, Suolahti 2020 osayleiskaavan merkintöjen selityksiä täydennetään, lisätään kappale jo tehdyistä ja tehtävistä selvityksistä. Tehtyihin selvityksiin mainitaan mm. Suolahti 2020 osayleiskaavan osalta laaditut luontoselvitykset. Lisätään liittymät Sumiaistentien varren rakentumattomille tonteille. Todettiin, että jatko-suunnittelun yhteydessä liikennealueen leveyttä ja mahdollista luokituksen muutosta pohditaan.

3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Tallilan asemakaavahankkeesta laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetettiin nähtäville 7.3.2014 alkaen (MRL 62 §, MRL 63§). OAS on nähtävillä koko kaavaprosessin ajan kaupungin kotisivuilla. OAS:sta ei saatu palautetta eikä lausuntoja. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on päivitetty 1.11.2021 kaavaluonnosaineiston laatimisen yhteydessä sekä 21.8.2023 ehdotusaineiston valmistelun yhteydessä.

4. Luonnosvaiheen vuorovaikutus

Ennen kaavaluonnoksen hallinnollista käsittelyä kaava-alueen maanomistajien kanssa on käyty neuvotteluja, mikäli maanomistajilla oli tavoitteita kaavan suhteen. Yhden kiinteistön osalta maastoon merkittiin puupaalun tontin mahdollinen laajentamisen alue. Kaavaluonnos asetettiin nähtäville 3.11. – 3.12.2021 väliseksi ajaksi kaupungin ala-aulaan, Suolahden kirjastolle ja kaupungin kotisivuille. Kaikkia kaava-alueen maanomistajia tiedotettiin henkilökohtaisella kirjeellä luonnosaineiston nähtäville asettamisesta. Nähtävilläoloaikana kaavoituspalveluille tuli yhteydenottoja sähköpostitse ja puhelimitse. Kysymyksiä esitettiin mm. rantaan osoitettua suojelualuetta, Tallilantien pituutta ja teollisuustontin muutoksia koskien. Lisäksi puhelinyhteydenotto tuli veneenpito-oikeuden osoittamisesta rantaan kauppakirjan mukaan. Myös suullinen palaute huomioidaan kaavaehdotuksen valmistelussa.

4.1. Kaavaluonnoksesta saatu palaute

Kaavaluonnoksesta pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keski-Suomen museolta, Keski-Suomen liitolta, Keski-Suomen pelastuslaitokselta, Äänekosken kaupungin ympäristölautakunnalta ja kaupunkirakennelautakunnalta, Suolahden kyläyhdistykseltä ja Äänekosken Energia Oy:ltä. Määräaikaan mennessä saatiin 6 lausuntoa ja 5 kirjallista mielipidettä. Keski-Suomen pelastuslaitokselta tuli sähköpostitse tieto, ettei sillä ole kaavaluonnoksesta lausuttavaa. Lausuntoihin ja kirjallisiin mielipiteisiin on laadittu kaavoittajan vastine.

Saapuneet lausunnot:

- Lausunto 1; Keski-Suomen museo 2.12.2021
- Lausunto 2; Suolahden kyläyhdistys ry 3.12.2021
- Lausunto 3; Keski-Suomen ELY-keskus 8.12.2021
- Lausunto 4; Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta 8.12.2021
- Lausunto 5; Äänekosken Energia Oy 16.12.2021
- Lausunto 6; Äänekosken kaupungin kaupunkirakennelautakunta 16.12.2021

Saapuneet mielipiteet:

- Mielipide 1, yksityishenkilö 6.11.2021
- Mielipide 2; 3 yksityishenkilöä 25.11.2021
- Mielipide 3; yksityishenkilö 3.12.2021
- Mielipide 4; yksityishenkilö 9.12.2021
- Mielipide 5; As. Oy 25.11.2021

Seuraavissa luvuissa on käsitelty luonnosvaiheessa saadut lausunnot ja mielipiteet. Luku 4.2 (sivut 5-18) sisältää kopiot alkuperäisistä viranomaisten ja yhteisöjen lausunnoista, niiden tiivistelmät ja lausuntoihin laaditut vastineet. Luvussa 4.3 (sivut 19-26) on tiivistelmät mielipiteistä sekä mielipiteisiin laaditut vastineet.

4.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet

Kopio lausunnosta 1

Jyväskylän kaupunki

Lausunto

Valmistelija amanuenssi Miikka Kumpulainen, miikka.kumpulainen@jyvaskyla.fi
amanuenssi Saija Silen, saija.silen@jyvaskyla.fi

Äänekosken kaupunginhallitus

kirjaamo@aanekoski.fi

Lausuntopyyntö 2.11.2021

Äänekoski, Tallilan asemakaava luonnosvaihe

Keski-Suomen museolle on tullut lausuntopyyntö koskien Tallilan asemakaavan luonnosaineistoja. Asemakaavan tarkoituksena on ajantasaistaa voimassa

olevaa asemakaavaa vastaamaan toteutunutta maankäyttöä, nykytilannetta ja tulevia maanomistajien tavoitteita. Kaava-alueella on voimassa vanhentuneita asemakaavoja, jotka ovat osittain jääneet toteutumatta. Asemakaavaprosessissa kumotaan vanhat asemakaavat suunnittelualueelta. Asemakaavaa päivitetään Suolahden alueella kaavamääräysten yhtenäistämiseksi ja voimassa olevan osayleiskaavan mukaiseksi.

Kaava perustuu pitkälti olemassa olevaan rakennettuun ympäristöön, pääosin yksityisessä maanomistuksessa olevien toteutuneiden rakennuspaikkojen todentamiseen. Kaavan valmisteluvaiheessa on vaihtoehtotarkastelua tehty ainoastaan vedenottamon eteläpuoleiselle alueelle, jossa sijaitsee vanha Sisä-Suomen sairaalan

saunarakennus ja lähivirkistysaluetta. Sisä-Suomen sairaalan toiminnan loputtua kaavamerkintä oli tarpeen tarkastella uudelleen. Lisäksi kaava-alueen vaihtoehtoissa on tarkasteltu tontin rajoja ja käyttötarkoituksia. Kaavaluonnosvaihtoehtoja on laadittu nähtäville asetettavaksi kaksi, VE 1 ja VE 2. Keski-Suomen museolla ei ole tarvetta ottaa

KESKI-SUOMEN MUSEO
Vapeudenkatu 26
PL 834, 40101 Jyväskylä
puh. 050 568 7072
keski-suomenmuseo.toimisto@jyvaskyla.fi

ALLEKIRJOITETTU SÄHKÖISESTI
Mäkinen Virpi, 02.12.2021

kantaa kaavavaihtoehtoihin rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Alueella on voimassa Suolahti 2020 yleiskaava, johon merkityt, Keski-Suomen museon rakennusinventointeihin perustuvat paikallisesti merkittävät kohteet on osoitettu. Asemakaavan muutosalueella sijaitseva entisen kunnalliskodin kokonaisuus on huomioitu osana maakunnallisesti merkittävää Sisä-Suomen sairaalan kokonaisuutta, jonka rakennuskanta edustavimmilta osiltaan ei sijoitu asemakaavan muutosalueelle. Keski-Suomen maakuntakaavan liitteessä (2016, Keski-Suomen liitto) kohde kuuluu kokonaisuuteen nimeltä "Suolahden taajama". Sen kuvauksessa kerrotaan seuraavaa:

" B-mielisairaalaksi rakennettu Sisä-Suomen sairaala ja sen myöhemmät laajennusvaiheet vuosilta 1956-1960 muodostavat oman erityisen laitosympäristönsä, jonka jälleenrakennuskauden ominaispiirteet ovat säilyneet vielä sairaalatoiminnan muututtua. Suojarinteen vajaamielislaitoksen rakentaminen vuosina 1964-1969 on muovannut Suolahden keskustan läheisyyteen yhtenäisen sosiaalihuollon laitosrakentamisesta kertovan arkkitehtonisen kokonaisuuden, jossa on 1960-luvulta ja laajoja peruskorjaus- ja muutosvaiheita 1980- ja 1990- luvulla läpikäyneitä hoitorakennuksia ja niihin liittyviä hallinto-, talous-, koulu- ja terapia- ja asuntorivitaloja sekä laaja puistoalue. Riihijärventielle (Riihijärventie 8-12) kolme työsuhteasunnoiksi alkuaan rakennettua asuinkerrostaloa kuuluvat tähän sairaalakokonaisuuteen." Asemakaavan selostuksesta ei käy suoraan ilmi, mikä on kunnalliskodin kokonaisuuden suhde Sisä-Suomen sairaalaan ja mitkä ovat kaava-alueelle sijoittuvan kohteen arvot kerroksellisessa kokonaisuudessa.

Keski-Suomen museo kuitenkin katsoo, että jos kaavaratkaisussa on päädytty maakunnalliseen kokonaisuuteen, mutta paikallisesti kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi arvioidun rakennuksen jättämiseen kaavassa suojelematta, tulee asemakaavan selostuksesta löytyä perustelu, miksi muista poikkeavaan asemakaavaratkaisuun on päädytty. Muutoin kaava asettaa muut paikallisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaat ja

yleiskaavassa osoitetut kohteet eriarvoiseen asemaan keskenään. Keski-Suomen museo katsoo, että kunnalliskotia koskevin osin tulee asemakaavaa sisällöltään täydentää.

Asemakaavan selostuksesta ei selviä, miksi vain Hintikan talon tontille on osoitettu /s - määräys, kun se on jätetty huomioimatta esimerkiksi vesistömaiseman suhteen tärkeältä Rauhalan talolta. Tämä asia tulee ratkaista yhdenmukaisesti kaikkien suojelukohteiden osalta lisäämällä /s-merkintä tai perustella erikseen asemakaavan selostuksessa, miksi tähän on vain yhden tontin osalta päädytty. Lisäksi Keski-Suomen museo pyytää uudelleen harkitsemaan suojelumääräyksessä numerointia, koska kaavassa ei ole useantasoisia suojelumääräyksiä ja sisällöltään rakennuksia koskevat määräykset ovat kattavat.

Keski-Suomen museo pyytää lisättäväksi sr-määräykseen ensimmäiseen lauseeseen, että rakennusta ei saa purkaa. Rakennusluvan lisäksi on hyvä pyytää lausuntoa myös toimenpideluvan tasoisista asioista, kun kyse on asemakaavalla suojellusta rakennuksesta.

Kaava-alueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä, eikä kaava-alue ole arkeologisesti potentiaalia aluetta. Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa asemakaavan luonnosaineistoon arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Keski-Suomen museo
2.12.2021
Virpi Mäkinen
intendentti

virpi.makinen@jyvaskyla.fi

Lausunto on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi:

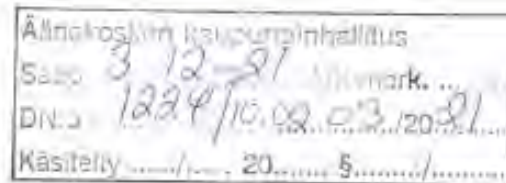
kirjaamo@museovirasto.fi

Tiivistelmä lausunnosta 1

Tiivistelmä	Vastine
<p>Suolahti 2020 osayleiskaavassa Keski-Suomen museon rakennusinventointeihin perustuvat paikallisesti merkittävät kohteet on osoitettu. Asemakaavan muutosalueella sijaitseva entisen kunnalliskodin kokonaisuus on huomioitu osana maakunnallisesti merkittävää Sisä-Suomen sairaalan kokonaisuutta, jonka rakennuskanta edustavimmilta osiltaan ei sijoitu asemakaavan muutosalueelle. Keski-Suomen maakuntakaavan liitteessä kohde kuuluu kokonaisuuteen "Suolahden taajama". Asemakaavan selostuksesta ei käy suoraan ilmi, mikä on kunnalliskodin kokonaisuuden suhde Sisä-Suomen sairaalaan ja mitkä ovat kaava-alueelle sijoittuvan kohteen arvot kerroksellisessa kokonaisuudessa. Keski-Suomen museo katsoo, että jos kaavaratkaisussa on päädytty maakunnalliseen kokonaisuuteen, mutta paikallisesti kulttuurihistoriallisesti merkittäväksi arvioidun rakennuksen jättämiseen kaavassa suojelematta, tulee asemakaavan selostuksesta löytyä perustelu, miksi muista poikkeavaan asemakaavaratkaisuun on päädytty. Muutoin kaava asettaa muut paikallisesti kulttuurihistoriallisesti arvokkaat yleiskaavassa osoitetut kohteet eriarvoiseen asemaan keskenään. Keski-Suomen museo katsoo, että kunnalliskotia koskevin osin tulee asemakaavaa sisällöltään täydentää.</p>	<p>Kunnalliskoti (262) on Suolahti 2020 osayleiskaavan selostuksessa arvotettu paikallisesti merkittävänä kohteena ja Sisä-Suomen sairaala (267) sekä paikallisesti, että maakunnallisesti merkittävänä. Kunnalliskoti koostuu vanhasta kivirakenteisesta kolmikerroksisesta rakennuksesta ja uudemmasta rivitalotyypisistä yksikerroksisesta L-mallisesta rakennuksesta. Kunnalliskodin rakennuskanta sijoittuu erilleen Sisä-Suomen sairaalan kokonaisuudesta, jolla ennemminkin on suojeluarvoa. Näillä rakennuskokonaisuuksilla ei ole yhtymäpintaa myöskään maastollisesti. Asemakaavan muutosalueella olevaa kokonaisuutta ei nähdä tarpeelliseksi suojella. Kunnalliskodin rakennusmassaan liittyvällä rivitalotyypisellä rakennuksella ei nähdä suojeluarvoa, vaikka huomioiduksi tulee kerroksellisuuskin. Kohdetta ei esitetä kaavakartalla suojeltavaksi. Täydennetään kaavaselistusta.</p>
<p>Asemakaavan selostuksesta ei selviä, miksi vain Hintikan talon tontille on osoitettu /s -määräys, kun se on jätetty huomioimatta esimerkiksi vesistömaiseman suhteen tärkeältä Rauhalan talolta. Tämä asia tulee ratkaista yhdenmukaisesti kaikkien suojelukohteiden osalta lisäämällä /s -merkintä tai perustella erikseen asemakaavan selostuksessa, miksi tähän on vain yhden tontin osalta päädytty.</p> <p>Suojelumääräyksen numerointia tulee uudelleen harkita, koska kaavassa ei ole useantasoisia suojelumääräyksiä ja sisällöltään rakennuksia koskevat määräykset ovat kattavat.</p>	<p>/s-1 -merkintä on osoitettu Rauhalan talon tontille, joka sijoittuu Sumiaistentien varrelle. Tontille sijoittuu muutamia vanhoja talusrakennuksia, joiden on maastokäynnin yhteydessä katsottu täydentävän kokonaisuutta ja /s-1 -merkinnällä halutaan turvata pihapiirikokonaisuus talusrakennuksineen. Hintikan talo <i>Keitele</i> vesistön rannalla on tyyliältään säilyttämisen arvoinen. Tontti on laaja eikä asuinrakennuksen ympäristössä ole sellaisia talusrakennuksia, joilla olisi suojeluarvoa. Niillä korttelialueilla, joilla nähdään olevan pihapiirin säilyttämisen kannalta merkitystä, esitetään /s-1 -merkintä. Täydennetään kaavaselistukseen tietoa kohteista.</p> <p>Numerointi vastaa Äänekosken kaupungin asemakaavoissa käytettävää tapaa. Sitä ei ole syytä muuttaa yhden kaavan osalta, mikä vaikeuttaisi ajantasakaavan tulkintaa jatkossa.</p>
<p>Keski-Suomen museo pyytää lisättäväksi sr-määräykseen ensimmäiseen lauseeseen, että rakennusta ei saa purkaa. Rakennusluvan lisäksi on hyvä pyytää lausuntoa myös toimenpideluvan tasoista asioista, kun kyse on asemakaavalla suojellusta rakennuksesta</p>	<p>sr-7 -merkintää on käytetty mm. Majalan koulurakennuksille, joilla on säilytettävää arvoa. Kaavamerkintä säilytetään yhtenäisenä tällä alueella.</p>

Kopio lausunnosta 2

Suolahden Kyläyhdistys ry:n lausunto Äänekosken kaupungin kaupunginhallitukselle koskien Tallisaaren asemakaavan luonnosvaihetta:

Äänekosken kaupunginhallituksen pyynnöstä on Suolahden kyläyhdistys ry johtokunta käsitellyt Tallisaaren asemakaavan luonnosvaiheen aineiston ja antaa siitä seuraavan palautteen:

Tallilan asemakaavan muuttaminen koskee hyvin merkittävästi kaikkia suolahtelaisia, joiden yhteiseksi eduksi yhdistyksen tarkoitus on toimia. Siten haluamme, että asemakaavan suunnittelussa otetaan huomioon seuraavat ehdotukset ja mielipiteet:

- Omarantaisia tontteja ei pitäisi enää rannoillemme muodostaa sillä ne vievät kohtuuttomasti oikeuksia ja mahdollisuuksia rantojen ja vesistöjen käyttöön muilta kuin omistajiltaan.
- Saunatontin suhteen kannatamme vaihtoehtoa, jossa se sisältyy lähivirkistysalueeseen.
- Missään tapauksessa ei pidä muodostaa tonttia, jolle ajo tapahtuu vilkkaassa kevyen liikenteen käytössä olevaa Rantaraittia pitkin.
- Esteetön kulkeminen Keiteleeseen rantaan ja esimerkiksi talvella jäätä pitkin Suolahden keskustaan pitää pystyä kaavassa järjestämään. Paras reitti sille olisi saunatontin vieritse, entisestä vanhainkodin rannasta, kuten näihin aikoihin saakka on ollutkin.
- Suolahti 2020-osayleiskaavassa sisältyy Äänekosken Energian vedenottamon tontti lähivirkistysalueeseen. Onko tarkoituksenmukaista ja mistä syystä merkitä se kaavaan teknisenä alueena, jolloin mahdollisuus käyttää edes osa alueesta osayleiskaavan mukaisesti estyy?

Suolahti 3.12.2021

Suolahden kyläyhdistys ry

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Terho Poikolainen'.

Terho Poikolainen, puheenjohtaja

Tiivistelmä lausunnosta 2

Tiivistelmä	Vastine
<p>Omarantaisia tontteja ei pitäisi enää rannoillemme muodostaa, sillä ne vievät kohtuuttomasti oikeuksia ja mahdollisuuksia rantojen ja vesistöjen käyttöön muilta kuin omistajiltaan. Saunatontin suhteen kannatamme vaihtoehtoa, jossa se sisältyy lähivirkistysalueeseen. Missään tapauksessa ei pidä muodostaa tonttia, jolle ajo tapahtuu vilkkaassa kevyen liikenteen käytössä olevaa Rantaraittia pitkin. Esteetön kulkeminen Keiteleen rantaan ja talvella jäätä pitkin Suolahden keskustaan pitää pystyä kaavassa järjestämään. Paras reitti sille olisi saunatontin vieritse, entisestä vanhainkodin rannasta, kuten näihin aikoihin saakka on ollutkin.</p> <p>Suolahti 2020 osayleiskaavassa vedenottamon tontti sisältyy lähivirkistysalueeseen. Onko tarkoituksenmukaista ja mistä syystä merkitä se kaavaan teknisenä alueena, jolloin mahdollisuus käyttää edes osa alueesta osayleiskaavan mukaisesti estyy.</p>	<p>Suolahti 2020 osayleiskaavassa <i>Keiteleen</i> rantaan on osoitettu rantaan rajoittuvaa asumisen aluetta. Vaihtoehdossa 1 esitetään osayleiskaavan mukaista ratkaisua. Kiinteistö, jolle vanhan sairaalan saunarakennus sijoittuu, on yksityisessä omistuksessa. Kulun sallimisesta alueensa poikki vastaa maanomistaja. Muutoin ranta-alue on laajasti kaupungin omistuksessa ja virkistykseen hyödynnettävissä. Kaavalla ei ratkaista talvitie yhteyksiä.</p> <p>Alueella on voimassa yleiskaavaa tarkempi kaavataso, asemakaava. Kaavaluonnoksessa osoitettu ET alue (<i>Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitojen alue</i>) on kokonaisuudessaan Äänekosken Energia Oy:n omistuksessa ja voimassa olevassa asemakaavassa osoitettu EK alueena (<i>Käyttöveden ottopaikka</i>). Nyt viireillä oleva kaava ei muuta voimassa olevaa asemakaavatilannetta siltä osin.</p>

Kopio lausunnosta 3

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Lausunto

1/2

1.12.2021

KESELY/2548/2021

Äänekosken kaupunginhallitus

Hallintokatu 4
44100 Äänekoski

Viite
Lausuntopyyntö 2.11.2021

Lausunto Tallilan asemakaavaluonnoksesta

Keski-Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus on tutustunut kyseiseen asemakaavaluonnokseen ja toteaa siitä sen käyttöön toimitettujen asiakirjojen perusteella kommentteinaan seuraavaa

Tallilan asemakaavan tarkoituksena on ajantasaistaa voimassa olevaa asemakaavaa vastaamaan toteutunutta maankäyttöä, nykytilannetta ja tulevia maanomistajien tavoitteita. Kaavaprosessin yhteydessä kumotaan alueen vanha asemakaava.

Luonto

Luontoon liittyvien taustatietojen osalta jää epäselväksi, kattavatko selvitykset koko kaava-alueen. Erityisesti AO-korttelin 72 tonttien 3 ja 4 osalta tulee tarkistaa luontoselvitysten kohdistuminen ja tarvittaessa täydentää selvityksiä.

Makkarahti on tuotu esiin vuoden 2014 luontoselvityksessä viitasammakon potentiaalisena elinympäristönä. Laji onkin havaittu vuoden 2020 luontoselvityksen yhteydessä Myllypuron suistosta. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan viitasammakoiden esiintyminen tulee tarkistaa kaava-alueen muiltakin lajille potentiaalisilta osilta.

Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin kuuluvien lampikorentojen (lähinnä sirolampi- ja lummelampikorento) esiintyminen tulee selvittää, mikäli alueella on lajeille soveltuvia elinympäristöjä ja mikäli potentiaaliseen esiintymisalueeseen kohdistuu lajien esiintymiseen mahdollisesti vaikuttavaa maankäyttöä (esimerkiksi VE1 mukainen kortteli 44 Makkarahten rannassa). Makkarahti on tuotu esiin potentiaalisena lampikorentolajien esiintymisympäristönä vuoden 2014 selvityksessä.

Liikenne ja melu

Yhdystietä 6450 (Sumiaistentie) ei voida pitää enää MRL 83 §:n mukaisena pääasiallisesti pitkämatkaista liikennettä välittävänä tienä, jolle voitaisiin asemakaavassa osoittaa liikennealuetta. Äänekosken kaupunki ja ELY-keskus ovat kesällä 2020 käyneet vuoropuhelua maanteiden hallinnollisten muutosten tavoitetilasta Suolahden taajaman alueella. Tällöin on todettu, että Sumiaistentie tullaan koko asemakaava-alueella muuttamaan kaduksi. Näin ollen Tallilan asemakaavassa Sumiaistentien tulee kokonaisuudessaan esittää katualueena.

Sumiaistentien hallinnollisen muutoksen edistämiseksi on sovittu syksyllä 2021 ELY-keskuksen ja kaupungin kesken. Tien eteläosa vaatii myös kaavamutoksen ennen kadunpitopäätöstä. Hallinnollisen muutoksen aikataulusta sovitaan tarkemmin Sumiaistentien jalankulku- ja pyöräilyväylän toteuttamissopimuksen yhteydessä.

Liittymänuolien sijasta tulee katualueen rajalle täydentää liittymäkieltomerkinä kaikille, mihin liittymää ei sallita.

Kaavassa osoitetaan runsaasti suoraan Sumiaistentiehen rajautuvia osin jo rakentuneita mutta myös rakentumattomia tontteja. Erityisesti näiden osalta on tarpeen arvioida melutason ohjearvojen toteutumista ja tarvittaessa täydentää kaavaa melumääräyksillä.

ELY-keskuksella ei ole toimialaltaan muuta lausuttavaa.

Asian on ratkaissut ylitarkastaja Eero Manerus ja esitellyt ylitarkastaja Ulla Nissinen. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirja lopussa.

Lausunnon valmistelu ovat osallistuneet Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvaravastuualue sekä liikenne- ja infrastruktuurivastuualue.

Tämä asiakirja KESELY/2548/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/2548/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Nissinen Ulla 08.12.2021 07:19

Ratkaisija Manerus Eero 08.12.2021 08:17

Tiivistelmä lausunnosta 3

Tiivistelmä	Vastine
<p>LUONTO Luontoon liittyvien taustatietojen osalta jää epäselväksi, kattavatko selvitykset koko kaava-alueen. Erityisesti AO-korttelin 72 tonttien 3 ja 4 osalta tulee tarkistaa luontselvitysten kohdistuminen ja tarvittaessa täydentää selvityksiä.</p> <p>Makkara-lahti on tuotu esiin vuoden 2014 luontoselvityksessä viitasammakon potentiaalisena elinympäristönä. Laji onkin havaittu vuoden 2020 luontoselvityksen yhteydessä Myllypuron suistossa. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan viitasammakoiden esiintyminen tulee tarkistaa kaava-alueen muiltakin lajille potentiaalisilta osilta.</p> <p>Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin kuuluvien lampikorentojen esiintyminen tulee selvittää, mikäli alueella on lajeille soveltuvia elinympäristöjä ja mikäli potentiaalisesti esiintymisalueeseen kohdistuu lajien esiintymiseen mahdollisesti vaikuttavaa maankäyttöä. Makkara-lahti on tuotu esiin potentiaalisena lampikorentolajien esiintymisympäristönä vuoden 2014 selvityksessä.</p>	<p>Kaavan ehdotusvaiheessa tarkastellaan tarpeelliseksi nähtävät rakentamisen alueet. Kaava-alueen pohjoisosassa olevalta alueelta on voimassa olevaan kaavaan nähden poistettu asumisen aluetta. Kaavaehdotusvaiheessa poistetaan myös korttelin 72 kaksi pohjoisinta tonttia rajaamalla ne kaava-alueen ulkopuolelle. Tältä osin voimassa olevaa asemakaavaa kumoutuu.</p> <p>Kesän 2022 aikana tehtiin täydentävä luontoselvitys lausunnossa esitettyjen lajien osalta. Luontoselvityksessä ei havaittu direktiivilajeihin kuuluvia sudenkorentoja. Täydennetään kaavaselostusta selvityksen tiedoilla ja tarkistetaan kaavaratkaisu ehdotusvaiheessa.</p>
<p>LIIKENNE JA MELU Yhdystietä 6450 (Sumiaistentie) ei voida pitää enää MRL 83 §:n mukaisena pääasiallisesti pitkämatkaista liikennettä välittävänä tienä, jolle voitaisiin asemakaavassa osoittaa liikennealuetta. Äänekosken kaupunki ja ELY-keskus ovat kesällä 2020 käyneet vuoropuhelua maanteiden hallinnollisten muutosten tavoitteilasta Suolahden taajaman alueella. Sumiaistentie tullaan koko asemakaava-alueella muuttamaan kaduksi, joten Sumiaistentie tulee kokonaisuudessaan esittää katualueena.</p> <p>Sumiaistentien hallinnollisen muutoksen edistämisestä on sovittu syksyllä 2021 ELY-keskuksen ja kaupungin kesken. Tien eteläosa vaatii myös kaavamuutoksen ennen kadunpitopäätöstä. Hallinnollisen muutoksen aikataulusta sovitaan tarkemmin Sumiaistentien jalankulku- ja pyöräilyväylän toteuttamissopimuksen yhteydessä.</p> <p>Liittymänuolien sijasta tulee katualueen rajalle täydentää liittymäkieltomerkintää kaikkialle, mihin liittymää ei sallita.</p> <p>Kaavassa osoitetaan runsaasti suoraan Sumiaistentiehen rajautuvia osin jo rakentuneita mutta myös rakentamattomia tontteja. Erityisesti näiden osalta on tarpeen arvioida melutason ohjearvojen toteutumista ja tarvittaessa täydentää kaavaa melumääräyksillä.</p>	<p>Muutetaan Sumiaistentie kaavaehdotuksessa kaduksi ja osoitetaan tarpeelliset liittymäkieltomerkit.</p> <p>Arvioidaan kaavaehdotusta valmisteltaessa melumääräyksen esittämistarvetta.</p>

Kopio lausunnosta 4

YMPLTK 08.12.2021 § 48
1224/10.02.03/2021

Kaava-alue sijaitsee suurelta osin Mutapohjan vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella.

Luontoselvityksiä on kaava-alueeseen liittyen tehty vuosina 2014, 2019 ja 2020. Siltä osin kun selvityksissä on todettu tietoja liito-oravasta, on lajin elinolosuhteita huomioitu Kallionpuiston kaavamääräyksillä.

Kaava-alueelta selvityksissä todetut Viitasammakon lisääntymisalueet on huomioitu kaavassa luonnonsuojelualuemerkinällä.

Harvinaisemmista kasveista on kaava-alueelta selvityksissä tunnistettu mm. sinivuokkoa ja jokileinikkiä. Esiintymät sijoittuvat kaavassa lähivirkistysalueille ja puistoalueille, joille ei esitetäkään maankäytöllisiä muutoksia.

Suolahti 2020 osayleiskaavassa koko kortteli 64 on merkitty (AP) eli pientalovaltaiseksi asuinalueeksi.

Kaava-aineisto löytyy kaupungin verkkosivuilta:

[Tallilan asemakaavan muutos](#)

Valmistelija	Ympäristöpäällikkö Juhana Jalkanen, puh. 0400 115 696
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Juhana Jalkanen
Päätösehdotus	<p>Ympäristölautakunta lausuu, että ET -alueen läheisyyteen pohjavesialueen sisälle ei tule osoittaa uutta/lisärakentamista. Tältä osin ainakaan VE1 korttelien 44 tonttia 3 ja 66 tonttia 1 ei tulisi osoittaa rakentamiseen siten, että niille voi muodostua uutta rakentamisaluetta tai nykyisen yhteyteen lisärakentamista.</p> <p>Korttelin 64 osalta asemakaava tulisi muuttaa vastaamaan muodostunutta rakennuskantaa, jossa ainoastaan tontilla 4 ei ole asuinrakennusta.</p>
Päätös	Hyväksyttiin.

Tiivistelmä lausunnosta 4	Vastine lausuntoon 4
Pohjavesialueen sisälle ei tule osoittaa uutta/lisärakentamista. VE1 korttelien 44 tonttia 3 ja 66 tonttia 1 ei tulisi osoittaa rakentamiseen siten, että niille voi muodostua uutta rakentamisaluetta tai nykyisen yhteyteen lisärakentamista.	Valmistellaan kaavaehdotusta vaihtoehdon 2 mukaisella ratkaisulla, jossa ranta-alueelle ei kaupungin omistamalle maalle osoiteta uutta tonttia kortteliin 44. Korttelin 66 sijoittumista voidaan tarkentaa kaavaehdotukseen siten, että se sijoittuisi etäämmälle pohjavesialueesta.
Korttelin 64 osalta asemakaava tulisi muuttaa vastaamaan muodostunutta rakennuskantaa, jossa ainoastaan tontilla 4 ei ole asuinrakennusta.	Rakennusrekisterissä korttelin 64 tontin 2 rakennus on teollisuusrakennus, joten tontti esitetään kaavassa merkinnällä TY (Teollisuusrakennusten korttelialue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

Kopio lausunnosta 5

16.12.2021

LAUSUNTO
1/2

Äänekosken kaupunginhallitukselle

Äänekosken kaupunginhallitus
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski

LAUSUNTO TALLILAN ASEMAKAAVALUONNOKSESTA

VESI

Tallilan asemakaava-alueella sijaitsee Mutapohjan vedenottamo ja asemakaava sijoittuu suurelta osin Mutapohjan pohjavesialueelle. Mutapohjan vedenottamolta tulee kolmannes Äänekosken talousvedestä. Pohjavesi virtaa oletettavasti vedenottamolle kaakosta ja mahdollisesti vedenottamolle myös rantaimentyy Keiteleen pintavettä. Kaavaluonnoksesta on jätetty pois vanhaan kaavaan merkityt vedenottamon suojavyöhykkeet. Suojavyöhykkeet olisi hyvä olla tietona myös muutetussa kaavassa, vaikka kaavamääräyksillä täytettäisiinkin jo suojavyöhykkeitä koskevat määräykset.

Kuusi omarantaiseksi laajenevaa tonttia sijaitsevat 100-300 metrin etäisyydellä vedenottamolta. Rantasaunojen ja muiden rakenteiden rakentamisessa, perustamisessa ja käytössä on huomioitava keskeinen sijainti pohjavesialueella, vedenottamon läheisyys ja alueella mahdollisesti tapahtuva pintaveden rantaimentyminen pohjaveteen. Rakentamisesta ja käytöstä vedenotolle mahdollisesti aiheutuvien riskien kannalta versio 2 on parempi.

SÄHKÖ

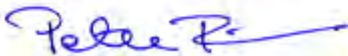
Jo vanhassa kaavassa oleva 20 kV sähköilmajohto tulee säilyttää rasitteena myös Tallisaarenkadun päässä laajennettavalla omarantaisella omakotitontilla

KAUKOLÄMPÖ

Alueella on olemassa kaukolämmön runkojohto Sumiaistentien kevytliikenneväylään rakennettuna Tallisaarenkadun / Sairaalan kadun risteykseen saakka. Runkolinja jatkuu aina Sisä-Suomen sairaalan kiinteistöille saakka. Mahdollisesti tulevat uudet kiinteistöt, joiden tontit rajoittuvat Sumiaistentiehen, olisi mahdollista liittää kaukolämpöön. Kaukolämmön runkojohtolla on mahdollista palvella kaukolämmön osalta myös muita Sumiaistentien varteen rakennettuja olemassa olevia kiinteistöjä.

16.12.2021

Äänekoskella 16.12.2021
Äänekosken Energia Oy

Peter Rinne
tuotantopäällikkö

Tiivistelmä lausunnosta 5

Tiivistelmä	Vastine
<p>VESI Kaavaluonnoksesta on jätetty pois vanhaan kaavaan merkityt vedenottamon suojavyöhykkeet. Suojavyöhykkeet olisi hyvä olla tietona myös muutetussa kaavassa, vaikka kaavamääräyksillä täytettäisiinkin jo suojavyöhykeitä koskevat määräykset.</p> <p>Kuusi omarantaiseksi laajenevaa tonttia sijaitsevat 100-300 metrin etäisyydellä vedenottamolta. Rantasaunojen ja muiden rakenteiden rakentamisessa, perustamisessa ja käytössä on huomioitava keskeinen sijainti pohjavesialueella, vedenottamon läheisyys ja alueella mahdollisesti tapahtuva pintaveden rantameytyminen pohjaveen. Rakentamisesta ja käytöstä vedenotolle mahdollisesti aiheutuvien riskien kannalta versio 2 on parempi.</p>	<p>Asemakaavassa esitetään ympäristöhallinnon mukaiset alueet, jolloin koko Äänekosken asemakaavoitetulla alueella on sama tulkinta ja periaate.</p> <p>Kaavaehdotusta valmistellaan vaihtoehdon 2 pohjalta. Rantasaunojen osalta parannetaan rakentamisen ohjattavuutta ja täydennetään yleismääräyksiä Äänekosken kaupungilla käytetyllä määräyksellä; <i>"Erilliset saunat on liitettävä kunnalliseen viemäriin, mikäli käytetään paineellista vesijohtoa. Mikäli kiinteistön jätevesiä ei voida johtaa kunnan viemäriverkkoon viettoviemärillä, vastaa kiinteistö jätevesien pumppauksesta omalla kustannuksellaan."</i></p>
<p>SÄHKÖ 20 kV sähköilmajohto tulee säilyttää rasitteena Tallisaarenkadun päässä laajennettavalla omakotitontilla.</p>	<p>Merkitään tiedoksi. 20 kV sähköilmajohto ja sen suoja-alue on esitetty kaavakartalla omalla merkinnällään.</p>
<p>KAUKOLÄMPÖ Kaukolämmön runkojohto on Sumiaistentien kevytliikenneväylään rakennettuna Tallisaarenkadun / Sairaalan kadun risteykseen saakka ja jatkuu Sisä-Suomen sairaalan kiinteistöille saakka. Uudet kiinteistöt, joiden tontit rajoittuvat Sumiaistentiehen, on mahdollista liittää kaukolämpöön. Runkojohdolla on mahdollista palvella kaukolämmön osalta myös muita Sumiaistentien varteen rakennettuja olemassa olevia kiinteistöjä.</p>	<p>Merkitään tiedoksi. Tietoa kaukolämpöverkosta lisätään tarpeen mukaan kaavaselostukseen.</p>

Kopio lausunnosta 6

KAURAK 16.12.2021 § 102
1224/10.02.03/2021

Äänekosken kaupungin hallitus on pyytänyt 1.11.2021 Tallilan asemakaavasta lausunnon kaupunkirakennelautakunnalta. Lausunto tulee antaa 23.12.2021 mennessä. Lausunto koskee asemakaavan valmisteluvaihetta.

Suunnittelualueella on voimassa vanhentuneita asemakaavoja. Asemakaavat ovat jääneet osittain toteutumatta ja nyt kaavasunnittelun kautta on tarkoitus katsoa alueen käyttö tarkoituksenmukaiseksi sekä merkinnöiltään nykyisten ohjeiden mukaisiksi.

Tallilan asemakaavahankeen yhteydessä kumotaan vanha asemakaava. Kaavasta poistetaan omakotitontteja, puistoaluetta, sekä vesi- että katualueita. Tämä johtaa muutamien kiinteistöjen tai niiden osien poistumiseen asemakaavasta.

Kaavaluonnosvaihtoehtoja on luotu kaksi, vaihtoehto (VE1) ja vaihtoehto (VE2). Suunnittelualue sijaitsee noin kilometrin päässä Suolahden keskustasta. Suunnittelualueeseen kuuluu Mutapohjan asuinalueita sekä Tallilan asuinalueita Ruotintien varrelta. Suunnittelualue rajoittuu etelästä Tyynelänkatuun ja Keiteleentiehen, pohjoisosasta Myllypuroon sekä Myllärintpolkuun sekä lännestä Keitele-järveen.

Asemakaava-alueelle on tyypillistä pientalovaltaiset asuinalueet sekä laajat virkistysalueet. Lähivirkistysalueen läpi kulkee valaistua kevyen liikenteen reitti. Koiliskulmassa on osittain toteutumaton asemakaava, jonka tilannetta kaavan muutoksessa arvioidaan erikseen. Alueella toimii myös palvelukoti.

Suunnittelualueella kulkee Sumiaistentie. Tähän alueen kokoojatiehen liittyy tonttikaduiksi luokiteltavia pienenpää katuverkkoa. Rakentamatonta aluetta on runsaasti. Maasto on suunnittelualueella vaihtelevaa, rantojen runsaskasvillisesta maaperästä, karuun ja lohkaraiseen maahan sekä rakentamiseen kelpaamattomaan maaperään. Asuinrakennukset ovat alueella tehty useilla eri vuosikymmenillä.

Alueen luontotyytit ovat selvitetty tarkkaan. Luonnonympäristön tilaa ja arvoa on tutkittu useampaan kertaan. Luontoselvityksiä on tehty ainakin vuosina 2014, 2019 ja 2020. Kaavan suunnittelussa on otettu hyvin huomioon maisemarakenne ja alueelle tyypillinen maisemakuva. Kaavaa on suunniteltu myös Äänekosken kaupungin hulevesien hallintaa koskevien periaatteiden mukaisesti. Erillistä hulevesiselvitystä ei ole tehty.

Rakennettu kulttuuriympäristö on kaavassa huomioitu. Äänekosken alueelle on laadittu kokonaisvaltaisesti useita eri selvityksiä rakennettua ympäristöä silmällä pitäen. Suunnittelualueella ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä kohteita. Muutamia paikallisesti rakennushistoriallisesti merkittäviä kohteita löytyy kaava-alueelta, kuten Hintikan talo ja Tallilan aitat. Muinaisjäännöksiä ei ole. Tuleva kaava noudattaa rakenteeltaan nykyisiä katu- ja liikenneverkkoa ja kunnallistekniset ratkaisut ovat pääosin tehty. Alueen rakennetut tontit ovat käytännössä yksityisessä omistuksessa tai kaupungin vuokratontteja. Kaupunki omistaa pääosin puisto- ja katualueet. Alueella on Äänekosken Energia Oy:n vedenottamo ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän omistama alue. Maaomistuksia on myös yksityishenkilöillä ja metsäyhtiöllä. Alueen hulevedet tulee jatkossa käsitellä tontikohtaisesti imeyttämällä. Sähköjohtojen maakaapelointiin tulee varautua toimintavarmuuden takaamiseksi.

Kaavan uudistumisella ei ole merkittäviä vaikutuksia kaupungin talouteen. Äänekosken kaupungille ei muodostu taloudellisia rasitteita kaavasta tekniseen huoltoon, eikä kaupungille aiheudu uusien verkostojen rakentamista. Katuverkko on rakennettu ja kunnallistekniikka ulottuu suunnittelualueelle.

Rakentamista ohjaa alueella asemakaavan lisäksi Äänekosken kaupunginvaltuuston 11.12.2006 hyväksymä rakennusjärjestys. Suunnittelualue ei ole rakennuskielossa.

Kaava-aineisto löytyy kaupungin verkkosivuilta:

[Tallilan asemakaavan muutos](#)

Valmistelija	Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi, puh. 020 632 3355
Esittelijä	Rakennuttajapäällikkö Hannu Saarela, puh. 040 760 9552
Päätösehdotus	Kaupunkirakennelautakunta ehdottaa Äänekosken kaupungin hallitukselle, että kaavan suunnittelua jatketaan luonnosvaiheesta ehdotusvaiheeseen VE2 pohjalta. VE1:ssä on esitetty venevalkama yksityisen tahon omistamalle maa-alueelle. Suunnittelualueella on jo kaupungin venevalkama, eikä ole tarpeellista osoittaa kyseistä toimintaa yksityiselle alueelle.
Päätös	Hyväksyttiin.

Tiivistelmä lausunnosta 6

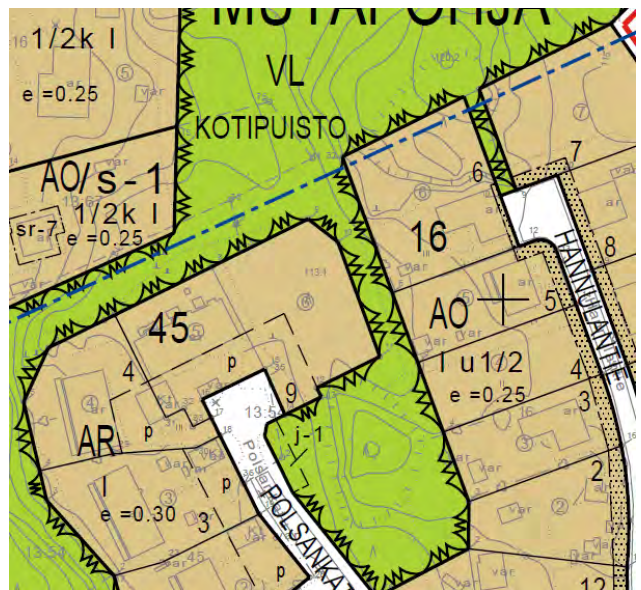
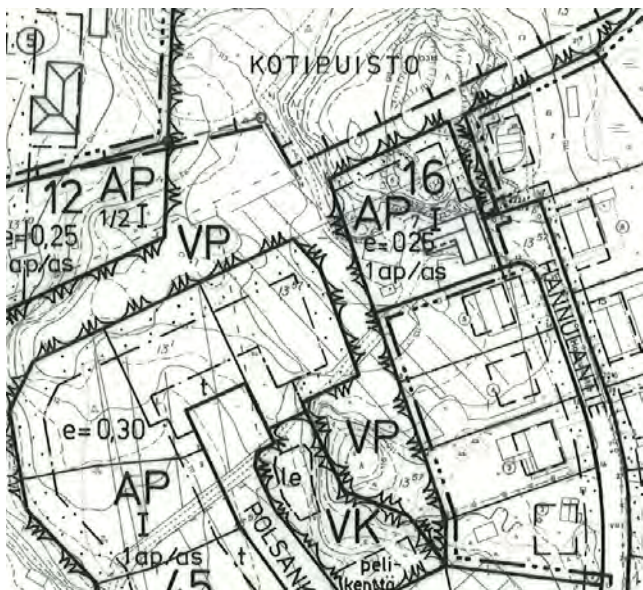
Tiivistelmä	Vastine
Esittelytekstissä on tuotu esille tietoja suunnittelualueen kokonaisuudesta.	Merkitään tiedoksi.
Kaupunkirakennelautakunta ehdottaa Äänekosken kaupunginhallitukselle, että kaavan suunnittelua jatketaan luonnosvaiheesta ehdotusvaiheeseen VE2 pohjalta. VE1:ssä on esitetty venevalkama yksityisen tahon omistamalle maa-alueelle. Suunnittelualueella on jo kaupungin venevalkama, eikä ole tarpeellista osoittaa kyseistä toimintaa yksityiselle alueelle.	Kaavaehdotusta valmistellaan vaihtoehdon 2 pohjalta. Yksityisen maalle esitetään venevalkama, sillä Tallilan alueella on yksityisten välisiä sopimuksia, joissa veneen säilytys rannassa on määritelty. Ko. venevalkama ei ole kaupungin ylläpitämä, vaan palvelee niitä yksityisiä, joilla on siihen oikeus.

4.3. Yksityishenkilöiden mielipiteet ja niihin laaditut vastineet

Mielipide 1

Tiivistelmä mielipiteestä 1	Vastine mielipiteeseen 1
<p>Saimme viikolla suunnitelman Tallilan asemakaavasta. Talomme ja tonttimme sijaitsee asemakaava-alueella ja haluaisimme huomauttaa virheestä kaavapiirroksessa. Tonttimme pinta-ala (jonka mukaan maksamme kiinteistöveron) on 1965 m². Tähän pinta-alaan kuuluu myös tuo puistoalueeksi piirretty kaistale tontin oikeassa reunassa. Meille ei ole tullut pyyntöä, kyselyä tai muuta ilmoitusta, ettei ko. kaistale kuuluisi enää tonttiimme eikä sitä kukaan ole myöskään lunastanut meiltä muuhun käyttöön.</p> <p>Tämä tontti on kuulunut alun perin minun isoäidilleni ja meiltä löytyy tontin alkuperäiset piirustukset vuodelta 1970. Tontin omistajuus siirtyi 1980 minun vanhemmilleni ja minulle ja puolisollleni 2013.</p> <p>Kyseessä on siis noin 160 m² kokoinen kaistale meidän tontin pinta-alasta.</p> <p>Liitteenä kuva kaavasta ja kuva jyrkästä kalliosta, mikä tuolla alueella on.</p>	<p>Kaavaluonnoksessa maanomistajan kiinteistölle on esitetty voimassa olevan asemakaavan mukainen tilanne, kyseessä ei ole virhe kaavakartalla. Kiinteistölle on voimassa olevassa asemakaavassa (kaava vahvistettu 4.7.1988) muodostettu tonttialuetta ja lähivirkistysaluetta. Viheryhteyden ei kuitenkaan nähdä olevan tarpeellinen umpikadun päässä ja pientalotonttien rajoittuessa takarajoiltaan viheralueeseen, joten kaavaehdotukseen viheralueeksi esitetty osa kiinteistöstä voidaan osoittaa tonttialueeksi.</p>

Vasemmalla voimassa oleva asemakaava ja oikealla luonnosvaiheen kaavaratkaisu. Kaavaluonnoksessa kiinteistön osalta ei ole esitetty muutosta aluevarauksiin.

Mielipide 2

Tiivistelmä mielipiteestä 2	Vastine mielipiteeseen 2
<p>Saamamme tiedon mukaan omistamaamme luhta-alueen kaavallaan muutettavaksi luonnonsuojelualueeksi. Oma toivomuksemme on, että alue pysyisi edelleen puistona niin kuin se on nykyiseen kaavaan merkitty tai jos muutosta tarvitaan niin se vain nimettäisiin lähivirkistysalueeksi. Alue on aina ollut luonnonmukaisessa tilassa, siellä ei ole rakennelmia eikä siellä ole suoritettu maanmuokkausta. Ainoastaan alueella kasvavaa pajukkoa on vuoden parin välein raivattu, jotta näköyhteys järvelle on saatu säilymään. Mikäli esim. viitasammakkohavaintoja on tehty juuri tällä ko alueella, eivät siellä vuosien aikana tehdyt raivaustoimenpiteet ole kurnuttajia haitanneet.</p> <p>Mikäli toiveistamme huolimatta luonnonsuojelualueen suunnittelua luhta-alueellemme päätetään jatkaa, haluaisimme vastaukset mm. seuraaviin kysymyksiin: Mitä luonnonsuojelualueen perustaminen ylipäätään käytännössä tarkoittaa? Onko perustaminen mahdollista tehdä ilman maanomistajien suostumusta? Ostetaanko alue maanomistajilta? Tehdäänkö alueesta määräaikainen sopimus? Minkälaisia kustannuksia siitä tulee maanomistajille? Minkälaisia korvauksia siitä tulee maanomistajille? Minkälaisia rajoituksia siitä tulee maanomistajille? Esim. saako väylää ruopata niin, että veneellä pääsee tulevaisuudessakin omaan rantaan, kuten tähänkin asti? sama koskee uimarantaa. Jos edellä mainittuja toimenpiteitä ei voi enää jatkossa tehdä, se aiheuttaa meille maanomistajina kohtuutonta haittaa.</p> <p>Toivomme asiaan mahdollisimman yksinkertaista ja helppoa ratkaisua, näin välttyttäisiin turhalta, mahdollisesti vuosia kestävältä valitus- ja kiistelyrumbalta.</p>	<p>Muutetaan alueelle VL -merkintä ja sille luontoarvojen säilymisen kannalta tarpeelliset merkinnät.</p>

Mielipide 3

Tiivistelmä mielipiteestä 3	Vastine mielipiteeseen 3
<p>Tallilan asemakaavahanke on lähivuosien tärkeimpiä Suolahtea koskevia mm. siksi, että se kattaa pitkän pätkän lahden itärantaa määrittäen sen käytön ja vaikutuksen ympäristöön ja asukkaisiin käytännöllisesti katsoen pysyvästi. Kaavoituksella luodaan ja määritellään mitä suurimmassa määrin arvoja: taloudellisia, oikeudellisia, ympäristöllisiä, maisemallisia... Tässä kaavassa ainakin kaikkia edellä mainittuja.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Saunatontti, kulkuyhteys Tallisaarenkadun rantaan, venevalkama</p> <p>En pidä VE 1:ssä esitettyä kahden AO-rantatontin mallia kelvollisena. Jostain syystä yksityisessä omistuksessa olevan saunatontin alaa on laajennettu noin 660 m², 40 % mm. vesilaitoksen tontista. Varastokoppero, joka on tehty tontin rajalle ja/tai ulkopuolelle, tuskin on sellaista rakennettua ympäristöä, jolla kaavan laatimista kaavaselistuksen kohdan 6.1 perustellaan.</p> <p>Toiselle tontille ajo tapahtuisi Rantaraitin kautta, mikä ei olisi turvallisuuden kannalta lainkaan hyvä kevyen liikenteen väylällä, jolla kulkee paljon koululaisia, pyöräilijöitä, lenkkeilijöitä ja koiran ulkoiluttajia.</p> <p>Voi myös käydä niinkin, että molemmat tontit päätyvät samalle omistajalle ja niiden yhteenlaskettu rakennusoikeus, 400 m² tehokkaasti käytettynä tuottaisi melkoisen rakennusmassan siihen maisemaan. Lisäksi eteläinen tontti sijoittuisi kiusallisen lähelle näköalapaikkana käytettyä kaarisiltaa ja levähdyspenkkejä.</p> <p>Rantamaisema ja -luonto kärsisivät tonttien rakentamisesta, mikä nykyään tarkoittaa väistämättä rannan ja sen kasvillisuuden kovakouraista muokkaamista.</p> <p>Korttelin 44 muodostaminen estäisi lähes ikiaikaisen, ainakin 70 vuotta olleen kulkuyhteyden lahden itäpuolelta järvelle ja sen yli Möljään ja keskustaan. Pidän tärkeänä, että se turvataan esim. jatkamalla Tallisaarenkatu tai sen jatkeena oleva ajoväylä saunatontin ja järven välissä olevaan niemekkeeseen, joka on kaupungin maata. Jos siihen tarkoitukseen joudutaan nipistämään hiukan saunatontin pohjoisreunasta, voitaisiin eteläreunaan antaa kaupungin maata saman verran lisää ja myöntää rakennusoikeutta huolto tms. rakennusta varten. Vaihtoehtoisesti katu tai muu ajoväylä niemekkeeseen voitaisiin tehdä vesilaitoksen aluetta käyttäen.</p>	<p>Kaavaehdotuksessa kortteliin 44 esitetään ainoastaan yksi tontti, joka on jo rakennettu.</p> <p>Rantaraitti tulee palvelemaan liikkujia nykytilan kaltaisena.</p> <p>Kiinteistö, jolle vanhan sairaalan saunarakennus sijoittuu, on yksityisessä omistuksessa. Kulun sallimisesta alueensa poikki vastaa maanomistaja. Muutoin ranta-aluetta on laajasti kaupungin omistuksessa ja virkistykseen hyödynnettävissä. Kaavalla ei ratkaista talvitie yhteyksiä.</p>

<p>Myös venevalkama, jota kaavaluonnoksessa on esitetty vedenpumpppaamon pohjoispuolelle, sopisi paljon luontevammin niemekkeen kainaloon. Kaavaluonnoksessa ehdotetussa ahtaassa paikassa se ei tulisi koskaan toimimaan muuten kuin nimellisesti.</p> <p>Pidän täten VE 2:a, joka sisältää edellä ehdottamani lisäykset, kyseisiltä osin parempana.</p>	<p>Yksityisen maalle esitetään venevalkama, sillä Tallilan alueella on yksityisten maanomistajien välisiä sopimuksia, joissa veneen säilytys rannassa on määritelty. Ko. venevalkama ei ole kaupungin ylläpitämä, vaan palvelee niitä yksityisiä maanomistajia, joilla on siihen oikeus.</p>
<p>Vesilaitoksen alue</p> <p>Kun Ruotintien järven puoleisten tonttien ulottamista rantaan perustellaan Suolahti 2020 osayleiskaavalla, niin vastoin kyseistä kaavaa on Äänekosken Energian hallussa oleva 1½ ha:n alue, jolla on pohjaveden pumpppaamorakennus ja muutama kaivo, merkitty kaavaluonnokseen tekniseksi alueeksi. Toistakymmentä vuotta vedenottamon naapurissa asuneena ja alueen käyttöä ja toimintaa havainnoineena en näe sille mitään perusteita vaan päinvastoin, suurin osa alueesta voisi olla voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti yleisessä lähivirkistysaluekäytössä. Kyseessä on merkittävä patkka keskeistä yhteistä maisemaa, joka on saatu raivattua ja avattua kaikkien ihasteltavaksi. Jos on kyse alueella olevien kaivojen tms. rakenteiden turvallisuudesta ja suojaamisesta, on siihen olemassa parempiakin ratkaisuja kuin heppoinen verkkoaita.</p>	<p>Alueella on voimassa yleiskaavaa tarkempi kaavatasa, asemakaava. Kaavaluonnoksessa osoitettu ET alue (<i>Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue</i>) on kokonaisuudessaan Äänekosken Energia Oy:n omistuksessa ja voimassa olevassa asemakaavassa osoitettu EK alueena (<i>Käyttöveden ottopaikka</i>). Nyt vireillä oleva asemakaavan muutos ei muuta voimassa olevaa asemakaavatilannetta siltä osin. Äänekosken Energia Oy on tehnyt puiden harvennusta alueellaan ja siistinyt ympäristöä siten, että näkymät järvelle on saatu avattua läheisen virkistysalueen suunnasta.</p> <p>Äänekosken Energia Oy:n omistuksessa olevaa maa-aluetta ei kaavamuutoksessa osoiteta yleiseksi virkistysalueeksi, vaan turvataan yhtiön toiminta vesihuollosta vastaavana toimijana.</p>
<p>Ruotintien tonttien laajentaminen</p> <p>Omarantaisten tonttien muodostaminen on lyhytnäköistä ja yleisen edun kannalta vahingollista. Entinen kaavoituksen opettajani muotoili kiinteistön vaikutuksen ympäristöönsä osuvasti siten, että sen rajat määrittävät juridisen kehikon, mutta tosiasiallinen vaikutus esim. rantakiinteistöllä ulottuu ainakin huutoetäisyydelle tai haulikonkantaman päähän rajoista. Vaikka mikään laki kielläkään, niin katiskaa ei voi enää viedä rantatontin kohdalla olevaan kaislikkoon eikä oikein sovi soutaakaan sataa metriä lähempänä yksityistä rantaa.</p> <p>Kaavaselostuksen mukaan: ”Kaava-alueen maankäyttöratkaisut perustuvat suurelta osin rakennetun tilanteen todentamiseen.” Suolahden rantoja katsellessani olen ihmetellyt, millä tolalla on ollut laillisesti sitovan asemakaavan toteutumisen valvonta. Kun rakennettua tilannetta todennetaan, eikö pitäisi tarkastella myös, mitä on tehty vastoin voimassa olevaa asemakaavaa eikä vain uudella kaavalla siunata tehtyjä ja muodostaa vastikkeetta lisäarvoja?</p> <p>Kaavaluonnoksen korttelin 67 tonttien muutokset numeroina verrattuna voimassa olevaan tilanteeseen lukuun ottamatta tonttia 1, joka ainakin alaltaan säilyisi ennallaan:</p>	<p>Kaava-alueen suunnittelualue on laaja, ja pääasiassa kaava-alueen maankäyttöratkaisut perustuvat rakennetun tilanteen todentamiseen. Myös alueella voimassa oleva osayleiskaava ohjaa asemakaavoitusta. Ranta-alueen kiinteistöille suunniteltu laajentaminen rantaan toteuttaa osayleiskaavan tavoitteita. Virkistyskäyttöön suunnittelualueella on laajat yhtenäiset alueet ja toteutetut reitistöt jäävät edelleen virkistyskäyttöön, siltä osin kaavassa ei heikennetä yleisessä käytössä jo olevaa käyttöä.</p> <p>Voimassa olevan asemakaavan valvontaa toteuttaa rakennusvalvontaviranomainen sekä ympäristöviranomainen.</p> <p>Korttelin 67 alueella tonttien rakennusoikeuden määrä perustuu tonttitehokkuuteen. Voimassa olevassa asemakaavassa $e=0.25$ ja kaavaluonnoksessa on esitetty $e=0.15$. Tehokkuutta pienennettiin, koska suurella osalla tonttien pinta-</p>

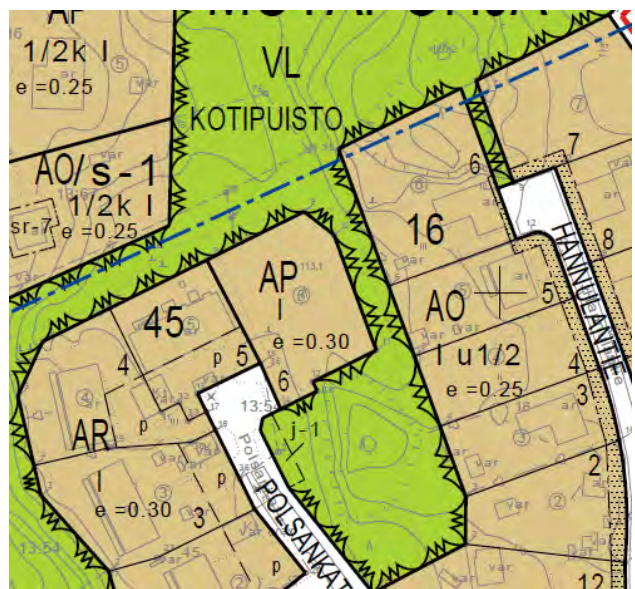
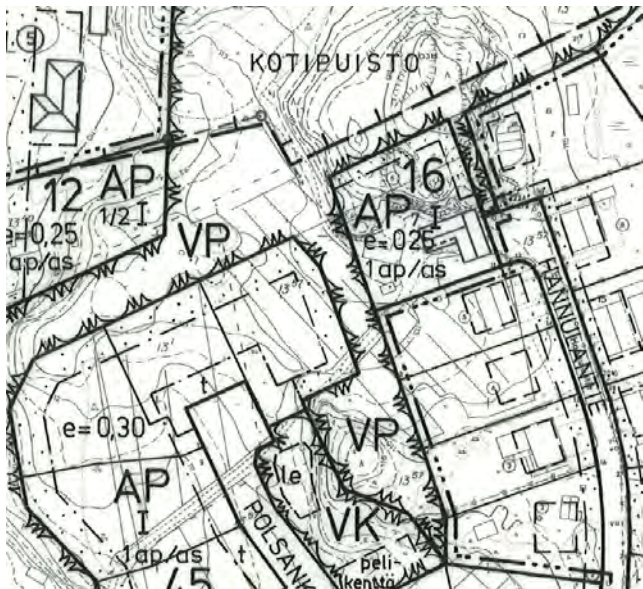
<p>Tonttien 2-9 ala kasvaa yhteensä n. 8500 m² / 38 %. Mm. voimassa olevan kaavaan merkityt katualueet on lisätty kaavaluonnoksen tonttien aloihin.</p> <p>Yhteenlaskettu rakennusoikeus näyttäisi vähenevän n. 1200 m² tonttitehokkuusluvun muutoksella (luonnoksessa e=0.15, voimassa olevassa e=0.25).</p> <p>Tontin 2 suurentamisella yli 2-kertaiseksi muodostuisi sille rakennusoikeutta yli 860 m².</p> <p>Ns. Hintikan neljästä tontista olisi tulossa 2 omarantaista tonttia, joista toinen yli ½ ha, rakennusoikeutta lähes 850 m².</p> <p>Suolahden keskustassa tontin maapohjan hinta on 5 €/m². Jos käytetään samaa Ruotintien varrella, olisi korttelin 67 tontin 2 maapohjan hinta n. 13 500 €. Kaavaluonnoksen tapaan laajennettuna 5785 m²:n omarantaiseksi, rakennusoikeudeltaan yli 860 m²:n tontiksi, sen markkinahinta nousisi vähintään 5-, mahdollisesti jopa 10-kertaiseksi. Samoja suhteessa nousisi muidenkin rantatonttien markkina-arvo.</p> <p>Kaavamuutoksella tuotettaisiin arvonnousuja, jotka eivät ole vähäisiä vaan yhteenlaskettuina satojatuhansia euroja. Tonttien ja rannan välissä olevan kiinteistön omistajat olisivat suurimmat taloudellisen hyödyn saajat.</p> <p>En ymmärrä, mikä intressi kaupungilla on asemakaavoittaa keskeiselle alueelle kaavaluonnoksessa esitetyn kaltaisia, valtavia tontteja, jotka kokonsa puolesta sopisivat paremmin rantakaava-alueille. Yleensä asemakaavoissa pyritään maankäytön tehokkuuteen ja mieluummin jakamaan ylisuuria tontteja kuin muodostamaan em. kaltaisia jättitontteja.</p>	<p>alat kaavamuutoksessa kasvavat. Suhteessa kuitenkin joillakin tonteilla rakennusoikeuden määrä pieneni ja joillakin vastaavasti suureni riippuen tontin pinta-alan muutoksesta suhteessa voimassa olevan kaavan pinta-alaan ja tehokkuuden muutokseen. Muutokset ovat kuitenkin pieniä. Rakennusoikeuden määrä kasvoi kahdella tontilla (43 k-m² ja 162 k-m²).</p> <p>Kaavaluonnoksessa korttelissa 67 rakennusoikeuden määrä vaihteli 327 k-m² – 865 k-m² välillä. Voimassa olevassa kaavassa rakennusoikeuden määrä vaihtelee 446 k-m² – 913 k-m² välillä. Kokonaisuudessaan rakennusoikeuden määrä korttelissa väheni 864 k-m² verran.</p> <p>Korttelin 67 tontin 2 rakennusoikeus ennen kaavamuutosta on 703 k-m² ja kaavaluonnoksessa rakennusoikeutta muodostui 865 k-m².</p> <p>Tontin pinta-alan suurentaminen on huomioitu pienentämällä tonttitehokkuutta. Näin on maanomistajille tuleva arvonnousu voitu pitää kohtuullisena muihin alueisiin nähden. Kaavaehdotusta valmisteltaessa tarkastellaan mahdollisuus osoittaa rakennusoikeus kokonaisluvulla huomioiden voimassa olevan kaavan mukainen rakennusoikeuden määrä.</p> <p>Asemakaavan muutoksessa esitetään Suolahti 2020 osayleiskaavassa esitetyn mukaisesti rantaan ulottuvia pientalotontteja. Asemakaavaratkaisu ei ole ristiriidassa yleiskaavan kanssa. Äänekoskella on tavoitteena ranta-asumisen mahdollistaminen, myös uusia rantarakennuspaikkoja on tavoitteena tarkastella eri puolilla Äänekoskea. Tosiasia on, että nykytilanteessa rantarakentamisen paikoilla on suurempi kysyntä kuin kuivan maan rakennuspaikoilla. Äänekosken kaupungilla pyritään varmistamaan, että alueet pysyisivät asuttuina.</p>
<p>Korvaukset arvonnoususta</p> <p>Minulle kerrotun mukaan Äänekosken kaupungilla ei ole tapana käyttää maankäyttö- ja rakennuslain 91 §:n mahdollistamia keinoja periä kaavoituksella aikaan saadusta arvonnoususta kehittämiskorvausta, jos kaavahankkeen alullepanija on kaupunki, kuten Tallilan kaavahankkeessa sanotaan olevan. Tosin jo 10 vuotta sitten minulle kerrottiin kaupungin kaavoitusosastolla, että tonttien</p>	<p>Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen yhteydessä on hallituksen esitykseen 91 c § kirjattu seuraavaa; <i>[Kehittämiskorvausta ei saa määrätä maanomistajalle, jonka omistamille alueille osoitetaan asemakaavassa rakennusoikeutta vain asuntorakentamiseen eikä rakennusoikeuden tai rakennusoikeuden lisäyksen määrä ylitä 500 kerrosneliömetriä. Muulle maanomistajalle kehittämiskorvaus saadaan määrätä, jos ase-</i></p>

<p>1—4 ja rannan välisen kiinteistön edustaja on käynyt esittelemässä suunnitelmaa tonttien laajentamisesta ja muuttamisesta omarantaisiksi.</p> <p>Monet kunnat perivät kehittämiskorvauksena asemakaavasta johduttavasta asemakaavan mukaisen tontin arvonnoususta osuuden, joka voi olla enintään 60 % (MRL f§). Uuteen maankäyttö- ja rakennuslakia vastaavaan säädökseen tulee määritellyksi kunnan osuudeksi 70 %.</p>	<p><i>makaavasta aiheutuu hänelle 91 a §:ssä tarkoitettua merkittävää hyötyä. Kunta voi päättää kunnassa tai tietyllä kaava-alueella sovellettavasta korkeammasta rajasta.]</i></p> <p>Korttelin 67 tonttien maanomistajilta ei voida periä kehittämiskorvausta, koska rakennusoikeuden määrä ei lisääntynyt yli 500 k-m², mikä lain mukaan tulee lisäyksen vähintään olla, jotta kaupunki voisi kehittämiskorvausta veloittaa.</p>
<p>Omaa kiinteistöä koskeva huomautus</p> <p>Monet tahot ovat saattaneet esittää toiveitaan ja ehkä saaneetkin niitä kaavaluonnokseen, mutta minun esittämää kiinteistön järvenpuoleisen rajan muutostoivetta ei siihen ole sisällytetty. Siitä tehtiin merkinnät suunnitteluaineistoon muutama vuosi sitten käydessäni esittelemässä ja perustelemassa asian kaupungin kaavoitusosastolla. Esitin tontin länsirajan muuttamista säädettyjä toimenpidemaksuja vastaan siten, että tontti levenisi pohjoispäästä 2,5 m ja vastaavasti kaventuisi saman verran eteläpäästä, jolloin tontin ala ei muuttuisi. Tällöin tontin muoto vastaisi paremmin alueen käyttöä, joka on aloitettu ennen tontin muodostamista, alueen ollessa Sisä-Suomen Sairaalan käytössä.</p>	<p>Palautteen johdosta on kiinteistön omistajan kanssa neuvoteltu tontin laajentamisesta ja päästy yhteisymmärrykseen. Tontti esitetään kaavaehdotuksessa sovitun mukaisena.</p>

Mielipide 4

Tiivistelmä mielipiteestä 4	Vastine mielipiteeseen 4
<p>Hannulantien ja Polsankadun välissä oleva tontti olisi liitettävä puistoon eikä omakotitalotontiksi, tulee liian ahdasta kaikille osapuolille sekä kallista tontin ostajalle että kaupungille, sillä se pitäisi ojittaa, että sen saisi kuivaksi. Tulee liian kalliiksi ojaa pitäisi vetää monta sataa metriä, että saisi sen kuivaksi. Esitän tonttia puistoksi.</p>	<p>Alueella on voimassa asemakaava, jossa kyseinen tontti on osoitettu. Kaavamuutos ei muuta tilannetta. Kaavaehdotukseen esitetään tontti, joka mahdollistaa hallitusti rakenteen tiivistämisen. Viherympäristöä alueella on paljon alueen sijoituksessa Suolahden taajaman laidalle.</p>

Vasemmallä voimassa oleva asemakaava ja oikealla luonnosvaiheen kaavaratkaisu.

Mielipide 5

Tiivistelmä mielipiteestä 5	Vastine mielipiteeseen 5
<p>Asumme kadun päässä neljän asunnon rivitaloyhtiössä. Kaavaluonnos 2 koskee meitä, koska siinä esitetään liitettäväksi tonttiimme vieressä oleva tyhjä AP-merkinnällä varustettu tontti. Asunto-osakeyhtiömme neljän perheen yksimielinen toivomus on, että kyseessä olevaa aluetta ei liitetä tonttiimme. Perusteluna meillä on se, ettemme tarvitse lisämaata, joka kaksinkertaistaisi tonttimme pinta-alan ja aiheuttaisi meille ainoastaan lisäkustannuksia hoitokuluineen ja vuokrineen.</p> <p>Sen sijaan ehdotamme, että VE 1 kaavaluonnoksessa nykyisen tonttiimme vieressä oleva AP-tontti poistetaan ja kyseessä oleva alue liitetään viereiseen kotipuistoon. Mielestämme kyseinen AP-tontti on liian ahtaassa paikassa asuinkäyttöön ja lisäksi sille tarvittava tieliittymä veisi liian ison osan kadun päässä olevasta parkki- ja kääntöpaikasta ja häittäisi mm. palo-, pelastus-, jäte- ja postiautojen liikennettä. Sen sijaan laajempi puistoalue palvelisi paremmin lähiseudun asukkaiden viher- ja lähivirkistysalueena. Toivomme esityksellemme suotuisaa lopputulosta.</p>	<p>Esitetään alueelle toiveen mukaisesti voimassa olevan kaavan mukainen tontti, joka on jo lohkottu omaksi tonttikseen. Tontti ei tule vaikeuttamaan kääntöympyrän toimintaa, koska tontti sijoittuu sen ulkopuolelle.</p> <p>Kaavaehdotuksessa pidetään AP tonttivaraus, vaikka tonteille ei tällä hetkellä ole kysyntää.</p> <p>Kaavamuutoksessa on huomioitu eri taloyhtiöiden jäteastioiden säilytys keskitetysti kaupungin viheralueelle. Kaavaratkaisussa lähivirkistysalueelle on osoitettu j-1 -merkintä ja siltä osin kaavaratkaisu tulee palvelemaan kadun varren kiinteistöjä paremmin voimassa olevaan kaavaan nähden. Kaavalla varmistetaan jäteastioiden säilytysmahdollisuus virkistysalueella.</p>

5. Ehdotusvaiheen vuorovaikutus

Ehdotusaineiston valmistelun aikana on oltu yhteydessä yksityisiin maanomistajiin luonnosvaiheen palautteesta tai muusta yhteydenotosta johtuen. Yksityisten maanomistajien kanssa käytiin maastossa neuvottelemassa tonttien muodosta ja koosta.

Kaavaehdotus asetettiin nähtäville 30.8. – 29.9.2023 väliseksi ajaksi kaupungintalon ala-aulaan, Suolahden kirjastolle ja kaupungin kotisivuille. Kaikkia kaava-alueen maanomistajia tiedotettiin henkilökohtaisella kirjeellä ehdotusaineiston nähtäville asettamisesta. Lausunto pyydettiin Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keski-Suomen museolta, Keski-Suomen liitolta, ympäristölautakunnalta, kaupunkirakennelautakunnalta, Äänekosken Energia Oy:ltä ja Suolahden kyläyhdistys ry:ltä.

Kaavaehdotuksen nähtävilläolon aikana neuvoteltiin yhden kiinteistön osalta kaavamerkinnöistä. Asiasta jätettiin kirjallinen muistutus.

5.1. Kaavaehdotuksesta saatu palaute

Nähtävilläoloaikana kaavoituspalveluille saapui 2 muistutusta. Lausuntoja saatiin 7 kpl.

Saapuneet lausunnot:

Lausunto 1; Kaupunkirakennelautakunta, 7.9.2023

Lausunto 2; Äänekosken Energia Oy, 18.9.2023

Lausunto 3; Keski-Suomen museo, 19.9.2023

Lausunto 4; Ympäristölautakunta, 20.9.2023

Lausunto 5; Keski-Suomen liitto, 25.9.2023

Lausunto 6; Suolahden Kyläyhdistys ry, 28.9.2023

Lausunto 7; Keski-Suomen ELY-keskus, 29.9.2023

Saapuneet muistutukset:

Muistutus 1; yksityishenkilö 29.9.2023

Muistutus 2; yksityishenkilö 29.9.2023

Seuraavissa luvuissa on käsitelty ehdotusvaiheessa saadut lausunnot ja muistutukset. Luku 5.2 (sivut 28-42) sisältää kopiot alkuperäisistä viranomaisten ja yhteisöjen lausunnoista, niiden tiivistelmät ja lausuntoihin laaditut vastineet. Luvussa 5.3 (sivut 43-44) on tiivistelmät muistutuksista sekä muistutuksiin laaditut vastineet.

5.2. Viranomaisten ja yhteisöjen lausunnot ja niihin laaditut vastineet

Kopio lausunnosta 1

KAURAK 07.09.2023 § 92
1224/10.02.03/2021

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 1.11.2021 § 332 asettaa kaavaluonnosaineiston nähtäville MRL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti. Kaavaluonnos pidettiin nähtävillä kaupungintalon ala-aulassa, Suolahden kirjastossa ja kaupungin kotisivuilla 3.11.-3.12.2021 välisen ajan (MRL 62 §, MRA 30 §). Luonnoksesta saatiin yhteensä 5 mielipidettä ja 6 lausuntoa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 21.8.2023 § 195 Tallilan asemakaavan ehdotusvaiheen kuulemisen järjestämisen. Kaavaehdotus on nähtävillä 30.8. – 29.9.2023. Äänekosken kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa kaupunkirakennelautakunnalta asemakaavaehdotuksesta 29.9.2023 mennessä.

Luonnosvaiheen kaavasta saapuneet lausunnot:

Lausunto 1; Keski-Suomen museo 2.12.2021
Lausunto 2; Suolahden kyläyhdistys ry 3.12.2021
Lausunto 3; Keski-Suomen ELY-keskus 8.12.2021
Lausunto 4; Äänekosken kaupungin ympäristölautakunta 8.12.2021
Lausunto 5; Äänekosken Energia Oy 16.12.2021
Lausunto 6; Äänekosken kaupungin kaupunkirakennelautakunta 16.12.2021

Luonnosvaiheen kaavasta saapuneet mielipiteet:

Mielipide 1, yksityishenkilö 6.11.2021
Mielipide 2; 3 yksityishenkilöä 25.11.2021
Mielipide 3; yksityishenkilö 3.12.2021
Mielipide 4; yksityishenkilö 9.12.2021
Mielipide 5; As. Oy 25.11.2021

Tiivistelmä ja kaavoittajan vastineet kaupunkirakennelautakunnan lausuntoon:

1.Esittelytekstissä on tuotu esille tietoja suunnittelualueen kokonaisuudesta.

Kaavoittajan vastine: merkitään tiedoksi.

2.Kaupunkirakennelautakunta ehdottaa Äänekosken kaupunginhallitukselle, että kaavan suunnittelua jatketaan luonnosvaiheesta ehdotusvaiheeseen VE2 pohjalta. VE1:ssä on esitetty venevalkama yksityisen tahon omistamalle maa-alueelle. Suunnittelualueella on jo kaupungin venevalkama, eikä ole tarpeellista osoittaa kyseistä toimintaa yksityiselle alueelle.

Kaavoittajan vastine: kaavaehdotusta valmistellaan vaihtoehdon 2 pohjalta. Yksityisen maalle esitetään venevalkama, sillä Tallilan alueella on yksityisten välisiä sopimuksia, joissa veneen säilytys rannassa on määritelty. Ko. venevalkama ei ole kaupungin ylläpitämä, vaan palvelee niitä yksityisiä, joilla on siihen oikeus.

Muut lausunnot ja mielipiteet sekä kaavoittajan vastineet löytyvät laaditusta vuorovaikutusraportista. Näissä lausunnoissa ja mielipiteissä ei ole tullut esille mitään sellaista, joihin kaupunkirakennelautakunnan tulisi ottaa kantaa. Kaavoittaja on laatinut vastineen kaikkiin esille tulleisiin asioihin.

Valmistelija	Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi, puh. 0400 543 587
Esittelijä	Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi
Päätösehdotus	<p>Kaavaehdotuksessa yksityisen maalle esitetään venevalkama. Koska on tullut selvitettyksi, että Tallilan alueella on yksityisten maanomistajien välisiä sopimuksia, joissa veneen säilytys rannassa on määritelty ja ko. venevalkama ei ole kaupungin ylläpitämä, vaan palvelee niitä yksityisiä maanomistajia, joilla on siihen oikeus, ei kaupunkirakennelautakunnalla ole huomauttamista sitä koskevaan kaavamerkintään. Myöskään muissa lausunnoissa ja mielipiteissä ei ole tullut esille mitään sellaista, mikä vaatisi kaupunkirakennelautakunnalta toimenpiteitä. Kaavoittaja on laatinut kaikkiin esillä oleviin asioihin vastineet ja siten kaupunkirakennelautakunnalla ei ole huomauttamista ehdotusvaiheen laadittuun kaavaehdotukseen.</p>
Päätös	Hyväksyttiin.

Tiivistelmä lausunnosta 1	Vastine
<p>Kaavaehdotuksessa yksityisen maalle esitetään venevalkama. Koska on tullut selväksi, että alueella on yksityisten välisiä sopimuksia, joissa veneen säilytys rannassa on määritelty, eikä venevalkama ole kaupungin ylläpitämä, ei kaupunkirakennelautakunnalla ole huomauttamista sitä koskevaan kaavamerkintään. Muissa lausunnoissa ja mielipiteissä ei ole tullut esille sellaista, mikä vaatisi kaupunkirakennelautakunnalta toimenpiteitä. Kaavoittaja on laatinut kaikkiin esillä oleviin asioihin vastineet eikä kaupunkirakennelautakunnalla ole huomauttamista ehdotusvaiheen laadittuun kaavaehdotukseen.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

Kopio lausunnosta 2

18.9.2023

LAUSUNTO
1/2

Äänekosken kaupunginhallitukselle

Äänekosken kaupunginhallitus
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski

LAUSUNTO TALLILAN ASEMAKAAVAEHDOTUKSESTA

VESI

Tallilan asemakaava-alueella sijaitsee Mutapohjan vedenottamo ja asemakaava sijoittuu suurelta osalta Mutapohjan pohjavesialueelle. Mutapohjan vedenottamolta tulee kolmannes Äänekosken alueen talousvedestä ja vesi on ollut hyvälaatuista. Vedenottamo on erittäin merkittävä vesihuollon kannalta. Kaavaluonnoksesta on jätetty pois vanhaan kaavaan merkityt vedenottamon suojavyöhykkeet. Suojavyöhykkeet tulisi olla tietona myös muutetussa kaavassa, vaikka kaavamääräyksillä täytettäisiinkin suojavyöhykkeitä koskevat määräykset.

Tallilan asemakaavamuutoksen oleelliset muutokset ovat kuuden omakotitontin laajentaminen omaranta-alueiksi ja lisäksi versio 1:ssä esitetään Tallisaarenkadun päässä sijaitseva saunan rakennuspaikan muuttamista omaranta-alueeksi laajentamalla rakennuspaikkaa kaupungin maalle.

Kaavamuutokset voidaan hoitaa nykyisellä vesihuoltoinfraalla, joka on rakennettu pääasiassa 1960-1980-luvuilla. Uusille liittyjille ei ole todennäköisesti olemassa valmiita tonttihaaroja. Tällöin liittyjä vastaa tonttijohtojen rakentamisesta runkolinjojen liittämiskohtiin saakka.

Kuusi omaranta-alueeksi laajenevaa tonttia sijaitsevat 100-300 metrin etäisyydellä vedenottamolta. Vesihuollon kannalta tonttien muuttaminen omaranta-alueiksi on riski. Mikäli ranta-alueelle rakennetaan rantasaunoja ja muita rakenteita, on näiden perustamisessa, rakentamisessa ja käytössä huomioitava keskeinen sijainti pohjavesialueella ja vedenottamon läheisyys.

Tallisaarenkadun omaranta-alueet sijaitsevat 100-200 metrin etäisyydellä vedenottokäyvästä ja aivan lähisuojavyöhykkeen viereen. Vedenottamon lähelle ei ole suositeltavaa kaavoittaa uusia omakotitontteja.

18.9.2023

LAUSUNTO
2/2

SÄHKÖ

Jo vanhassa kaavassa oleva 20 kV sähköilmajohto tulee säilyttää rasiitteena myös Tallisaarenkadun päässä laajennettavalla omarantaisella omakotitontilla

KAUKOLÄMPÖ

Alueella on olemassa kaukolämmön runkojohto Sumiaistentien kevytliikenneväylään rakennettuna Tallisaarenkadun / Sairaalkadun risteykseen saakka. Runkolinja jatkuu aina Sisä-Suomen sairaalan kiinteistöille saakka. Mahdollisesti tulevat uudet kiinteistöt, joiden tontit rajoittuvat Sumiaistentiehen, olisi mahdollista liittää kaukolämpöön. Kaukolämmön runkojohdolla on mahdollista palvella kaukolämmön osalta myös muita Sumiaistentien varteen rakennettuja olemassa olevia kiinteistöjä.

Äänekoskella 18.9.2023
Äänekosken Energia Oy

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Peter Rinne'.

Peter Rinne
tuotantopäällikkö

Tiivistelmä lausunnosta 2	Vastine
<p><u>Vesi</u>; Tallilan asemakaava-alueella sijaitsee Mutapohjan vedenottamo ja asemakaava sijoittuu suurelta osalta Mutapohjan pohjavesialueelle. Kaavaluonnoksesta on jätetty pois vanhaan kaavaan merkityt vedenottamon suojavyöhykkeet. Suojavyöhykkeet tulisi olla tietona myös muutetussa kaavassa, vaikka kaavamääräyksillä täytettäisiin suojavyöhykkeitä koskevat määräykset.</p> <p>Tallilan asemakaavamuutoksen oleelliset muutokset ovat kuuden omakotitontin laajentaminen omarantaisiksi ja Tallisaarenkadun päässä sijaitsevan saunan rakennuspaikan muuttaminen omarantaiseksi omakotitontiksi.</p> <p>Kaavamuutokset voidaan hoitaa nykyisellä vesihuoltoinfralla. Uusille liittyjille ei ole todennäköisesti olemassa valmiita tonttihaaroja. Tällöin liittyjä vastaa tonttijohtojen rakentamisesta runkolinjojen liittymiskohtiin saakka.</p> <p>Kuusi omarantaiseksi laajenevaa tonttia sijaitsevat 100-300 metrin etäisyydellä vedenottamolta. Vesihuollon kannalta tonttien muuttaminen omarantaisiksi on riski. Mikäli ranta-alueelle rakennetaan rantasaunoja ja muita rakenteita, on näiden perustamisessa, rakentamisessa ja käytössä huomioitava keskeinen sijainti pohjavesialueella ja vedenottamon läheisyys.</p> <p>Tallisaarenkadun omarantaiset omakotitontit sijoittuvat 100-200 metrin etäisyydelle vedenottoaivoista ja aivan lähisuojavyöhykkeen viereen. Vedenottamon lähelle ei ole suositeltavaa kaavoittaa uusia omakotitontteja.</p> <p><u>Sähkö</u>; Jo vanhassa kaavassa oleva 20 kV sähköilmajohto tulee säilyttää rasitteena myös Tallisaarenkadun päässä laajennettavalla omarantaisella omakotitontilla.</p> <p><u>Kaukolämpö</u>; Alueella on olemassa kaukolämmön runkojohto Tallisaarenkadun / Sairaalkadun risteykseen saakka. Runkolinja jatkuu aina Sisä-Suomen sairaalan kiinteistöille saakka. Mahdollisesti tulevat uudet kiinteistöt olisi mahdollista liittää kaukolämpöön.</p>	<p>Asemakaavassa esitetään ympäristöhallinnon mukaiset alueet, jolloin koko Äänekosken asemakaavoitetulla alueella on sama tulkinta ja periaate.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Huomioideaan rakentaminen pohjavesialueella ja muutetaan pohjavesialueen merkinnäksi <i>pv-1</i>; ”<i>Vedenhankinnalle tärkeä pohjavesialueen raja. Rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen. Alueella tulee välttää pohjaveden laatua ja määrää vaarantavia toimenpiteitä.</i>”</p> <p>Uusia rakentamattomia omakotitontteja ei esitetä ranta-alueelle.</p> <p>20 kV sähköilmajohto ja sen suoja-alue on esitetty kaavakartalla omalla merkinnällään.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

Kopio lausunnosta 3

Jyväskylän kaupunki

Lausunto

Valmistelija amanuenssi Saija Silen, saija.silen@jyvaskyla.fi

Äänekosken kaupunginhallitus

kirjaamo@aanekoski.fi

Lausuntopyyntö 23.8.2023

Äänekoski, Tallilan asemakaavan muutosehdotus

Keski-Suomen museo on saanut Tallilan asemakaavan muutosehdotusta koskevan lausuntopyynnön. Luonnosvaiheen lausunnossa Keski-Suomen museo edellytti kunnalliskodin ja sairaala-alueen rakennuskannan arvojen selvittämistä kaavamääräysten taustaksi. Huomiot koskivat ensisijaisesti rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, jotka ovat merkitty Suolahti 2020 osayleiskaavaan: Suolahden entinen kunnalliskoti (262), Hintikan talo (325) ja Rauhalan talo (269). Muilta osin asemakaava-alue on eri-ikäisistä ja materiaaleiltaan sekä ulkoasultaan vaihtelevista pientaloista rakentunutta.

Keski-Suomen museo huomauttaa, että perusteluna vuoden 1978 asemakaavaan ja sen kaavamerkintään viittaaminen 1950-luvun kunnalliskodin suojelematta jättämisen yhteydessä ei ole perustelu, sillä kaavat vanhenevat ja asemakaavan uusimisen yhteydessä tulee selvittää rakennetun kulttuuriympäristön arvot. Kaavaselostuksessa on todettu, ettei kunnalliskoti kuulu Sisä-Suomen sairaalan kokonaisuuteen. Kuitenkin alue, jonne kunnalliskoti sijoittuu, on osoitettu kaupunkikuvallisesti merkittävänä alueena osayleiskaavassa ja siksi kaavamääräyksessä on varmistettava kaupunkikuvallisten

KESKI-SUOMEN MUSEO
Vapaudenkatu 28
PL 634, 40101 Jyväskylä
puh. 050 568 7072
keski-suomenmuseo.toimisto@jyvaskyla.fi

ALLEKIRJOITETTU SÄHKÖISESTI
Voutilainen Heli-Maija, 19.09.2023

arvojen ja suojeltavien rakennusten säilyminen. Suolahden osayleiskaava on vahvistunut vuonna 2009, joten se on tuoreempi kuin vuoden 1978 asemakaava.

Vaikutusten arvioinnissa asemakaavan selostuksessa todetaan, että asemakaavan muutos on voimassa olevien maakuntakaavan ja yleiskaavan mukainen. Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan asemakaava on kunnalliskodin ja sairaalan rasteroidun alueen osalta yleiskaavan vastainen, jos perusteluita ei tästä poiketen osoiteta. Paikallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuuden säilyttämistä tukevien merkintöjen puute mahdollistaa rakennuskannan purkamisen. Tätä kaavaratkaisun mahdollistamaa lähtötilannetta ja sen vaikutusta alueen kulttuurihistoriallisiin arvoihin ei ole tarkasteltu asemakaavan vaikutusten arvioinnissa. Tältä osin asemakaava ei tue osayleiskaavaa. Osayleiskaavan selvitysten (2006) jälkeen kohteen arvojen ei ole osoitettu asemakaavan selostuksessa heikentyneen tavalla, jonka vuoksi kohde ei olisi enää osayleiskaavan mukaisen rajauksen mukainen. Tältä osin asemakaavaa ja sen selostusta tulee täydentää. Vaihtoehtona on huomioida osayleiskaavan merkinnän keskeinen sisältö esimerkiksi yleiskaavan aluetta koskevan korttelimerkinnän kaavamääräyksen mukaisesti.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osata Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen.

Keski-Suomen museo

19.9.2023

Heli-Maija Voutilainen

museotoimenjohtaja

heli-maija.voutilainen@jyvaskyla.fi

Tiivistelmä lausunnosta 3	Vastine
Luonnosvaiheen lausunnossaan Keski-Suomen museo edellytti kunnalliskodin ja sairaala-alueen rakennuskannan arvojen selvittämistä kaavamääräysten taustaksi. Huomiot koskivat ensisijaisesti rakennetun kulttuuriympäristön kohteita, jotka ovat merkitty Suolahti 2020 osayleiskaavaan: Suolahden entinen kunnalliskoti (262), Hintikan talo (325) ja Rauhalan talo (269). Muilta osin asemakaava-alue on eri-ikäisistä ja materiaaleiltaan sekä ulkoasultaan vaihtelevista pientaloista rakentunutta.	Merkitään tiedoksi.

<p>Keski-Suomen museo huomauttaa, että perusteluna vuoden 1978 asemakaavaan ja sen kaavamerkintään viittaminen 1950-luvun kunnalliskodin suojelematta jättäminen yhteydessä ei ole perustelu, sillä kaavat vanhenevat ja asemakaavan uusimisen yhteydessä tulee selvittää rakennetun kulttuuriympäristön arvot. Kaavaselostuksessa on todettu, ettei kunnalliskoti kuulu Sisä-Suomen sairaalan kokonaisuuteen. Kuitenkin alue, jonne kunnalliskoti sijoittuu, on osoitettu kaupunkikuvallisesti merkittävänä alueena osayleiskaavassa ja siksi kaavamääräyksessä on varmistettava kaupunkikuvallisten arvojen ja suojeltavien rakennusten säilyminen. Suolahden osayleiskaava on vahvistunut vuonna 2009, joten se on tuoreempi kuin vuoden 1978 asemakaava.</p> <p>Vaikutusten arvioinnissa asemakaavan selostuksessa todetaan, että asemakaavan muutos on voimassa olevien maakuntakaavan ja yleiskaavan mukainen. Keski-Suomen museon näkemyksen mukaan asemakaava on kunnalliskodin ja sairaalan rasteroidun alueen osalta yleiskaavan vastainen, jos perusteluita ei tästä poiketen osoiteta. Paikallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuuden säilyttämistä tukevien merkintöjen puute mahdollistaa rakennuskannan purkamisen. Tätä kaavaratkaisun mahdollistamaa lähtötilannetta ja sen vaikutusta alueen kulttuurihistoriallisiin arvoihin ei ole tarkasteltu asemakaavan vaikutusten arvioinnissa. Tältä osin asemakaava ei tue osayleiskaavaa. Osayleiskaavan selvitysten (2006) jälkeen kohteen arvojen ei ole osoitettu asemakaavan selostuksessa heikentyneen tavalla, jonka vuoksi kohde ei olisi enää osayleiskaavan mukaisen rajauksen mukainen. Tältä osin asemakaava ja sen selostusta tulee täydentää. Vaihtoehtona on huomioida osayleiskaavan merkinnän keskeinen sisältö esimerkiksi yleiskaavan aluetta koskevan korttelimerkinnän kaavamääräyksen mukaisesti.</p> <p>Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotukseen.</p>	<p>Suolahti 2020 osayleiskaavan selostuksessa todetaan kaupunkikuvallisesti tärkeän alueen osalta seuraavaa: <i>”Asemakaavaa laadittaessa on varmistettava kaupunkikuvallisten arvojen ja suojeltavien rakennusten säilyminen. Uudis- ja korjausrakentaminen tulee sopeuttaa omaleimaisen ja rakennusperinteeltään arvokkaan alueen rakennusperinteeseen. Rakennuksia ei saa purkaa ilman rakennusviranomaisen hyväksymää pakottavaa syytä. Ennen rakentamista ja sen ympäristöä merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.</i></p> <p><i>Mahdolliset yksittäiset suojeltavat rakennuksen on merkitty SR-merkinnällä. Ruuturasterin alla olevia yksittäisiä rakennuksia ei ole esitetty suojelukohteiksi merkinnän kuvatussa lähinnä arvokkaita aluekokonaisuuksia. Aluekokonaisuuksiin kuuluvien rakennusten suojele selvitetään asemakaavoituksen yhteydessä.”</i></p> <p>Selostuksen suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö (SR) osaan on luetteloitu osayleiskaavassa suojeltavat yksittäiset rakennukset. Suolahden vanhaa kunnalliskotia ei ole osoitettu suojeltavaksi osayleiskaavassa.</p> <p>Suolahden vanhan kunnalliskodin suojeluarvo on tarkasteltu Tallilan asemakaavoituksen yhteydessä. Rakennusta ei esitetä suojeltavaksi.</p> <p>Täydennetään kaavaselostusta.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
---	---

Kopio lausunnosta 4

YMPLTK 20.09.2023 § 26
1224/10.02.03/2021

Äänekosken kaupungin kaavoitusviranomaisen on pyytänyt lausuntoa Äänekosken kaupungin ympäristölautakunnalta Tallilan asemakaavan muutosehdotuksesta. Asemakaavaan on tehty muutoksia asemakaavan valmisteluvaiheen kuulemisessa annettujen lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta. Luonnonsuojelualuumerkintä kaava-alueen pohjoisosassa on muutettu lähivirkistysalueeksi, jolle on lisätty luo 1- merkintä (luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä). Luonnonsuojelualuumerkinnän poistuminen on johtunut kiinteistön omistajan toimittamasta mielipiteestä. Alue on yksityisomistuksessa ja omistaja on pyytänyt alueen säilyttämistä puistoalueena.

Tallilan puistoon kaupunginosan 32 ja 33 alueelle rantaraitin varrelle on lisätty luo 1- merkinnät. Korttelin 44 tontti 3 on muutettu lähivirkistysalueeksi. Korttelin 66 tonttia 1 on siirretty etelämmäksi niin, että aiempaa pienempi osa tontista sijoittuu pohjavesialueelle. Kaava-alueita on pienennetty poistamalla korttelin 72 tontit 3 ja 4 kaava-alueen pohjoisrajalta. Näiden lisäksi pieniä muutoksia on tehty muutamien tonttien kokoihin sekä Ruotintien ja Tallilankadun risteyksestä on poistettu istutettava alueen osa.

Kaava-aineisto löytyy kaupungin verkkosivuilta:

[Tallilan asemakaavan muutos](#)

Valmistelija	Ympäristötarkastaja Jatta Heikkinen, puh. 0400 545 346
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683
Päätösehdotus	Ympäristölautakunnalla ei ole lausuttavaa asemakaavaehdotuksesta.
Päätös	Hyväksyttiin.

Tiivistelmä lausunnosta 4	Vastine
Ympäristölautakunnalla ei ole lausuttavaa asemakaavaehdotuksesta.	Merkitään tiedoksi.

Kopio lausunnosta 5

Lähtettäjä: kirjaamo@keskisuomi.fi
Vastaanottaja: [Äänekosken kaupungin kirjaamo](mailto:Äänekosken_kaupungin_kirjaamo)
Aihe: Lausunto: Tallilan asemakaava, Äänekoski, kaavaehdotus
Päivämäärä: maanantai 25. syyskuuta 2023 15.56.59

Asia: Lausuntopyyntö: Tallilan asemakaava, Äänekoski
Asianumero: KSL/268/03.02.00/2021
Käsittelijä: Paakki Valtteri
Käsittelijän puhelinnumero: 040 525 6059
Käsittelijän sähköpostiosoite: valtteri.paakki@keskisuomi.fi

Äänekosken kaupunginhallitus
Hallintokatu 4
44100 Äänekoski
kirjaamo@aanekoski.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 24.8.2023

KESKI-SUOMEN LIITON LAUSUNTO

Tallilan asemakaavan suunnitteluala sijaitsee noin 1 km päässä Suolahden keskustasta koilliseen. Suunnittelualan pinta-ala on noin 41,5 ha. Asemakaavan tarkoituksena on ajantasaistaa voimassa olevaa asemakaavaa vastaamaan toteutunutta maankäyttöä, nykytilannetta ja tulevia maanomistajien tavoitteita.

Suunnittelualueella on voimassa Suolahti 2020 osayleiskaava.

Keski-Suomen liitto toteaa lausuntonaan, että sillä ei ole maakuntakaavoituksen näkökulmasta huomautettavaa Tallilan asemakaavaehdotuksesta. Vireillä olevan Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 osalta kaavaselostukseen voisi päivittää laadintaprosessin ajantasaisen tilanteen. Maakuntakaavaehdotus 2040 on parhaillaan nähtävillä ja tavoitteena on, että maakuntavaltuusto hyväksyisi kaavan joulukuussa 2023.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040 käsittelee seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa, liikennettä ja hyvinvoinnin aluerakennetta. Muilta osin Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. Nähtävillä olevassa maakuntakaavaehdotuksessa ei esitetty suunnittelualueelle kohdistuvia merkintöjä.

Jyväskylässä 25.9.2023

Valtteri Paakki
maakuntasuunnittelija
Keski-Suomen liitto

Tämä viesti on lähetetty Keski-Suomen liiton asiankäsittelyjärjestelmästä, tähän viestiin ei voi vastata sähköpostilla. Lisätietoja antaa tarvittaessa asian käsittelijä.

Tiivistelmä lausunnosta 5	Vastine
<p>Keski-Suomen liitto toteaa lausuntonaan, että sillä ei ole maakuntakaavoituksen näkökulmasta huomautettavaa Tallilan asemakaavaehdotuksesta. Vireillä olevan Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 osalta kaavaselostukseen voisi päivittää laadintaprosessin ajantasaisen tilanteen. Maakuntakaavaehdotus 2040 on parhaillaan nähtävillä ja tavoitteena on, että maakuntavaltuusto hyväksyisi kaavan joulukuussa 2023.</p> <p>Keski-Suomen maakuntakaava 2040 käsittelee seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa, liikennettä ja hyvinvoinnin aluerakennetta. Muilta osin Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. Nähtävillä olevassa maakuntakaavaehdotuksessa ei esitetty suunnittelualueelle kohdistuvia merkintöjä.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Täydennetään kaavaselostukseen maakuntakaavan 2040 ajantasainen tieto.</p>

Kopio lausunnosta 6

Suolahden Kyläyhdistys ry:n lausunto Äänekosken kaupungin kaupunginhallitukselle koskien Tallilan asemakaavan ehdotusvaihetta:

Äänekosken kaupunginhallituksen pyynnöstä on Suolahden kyläyhdistys ry:n hallitus käsitellyt Tallilan asemakaavan ehdotusvaiheen aineiston ja antaa siitä seuraavan palautteen:

Tallilan asemakaavan muuttaminen koskee hyvin merkittävästi kaikkia suolahtelaisia, joiden yhteiseksi eduksi yhdistyksen tarkoitus on toimia.

Valitettavasti huomaamme, että asemakaavan luonnosvaiheeseen esittämillämme ehdotuksilla ja mielipiteillä ei ole juurikaan ollut vaikutusta ehdotusvaiheeseen edenneisiin suunnitelmiin.

Kaavoittajan vastineessa palautteeseemme on mielestämme ristiriitaisuutta, kun yhtäällä perustellaan omarantaisten tonttien muodostamista Suolahti 2020-osayleiskaavalla, mutta toisaalla, Äänekosken Energian vedenottamon alueen osalla jätetään osayleiskaava huomiotta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 42§:ssä sanotaan yleiskaavan oikeusvaikutuksista muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan: "Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi."

54§:ssä sanotaan asemakaavan sisältövaatimuksista: "Asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään."

Edellä mainittuun viitaten pyydämme kaavoittajalta oikeudellisesti pätevää perustelua ehdotukselle.

Ehdotamme edelleen, että vedenottamon alueesta ainakin se osa, jolle ei ole erityisiä teknisiä tarpeita, toteutetaan osayleiskaavassa esitetyllä tavalla eli lähivirkistysalueena. Nyt esillä olevassa ehdotuksessa on sellainenkin käytännön hankaluus, että alueen vesistön puoleisen aidan ja rannan väliin jää villinä rehottava pusikkokaista, joka hoitamattomana tulee olemaan ainainen maisemahaitta.

Suolahti 28.9.2023

Suolahden kyläyhdistys ry

Antti Hakkarainen, puheenjohtaja
puh. 0405141604
s-posti: avm.hakkarainen@gmail.com

Tiivistelmä lausunnosta 6	Vastine
<p>Tallilan asemakaavan muuttaminen koskee hyvin merkittävästi kaikkia suolahtelaisia, joiden yhteiseksi eduksi yhdistyksen tarkoitus on toimia.</p> <p>Valitettavasti huomaamme, että asemakaavan luonnosvaiheeseen esittämillämme ehdotuksilla ja mielipiteillä ei ole juurikaan ollut vaikutusta ehdotusvaiheeseen edeneisiin suunnitelmiin.</p> <p>Kaavoittajan vastineessa palautteeseemme on mielestämme ristiriitaisuutta, kun yhtäällä perusteellaan omarantaisten tonttien muodostamista Suolahti 2020 -osayleiskaavalla, mutta toisaalla, Äänekosken Energian vedenottamon alueen osalla jätetään osayleiskaava huomiotta.</p> <p>Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:ssä sanotaan yleiskaavan oikeusvaikutuksista muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan: ”Yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.”</p> <p>54 §:ssä sanotaan asemakaavan sisältövaatimuksista: ”Asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.” Edellä mainittuun viitaten pyydämme kaavoittajalta oikeudellisesti pätevää perustelua ehdotukselle.</p> <p>Ehdotamme edelleen, että vedenottamon alueesta ainakin se osa, jolle ei ole erityisiä teknisiä tarpeita, toteutetaan osayleiskaavassa esitetyllä tavalla eli lähivirkistysalueena. Nyt esillä olevassa ehdotuksessa on sellainenkin käytännön hankaluus, että alueen vesistön puoleisen aidan ja rannan väliin jää villinä rehottava pusikkokaista, joka hoitamattomana tulee olemaan ainainen maisemahaitta.</p>	<p>Suolahti 2020 osayleiskaavassa vesilaitos (ET) on osoitettu <u>kohdemerkinnällä</u> (vaaleanpunainen pallo -merkintä), jonka määräys; <i>Yhdyskuntateknisen huollon alue</i>. Yhdyskuntateknisen huollon alueita on osayleiskaavassa osoitettu myös <u>alumerkinnöin</u>, kuten jätevedenpuhdistamo ja muuntamoalue Alkulassa. Alumerkintää ei ole esitetty Tallilan asemakaavan mukaisella suunnittelualueella. Asemakaavassa esitetty yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue ei ole ristiriidassa Suolahti 2020 osayleiskaavan kanssa. Asemakaavassa esitetään aluevaraukset yleiskaavaa tarkemmin. Asemakaavassa on esitetty Äänekosken Energia Oy:lle tarpeellinen alue.</p> <p>Alue on yksityisessä omistuksessa ja siten kunnostustoimet maanomistajan vastuulla.</p>

Kopio lausunnosta 7

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Lausunto

1 (2)
KESELY/2548/2021

29.9.2023

Äänekosken kaupunginhallitus
kirjaamo@aanekoski.fi

Lausuntopyyntö Tallilan asemakaavan ehdotuksesta

Lausunto ko. asemakaavan kaavaehdotuksesta

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on tutustunut asemakaavan ehdotukseen ja lausuu siitä seuraavaa:

Kaavaselostuksen mukaan suunnittelualueella on voimassa vanhentuneita asemakaavoja, jotka ovat osittain jääneet toteutumatta. Asemakaavaprosessissa kumotaan vanhat asemakaavat suunnittelualueelta. Voimassa olevat asemakaavat ovat eri aikoina laadittuja ja osa asemakaavoista on hyvin vanhoja. Tässä kaavaprosessissa asemakaavaa kumoutuu n. 4,6 ha. Kumottavista alueista on maininta kaavaselostuksessa sekä viittaus erilliseen kaavaselostuksen liitteeseen (liite 3) kumottavista asemakaavoitetuista alueista.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavakartalla tulisi esittää ne kumottavat asemaakaava-alueet, missä on voimassa oleva vanhaa asemakaavaa mutta kumoutuvat tässä kaavaprosessissa ja sijaitsevat kaavakartan mukaisen kaava-alueen rajan ulkopuolella.

ELY-keskus toteaa, että luonnosvaiheen lausunnossa pyydetty luontoselvitykset on tehty.

Kaavan luontoselvityksen mukaan kaava-alueella Myllyjoen suulta on viitasammakkohavainto. Kyseinen alue on kaavakartalla lähivirkistysaluetta (VL) sekä alueeseen kohdistuu luo-1 kaavamerkintä, minkä kaavamääräys on: *"Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä."* Kyseiselle alueelle voisi antaa tarkentavan kaavamerkinnän ja -määräyksen, missä alueen kerrotaan olevan EU:n luontodirektiivin liitteen IVa lajin (viitasammakko) lisääntymisaluetta ja alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka heikentävät tai hävittävät viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Kaava-alueella sijaitsevalla Veikonkujan varrelta on tältä kesältä ilmoitettu jättiputkihavainto. Tästä on lähtenyt ELY-keskuksesta maanomistajille selvityspyynnöt ja torjuntakehotukset. Tämä on hyvä tiedostaa, kun kaavaa

toteutetaan ja ko. alueelle tehdään mahdollista uudisrakentamista ja maa-aineksia siirrellään. Maa-aineksia ei tule siirtää kyseiseltä jättiputken esiintymisalueelta muualle, etteivät ko. vieraslajin siemenet leviä uusille alueille. Jättiputken siemenet säilyvät itämiskykyisinä noin 10 vuotta.

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Juha Romula ja ratkaissut ylitarkastaja Eero Manerus. Merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Tämä asiakirja KESELY/2548/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/2548/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Manerus Eero 29.09.2023 08:02

Esittelijä Romula Juha 29.09.2023 08:18

Tiivistelmä lausunnosta 7	Vastine
<p>ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaavakartalla tulisi esittää ne kumottavat asemakaava-alueet, missä on voimassa olevaa vanhaa asemakaavaa mutta kumoutuvat tässä kaavaprosessissa ja sijaitsevat kaavakartan mukaisen kaava-alueen rajan ulkopuolella</p>	<p>Lisätään kaavakartalle kumottavat asemakaava-alueet liitteen 3 mukaisina.</p>
<p>ELY-keskus toteaa, että luonnosvaiheen lausunnossa pyydytetyt luontoselvitykset on tehty. Luontoselvityksen mukaan kaava-alueella Myllyjoen suulla on viitasammakohavainto. Kyseinen alue on kaavakartalla lähivirkistysaluetta sekä alueeseen kohdistuu luo-1 kaavamerkintä, minkä kaavamääräys on: <i>”Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue, jolla ei saa suorittaa sen luonnontilaa merkittävästi muuttavia toimenpiteitä.”</i></p> <p>Kyseiselle alueelle voisi antaa tarkentavan kaavamerkinän ja -määräyksen, missä alueen kerrotaan olevan EU:n luontodirektiivin liitteen IVa lajin (viitasammakko) lisääntymisaluetta ja alueella ei saa suorittaa toimenpiteitä, jotka heikentävät tai hävittävät viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.</p>	<p>Muutetaan alueelle Äänekosken kaupungin kaavoissa käyttämä merkintä sl-5; <i>”Suojeltava alueen osa, jolla sijaitsee luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella suojellun viitasammakon elinympäristöä.”</i></p>
<p>Kaava-alueella sijaitsevalla Veikonkujan varrelta on tältä kesältä ilmoitettu jättiputkihavainto. Tästä on lähtenyt ELY-keskuksesta maanomistajille selvityspyynnöt ja torjuntakehoitukset. Tämä on hyvä tiedostaa, kun kaavaa toteutetaan ja ko. alueelle tehdään mahdollista uudisrakentamista ja maa-aineksia siirrellään. Maa-aineksia ei tule siirtää kyseiseltä jättiputken esiintymisalueelta muualle, etteivät ko. vieraslajin siemenet leviä uusille alueille. Jättiputken siemenet säilyvät itämiskykyisinä n. 10 vuotta.</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p>

5.3. Yksityishenkilöiden muistutukset ja niihin laaditut vastineet

Muistutus 1

Tiivistelmä muistutuksesta 1	Vastine
<p>Viitaten keskusteluun Äänekosken kaupungintalolla 26.9. ja 29.9.2023;</p> <p>Tonttien käyttö vakituiseen asumiseen, sekä pienliiketoimintaan (jota tontilla on myös aiemmin ollut).</p> <p>Rakennusoikeuden mahdollinen parantaminen, esim. tontin laajennuksen kautta. Huomioiden maankäyttöso- pimus ja mahdollinen tonttivaihto tai vastaava.</p> <p>Edm. maankäyttösopimus toimitettu tiedoksi ja huomioi- tavaksi 29.9.2023</p>	<p>Huomioidaan tontilla aiemmin ollut yritystoiminta. Tontti osoitetaan asumisen tonttina (AP) ja tontille lisätään merkintä kty, jonka määräys; <i>Rakennusala, jolle saa sijoittaa ympäristöhäiriöitä aiheuttamattoman varaston, pienteollisuus- tai liiketilan.</i></p> <p>Tontilla rakennusoikeuden määrä on nykyisellään reilu, eikä sen nostaminen ole tarkoituksenmukaista.</p> <p>Merkitään maankäyttösopimus tiedoksi jatkotoimia var- ten.</p>

Muistutus 2

Tiivistelmä muistutuksesta 2	Vastine
<p>Kaavaehdotuksessa ja kaavoittajan vastineissa luonnosvaiheen palautteeseeni on seikkoja, joita on syytä korjata, selventää ja/tai selvittää lailliselta kannalta, jotta kaavalla olisi edellytykset edetä hyväksytyksi ilman valituksia.</p> <p><u>Saunatontti vedenottamon eteläpuolella</u>; Ehdotusvaiheen kaavakarttaan siitä on tehty AO-tontti, minkä toimivuus on kyseenalainen, kun otetaan huomioon alueen rasitteena oleva voimalinja ja Äänekosken kaupungin rakennusjärjestyksen määräykset ("Rakennuksen etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 m"). AO-tonttia, jolle ilman poikkeusmenettelyä ei voida rakentaa, ei pidä asemakaavaan silyttää.</p> <p><u>Vesilaitoksen alue</u>; Kaavoittaja perustelee esittämänsä voimassa olevalla asemakaavalla, joka on tällä muutoksella tarkoitus kumota. Lakiin perustuen alueella voimassa olevan yleiskaavan tulee olla ohjeena ja otettava huomioon laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa (MRL 42§ ka 54§). Kaavoittajan esityksestä seuraisi, että Suolahti 2020-osayleiskaavaa, jonka ilmeisesti myös maanomistaja on aikanaan hyväksynyt, jouduttaisiin</p>	<p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Luonnosvaiheessa pidettiin nähtävillä kaksi erilaista vaihtoehtoa. Vaihtoehdossa 1 oli kyseessä olemalle kiinteistölle esitetty erillispientalon korttelialuetta (AO). Kaavaehdotus on siltä osin valmisteltu vaihtoehdon 1 pohjalta. Äänekosken kaupungin rakennusjärjestyksestä noudatetaan, ellei asemakaavassa toisin osoiteta. Asemakaavassa on osoitettu rakentamisen raja.</p> <p>Suolahti 2020 osayleiskaavassa vesilaitos (ET) on osoitettu <u>kohdemerkinnällä</u> (vaaleanpunainen pallo -merkintä), jonka määräys; <i>Yhdyskuntateknisen huollon alue</i>. Yhdyskuntateknisen huollon alueita on osayleiskaavassa osoitettu myös <u>alumerkinnöin</u>, kuten jätevedenpuhdistamo ja muuntamoalue Alkulassa. Kohdemerkinnän osalta alueen laajuus tarkastellaan asemakaavan laadinnan yhteydessä. Asemakaavassa on esitetty Äänekosken</p>

<p>muuttamaan. Hyvä menettely olisi, että vedenottamolle määriteltäisiin sen välttämättömiin teknisiin tarpeisiin tarvitsema alue (ET) lopun jäädessä yleiskaavan mukaisesti rantaan asti ulottuvaksi lähivirkistysalueeksi (VL).</p> <p><u>Ruotintien tonttien laajentaminen</u>; Toisin kuin edellä vesilaitoksen alueen osalla, kaavoittaja ilmoittaa osayleiskaavan ohjaavan asemakaavoitusta. Vesilaitoksen alueen osalta on jotain muutettava. Yleiskaavassa rakentamiselle osoitettu alue ei suinkaan velvoita tontittamaan jokaista neliötä eli ei kaava yksin velvoita laajentamaan tontteja rantaan. Liian monta surullista esimerkkiä nähneenä haluan vielä toistaa, että omarantaisten tonttien muodostaminen keskeisille asemakaava-alueille on lyhytnäköistä ja yleisen edun kannalta vahingollista eikä tuota niitä hyötyjä, joilla niiden muodostamista perustellaan.</p> <p><u>Korvaukset kaavoituksella aikaan saadusta arvonnousta</u>; Antamassaan vastineessa kaavoittaja keskittyy rakennusoikeuden määrien muutoksista aiheutuviin arvonnouksiin. Arvon kannalta oleellisempaa, kuin edes tonttien suurentaminen tai rakennusoikeuden määrä, on niiden muuttaminen kuivan maan tonteista rantatontteiksi aivan keskeisellä taajama-alueella upeassa maisemassa. Veronmaksajana ja kuntalaisena todella ihmettelen, jollei sellaisesta kaavoituksella aikaan saadusta arvonnoususta kunta osaa, tahdo tai ymmärrä mitään hyötyä.</p> <p><u>Omaa kiinteistöä koskeva huomautus</u>; Kaavoittajan vastineen mukaan kiinteistön omistajan kanssa on neuvoteltu tontin laajentamisesta ja päästy yhteisymmärrykseen. Kyllä, on käyty keskustelu, jossa olen sanonut, ettemme välttämättä tarvitse lisää maata vaan alun perin esitimme järvenpuoleista rajaa muutettavan vastaamaan paremmin alueen tosiasiallista käyttöä, joka on alkanut ennen tontin muodostamista. Kuitenkin hyväksymme esitetyn tontin muutoksen ja olemme valmiita maksamaan siitä aiheutuvat kustannukset.</p> <p>Kaavakartassa ja tonttijakopiirustuksessa on tontin nykyisen järvenpuoleisen rajan ulkopuolelle merkitty virheellisesti rakennus. Kyseessä on pellein sateelta suojattu, matala polttopuupino. Jo aiemmin olen pyytänyt korjaamaan mainitun virheen, joka on tullut karttoihin ilmeisesti ilmakuvan perusteella. Vaadimme virheellisen merkinnän korjaamista.</p>	<p>Energia Oy:lle tarpeellinen alue. Asemakaavassa esitetty yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue ei ole ristiriidassa Suolahti 2020 osayleiskaavan kanssa.</p> <p>Asemakaava huomioi virkistyskäyttöön soveltuvat alueet, mikä hyödyttää alueen asukkaita ja muita liikkuja. Tallilanpuiston alueelle on lisäksi osoitettu rakennusoikeutta mahdollistamaan virkistyskäyttöön soveltuvien rakennusten, rakennelmien ja laitteiden toteuttamisen.</p> <p>Kaupunki noudattaa asiassa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista käytäntöä. MRL 91 d § 4 mom. mukaan; ”<i>Kehittämiskorvausta ei saa määrätä maanomistajalle, jonka omistamille alueille osoitetaan asemakaavassa rakennusoikeutta vain asuntorakentamiseen eikä rakennusoikeuden tai rakennusoikeuden lisäyksen määrä ylitä 500 kerrosneliometriä. Muulle maanomistajalle kehittämiskorvaus saadaan määrätä, jos asemakaavasta aiheutuu hänelle 91 a §:ssä tarkoitettua merkittävää hyötyä. Kunta voi päättää kunnassa tai tietyllä kaava-alueella sovellettavasta korkeammasta rajasta.</i>”</p> <p>Lisäksi kaavaratkaisusta ei aiheudu kaupungille yhdyskuntarakentamisen kustannuksia.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
---	--